

STRATEŠKI PLAN RAZVOJA OPŠTINE KOLAŠIN
2025-2031

Nacrt

Septembar, 2024

SADRŽAJ

Lista tabela i grafikona.....	Error! Bookmark not defined.
Lista skraćenica.....	4
1. UVOD	5
2. PRIKAZ STRATEŠKOG PLANA RAZVOJA.....	6
3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA	7
3.1. PROFIL OPŠTINE	7
3.1.1. Geografski položaj	7
3.1.2. Klima.....	7
3.1.3. Hidrologija	7
3.1.4. Biodiverzitet.....	8
3.1.5. Zaštićena područja	8
3.1.6. Tipologija predjela	9
3.2. DEMOGRAFSKA KRETANJA.....	9
3.3. TRŽIŠTE RADA	12
3.4. PRIVREDA.....	16
3.4.1. Industrija	17
3.4.2. Privredni subjekti u opštini	17
3.4.3. Poslovna infrastruktura	20
3.4.4. Poljoprivreda.....	20
3.4.5. Turizam	21
3.4.6. Šumarstvo i drvoprerađiva.....	26
3.4.7. Lovstvo.....	26
3.4.8. Eksploatacija mineralnih sirovina	27
3.5. OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE.....	27
3.5.1. Hidropotencijal.....	27
3.5.2. Energija vjetrova	27
3.5.3. Energija sunca	28
3.5.4. Biomasa.....	28
3.6. OBRAZOVANJE.....	28
3.6.1. Predškolsko obrazovanje.....	29
3.6.2. Osnovno obrazovanje.....	29
3.6.3. Srednjoškolsko obrazovanje.....	31
3.7. ZDRAVSTVO	31
3.8. SOCIJALNA ZAŠTITA	32
3.9. KULTURA.....	34
3.9.1. Kulturna dobra	34

3.9.2. Tradicionalna arhitektura.....	35
3.10. SPORT I REKREACIJA.....	37
3.11. OMLADINSKA POLITIKA.....	37
3.12. PROSTORNO PLANIRANJE, INFRASTRUKTURA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE.....	39
3.12.1. Prostorno planiranje i građevinarstvo	39
3.12.2. Saobraćajna infrastruktura	39
3.12.3. Vodosnabdijevanje.....	40
3.12.4. Otpadne vode	41
3.12.5. Upravljanje otpadom.....	42
3.12.6. Elektroenergetski sistemi	43
3.12.7. Telekomunikacioni sistemi	44
3.12.8. Ostala javna infrastruktura i komunalne djelatnosti.....	46
3.12.9. Stanje segmenata životne sredine.....	47
3.12.10. Energetska efikasnost i klimatske promjene.....	48
3.13. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI OPŠTINE.....	50
3.13.1. Lokalna uprava.....	50
3.13.2. Kapaciteti opštine Kolašin za korišćenje sredstava iz EU fondova.....	51
4. ANALIZA REALIZACIJE PRETHODNOG STRATEŠKOG PLANA.....	52
4.1. Stepen realizacije aktivnosti.....	52
4.2. Utrošena sredstva za realizaciju plana.....	53
4.3. Efekti realizovanih aktivnosti.....	54
5. SWOT ANALIZA.....	55
6. RAZVOJNI CILJEVI OPŠTINE.....	57
6.1. Opšti cilj.....	57
6.2. Specifični ciljevi.....	57
6.3. Indikatori ciljeva.....	60
6.4. Projektne ideje.....	62
7. PRAĆENJE I KONTROLA SPROVOĐENJA (MONITORING) STRATEŠKOG PLANA.....	182
8. ANEKSI.....	183

Lista tabela

1.	Osnovne karakteristike demografskih kretanja opštine	10
2.	Prirodno kretanje stanovništva i unutrašnje migracije u opštini Kolašin (2011-2023 godine)	11
3.	Migracije unutar Crne Gore – opština Kolašin (2011-2023. godine)	11
4.	Prosječan broj zaposlenih u opštini Kolašin	12
5.	Broj nezaposlenih lica 2023-2024 godine	13
6.	Broj nezaposlenih i stopa nezaposlenosti u opštini Kolašin	13
7.	Broj nezaposlenih i stopa nezaposlenosti po mjesecima	14
8.	Struktura nezaposlenih prema stepenu stručne spreme	14
9.	Struktura nezaposlenih prema dužini čekanja na posao	15
10.	Struktura nezaposlenih prema godinama starosti	15
11.	Aktivni poslovni subjekti po godinama	17
12.	Osnovni podaci o privredi u opštini Kolašin	18
13.	Opština Kolašin – najzastupljeniji Sektor djelatnosti	19
14.	Pregled površina po namjeni korišćenja	20
15.	Smjestajni kapaciteti u hotelima	22
16.	Ukupan broj turističkih kapaciteta u privatnom smještaju na dan 31.01.2023 godine	23
17.	Vrsta socijalne zaštite	33
18.	Dodatak za djecu	33
19.	Naknade Opštine Kolašin za ranjive grupe	33
20.	Broj priključaka na vodovodnu mrežu	40
21.	Broj priključaka na kanalizacionu mrežu	41
22.	Karakteristike postojećih kolektora	42
23.	Pregled dostupnosti usluga za opštinu Kolašin	46
24.	Vrijednosti indikatora nivoa buke na mjernom mjestu u Kolašinu	47
25.	Pregled realizovanih projekata prema strateškim ciljevima i prioritetima	52
26.	Pregled utrošenih sredstava prema strateškim ciljevima i prioritetima	53
27.	Indeks razvijenosti JLS	54
28.	Indeks konkurentnosti JLS	54
29.	Indikatori privrednog razvoja	55
30.	SWOT analiza	56

Lista grafikona

1.	Kretanje broja stanovnika opštine Kolašin	10
2.	Rast prosječne neto zarade u opštini Kolašin(2011-2023)	16
3.	Broj dolazaka i noćenja turista u kolektivnom smještaju	23
4.	Dolasci i noćenja turista u individualnom smještaju u periodu od 2017 do 2023. godine	24
5.	Dolasci i noćenja domaćih i stranih turista 2017 – 2023	25
6.	Broj djece u predškolskoj ustanovi	29
7.	Broj upisane djece u osnovne škole	30
8.	Broj upisane djece u muzičkoj školi	30
9.	Broj upisane djece u srednjoj školi	31
10.	Vrijednosti indikatora noćnog nivoa buke (Lnight) na mjernom mjestu u Kolašinu	48
11.	Sporazum gradonačelnika za klimu I energiju – “korak po korak”	49

Lista skraćenica

AZZŽS	Agencija za zaštitu životne sredine	MORT	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
APZ	Aktivna politika zapošljavanja	MPRR	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
CANU	Crnogorska akademija nauka i umjetnosti	MP	Ministarstvo prosvjete
CGES	Crnogorski elektroprenosni sistem	MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
DJR	Direkcija javnih radova	MSP	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
DPO	Društveno politička organizacija	MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
DZS	Direkcija za saobraćaj	MZ	Ministarstvo zdravlja
DZŽ	Direkcija za željeznice	NTO	Nacionalna turistička organizacija
DUP	Detaljni urbanistički plan	NP	Nacionalni park
EBRD	Evropska banka za razvoj	PPOV	Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda
EE	Energetska efikasnost	PROCON	Impl. jedinica za projekte
EIB	Evropska investiciona banka	RUP	Rudnik uglja Pljevlja
EPCG	Elektroprivreda Crne Gore	TO	Turistička organizacija
IPA	Instrument za predpristupnu pomoć EU	UNDP	Program Ujedinjenih nacija za razvoj
IPA OPRR	IPA Operativni program regionalni razvoj	UP	Urbanistička parcela
IPARD	IPA-ruralni razvoj	UZK	Uprava za kadrove
IPF MV	Podrška infrastrukturnim projekt. na opštinskom nivou	OSI	Osobe sa invaliditetom
IRF	Investiciono-razvojni fond Crne Gore	WBIF	Investicioni fond za Zapadni Balkan
JLS	Jedinica lokalne samouprave	ŽICG	Željeznička infrastruktura Crne Gore
KfV	Njemačka banka za obnovu	ZHMSCG	Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju
MIPA	Agencija Crne Gore za promociju stranih investicija	UP	Urbanistička parcela
MIDAS	Program grant podrške za institucionalni razvoja i jačanje poljoprivrede	UZK	Uprava za kadrove
MEK	Ministarstvo ekonomije	VODACO M	Društvo za vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda za Crnogorsko primorje
MF	Ministarstvo finansija	WBIF	Investicioni fond za Zapadni Balkan
MIDT	Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije	ŽICG	Željeznička infrastruktura Crne Gore
MK	Ministarstvo kulture	ZZZ	Zavod za zapošljavanje Crne Gore

1. UVOD

Izrada Strateškog plana razvoja Opštine Kolašin za period 2025-2031 predstavlja ključni korak u definisanju budućeg pravca razvoja naše opštine. Ovaj dokument je rezultat sveobuhvatnog procesa planiranja, usmjerenog ka postizanju održivog razvoja i unapređenju kvaliteta života svih građana. Njegova svrha je da usmjeri resurse, energiju i inicijative ka jasno definisanim ciljevima, koji će omogućiti ekonomski rast, društveni napredak i očuvanje prirodnih resursa.

Vizija Strateškog plana razvoja Opštine Kolašin je visoko razvijena i poslovno konkurentna zajednica zadovoljnih građana, mjesto očuvanih ekosistema i poželjna destinacija za cjelogodišnji boravak turista. Naša opština će biti prepoznata po dinamičnom razvoju turističkog sektora, modernom pristupu razvoja poljoprivrede i očuvanoj životnoj sredini. Kolašin će biti atraktivno mjesto za život i rad, sa razvijenom infrastrukturom, niskom stopom nezaposlenosti i socijalnom inkluzijom svih grupa stanovništva.

Razlozi donošenja Strateškog plana:

- Optimalno korišćenje razvojnih potencijala: Opština Kolašin posjeduje značajne prirodne i ljudske resurse. Strateški plan omogućava njihovo optimalno korišćenje i uključivanje kroz koordinirane aktivnosti svih relevantnih subjekata.
- Održivi razvoj: Plan je usmjeren ka održivom razvoju, što podrazumijeva balansiranje ekonomskog rasta, društvene pravde i očuvanja životne sredine.
- Konkurentnost: Strateškim planom lokalna zajednica podiže nivo konkurentnosti u odnosu na druge gradove iz regiona.
- Regionalna saradnja: Uspostavljanjem regionalne saradnje sa susjednim opštinama u različitim oblastima (komunalne djelatnosti, privreda, zaštita prirode itd) dolazi se do efikasnijih i održivijih rješenja.
- Unapređenje infrastrukture: Kroz planirane projekte unaprijediće se infrastruktura, što je osnova za dalji ekonomski razvoj i poboljšanje životnih uslova građana.
- Smanjenje nezaposlenosti: Jedan od ključnih ciljeva plana je stvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj turizma, poljoprivrede i drugih sektora, što će dovesti do smanjenja nezaposlenosti.
- Zaštita životne sredine: Plan obuhvata aktivnosti usmjerene ka zaštiti i očuvanju prirodnih resursa, što je od suštinske važnosti za dugoročni razvoj opštine.
- Socijalna inkluzija: Posebna pažnja posvećena je potrebama najugroženijih grupa građana, kako bi se osigurala njihova inkluzija i poboljšanje kvaliteta života.
- Tehnologija i inovacije: U savremeno doba potrebno je pratiti razvoj novih tehnologija i inovativnih rješenja.
- Dekarbonizacija: Putem Strateškog plana kao i sektorskih planova i strategija iz oblasti energetike i klime, urbane mobilnosti i energetske efikasnosti, opština Kolašin nastoji da smanji produkciju gasova sa efektom staklene bašte (GHG).
- Digitalizacija društva: Uvođenjem i unapređenjem digitalizacije doprinosi se većem stepenu efikasnosti i efektivnosti rada lokalne uprave i javnih preduzeća, kao i državnih organa na prostoru opštine Kolašin.
- Usklađenost sa nacionalnim planovima: Strateški plan razvoja Opštine Kolašin je usklađen sa planskim dokumentima na državnom nivou, čime se povećava mogućnost za dobijanje podrške i finansiranja sa viših nivoa vlasti.

2. PRIKAZ STRATEŠKOG PLANA RAZVOJA

U skladu sa Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore 2023-2027 godine i Zakonom o regionalnom razvoju („Sl. list Crne Gore“ br. 20/2011, 26/2011, 20/2015 i 47/2019), kao i Pravilnikom o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave („Sl. list Crne Gore“ br. 68/16), Opština Kolašin pristupila je izradi Strateškog plana razvoja za period 2025-2031. godine.

U skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave, za potrebe procesa strateškog planiranja, opština Kolašin oformila je radnu i konsultativnu grupu (ANEX I) koja je, zajedno sa predstavnicima lokalne uprave učestvovala u pripremi ovog planskog dokumenta. Proces izrade Strateškog plana razvoja obuhvatio je sljedeće korake:

- Formiranje Radne i Konsultativne grupe za izradu Strateškog plana
- Analiza postojećeg stanja
- Izrada SWOT analize
- Definisane opšteg cilja i specifičnih ciljeva razvoja
- Definisane prioriteta i projekata
- Planiranje monitoringa i finansiranja

Tokom izrade Strateškog plana razvoja Opštine Kolašin, primijenjena je metodologija preporučena Pravilnikom o izradi strateških planova za lokalne samouprave, sa posebnim naglaskom na ulogu Konsultativne grupe.

Proces izrade Strateškog plana Opštine Kolašin 2025-2031 obuhvatio je fazu prikupljanja i formiranja podataka od strane radne grupe, pri čemu su članovi imali zadatke prema oblastima odnosno poglavljima. Nakon toga, pripremljen je materijal za rad Konsultativne grupe, koja je započela rad baveći se poglavljima Analize trenutnog stanja i SWOT analize, kroz koju su detaljno utvrđene prednosti, slabosti, šanse i prijetnje u svim segmentima lokalne samouprave, od demografije, rada, socijalne zaštite i drugih društvenih djelatnosti, ekonomskog razvoja, infrastrukture, zaštite životne sredine do administrativnih kapaciteta.

Opšti cilj i specifični strateški ciljevi sa prioritetima usaglašeni su od strane Konsultativne grupe, pri čemu su svi elementi morali imati jasno definisane strateške ciljeve i prioritete.

Radna grupa je imala više sastanaka i konsultacija.

Konsultativna grupa je tokom rada na Strateškom planu razvoja Opštine Kolašin održala četiri sjednice.

3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

3.1. PROFIL OPŠTINE

3.1.1. Geografski položaj

Opština Kolašina zauzima središnji dio kontinentalne makrocjeline Crne Gore. Ukupna površina teritorije opštine iznosi 898 km², što čini 6,42% površine Crne Gore i po tom parametru nalazi se na šestom mjestu u državi. Opština se ubraja u sjeverno – planinsko područje. Gradsko naselje zauzima središnji položaj opštine na nadmorskoj visini od 965 m, na 42° 50' SGŠ i 29° 35' IGD. Kolašin zauzima centralnu poziciju u crnogorskom prostoru i predstavlja vezu između Crnogorskog primorja i Skadarsko – podgoričke kotline i regiona Sjeverne Crne Gore i kontinentalnog zaleđa Srbije, Podunavlja i Srednje Evrope.

Reljef opštine Kolašin je raznovrstan. Pored rijeka i visokih planina, poseban pečat ovoj opštini daju i lednička jezera, u narodu poznatija kao “gorske oči”, od kojih je najveće Biogradsko jezero, koje je ujedno i dio Nacionalnog parka Biogradska gora.

3.1.2. Klima

Klima Kolašina i okoline je kontinentalno-planinska sa hladnim zimama i suvim ljetima. Na klimatske karakteristike najveći uticaj imaju geografski položaj i uticaj Jadrana. Sniježni pokrivač se zadržava približno tri meseca u toku godine. Srednja godišnja temperatura vazduha je 7.3°C. Najhladniji je januar, a najtopliji jul. Jesen je, sa prosječnom temperaturom od 8.3°C, toplija od proleća (6.5°C), što se tumači uticajima sa mora. Na području regiona prisutna su tri klimata: umjereno kontinentalni, u najnižim djelovima rijeke Tare i Morače, izložen uticaju jadransko-mediteranske klime; subplaninski, na srednjim visinskim zonama; i planinski, u najvišim predjelima koji su pod snažnim uticajem planina.

Zbog pomenutih prirodnih faktora Kolašin se u poslednje vrijeme razvio kao vazдушna banja sa velikim zdravstveno rekreativnim mogućnostima.

3.1.3. Hidrologija

Teritorija Opštine Kolašin obiluje vodenim tokovima i značajnim hidropotencijalom (godišnji oticaj iznosi 68,54m³/s). Rijeka Tara (141km), koja izvire ispod Komova jedna je od najljepših u svijetu, upisana je u Registar svjetske kulturne i prirodne baštine (UNESCO M&B). Tara je najveća rijeka Crne Gore. Po svojim prirodno – geografskim karakteristikama predstavlja jedinstveno područje, ne samo u našoj zemlji već i šire. Pripada crnomorskom slivu i zajedno sa Pivom formira rijeku Drinu. Na svim vodomjernim stanicama glavni minimum proticaja je u avgustu, što uslovljavaju visoke temperature vazduha, veliko isparavanje, kao i minimum padavina u ljetnjim mjesecima. Sekundarni minimum je u januaru ili u februaru i rezultat je smanjene količine padavina koje se pretežno javljaju u obliku snijega, tako da ne učestvuju odmah u proticaju. Najveća vrijednost specifičnog oticaja u slivu Tare je na profilu Trebaljevo (54,17 l/s/km²), a najmanja kod Šćepan Polja (43,31 l/s/km²) što je i razumljivo jer se u tom pravcu smanjuje i količina padavina u slivu.

Rijeka Morača sa kanjonom dužine 38km i impresivne dubine od 1.100m, je takođe značajan prirodni resurs Kolašina. Rijeka Morača je najveća pritoka Skadarskog jezera. Nastaje na koti od 975 mnv u prostoru Gornje Morače, od niza povremenih i stalnih potoka sa istočnih padina Zebalaca i Šuplje grede i sjevernih padina Moračkih kapa, među kojima je najznačajniji Rzački i Javorski potok kao i manji

potoci Koritski i Rupočajski potok. Površina gornjeg slivnog područja do ušća Zete u Moraču je oko 985 km². Srednji višegodišnji proticaj Morače, prije ušća Zete je oko 67 m³/s. Svuda gdje Morača i njene pritoke nailaze na čiste krečnjake, usječene su kanjonske doline i klisure: Bijele stijene, Subadanj, Platije, Omazonica i dr.

3.1.4. Biodiverzitet

Bogatstvo i raznovrsnost flore, ekosistemski diverzitet kao i mozaičan raspored vegetacijskih jedinica (ANEX II) prepoznatljiva su karakteristika područja Kolašina i okoline. Na teritoriji opštine Kolašin postoji preko 2.000 različitih biljnih vrsta, od kojih su mnoge endemične. U šumskim zajednicama raste 220 vrsta biljaka. Do sada je utvrđeno prisustvo 26 fitocenoza. Znatno više biljnih vrsta je u nešumskim ekosistemima. Među njima je 20% endema Balkanskog poluostrva. U prethodnom periodu, vršene su velike sječe šuma koje su dovele do značajnih promjena na pojedinim lokalitetima, što je rezultiralo nestankom nekih rijetkih vrsta.

Bogatstvo šumskih ekosistema i prisustvo endemičnih biljnih vrsta uslovalo je veliki diverzitet gljiva. Do sada je samo u Nacionalnom Parku "Biogradska gora" konstatovano više od 700 vrsta gljiva. Zbog velikog bogatstva vrsta gljiva kao i prisustva međunarodno značajnih vrsta područje prašumskog rezervata NP "Biogradska gora" predstavlja potencijalno IFA područje (Important Fungus Area – važno stanište gljiva).

3.1.5. Zaštićena područja

Na teritoriji opštine Kolašin postoje sledeća zaštićena prirodna područja i prirodna dobra

- Nacionalni park "Biogradska gora" (5.650 ha)
- Park prirode „Komovi“ (6.160ha);
- Spomenik prirode „Botanička bašta planinske flore“ u Kolašinu (0,64ha)
- Bor krivulj (Pinus mugo) na Bjelasici
- Pojedine biljne i životinjske vrste.

Na teritoriji Opštine postoje prirodne znamenitosti i specifičnosti za koje je potrebno obezbijediti odgovarajući stepen zaštite. Procedura njihovog stavljanja pod zaštitu treba da bude sprovedena u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode. Prostornim Planom Crne Gore do 2020 godine data je projekcija nacionalne mreže zaštićenih područja prirode i utvrđeni su prijedlozi za stavljanje pod zaštitu u kategorijama zaštite koje su od nacionalnog značaja (rezervati prirode, nacionalni i regionalni parkovi).

Na osnovu toga, Opština Kolašin u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine i nevladinim sketorom radi na pripremi neophodne dokumentacije i okončanja procedure proglašenja sledećih zaštićenih područja:

- Park prirode „Mrtvica sa okolinom“ (8.900 ha)
- Spomenik prirode „Kapetanovo i Brnjičko jezero“ (587,07 ha)
- Park prirode „Sinjavina“ (oko 600km²)
- Park šuma „Dulovine“ (6,56 ha).

Zaštićena prirodna dobra su:

- 1) zaštićena područja: strogi rezervat prirode, nacionalni park, posebni rezervat prirode, park prirode, spomenik prirode i predio izuzetnih odlika;
- 2) područja ekološke mreže.

Basen rijeke Tare je međunarodno zaštićeno područje. Po osnovu Konvencije o zaštiti svjetske prirodne i kulturne baštine (UNESCO), slivna dolina rijeke Tare, od njenog izvorišta do ušća (dužine 150 km i površine 182.899 ha), je 1977. god. uvrštena u mrežu svjetskih rezervat biosfere (Program "Čovjek i biosfera" - M&B, UNESCO), dok se Nacionalni park "Biogradska gora" nalazi na Listi potencijalnih dobara svjetske baštine (UNESCO World Heritage Tentative List).

Područje opštine Kolašin posjeduje veliki diverzitet divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih habitata. Kroz programe za identifikaciju lokaliteta koja su od značaja za očuvanje rijetkih, endemičnih i ugroženih vrsta, kako bi se omogućilo njihovo dugoročno očuvanje, prepoznata su:

- Područja značajna za biljke (Important Plant Areas, IPA): Babji zub, Nacionalni park Biogradska gora, Kanjon rijeke Mrtvice, Komovi;
- Važna staništa gljiva (Important Fungus Area, IFA): Prašumski rezervat Biogradska gora (potencijalno područje);
- Područje značajno za boravak ptica (Important Bird Area, IBA): Nacionalni park Biogradska gora.

Takođe je važno istaći zastupljenost identifikovanih EMERALD područja koja zahtjevaju posebne mjere zaštite njihovih staništa (EMERALD sajt: Bjelasica, Komovi, Kanjon Mrtvice, Sinjajevina - Babji zub i Gradište).

3.1.6. Tipologija predjela

Predio znači određeno područje, viđeno ljudskim okom, čije su karakteristike rezultat međusobnog djelovanja prirodnih i/ili ljudskih faktora (Evropska konvencija o predjelima). Raznolikost vegetacije u horizontalnom i vertikalnom pravcu bogatstvo biljnih vrsta i brojne florističke specifičnosti ovog područja takođe su utkane u morfologiju predjela (ANEX III).

Od hidrografskih objekata najveći uticaj na karakteristike pejzaža imaju glečerska jezera. Pejzaž jezera obuhvata tipična planinska jezera glacijalnog porijekla.

3.2. DEMOGRAFSKA KRETANJA

Bez poboljšane demografske situacije, potencijali Kolašina za razvoj biće ozbiljno ugroženi. Ukupna demografska kretanja na području opštine Kolašin karakteriše nekoliko bitnih činjenica: nepovoljna starosna struktura, promjena odnosa radno aktivnog, izdržavanog i penzionisanog stanovništva, promjena zanimanja i kvalifikacione strukture stanovništva.

Migraciona kretanja se vrše unutar same opštine iz ruralnih naselja prema gradskom centru, potom prema ostalim opštinskim centrima u državi (naročito ka Podgorici), ka evropskim zemljama (naročito Njemačka i Danska).

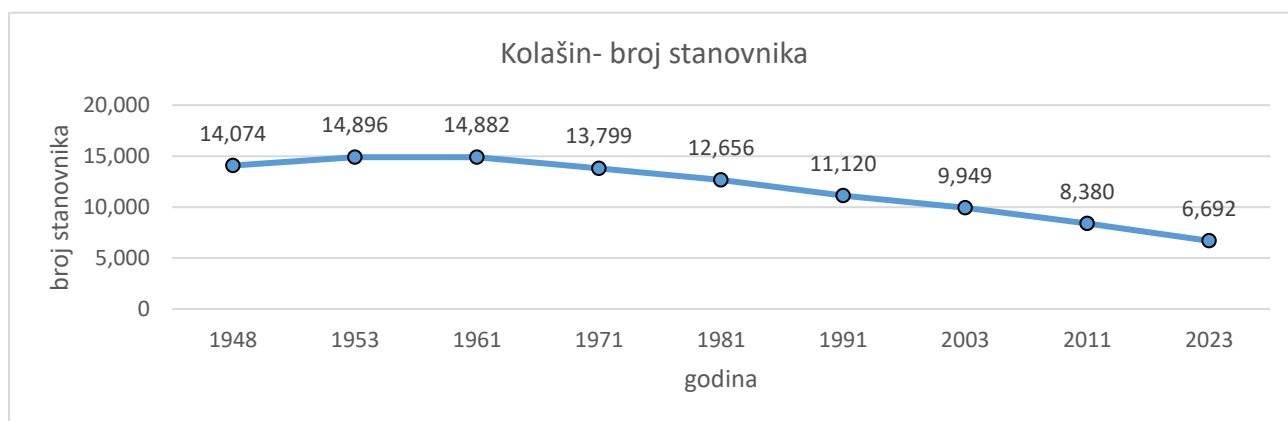
Pored opadajućeg broja stanovnika, Kolašin se takođe suočava sa problemom ubrzanog starenja stanovništva. Prosječna starosna dob stanovništva u Kolašinu iznosi 40,1 godina, skoro 3 godine više od nacionalnog prosjeka ali ispod starosnog prosjeka za EU 27 koji iznosi 40,9 godina.

Tabela 1: Osnovne karakteristike demografskih kretanja opštine:¹

Popis 2011	Popis 2023
Pad ukupnog broja stanovnika (8380 stanovnika po preliminarnim rezultatima popisa 2011.) tj. 15,4% manje u odnosu na popis 2003.godine	Pad ukupnog broja stanovnika za 19,28% u odnosu na popis 2011. (6.765 stanovnika po preliminarnim rezultatima popisa 2023. u odnosu na 8840 prema popisu 2011.)
Koncentracija stanovništva u gradskoj zoni (4 595 stanovnika 2011.).	Koncentracija stanovništva u gradskoj zoni
Smanjenje broja domaćinstava oko 10% (2850 domaćinstava po popisu 2011.).	Smanjenje broja domaćinstava oko 10,55% (sa 2703 domaćinstava po popisu 2011. na 2418 po popisu 2023.)
Povećanje stambenih jedinica 10,3% (5095 stambenih jedinica po popisu 2011.) .	Povećanje stambenih jedinica 10,5% (sa 5039 stambenih jedinica po popisu 2011. na 5631 po podacima sa popisa 2023.)
Uravnotežena polna struktura (muško 4.229, žensko 4.151).	Uravnotežena polna struktura
Nastavak tendencije starenja stanovništva (prosječna starost u Kolašinu 40.1god.).	Nastavak tendencije starenja stanovništva (40,1 god)
Negativan prirodni priraštaj -31 u 2010.godini.	Negativan prirodni priraštaj (-48) u 2023.godini
Izražene migracije (posebno izražene dnevne migracije aktivnog stanovništva i đaka).	Izražene migracije (posebno izražene dnevne migracije aktivnog stanovništva i đaka).

Izvor: MONSTAT

Grafikon 1: Kretanje broja stanovnika opštine Kolašin²

Izvor: MONSTAT

Podatak koji u slučaju Kolašina izaziva posebnu zabrinutost je nedovoljna zastupljenost stanovništva od 25 do 44 godina starosti. Prisustvo stanovništva starosne dobi od 25 do 44 godina je značajno iz dva razloga. Prvenstveno, ovaj dio populacije predstavlja reproduktivno aktivno stanovništvo, bez kojeg će održavanje postojećeg broja stanovnika biti otežano. Drugi razlog je da je stanovništvo u ovoj starosnoj dobi radno najaktivnije. Nedovoljna zastupljenost stanovništva starosti od 25 do 44 godina može da

¹ Izvor MONSTAT, Popis stanovništva 2023.

² Izvor MONSTAT, Procjena broja stanovništva po opštinama.

bude indikator toga da mlađe stanovništvo nije u mogućnosti da nađe adekvatno zaposlenje u Kolašinu i da je stoga primorano da napušta Opštinu u potrazi za poslom.

Stanovništvo u Kolašinu koje ubrzano stari negativno će se odraziti na potencijal Opštine da ostvari rast ukoliko se što prije ne riješi ovo pitanje. Ovaj problem zahtjeva kreiranje i implementaciju jakih politika kojim bi se podstaklo zadržavanje i širenje broja stanovnika starosti ispod 30 godina. Po preliminarnim rezultatima popisa iz 2023. godine na teritoriji opštine živi 6,692 stanovnika.

Opština bilježi negativne stope rasta za period obuhvaćen ovim periodom, pri čemu je opadanje stope rasta teklo ubrzano i to sa -0,7% za period od 1961 godine do 1971 godine na -2,0% od 2003. do 2011. godine do -1,60% u periodu od 2011. do 2023. godine. Ubrzana stopa opadanja broja stanovnika u Kolašinu zajedno sa opadajućim stopama rasta broja stanovnika na nacionalnom nivou ukazuju na to da treba raditi na stabilizaciji postojeće baze stanovnika.

Podaci o prirodnom kretanju stanovništva, kao i unutrašnjim migracijama između gradova u okviru Crne Gore, ukazuju na negativne trendove u pogledu kretanja stanovništva opštine Kolašin. U periodu 2011-2023. godine, zabilježen je pad broja stanovnika za 670 kao rezultat negativnog prirodnog priraštaja, kao i smanjenje od 1.067 stanovnika kao rezultat negativnog migracionog salda.

Tabela 2. Prirodno kretanje stanovništva i unutrašnje migracije u opštini Kolašin (2011-2023 godine)

GODINA	ROĐENI	UMRLI	PRIRODNI PRIRAŠTAJ	DOSELJENI	ODSELJENI	MIGRACIONI SALDO
2011	81	131	-50	27	159	-132
2012	78	143	-65	33	109	-76
2013	62	100	-38	27	143	-116
2014	84	108	-24	24	94	-70
2015	64	113	-49	33	99	-66
2016	67	118	-51	42	105	-63
2017	63	115	-52	37	126	-89
2018	65	109	-44	44	142	-98
2019	66	123	-57	39	145	-106
2020	62	84	-22	50	118	-68
2021	60	160	-100	55	144	-89
2022	52	122	-70	58	133	-75
2023	62	110	-48	41	60	-19
UKUPNO	866	1536	-670	510	1577	-1067

Izvor: Monstat

Pomenute migracije su imale dvosmerni karakter. Sa područja opštine Kolašin, u periodu 2011-2023. godine, je emigriralo 1.577 stanovnika, dok je znatno manji broj stanovnika 510 imigrirao iz neke od crnogorskih opština. Pad broja stanovnika u opštini Kolašin rezultat je dugogodišnjeg negativnog migracionog salda.

Najčešće migracije su prisutne sa Podgoricom, zatim primorskim opštinama Bar i Budva, opštinama središnjeg regiona Danilovgrad i Nikšić, kao i dvije susjedne opštine sjevernog regiona Mojkovac i Bijelo Polje. Prema dostupnim podacima, u periodu 2011-2023. godine najveći broj stanovnika opštine emigrirao u Glavni grad Podgoricu (74,9% odseljenih), dok su isto tako sa druge strane najveće migracije zabilježene iz Glavnog grada Podgorice (58,6% doseljenih).

Tabela 3. Migracije unutar Crne Gore – opština Kolašin (2011-2023. godine)

Opština	Odseljenja		Opština	Doseljenja	
	Broj	%		Broj	%
Podgorica	1166	74,9%	Podgorica	299	58,6%
Budva	86	5,5%	Mojkovac	35	6,9%
Danilovgrad	69	4,4%	Bijelo polje	31	6,1%
Mojkovac	45	2,9%	Budva	26	5,1%
Bar	37	2,4%	Nikšić	24	4,7%
Ostale	154	9,9%	Ostale	95	18,6%
Ukupno	1557	100,0%	Ukupno	510	100,0%

Izvor: Monstat

3.3. TRŽIŠTE RADA

Opadanje broja stanovnika u Kolašinu, i opšte gledano na cjelom sjeveru Crne Gore je posljedica nedovoljne mogućnosti za zaposlenje lokalnog stanovništva.

Prema podacima Monstata, prosječan broj zaposlenih u opštini Kolašin je imao rastući trend, koji je zaustavljen 2020. godine, pod uticajem ekonomske krize izazvane Covid-19. Nakon normalizacije prilika, opština Kolašin bilježi oporavak, praćen rastom broja zaposlenih. U periodu od 2020. do 2023. godine, zabilježen je rast od 33,3%. Prema dostupnim podacima, može se uočiti promjena strukture zaposlenih u pogledu sve većeg učešća ženske populacije.

Tabela 4. Prosječan broj zaposlenih u opštini Kolašin³

Godina	Broj zap.	Muskarci	Žene
2012	1376	775	601
2013	1272	684	588
2014	1276	692	584
2015	1299	788	521
2016	1313	778	535
2017	1348	730	618
2018	1329	731	598
2019	1333	665	668
2020	1186	556	630
2021	1276	565	711
2022	1495	-	-
2023	1581	-	-
2024(jan-jun)	1602	-	-

Izvor: Monstat

³ Evidencija nezaposlenih lica-Izveštaj o radu (2012-2023), Zavod za zapošljavanje Crne Gore

Tabela 5: Broj nezaposlenih lica 2023-2024 godine

Opština	30.6.2023.			30.6.2024.		
	Σ	Žene	Muški	Σ	Žene	Muški
Kolašin	837	935	442	713	349	364

Izvor: ZZZCG

Kretanje broj zaposlenih i nezaposlenih lica od 2012. godine pokazuju nam da je u posljednjoj deceniji opština Kolašin bila lokalna samouprava sa visokom stopom nezaposlenosti koja je bila dva do tri putva veća od državnog prosjeka i iznosila je između 21,68% i 33,28%.

Najveći broj nezaposlenih lica u opštini Kolašin je zabilježen na kraju 2021. godine, kada je evidentirano 1.019 lica na Birou rada, dostigavši stopu nezaposlenosti od 33,14%. Ipak, u posljednje dvije godine primjetan je pad broja nezaposlenih lica.

Prema posljednjim podacima, na kraju 2023. godine, ukupan broj nezaposlenih lica u opštini Kolašin je iznosio 795, što predstavlja stopu nezaposlenosti od 30,38%. Posmatrano po polnoj strukturi nezaposlenih, primjećuje se nešto veći broj muške populacije 51,6%, dok su žene činile 48,4% ukupnog broja nezaposlenih.

Tabela 6. Broj nezaposlenih i stopa nezaposlenosti u opštini Kolašin⁴

Godina	Stopa nezap.u %	Broj nezap.	Muskarci	Žene
2012	21.68	666	427	239
2013	26.24	806	498	308
2014	26.76	822	508	314
2015	27.80	854	522	332
2016	28.13	809	489	320
2017	26.66	819	409	410
2018	26.07	801	391	410
2019	24,60	756	361	395
2020	29,83	917	431	486
2021	33,14	1019	476	543
2022	33,28	871	451	420
2023	30,38	795	410	385

ZZZCG – Biro rada Kolašin

Posmatrano po mjesecima, može se uočiti uticaj sezonalnosti, te nešto manji broj nezaposlenih i stope nezaposlenosti u ljetnjim mjesecima (jul, avgust i septembar), što je direktno uzrokovano strukturom privrede.

⁴ Evidencija nezaposlenih lica-Izvještaj o radu (2012-2023), Zavod za zapošljavanje Crne Gore

Tabela 7. Broj nezaposlenih i stopa nezaposlenosti po mjesecima

	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktober	Novembar	Decembar
Ukupno	825	830	838	839	831	837	790	766	767	794	795	795
Žene	390	387	390	395	391	395	372	367	367	381	382	385
Stopa nezaposl.	34,75	34,74	35,24	34,94	34,81	34,47	32,79	32,09	32,24	33,29	33,32	33,38

Izvor: ZZZCG

Struktura nezaposlenih lica u opštini Kolašin se može ocijeniti kao nepovoljna, imajući u vidu da jednu trećinu čine NK lica. Izbor radnih mjesta za ova lica je ograničen, obično su u pitanju manje plaćeni poslovi koji se obavljaju u težim uslovima rada, a mogu ih obavljati i lica sa višim stepenima stručne spreme. Ipak, najveće učešće, oko pola, čine lica sa srednjom stručnom spremom (III i IV stepen), dok lica sa visokom školskom spremom čine 10% ukupnog broja nezaposlenih. Kada su u pitanju žene koje se nalaze na Birou rada, primjetna je nešto bolja struktura sa manjim učešćem NK lica, te većim učešćem lica sa srednjom stručnom spremom i visokom školom.

Tabela 8. Struktura nezaposlenih prema stepenu stručne spreme⁵

	Ukupno	%	Žene	%
I	279	35,1%	128	33,2%
II	18	2,3%	10	2,6%
III	186	23,4%	85	22,1%
IV	223	28,1%	103	26,8%
V	2	0,3%	1	0,3%
VI-1	8	1,0%	1	0,3%
VI-2	0	0,0%	0	0,0%
VII-1	76	9,6%	54	14,0%
VII-2	3	0,4%	3	0,8%
VIII	0	0,0%	0	0,0%
Ukupno	795	100,0%	385	100,0%

Izvor: ZZZCG

U strukturi nezaposlenih lica prema dužini traženja posla, kratkoročna nezaposlenost čini 24,0%, dok dugoročna nezaposlenost, odnosno učešće lica koja aktivno traže posao preko 12 mjeseci, iznosi čak 76,0%. Najveći broj lica kod dugoročno nezaposlenih čeka posao od godinu do tri godine (28,2%), dok nezaposlena lica preko tri godine čine 47,8% nezaposlenih. Sa povećanjem dužine trajanja nezaposlenosti, vjerovatnoća nalaženja posla ovih lica se smanjuje, imajući u vidu da stečena znanja i vještine vremenom postepeno zastarijevaju. Posebnu grupu teže zapošljivih lica predstavljaju dugoročno nezaposleni povećanjem starosne dobi. Kod žena prema, nema značajnijih odstupanja u pogledu strukture nezaposlenosti prema dužini čekanja na posao.

⁵I stepen - osnovno obrazovanje i lica bez strucne spreme, II stepen - niza strucna sprema, III - trogodisnje srednje obrazovanje, IV stepen - cetvorogodisnje srednje obrazovanje, V stepen - srednje strucno obrazovanje plus specijalizacija, VI stepen - visa skola, VII stepen - visoka strucna sprema (VII-2 stepen - magistar nauka), VIII stepen - doktor nauka

Tabela 9. Struktura nezaposlenih prema dužini čekanja na posao

	Ukupno	%	Žene	%
Do 6 mjeseci	117	14,7%	60	15,6%
Preko 6 do 9 mjeseci	26	3,3%	13	3,4%
Preko 9 do 12 mjeseci	48	6,0%	23	6,0%
Preko 1 do 3 godine	224	28,2%	108	28,1%
Preko 3 do 5 godina	189	23,8%	90	23,4%
Preko 5 do 8 godina	124	15,6%	62	16,1%
Preko 8 godina	67	8,4%	29	7,5%
Ukupno	795	100,0%	385	100,0%

Izvor: ZZZCG

Starosna struktura ima značajnu ulogu prilikom zapošljavanja jer se sa rastom starosne dobi smanjuje vjerovatnoća za zapošljavanjem. U strukturi nezaposlenih na kraju 2023. godine, lica sa preko 50 godina starosti su činila 39,4% nezaposlenih, odnosno 30,9% ukupnog broja nezaposlenih žena. Ova grupa nezaposlenih se po pravilu smatra teže zapošljivim i tražnja za njima je manja. Posebnu kategoriju predstavljaju lica do 30 godina starosti, odnosno mladi, koji čine 19,6% ukupno nezaposlenih lica, odnosno 23,9% nezaposlenih žena. Značaj zapošljavanja mladih je bitan sa aspekta zadržavanja stanovništva i ublažavanja negativnih migracija.

Tabela 10. Struktura nezaposlenih prema godinama starosti

Godine starosti	Ukupno	%	Žene	%
15-19	10	1,3%	8	2,1%
20-24	75	9,4%	41	10,6%
25-29	71	8,9%	43	11,2%
30-34	79	9,9%	57	14,8%
35-39	79	9,9%	38	9,9%
40-44	90	11,3%	45	11,7%
45-49	78	9,8%	34	8,8%
50-54	111	14,0%	42	10,9%
55-60	117	14,7%	46	11,9%
>60	85	10,7%	31	8,1%
Ukupno	795	100,0%	385	100,0%

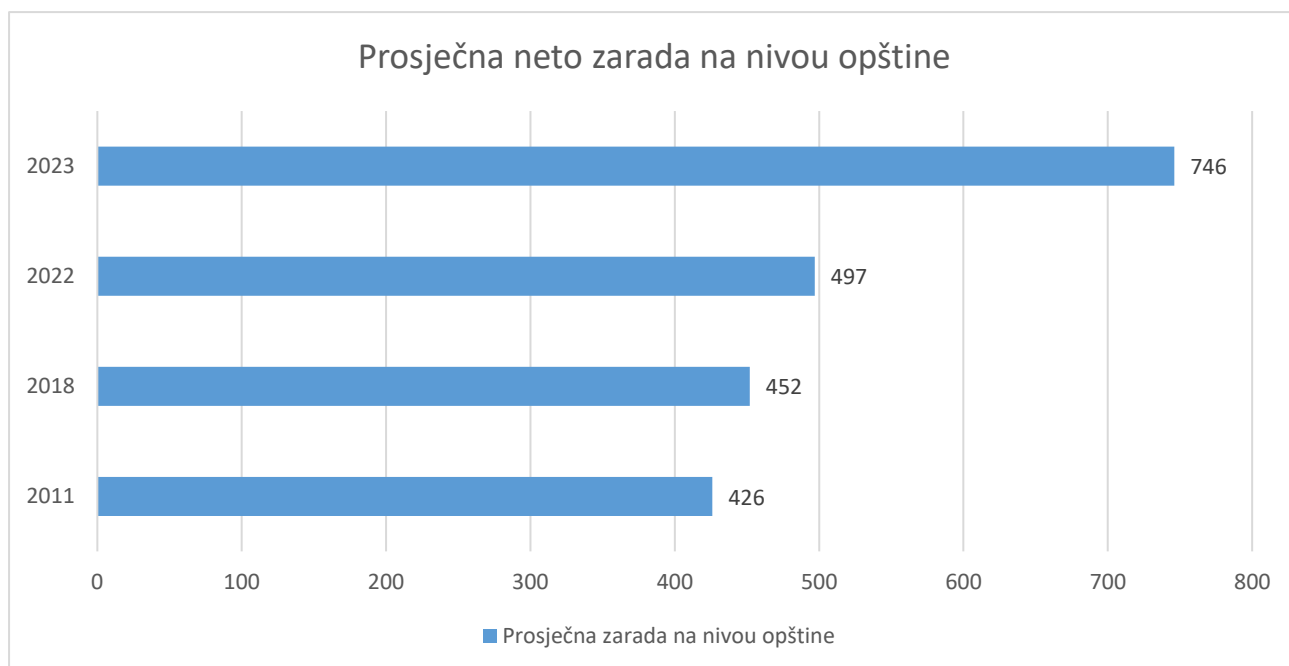
Izvor: Izvor: ZZZCG

Posebnu kategoriju teže zapošljivih lica čine nezaposlena lica sa invaliditetom. Prema dostupnim podacima, na kraju 2023. godine, na evidenciji Biroa rada Kolašin nalazila su se 74 lica sa invaliditetom, od čega 44 žene. Najveći broj, 64 lica, odnosno 35 žena predstavljaju lica sa invaliditetom po rješenju komisije za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda. Od ukupnog broja, 47 lica (29 žena) su sa lakim invaliditetom, 15 lica (6 žena) sa umjerenim invaliditetom, dok je svega 1 lice sa teškim invaliditetom. Polovina ovih lica nema nikakvo formalno obrazovanje (ukupno 39 lica, odnosno 22 žena). Dodatno, otežavajuću okolnost predstavlja i starosna struktura, gdje je 56 lica, od čega 32 žene preko 50 godina starosti.

U posmatranom periodu neto prosječna zarada u opštini Kolašin porasla je sa 426 EUR u 2011. na 746 EUR u 2023. godini, što predstavlja nominalni rast od 43%. Prosječna neto zarada u Kolašinu je predstavljala 91% prosječne zarade u Crnoj Gori.

Grafik 2: Rast prosječne neto zarade u opštini Kolašin (2011-2023)

Izvor: MONSTAT

3.4. PRIVREDA

Prirodne karakteristike Opštine uslovile su da je stanovništvo tradicionalno usmjereno na bavljenje poljoprivredom, odnosno stočarstvom. Velike površine opštine su pod šumama, što predstavlja odličnu bazu za razvoj korišćenja šumskih potencijala i na bazi toga razvijanja industrijskih kapaciteta za rezanje i preradu drveta, proizvodnju građevinskog materijala od drveta, parketa, za integrisanje željezničkih pragova i PTT stubova, hemijski zaštitu drveta. Postrojenja drvne industrije u Kolašinu bave se hemijskom i mehaničkom preradom drveta. Trenutno u Opštini ima 12 kompanija koje se bave rezanjem i obradom drveta i 8 koje proizvode ostale proizvode od drveta (pelet, parket, stolariju).

Privreda opštine Kolašin je raznovrsna i zavisi od prirodnih resursa i industrijskih grana. Ključne tačke o privredi opštine Kolašin:

- Tržnica (pijaca): Tržnica (pijaca) u Kolašinu je neuređena, kako za prodavce tako i za kupce.
- Građevinarstvo: Iako se u Kolašinu gradi nekoliko desetina kompleksa i zgrada, samo je prijavljeno sedam poslova u građevinarstvu, a prosječna stopa nezaposlenosti je više nego dvostruko veća od crnogorskog prosjeka i iznosi 33,8%.
- Zapošljavanje: Broj nezaposlenih u Kolašinu na kraju prošle godine bio je 795, što je smanjenje od samo 8,7% u odnosu na 2022. godinu.

Ovi podaci ukazuju na to da, iako postoji potencijal za razvoj, Kolašin se suočava sa izazovima kao što su nezaposlenost i nedostatak značajnih investicija u infrastrukturu i lokalnu privredu.

Prema dostupnim podacima, broj aktivnih poslovnih subjekata u opštini Kolašin je u konstantnom porastu, što ukazuje na dinamičan privredni rast. U odnosu na 2017. godinu zabilježen je rast broja poslovnih subjekata od 33,7%

3.4.1. Industrija

Važećim Prostornim planom Crne Gore kao neki od potencijala Kolašinskog kraja prepoznati su značajni šumski kompleksi, ukrasni i tehnički građevinski kamen, gline, šljunak i pijesak, resursi pitke vode, izgrađeni kapaciteti prerađivačke industrije. Jedan od prioriteta razvoja je razvoj prerađivačke industrije manjeg obima kao i flaširanje vode koja je „A“ klase.

Funkcionisanje velikih društvenih preduzeća kao što su Transport, Veletrgovina, Exportdrvo, FAK, Titex, Impregnacija drveta predstavljala je izvesnu pokretačku snagu Opštine. Ova preduzeća zapošljavala su dio lokalnog stanovništva. Međutim, procesom ekonomske tranzicije, nepravilno izvršene privatizacije, danas ova preduzeća ili nisu u funkciji ili skoro da ne funkcionišu. Tako da Industrijska zona u opštini Kolašin funkcioniše kapacitetima koji su ispod realnih mogućnosti.

Tabela 11. Aktivni poslovni subjekti po godinama

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
225	230	229	244	264	279	301

Izvor: Monstat

3.4.2. Privredni subjekti u opštini

Privreda opštine Kolašin zasnovana je na razvoju MMSP. Prema dostupnim podacima, mikro preduzeća čine 94,6% privrednih subjekata, mala preduzeća čine 3,9% privrednih subjekata, dok srednja preduzeća čine svega 1,5% ukupnog broja privrednih subjekata na teritoriji opštine Kolašin.

Najveći broj privrednih subjekata je registrovan za djelatnost uluga smještaja i hrane 22,2%, zatim trgovine na veliko i malo 18,2%, dok prerađivačka industrija čini 10,3% privrednih subjekata. Od ostalih, značajnije učešće imaju sektori djelatnosti: stručne, naučne i tehničke djelatnosti 9,4%, građevinarstvo 8,4% i administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti 6,4%.

Podaci o strukturi privrede u opštini Kolašin pokazuju da 37,4% prihoda na teritoriji lokalne samouprave ostvaruje u prerađivačkoj industriji, a da je turistički sektor, koji se često percipira kao strateški za razvoj, na trećem mjestu sa 11,2% učešća, posle trgovine na veliko i malo koja generiše 20,4% ukupnih prihoda.

Prema istim izvorima podataka, sa aspekta zapošljavanja, najznačajniji sektori djelatnosti su: prerađivačka industrija (24,8%), usluge smještaja i hrane (18,8%), trgovina na veliko i malo (13,2%) i administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (11,3%).

U narednim tabelama su prikazane osnovne karakteristike privrede opštine Kolašin, po podacima iz pregleda Privredne komore Crne Gore: Analiza poslovanja crnogorske privrede u 2023. godini.

Tabela 12. Osnovni podaci o privredi u opštini Kolašin

Sektor	Broj priv. sub.)	0-1 zap.	2-10 zap.	11-50 zap	51-250 zap.	Preko 250 zap.	Prihodi (EUR)	Prihodi - učešće %	Broj zap.	Zaposl. - učešće %	Bruto zarade (EUR)	B. zar. - učešće %
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	8	4	4	0	0	0	2.254.595	6,0	28	3,6	172.115	3,5
Vađenje ruda i kamena	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0,0
Prerađivačka industrija	21	9	9	1	2	0	14.140.062	37,4	191	24,8	1.213.083	24,4
Snabdijevanje el. energijom, gasom i parom	3	2	1	0	0	0	375.529	1,0	6	0,8	16.385	0,3
Snabdijevanje vodom i upravljanje otp. vodama	5	2	1	2	0	0	1.284.742	3,4	63	8,2	552.317	11,1
Građevinarstvo	17	14	3	0	0	0	1.854.596	4,9	23	3,0	143.493	2,9
Trgovina na veliko i malo i popravka mot. vozila	37	18	18	1	0	0	7.714.193	20,4	102	13,2	645.264	13,0
Saobraćaj i skladištenje	6	5	1	0	0	0	248.146	0,7	13	1,7	78.976	1,6
Usluge smještaja i ishrane	45	16	27	2	0	0	4.219.649	11,2	145	18,8	729.048	14,6
Informisanje i komunikacija	5	3	2	0	0	0	80.518	0,2	9	1,2	56.524	1,1
Finansijske djelatnosti i dj. osiguranja	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Poslovanje nekretninama	4	3	1	0	0	0	126.241	0,3	5	0,6	13.613	0,3
Stručne, naučne i tehničke	19	11	8	0	0	0	1.293.708	3,4	45	5,8	255.329	5,1

Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	13	7	4	1	1	0	2.991.051	7,9	87	11,3	675.435	13,6
Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Obrazovanje	2	1	1	0	0	0	32.941	0,1	4	0,5	15.357	0,3
Zdravstvena i socijalna zaštita	5	2	3	0	0	0	84.396	0,2	8	1,0	47.668	1,0
Umjetnost, zabava i rekreacija	3	1	1	1	0	0	1.006.191	2,7	30	3,9	309.105	6,2
Ostale uslužne djelatnosti	10	8	2	0	0	0	66.515	0,2	12	1,6	53.891	1,1
UKUPNO	203	106	86	8	3	0	37.773.073	100,0	771	100,0	4.977.593	100,0

Izvor: Privredna komora Crne Gore-Analiza poslovanja crnogorske privrede u 2023. godini

U opštini Kolašin najveći broj poslovnih subjekata je u sektoru G - Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala (47), zatim u sektoru I - Usluge pružanja smještaja i hrane (39) i u sektoru C - Prerađivačka industrija (21).

Tabela 13. Opština Kolašin – najzastupljeniji Sektor djelatnosti

1	G - Trgovina na veliko i na malo, popravka mot. voz. i motocikala	47
2	I - Usluge pružanja smještaja i hrane	39
3	C - Prerađivačka industrija	21
4	M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	10
5	H - Saobraćaj i skladištenje	9
6	N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	9
7	F - Građevinarstvo	8
8	A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	7
9	L - Poslovanje nekretninama	6

Izvor: Privredna komora Crne Gore - Analiza broja poslovnih subjekata po opštinama i po sektorima

3.4.3. Poslovna infrastruktura

Biznis zona Bakovići⁶ predstavlja slobodnu ali relativno neuređenu i infrastrukturno neopremljenu površinu u industrijskoj zoni Kolašina, koja se nalazi na 4 km udaljenosti od centra Kolašina, neposredno uz regionalni put Beograd-Bar. Od željezničke stanice je udaljena 5 km. U industrijskoj zoni postoji nekoliko manjih privrednih preduzeća drvne industrije, a u toku je osnivanje fabrike za proizvodnju peleta. Osnovna djelatnost je flaširanje izvorske vode, prerada drveta, a osnovni resursni potencijal predstavljaju vode (proizvodnja električne energije, flaširanje vode za piće), šume, ukrasni i građevinski kamen.

Radi poboljšanja i unapređenja poslovnog ambijenta, opština Kolašin je svojim odlukama predvidjela brojne poslovne podsticaje. ANEX VI – Biznis zona.

3.4.4. Poljoprivreda

Prirodne karakteristike terena uticale su da se stanovništvo na ovom području oduvijek bavilo poljoprivredom kao osnovnom djelatnošću. Međutim, usljed snažnih procesa deagrarizacije zabilježenih na ovom području u posljednjoj deceniji, broj ukupnog i poljoprivrednog stanovništva je imao izražen trend smanjenja. Poljoprivredna proizvodnja na ovom području nije razvijena u skladu sa postojećim resursima. Tržišna proizvodnja je izuzetno mala, preovlađuje proizvodnja za potrošnju u domaćinstvima i prodaju na zelenim pijacama i lokalnim marketima.

Tabela 14. Pregled površina po namjeni korišćenja

	PPO	Poljoprivredno zemljište			Šumsko zemljište			Ostalo zemljište
	ha	Ukupno	%	Obradivo	šume	%	neobradivo	Naselja, putevi, kamenjar
Kolašin	89700	27844	31.04	9149	53920	60.11	5479	7936

Izvor: MONSTAT

Strukturu korišćenja zemljišta na ovom području opredjeljuju prirodne karakteristike područja (planinska klima, pedološka svojstva zemljišta i dr.). Iz strukture poljoprivrednog zemljišta vidi se da postoje značajne mogućnosti za razvoj stočarstva, koje je najzastupljenije i istovremeno ima najveći potencijal za razvoj. Razvoj stočarstva (govedarstva i ovčarstva) je apsolutni nosilac razvoja poljoprivrede na ovom području i velika šansa za farmere Kolašina. Bogatstvo pašnjaka i livada značajan je preduslov za gajenje preživara (krave, ovce, koze). Poseban akcenat treba staviti na ovčarstvo i govedarstvo. Brojni pašnjaci i katuni mogu se na najbolji način valorizovati kroz razvoj ovčarstva, posebno ako se ima u vidu činjenica da se u sjevernom dijelu Crne Gore gaji preko 70% ukupnog broja ovaca.

Pored razvoja stočarstva, kao prioriteta poljoprivrede na ovom području, važan je i razvoj ostalih grana: ratarstva, povrtarstva, voćarstva i pčelarstva, koje predstavljaju dopunu i zaokruživanje razvoja poljoprivrede u cjelini, a komplementarne su i sa razvojem turizma. Karakteristično za voćarsku proizvodnju je da je ona najvećim dijelom ekstenzivna i odvija se uglavnom na okućnicama. Rijetko se mogu naći voćnjaci sa poluintenzivnom proizvodnjom. Sortiment je zastareo i ne prati trendove u okruženju, a agrotehničke i pomotehničke mjere (rezidba, obrada, đubrenje, zaštita) rijetko se primjenjuju. Na ovom području postoje izuzetni prirodni potencijali za razvoj

⁶ <http://www.bizniszona.me/biznis-zona/kolasin/>

pčelarstva. Bogatstvo medonosnog bilja i mala primjena pesticida, pružaju mogućnost za povećanje broja pčelara i pčelinjih društava.

Ovaj region posjeduje izuzetne prirodne potencijale kada je u pitanju ljekovito i aromatično bilje i šumski plodovi. Bogatstvo biljnih vrsta, biljke endemskog porijekla i raznovrsna cvijetna flora pružaju šansu za njihovo značajnije iskorišćavanje. U ovoj oblasti postoji veliki prostor za potencijalne i nove investicije.

Na prostranom području opštine Kolašin, zahvaljujući raznovrsnosti klime i tipova zemljišta, postoje povoljne lokacije za uzgoj pojedinih vrsta voća i povrća. Ove lokacije su prepoznate i u Mapi resursa Crne Gore⁷, koju je pripremila Ministarstvo ekonomije. Ukupne poljoprivredne površine opštine Kolašin iznose 24 243 ha, od čega obradive površine obuhvataju 8 629 ha.

Stanovništvo Kolašina se tradicionalno bavi poljoprivredom. Međutim, godinama unazad postoje problemi u razvoju ove oblasti. Usljed izraženog procesa deagrarizacije na ovom području u posljednjoj deceniji, broj poljoprivrednog stanovništva je imao izražen trend opadanja. Usljed odliva mladog stanovništva u seoskim naseljima dominiraju staračka domaćinstva. Ograničeni poljoprivredni kapaciteti sve se slabije koriste i dolazi do izražaja tendencija smanjenja obima proizvodnje. Iako je opština izuzetno bogata pašnjačkim površinama, trenutno se za ispašu koristi veoma mali procenat. Usitnjene i rascjepkane poljoprivredne površine otežavaju sprovođenje moderne poljoprivredne proizvodnje. Poljoprivredna gazdinstva koja se isključivo bave poljoprivredom, ekstenzivnog su karaktera, što dovodi do toga da objektivni prihod po jedinici proizvoda (npr. ovca ili krava) značajno zaostaje za prihodom koji bi se mogao ostvariti u organizovanom, intenzivnom modelu proizvodnje.

Opština raspolaže odličnim uslovima za bavljenje stočarstvom, ali je broj stoke konstantno u opadanju. Stočarska proizvodnja je takođe ekstenzivnog karaktera.

Jedan od ključnih problema koji koči razvoj poljoprivrede, jeste problem nedovoljno organizovanog otkupa poljoprivrednih proizvoda. Problemi u otkupu mlijeka odrazili su se na smanjenje muznih krava.

3.4.5. Turizam

Turističku ponudu opštine Kolašin odlikuje raznovrstnost mogućnosti i slaba diverzifikacija ponude. U neposrednoj blizini grada, na planini Bjelasici, na lokaciji Jezerine, nalazi se savremeni skijaški centar „Ski Resort Kolasin 1450“, koji raspolaže sa 30km uređenih i kategorisanih skijaških staza za alpsko skijanje, kao i potrebnim uslužnim kapacitetima, savremenom sušionicom za opremu kao i velikom količinom skijaške opreme za iznajmljivanje. Staze su pokrivene savremenim, brzim šestosjednim i modernizovanim četvorosjednim žičarama koje u potpunosti zadovoljavaju potrebe skijališta i omogućavaju mu kapacitet od 10.000 skijaša na dan. Ski centar je saobraćajno dobro povezan sa gradom, a put se redovno održava u toku i zimske i letnje turističke sezone. Zadovoljeni su svi važeći standardi i zahtevi po pitanju usluživanja i bezbjednosti skijaša. Pored njega, 2019. godine je osnovano državno preduzeće „Skijališta Crne Gore“ sa ciljem upravljanja skijalištima: Kolašin 1600, koje je već izgrađeno, ski centrima Cmiljača, Žarski čija je izgradnja u toku, a zatim i ski centrima koji će se tek graditi: Torine, Jelovica, planinskim centrom Komovi i Eko-avanturističkim parkom Komovi. Generalni koncept razvoja Skijališta Crne Gore ogleda se u valorizaciji postojećih aktivnih ski centara i izgradnji novih ski centara na području Bjelasice i Komova.

---

⁷ PUP opštine Kolašin, 2014

Prostornim planom posebne namjene za Bjelasicu i Komove planirana je izgradnja baznih naselja u podnožju ski centara. Prema planu su predviđena ukupno 224 kilometra ski staza na Bjelasici koje će biti pokrivena sa 52 lifta/žičare, a na kojima je planirano da budu izgrađena 53 hotela, 23 pansiona, 23 hotela apartmanskog tipa (kondo hoteli, apartmani i sl.), jedan hostel i jedan planinarski dom. Formiranje “Skijališta Crne Gore” ključna je pretpostavka za pokretanje i uspješno upravljanje lokalitetima na kojima su u prethodnom periodu uložena značajna sredstva u infrastrukturne objekte.

Postoje veliki potencijali za razvoj nordijskog skijanja na Sinjajevini i Bjelasici, uz mogućnost organizovanja maratona i drugih vidova takmičenja karakterističnih za ovu disciplinu. Jedan takav marathon je već postao tradicionalan i održava se svake zime na planini Sinjajevini. Na Komovima postoje lokacije koje su isuviše strme za komercijalno skijanje, ali su povoljne za ekstremne sportove.

U toku letnje sezone postoji raznovrsna turistička ponuda bazirana na aktivnostima koje se organizuju u prirodi na otvorenom: panoramske ture, pješačke ture (obeležene staze na Bjelasici, Komovima i Sinjajevini), rafting/splavarenje na Tari, planinski biciklizam na Bjelasici, stijena za penjanje Biočinovici (Mušovica rijeka), posjeta brojnim speleološkim objektima, sportski ribolov na rijeci Tari, posjeta Botaničkoj bašti i Nacionalnom Parku Biogradska gora (čamci, šetnja u prirodi, posmatranje ptica). Poseban sadržaj predstavljaju i dva ekosela ili ekokatuna na Bjelasici koji omogućavaju turistima da neposrednije dožive boravak na planini kroz kulturu i tradiciju ljudi ovog kraja.

Turistički proizvod u Kolašinu nije u dovoljnoj mjeri diverzifikovan i još uvijek je izražena visoka sezonalnost. Turistička ponuda je još uvijek dominantno orjentisana na skijalište tokom zime. Nedovoljno su razvijeni drugi vidovi turizma, kao što su turizam zasnovan na prirodi, ekoturizam, seoski turizam, kulturni turizam, i dr. Postojeća turistička ponuda u ljetnjem periodu godine bazirana je na aktivnostima koje se odvijaju u prirodnom okruženju. Posjetioci imaju mogućnost boravka u prirodi uz pješčenje, rafting, sportski ribolov, posmatranje ptica, paraglajding, jahanje. Zimsku turističku sezonu u najvećoj mjeri opredjeljuje aktivnost skijanja na Bjelasici.

Ograničavajući faktor za razvoj turizma, između ostalog, je u nedovoljnoj saradnje između turističkih poslenika, organa i organizacija. Postoji relativno razvijena turistička infrastruktura, koja je, usljed nedostatka koordinacije glavnih aktera u razvoju – neiskorišćena. Činjenica da u Kolašinu postoji sivo tržište smještaja otežava utvrđivanje realne slike koja pokazuje trenutno stanje potražnje na turističkom tržištu Kolašina. Kada je u pitanju broj smještaja u domenu sive ekonomije, važno je istaći da je evidentan broj izdavalaca smještaja, koji nijesu registrovani. U domenu funkcionisanja turističke privrede u Kolašinu, od strane turističke inspekcije utvrđene su brojne nepravilnosti koje se odnose na: pružanje turističkih usluga bez odgovarajućeg odobrenja za rad (turističke agencije, rafting, iznajmljivanje opreme, bicikala), nezaključivanje ugovora s putnicima, nepropisno postavljanje reklamnih panoa, skijališta i dr. Dešava se, da i registrovani izdavalac u vrijeme izdavanja odobrenja za rad ima određen broj smještanih jedinica, a da već u narednoj sezoni broj ležaja poveća a odobrenje za rad ostaje staro, sa brojem ležaja po prvom rješenju.

Od smještajnih kapaciteta ističu se hoteli visoke kategorije Bianca 4*, Swissotel 4*, Dream House Hotel, koji pružaju posetiocima izvrsnu ponudu smještaja. Tu su još manji hoteli Brile, Čile, eko katon Vranjak i komplementarni smještajni kapaciteti gde su svrstana odmarališta i privatni smještaj.

Tabela 15: Smjestajni kapaciteti u hotelima

Kolašin	Broj ugostiteljskih objekata	Broj soba	Broj apartmana	Broj ležaja kreveta
UKUPNO				
5*****	0	0	0	0
4****	3	484	269	609
3***	3	21	9	71
2**	3	18	6	59
1*	0	0	0	0

Izvor: TOK

Tabela 16: Ukupan broj turističkih kapaciteta u privatnom smještaju na dan 31.01.2023 godine

Kolašin	Broj soba	Broj Apartmana	Broj ležajeva	Broj objekata
Nekategorisani smještaj	146	85	1070	166
Smještaj sa 1*			10	2
Smještaj sa 2*	37	4	132	25
Smještaj sa 3*	109	63	617	82
Smještaj sa 4*	57	95	428	60
UKUPNO:	349	247	2257	335

Izvor: TOK

Značajnu podršku razvoju turističkih kapaciteta predstavlja podrška IRF. Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. objavio je kreditnu liniju za podršku turizmu, hotelijerstvu i ugostiteljstvu. Program podrške promoviše unapređenje postojeće i izgradnju i stavljanje u funkciju nove infrastrukture u oblasti turizma, hotelijerstva i ugostiteljstva, zatim ulaganja u pravcu jačanja kvaliteta primarne i vanpansionske ponude u ovoj oblasti, kao i održivu valorizaciju neiskorišćenih turističkih resursa. Pored ponude bitan segment turističkog tržišta je potražnja, koja pokazuje trend porasta, sa primijetnim povećanjem broja turista iz inostranstva.

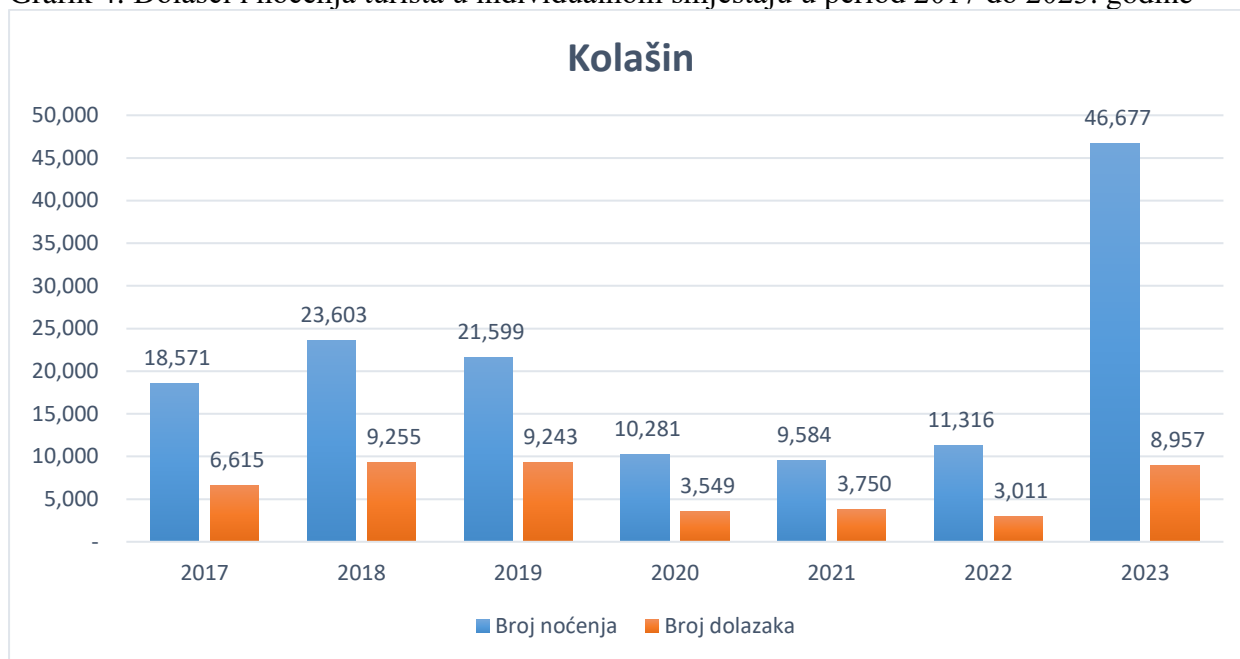
Kada govorimo o broju turista koji posjete Kolašin, uvidom u podatke MONSTAT, primjećujemo da je epidemija corona virusa koja je počela 2020. godine ozbiljno uzdrmala turističku privredu ovog grada koja se još uvijek nije oporavila u potpunosti. Sa nekada rekordnih blizu 80 hiljada noćenja u 2019. godini, u 2021. godini ostvareno je nešto oko 45 hiljada noćenja u kolektivnom smještaju. Dostupni podaci za 2022. godinu pokazuju postepen oporavak turističke privrede i dostizanje cifre od blizu 70 hiljada noćenja u ovoj godini. Individualni smještaj je pretrpio osjetan udarac te je sa skoro 25 hiljada noćenja pao na jedva 10 hiljada noćenja što je gubitak od 60%. Individualni smještaji obuhvataju chalete, kuće, apartmane, stanove i druge smještaje do 15 ležajeva.

Grafik 3: Broj dolazaka i noćenja turista u kolektivnom smještaju. Izvor: MONSTAT

Grafik 4: Dolasci i noćenja turista u individualnom smještaju u period 2017 do 2023. godine

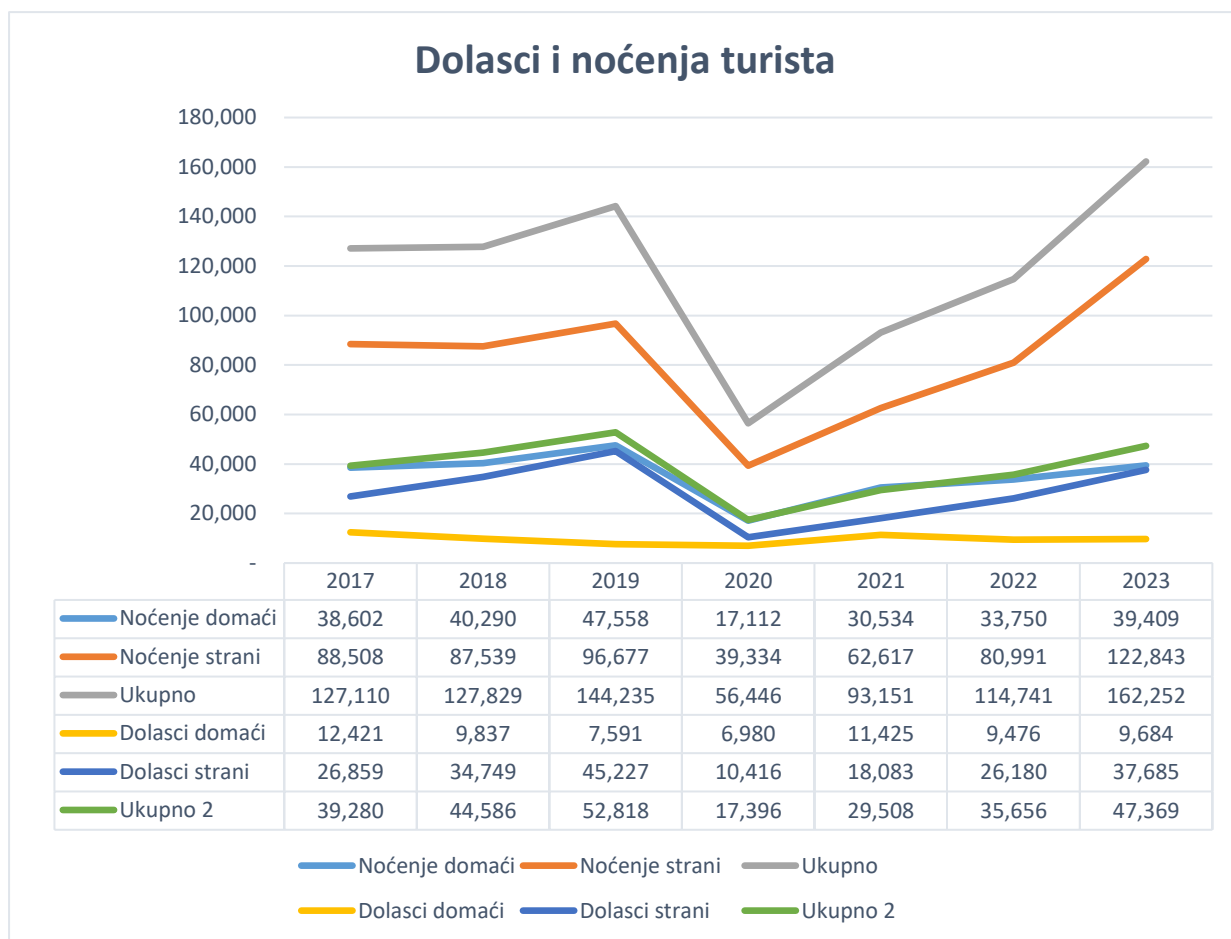
Na osnovu dostupnih podataka možemo zaključiti da se zaključno sa 2022. godinom 75% noćenja ostavarivalo u kolektivnom smještaju i da 75% turista koji posjete Kolašin dolaze iz inostranstva. U 2023. godini imamo nagli porast broja noćenja u individualnom smještaju koji je prešao 45.000 i koji je činio 60% ukupnog broja noćenja ostvarenih u Kolašinu.

Kako je 2020. godine počela pandemija novog korona virusa prihodi od turizma su u Crnoj Gori opali za 90% u odnosu na predkriznu 2019. godinu. U isto vrijeme broj turista i noćenja u Kolašinu je opao za 60%, sa 144.000 na nešto oko 50.000 noćenja koja su mahom ostvarena u zimskoj turističkoj sezoni prije izbivanja pandemije.

Međutim u 2021. godine crnogorska ekonomija je ostvarila snažan rast od približno 13% na šta je uticala dobra ljetnja i zimska sezona u kojima je ostvareno preko 70% prihoda iz 2019. godine koja je prema mnogim pokazateljima bila rekordna. Kako se vidi na graficima, turistički potencijal Kolašina je u 2021. godini započeo oporavak te je ostvareno 64% noćenja u odnosu na rekordnu 2019. godinu, u 2022. godini 79%, a u 2023. godini, iako je Kolašin posjetilo oko 5.000 manje turista u odnosu na 2019. oni su ostvarili preko 162.000 noćenja što je povećanje od 14%. Sa izgradnjom većeg broja luksuznih hotela sa 4+ zvjezdice kao i ekspanizija izdavanja privatnih kuća i condo apartmana očekuje se da ove brojke nastave da ratu u budućnosti, te do kraja 2029 premaše brojku od 200.000 noćenja u individualnom i kolektivnom smještaju.

Opština Kolašin posjeduje značajan potencijal za ekoturizam i za ostvarivanje društvenog i ekonomskog rasta zasnovanog na turizmu. Trenutno, turistička ponuda se zasniva na pogodnostima kao što su pejzaži, panorame, čist vazduh, povoljne temperature, dobra pristupačnost, područja koja su pod zaštitom, skijališta, gastronomija kao i prepoznatljivo, kompaktno gradsko jezgro sa pešačkom zonom.

Grafik 5: Dolasci i noćenja domaćih i stranih turista 2017 – 2023: Izvor MONSTAT

U sklopu projekta “Digitalizacija 1.0 + Potpuna digitalizacija turističkog proizvoda” koji je finansijski podržan od strane Ambasade Kraljevine Norveške, a koji je u Kolašinu sprovodila NVO Klasterska Incijativa u partnerstvu sa Opštinom Kolašin urađena je online anketa putem koje su od pružalaca turističkih usluga, građana Kolašina i turista prikupljeni podaci o kvalitetu turističke ponude u Kolašinu i najvećim problemima koje treba rješavati u budućnosti.

Podaci pokazuju da je najvažniji problem sa kojim se turistički sektor u Kolašinu suočio vezan za lošu vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu i lošu putnu infrastrukturu (47,06% ispitanika), lošu turističku promociju i nedostatak ulaganja u sportske i kulturne manifestacije (35,35%), nedostatak van pansionskog sadržaja (26,47%), slaba povezanost između različitih tipova pružalaca turističkih usluga (17,65%) itd. Takođe, više od 70% ispitanika smatra da fokus lokalne samouprave u naredna 4 godine trebalo bi da bude na ulaganju u vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu. Kada je riječ o ljetnjoj turističkoj sezoni 2022. godine 20,59% ispitanika je apsolutno zadovoljno sezonom, 26,47% ocenjuje turističku sezonu ocjenom 8 ili 7 na skali od 1 do 10, a oko 17,5% daje ocjene nižu od 7. Kada je riječ o digitalnim alatima koje pružaoci turističkih usluga i turisti koriste za promociju svog poslovanja 58,82% njih koristi Booking, a 47,06% koristi Instagram kao dvije najčešće i najvažnije aplikacije za digitalnu promociju.

3.4.6. Šumarstvo i drvoprerađivačka industrija

Od ukupnih površina šuma koja, po posljednjoj Opštoj osnovi iznosi 50099,97 ha, državne šume se prostiru na 33391,97 ha, dok površina šuma u privatnom vlasništvu iznosi 16708 ha sa ukupnom drvnom zapreminom od 8963492 m³⁸. Površina privrednih šuma je 19308,96ha. Površina šuma za ostale namjene iznosi 8.604,28 ha. U šume ostale namjene izdvojeni su cjelokupni šumski kompleksi (gazdinske jedinice) Gornjomoračke, Donjomoračke i Rovačke šume radi zaštite izvorišta Morače i njenih pritoka, sprečavanja erozije i zaštite putnih komunikacija, kao i dijelovi šumskih kompleksa u cilju zaštite izvorišta Tare, šuma subalpijske bukve i šuma namijenjenih za turizam i rekreaciju.

U ukupnoj zapremini privrednih šuma (državnih i privatnih) dominira bukva sa 6096613 m³, dok jela i smrča u ovim šumama imaju dubeću zapreminu od 854709 m³. Šume u državnoj svojini imaju znatno povoljniju strukturu u odnosu na privatne šume, što najbolje odražava količina drvne mase po jedinici površine koja je u privatnim šumama znatno manja. Uvidom u stanje šumskog fonda opštine Kolašin može se ustanoviti da ukupna drvna zapremina privrednih šuma (bez šikara) iznosi 5.890.529m³ ili prosječno 307m³/ha. Tekući zapreminski prirast privrednih šuma (bez šikara) je 91.021m³, prosječno 4,74m³/ha. Učešće četinaru u ukupnoj drvnj zapremini (jele, munike, smrče i crnog bora) je 17,29%, a u zapreminskom prirastu 18,09% što jasno ukazuje na dominaciju lišćarskih vrsta (bukve, bijelog jasena, gorskog i planinskog javora, cera i dr.). kao i da četinarske vrste pokazuju nešto veći intenzitet prirašćivanja. Osnovna vrsta šumskog fonda opštine Kolašin je bukva, dok u višim regionima značajno je i učešće jele, koja sa bukvom gradi mješovite sastojine velikog proizvodnog potencijala.

Potencijal u drvoprerađivačkoj industriji Kolašina je velik i preporučuje ovu opštinu za centar aktivnosti u oblasti prerade drveta. Međutim, treba naglasiti da se postojeći drvoprerađivački kapaciteti u industrijskoj zoni Drijenak, koji su bili sa dugom tradicijom i značajnim brojem uposlenih, sticajem nepovoljnih okolnosti i nizom propusta tokom privatizacije posljednjih godina, dospjeli su u krajnje nezavidan položaj. Preduzeće "Exportdrvo" je praktično u cjelosti likvidirano, a kod "Impregnacije" su kapaciteti za hemijsku zaštitu drveta demontirani i oprema rasprodana, tako da je ostao samo pogon pilanske prerade, manjeg kapaciteta, koji je inače egzistirao, prije svega, kao pripremna jedinica za izradu sirovih pragova za potrebe željeznice. Uporedo sa tim, manji pogoni prerade, koji su u međuvremenu formirani sredstvima privatnih preduzetnika, ni izbliza ne mogu da nadoknade gubitak kapaciteta ova dva već bivša preduzeća koja su egzistirala u okviru društvenog sektora.

3.4.7. Lovstvo

Prema Elaboratu o utanovljavanju lovišta Prostorno-urbanističkog plana (2010) na teritoriji opštine Kolašin nalaze se tri lovišta (Kolašin, Rovca i Morača), kao i dio lovišta posebne namjene „Komovi“. Lovište „Kolašin“ obuhvata istočni dio, lovište „Rovca“ zapadni dio, dok lovište „Morača“ obuhvata centralni dio opštine Kolašin. Lovišta su tipično planinska. U njima postoje povoljni stanišni uslovi za: vukove, medvjede, srne, divlje svinje, zečeve, jarebice kamenjarke i druge vrste divljači (sisara i ptica) kojima odgovaraju postojeći stanišni uslovi. Osim ova tri lovišta na teritoriji opštine Kolašin nalazi se i dio lovišta posebne namjene „Komovi“.

---

⁸ PUP Kolašin, 2014

3.4.8. Eksploatacija mineralnih sirovina

Na teritoriji opštine Kolašin nalaze se tri lokaliteta-nalazišta ukrasnog kamena i to: "Gradina", "Javoraš" i "Skrbuša". Ni jedno od ovih nalazišta se organizovano ne eksploatiše, ali postoje inicijative i interesovanja za početak eksploatacije. Pored ukrasnog kamena, postoji i ležište opekarskih glina na lokaciji Blatina – Lipovo. U koritima reka Tare i Morače se vrši eksploatacija šljunka i pijeska, gde je određeni broj fizičkih i pravnih lica dobio koncesije za ovu eksploataciju.

3.5. OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

3.5.1. Hidropotencijal

Jedan od najbitnijih resursa Opštine je hidropotencijal. Opština Kolašin je izuzetno bogata malim vodotokovima, pogodnim za izgradnju minielektrana. Ukupan kapacitet malih hidroelektrana na pritokama u opštini Kolašin, procjenjuje se na instalisane snage oko 10 MW i prosječne godišnje proizvodnje oko 30 GWh. Na pritokama Morače postoje potencijali za MHE najveći u Crnoj Gori i to na Požanjskoj rijeci, Ibristići, Ratnji, Sjevernici, Raštaku i Đurđevini. Međutim, Vlada Crne Gore je 2021 godine raskinula nekoliko ugovora o izgradnji mhe i uvela moratorijum na gradnju po ugledu na neke druge države iz regiona.

Iz registra izdatih energetske dozvola, može se vidjeti da je izdato 13 energetske dozvola za vodotoke na teritoriji opštine Kolaši, i to:

- mHE "Raštak", 624 kW, 2,5 GWh,
- mHE "Raštak 2", 624 kW, 2,5 GWh,
- mHE "Ljeviška", 980 kW, 3,32 GWh,
- mHE "Paljevinska", 553 kW, 2,94 GWh,
- mHE "Slatina", 453 kW, 1,22 GWh,
- mHE "Pecka", 821 kW, 2,84 GWh,
- mHE "Bistrica", 993 kW, 3,2 GWh,
- mHE "Bukovica", 282 kW, 1,17 GWh,
- mHE "Bukovička vrela", 305 kW, 0,95 GWh,
- mHE "Pješčanica", 181 kW, 0,64 GWh,
- mHE "Varin potok", 177 kW, 0,675 GWh,
- mHE "Skrbuša", 900 kW, 3,35 GWh,
- mHE "Bare Kraljske", 995 kW, 3,35 GWh.

3.5.2. Energija vjetra

Orografski i klimatski uslovi daju mogućnost za proizvodnju elektro-energije na vjetar. Vjetar najčešće duva iz pravca sever-severozapad (20.1% prema ruži vetrova), sa najčešćom prosečnom brzinom u intervalu od 1-3m/s. Za korišćenje energije vjetra, nema projekcija – osim podataka o jačini i učestanosti vjetra, kao i dominantne morfološke lokacije na kojima bi se mogli podizati agregati za proizvodnju električne energije na vjetar. Orografski i klimatski postoje osnove za proizvodnju elektro-energije na vjetar. Vjetar, kao klimatski element, zavisi od opšte cirkulacije vazduha u atmosferi i od oblika topografije. Prizemno strujanje vazduha je pod velikim uticajem oblika topografije. Najvažnije karakteristike vazdušnih strujanja se prikazuju ružama vjetra, koje izražavaju procenat čestine smjerova i srednju brzinu vjetra po pojedinim smjerovima. U Kolašinu se vrše satna mjerenja brzine i pravca vjetra, pa je na osnovu tih podataka prikazana ruža vjetra.

Prostorno urbanističkim planom se omogućava da se, po obavljanju detaljnih istraživanja za ove potrebe, proizvodnja električne energije na bazi vjetra uvede kao nova djelatnost na ovim prostorima.

3.5.3. Energija sunca

Kao mogući način upotrebe i korišćenja energije sunca, indikuje se u manjem obimu upotreba fotonaponskih panela na lokacijama na kojima postoji mala potreba za električnom energijom (elektronski aparati, rashladni uređaji, osvjetljenje), a do kojih je, zbog udaljenosti, relativno skupo dovesti distributivnu mrežu. Ovo se naročito odnosi na objekte koji se koriste u ljetnjem periodu, a koji imaju malo jednovremeno opterećenje kao npr. katuni, telekomunikacioni objekti (RBS mobilne telefonije, RTV predajnici itd). Takođe, postoji potencijal za manje solarne elektrane.

3.5.4. Biomasa

Za planirane planinske centre Kolašin (1450 i 1600), sa izraženom potrošnjom toplotne energije u zimskom periodu (grijanje, topla voda i priprema hrane), kao energetski efikasno i održivo rješenje predlaže se upotreba potencijala biomase. Raspoloživi drveni ostatak iz šumarstva i drvoprerađivačke industrije na prostoru Bjelasica i susjednih prostora gornjih slivova Tare iznosi oko 35.000 tona drvene mase, u čemu 60% lišćara i 40% četinara. Činioci za takvo opredjeljene u razvoju enegetske infrastrukture u odnosu na druge alternative svakako su nezaobilazni:

- raspoloživi i neiskorišćeni potencijal biomase, kao vida obnovljive energije,
- ostvarivanje energetske efikasnosti u transformacijama i korišćenju primarne energije,
- alternativa neekonomičnoj upotrebi električne energije kroz njene transformacije u toplotnu energiju,
- savremena efikasna postrojenja toplana i kogeneracija na biomasu, u pravcu zaštite okoline i održivog razvoja.

Udaljenost i planinski teren uslovljavaju posebna rješenja za sve planinske centre Kolašin (1450), ali planirana naselja (po obimu smještaja i sadržaju objekata) ukazuju na mogućnost rješenja sa istim kapacitetima postrojenja. Energetsko-ekonomske analize rađene za šestomjesečnu grejnu sezonu i četvoromjesečni intenzitet ukazuju na kapacitet toplana za pojedina ski naselja oko 7 MW(t) za Kolašin. Za Ski centar Kolašin podaci su : $P_o = 5 \text{ MW(t)}$ na biomasu i $P_d = 2 \text{ MW(t)}$ na tečni naftni gas. Dinamika razvoja pojedinih planinskih centara mogla bi uključiti faznu izgradnju postrojenja za Kolašin i Torine $2 \times 5 \text{ MW(t)}$.

3.6. OBRAZOVANJE

U opštini Kolašin postoje obezbijedena tri nivoa obrazovanja: predškolsko, osnovno i srednješkolsko obrazovanje.

Na području Kolašina postoji više obrazovnih ustanova i to:

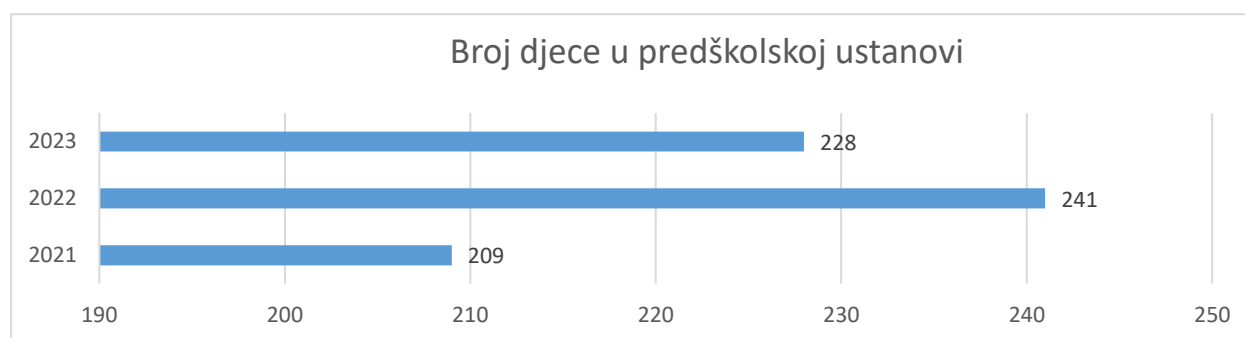
- Dječiji vrtić „Sestre Radović“;
- JU Osnovna škola „Risto Manojlović“ sa tri područna odjeljenja: Trebaljevo, Gornje Lipovo, Lipovska Bistrica;
- JU Osnovna škola „Vojin Čepić“ Dragovića Polja sa jednim područnim odjeljenjem Ljevišta;
- JU Osnovna škola „Međuriječje“ sa pet područnih odjeljenja, sjedište matične škole je Međuriječje; Područna odjeljenja su: Sreteška Gora, Mrtvo Duboko, Vlahovići, Cerovica, Velje Duboko.
- JU Osnovna škola „ Mojsije Stevanović“ sa jednim područnim odjeljenjem Bare;

- JU Osnovna škola „Dr Radoslav Jagoš Vešović” u Barama Kraljskim, sa jednim područnim odjeljenjem Mateševo.
- Škola za osnovno muzičko obrazovanje;
- JU Srednja mješovita škola „Braća Selić”.

3.6.1. Predškolsko obrazovanje

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje na području opštine Kolašin se sprovodi u vrtiću „Sestre Radović”. U toku 2023.godine upisano je 248 djece. A potreba je bila za sledećim brojem radnika: 15 vaspitača, direktor, četiri medicinske sestre, asistent u nastavi, pedagog, nastavnik engleskog jezika, logoped, računovođa, nutricionista, domar-ložrač, tri kuvarice, radnica na održavanju čistoće i radnica na održavanju rublja. Školska godina je realizovana u okviru sedam vaspitnih grupa, četiri vaspitne grupe vrtića i tri jaslene grupe. Rad na seoskom podrčju obavljaju interaktivne službe koje daju instrukcije roditeljima, realizuju programe i aktivnosti koje se odnose na razvoj djeteta. Zbog nedostataka vaspitnog kadra nije realizovan Program interaktivne službe u Monastiru Morači i Barama Kraljskim. Preškolska ustanova je ostvarila saradnju sa brojnim institucijama na teritoriji opštine Kolašin.

Grafik 6: Broj djece u predškolskoj ustanovi

3.6.2. Osnovno obrazovanje

U toku 2023. godine u gradskoj školi JU Osnovna škola „Risto Manojlović” broj upisane djece je 524, a potreba je bila za sledećim brojem radnika: direktor, pomoćnik, sekretar, računovođa, 24 nastavnika predmetne nastave, 20 nastavnika razredne nastave, 1 vaspitač, 4 asistenta u nastavi, psiholog, bibliotekar, 2 vozača, 2 radnika na poslovima grijanja i održavanja objekta i 6 radnika na održavanju higijene. Nastava se izvodi i u područnim odjeljenjima u Gornjem Lipovu i u Lipovskoj Bistrici. Nastava se izvodi u 3 odjeljenja prvog, 3 odjeljenja drugog, 3 odjeljenja trećeg, 4 odjeljenja četvrtog, 3 odjeljenja petog, 3 odjeljenja šestog, 4 odjeljenja sedmog, 3 odjeljenja osmog i 3 odjeljenja osmog.

U Gornjem Lipovu se izvodi nastava u I i III razredu, a u Lipovskoj Bistrici u II razredu. Finansijska sredstva za rad Ustanove obezbjeđuju se iz dva izvora: iz budžeta i od sredstava dobijenih po osnovu zakupa školskih prostorija. Škola je otvorena za brojne događaje kojima se promoviše značaj obrazovanja, nauke, kulture i zdravih stilova života.

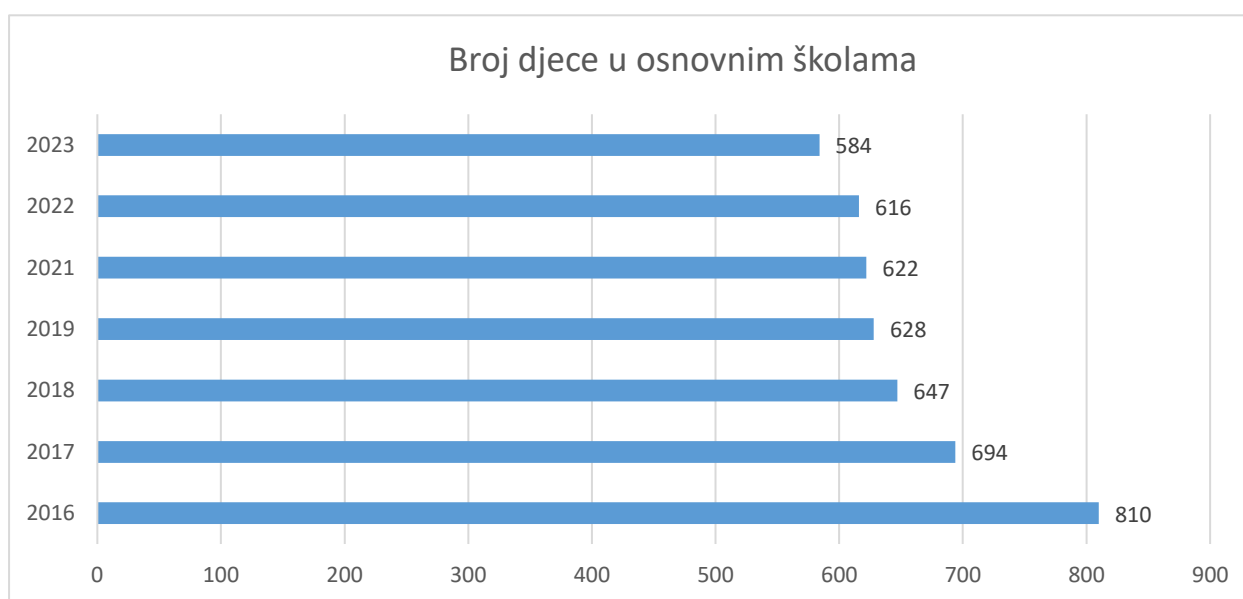
Prioritetni projekti škole su: nabavka kombi vozila za prevoz učenika, popravka krova na fiskulturnoj sali, izgradnja zgrade za prosvjetne radnike, ugradnja solarnih panela. Uprava škole ističe a su količine mazuta koje dobijaju nedovoljne, jer se kvote lož ulja određuju prema broju učenika, koji je

na sjeveru sve manji, a ne prema površini škola ili posječnim temperaturama u toku zime. Usled toga učionice su nedovoljno zagrijane, budući da se grijanje uključuje u dva intervala, po sat vremena u toku dana.

JU Osnovna škola „Vojin Čepić”- Dragovića Polja

Za školsku 2024/2025 godinu u školu je upisano 30 učenika. Od 17 zaposlenih nastavni kadar čini njih 13 dok je 4 oro nenastavni kadar. Škola ima područno odjeljenje u Ljevištima. Nastava se u područnom odjeljenju odvija do IV razreda. Škola u Polju Dragovića kao i područno odjeljenje renovirani su od strane Ministarstva prosvjete. Uprava škole je trenutno u pregovorima sa Ministarstvom saobraćaja oko adaptacije sportskih terena. U svim područnim školama imamo trend opadanja broja učenika, što u perspektivi uzrokuje njihovo zatvaranje.

Grafik 7: Broj upisane djece u osnovne škole

Grafik 8: Broj upisane djece u muzičkoj školi

JU Osnovna škola „Međuriječje” u Međuriječju

Broj upisane djece za ovu školsku godinu je 11. Ukupan broj zaposlenih je 21 od čega 16 čini nastavni i 5 nenastavni kadar. Područna odjeljenja su u Vlahovićima i Liješnju koje pohađaju po 2 učenika. Zgrada škole je dotrajala i hitno joj je potrebno renoviranje. Uprava ima u planu iniciranje takvog projekta kod nadležnog ministarstva.

JU Osnovna škola „, Mojsije Stevanović”- Manastir Morača

Broj upisane djece za ovu školsku godinu je 21. Ukupan broj zaposlenih je 21, od čega 17 čini nastavni kadar a njih 4-oro čini nenastavno osoblje. U područnom odjeljenju u Barama škola ima 2 učenika gdje se nastava odvija od I do IV razreda. Neophodno je renoviranje zgrade, konkretno unutrašnjosti, podova i mokrih čvorova.

JU Osnovna škola „,Dr Radoslav Jagoš Vešović”-Bare Kraljske

Broj upisane djece za 2023/2024 je 9. Osam učenika je u matičnoj školi, dok jedan učenik pohađa područno odjeljenje na Mateševu. Od 18 zaposlenih, njih 14 čini nastavno osoblje dok njih 4 čini nenastavno osoblje. Škola je u fazi renoviranja iza kojeg stoji Američka mornarica i Ministarstvo prosvjete. Aktuelna je ideja obnavljanja (adaptacija školske biblioteke). Biblioteka prema podacima koje smo dobili iz škole ima preko 7 000 naslova, od čega je jedan dio zaostavštine Jagoša Vešovića. Ovaj impozantan broj naslova i vijednosti zaslužuje posebno tretiranje.

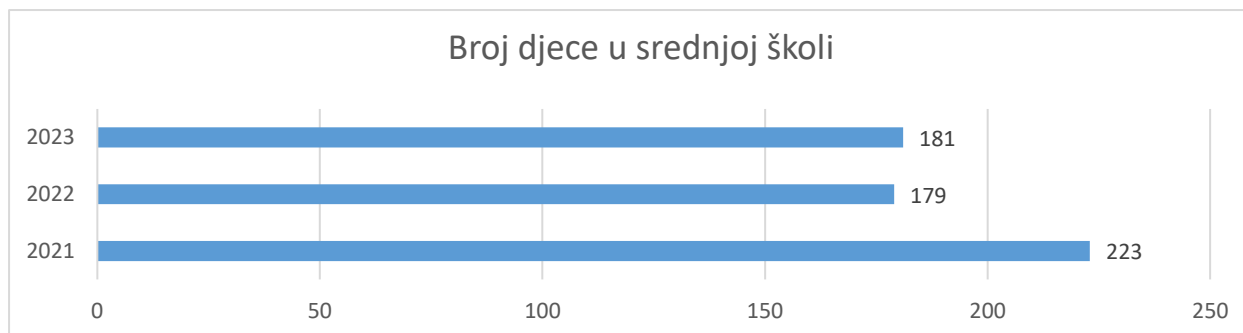
Škola za osnovno muzičko obrazovanje - Kolašin

Ovu školsku godinu muzičku školu je upisalo 127 učenika u Kolašinu, a u Mojkovcu gdje je područna škola njih 109. Struktura zaposlenih: 15 nastavni kadar, 4 nenastavni kadar, 1 stručni saradnik. Aktuelna potreba škole je u smislu kupovine instrumenata: klavir, harmonika, gitara.

3.6.3. Srednješkolsko obrazovanje

Javna ustanova srednja mješovita škola „Braća Selić” je u školskoj 2023/2024 upisala je 180 učenika. Oni su raspoređeni u 11 odjeljenja i to: 4 odjeljenja opšte gimnazije, 3 kombinovana odjeljenja kuvar/konobar III stepen, 2 odjeljenja hotelsko-turističkih tehničara IV stepen, 2 odjeljenja ekonomskih tehničara IV stepen. U školi je zastupljeno 5 obrazovnih programa: opšta gimnazija, ekonomski tehničar, hotelsko–turistički tehničar, kuvar, konobar. Zaposleni u školi: direktor, 31 nastavnik, 2 stručna saradnika i 5 zaposlenih na administrativno-tehničkim poslovima.

Grafik 9: Broj upisane djece u srednjoj školi

3.7. ZDRAVSTVO

Primarna zdravstvena zaštita u opštini Kolašin organizovana je kroz rad jednog Doma zdravlja u gradu i tri zdravstvene ambulante (Manastir Morača, Dragovića Polje, Bare Kraljske). Dom zdravlja je smješten u objektu površine 2.309m² i njegove karakteristike ispunjavaju standarde, sadržaje i infrastrukturu karakterističnu za domove zdravlja. Organizacione cjeline čine: četiri ambulante izabranog doktora za odrasle, sa šalterom i prostorom za intervencije i procedure, dvije ambulante

izabranog doktora za djecu, sa istim sadržajem i prostorom za imunizaciju, jedna ambulanta izabranog doktora za žene sa prostorom za intervencije i proceduru. U sklopu objekta funkcionišu centri i jedinice za podršku timovima izabranog doktora, u adekvatnom prostoru, i to: Centar za Rtg i ultrazvučnu dijagnostiku, Centar za laboratorijsku dijagnostiku, Savjetovalište za mlade, Savjetovalište za reproduktivno zdravlje i Populaciono savjetovalište. Jedinice za podršku su: Jedinica za fizikalnu medicinu i Jedinica za patronažu, koje takođe funkcionišu u adekvatnom i opremljenom prostoru.

Izvan matičnog Doma zdravlja, lociranog u gradu, zdravstvenu zaštitu čine ambulante na seoskom području. Dom zdravlja pruža usluge kroz tri punkta. Zdravstvena ambulanta u Manastiru Morači organizovana je u objektu P-541m². Objekat ima osnovne funkcionalne djelove koji su potrebni za područni zdravstveni punkt, kao i skromnu unutrašnju opremljenost. Objekat zdravstvenog punkta u Dragovića Polju je manji zidani objekat, P-75m², čiji se jedan dio koristi kao stambeni prostor. Objekat u Barama Kraljskim gotovo je identičnih karakteristika kao u Dragovića Polju. Ovi objekti iziskuju gotovo potpunu spoljašnju i unutrašnju rekonstrukciju. U Opštini rade tri stomatološke ordinacije i tri apoteke.

Dom Zdravlja Kolašin ima:

- 5 ID za odrasle sa ukupno 4627 registrovanih pacijenata. Jedan je ljekar ne specijalizaciji porodične medicine;
- 2 ID za djecu sa ukupno 1791 registrovanih pacijenata;
- 1 ID za žene sa ukupno 2384 registrovana pacijenta. Jedan ljekar je na specijalizaciji ginekologije;
- Ukupan broj medicinskih sestara/tehničara i babica je 33;

Trenutni broj zadovoljava propisane standarde.

U Domu Zdravlja Kolašin postoje aktivna 4 tima izabranih doktora za odrasle. Postoji i jedan tim ID za žene i jedan doktor koji je na specijalizaciji iz ginekologije i akušerstva.

Jedinica Hitne medicinske pomoći je adaptirana i opremljena sredstvima Zavoda za hitnu medicinsku pomoć kao i određenim novčanim sredstvima koje je donirala Opština Kolašin. Opremljenost jedinice je na zadovoljavajućem nivou. HMP ima organizovane timove kroz podršku od strane 3 ljekara, 11 medicinskih sestara/tehničara i 2 profesionalna vozača. Obzirom na razuđenost opštine Kolašin potrebno je uzeti u obzir mogućnost kupovine terenskog vozila.

3.8. SOCIJALNA ZAŠTITA

JU Centar za socijalni rad Mojkovac i Kolašin je do decembra 2015. godine, funkcionisao kao PJ Centra za socijalni rad Bijelo Polje. Vlada Crne Gore je u decembru 2015. godine donijela Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o organizovanju javnih ustanova centara za socijalni rad, kojom je utvrđena nova organizacija centara za socijalni rad i formiran Centar za socijalni rad za opštine Mojkovac i Kolašin, sa sjedištem u Mojkovcu.

Centar za socijalni rad odlučuje prvenstveno o pravima iz oblasti socijalne i dječije zaštite, u skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti, i drugim podzakonskim aktima. U okviru svojih javnih ovlašćenja obavlja procjenu stanja, potreba, snaga i rizika korisnika i drugih lica značajnih za korisnika, rješava u prvom stepenu zahtjeve za ostvarivanje prava iz oblasti socijalne i dječije zaštite,

pokreće, učestvuje u sudskim i drugim postupcima, vodi evidenciju korisnika i obavlja mnoge druge poslove u skladu sa zakonom.

U Kolašinu se nalazi područna služba Javne ustanove Centar za socijalni rad nadležan za opštine Podgorica, Cetinje, Danilovgrad i Kolašin sa sjedištem u Podgorici. Kolašin je opština sa oko 670 lica u stanju socijalne potrebe, što je svrstava u opštine sa realno najvećim brojem lica u stanju socijalne potrebe na području Crne Gore. Po socijalnoj i društvenoj strukturi najveći broj lica su penzioneri sa najnižim penzijama. Broj djece koja su korisnici dječijeg dodatka je 130 što je za 115 djece korisnika manje nego 2005.godine. Ne postoji Centar za djecu sa posebnim potrebama.

Tabela 17. Vrsta socijalne zaštite

Opština	Prosječan mjesečni broj korisnika		
	Materijalno obezbjeđenja porodice	Lična invalidnina	Njega i pomoć
	Broj porodica		
Kolašin	124	49	379

Izvor: MONSTAT

Tabela 18. Dodatak za djecu

OPŠTINA KOLASIN	Broj nosilaca prava na dodatak za djecu	Broj djece korisnika dodataka za djecu	Isplaćena sredstva
2019	100	201	61.472,11
2020	103	211	63.700,06
2021	96	194	72.334,29
2022	92	185	9.312,61
2023	1082	733	465,551.91

Izvor: Centar za socijalni rad

Opština Odlukom o jednokratnim socijalnim davanjima uređuje socijalnu zaštitu kroz pomoć u vidu: jednokratnih novčanih pomoći i naknadom za opremu za svako novorođeno dijete. Budžetom Opštine nadležni Sekretarijat opredjeljuje sredstva za kategorije stanovništava koja su u riziku a koja ne mogu ostvariti pomoć kroz neke druge vidove podrške. Radi se o stavkama za podršku ranjivim grupama i podršku ka starim licima.

Tabela 19. Naknade Opštine Kolašin za ranjive grupe

OPŠTINA KOLASIN	Broj zahtjeva za JNP	Broj zahtjeva za naknadu za rođenje djeteta	Isplaćena sredstva	
			za JNP	Naknada za rođ.djece
2019	165	54	14.180,00	5.500,00
2020	154	59	15.410,00	12.400,00
2021	156	56	14.910,00	13.100,00
2022	87	48	10.400,00	10.000,00
2023	43	57	3.980,00	11.750,00

3.9. KULTURA

Nosilac kulturnog života u Kolašinu je Javna ustanova Centar za kulturu u čijem su sastavu: Dom kulture, Narodna biblioteka "Ljubo Anđelić" i Zavičajni muzej sa Galerijom Zavičajnog muzeja, smješteni u dvije zgrade u centru opštine. Aktivnosti Centra su stalne, s toga se može zaključiti da Centar ostvaruje svoj primarni cilj, a to je obogaćivanje kulturne ponude u Kolašinu. Međutim, potrebno je ulagati u napredak i dodatno obogaćivanje kulturnih programa i aktivnosti u Opštini. U okviru Centra funkcionišu:

- Narodna biblioteka "Ljubo Anđelić" sa fondom od oko 15.000 monografskih i 3.000 serijskih publikacija. Biblioteka ima 28 čitačkih mjesta. Trenutno prostor biblioteke je nedovoljan da smještaj postojećeg fonda knjiga.
- Bioskopska sala sa 297 mjesta za sedenje, opremljena za emitovanje filmskih projekcija i održavanje pozorišnih predstava.
- Kulturno umjetničko društvo "Mijat Mašković". KUD je podjeljen na prvi, dječiji i muzički ansambl i
- Suvenirnica.

U okviru Muzeja funkcionišu:

- Zavičajni muzej sa stalnim postavkama (Etno zbirka, Kolašin u NOB i Kolašin u periodu oslobođilačkih ratova IX i početak XX vijeka). U njemu se nalaze značajne zbirke istorijske, arheološke, etnografske i umjetničke vrijednosti koje omogućavaju da se sačuva autentičnost kulturne baštine Kolašina, njegove tradicionalne kulture i običaja.
- Galerija Zavičajnog muzeja sa stalnom postavkom radova umjetnika koji su učestvovali u 16 saziva likovne kolonije "Grad na Tari".

Od ostalih kulturnih objekata na teritoriji opštine postoji i Spomen soba-muzej u Dragovića Polju - Gornja Morača. U opštini Kolašin potrebno je razviti dodatne kulturne programe u okviru Centra za kulturu, osnovati Centra za proučavanje i promociju nacionalnog identiteta Kolašina, uticati na afirmaciju i podsticanje oblasti stvaralaštva.

3.9.1. Kulturna dobra

Na području opštine Kolašin locirana su kulturna dobra, od kojih dva pripadaju profanoj, a jedan sakralnoj arhitekturi:

- I kategorija (Manastir Morača, sastoji se od dvije saborne crkve Uspenje Bogorodice i crkve Sv Nikole);
- III kategorija (Most knjaza Danila na rijeci Mrtvici i ostaci Barutane, Vinića Brdo).

Ukazano je na potrebu utvrđivanja kulturnih vrijednosti ovih dobara kako bi se odredio njihov kulturni značaj. Lokacije koje predstavljaju potencijalne arheološke lokalitete su: Zagradac; Donja Morača, Srednjevjekovni grad; Gornja Morača, Macursko groblje; Gornja Morača, Svatovsko groblje; Javorje, Međurječje; na magistralnom putu, Prekobrđe, Zagradac; Sjerogošte.

U skladu sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara Spomen dom Kolašin je proglašen za kulturno dobro od lokalnog značaja dok je postupak zaštite kuće Marića kao kulturnog dobra od lokalnog značaja u proceduri.

Unapređivanje vrijednosti kulturnih pejzaža predstavlja imperativ planiranja predjela i upravljanja njima, a tradicionalna kulturna područja sa očuvanim prirodnim okruženjem, pravilno valorizovana i implementirana u savremene životne tokove, treba da predstavljaju modele budućeg održivog razvoja. U sagledavanju kulturnih pejzaža u obuhvatu plana poseban fokus je dat identifikaciji i karakterizaciji različitih tipova kulturnih predjela u odnosu na njihov vizuelni, ekološki, kulturni i upotrební značaj.

Uprava za zaštitu kulturnih dobara je rješenjem br. UP/I-03-230/2022-6 od 09.02.2023.godine, formirala Stručni tim za izradu Studije zaštite kulturne baštine za potrebe izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana Opštine Kolašin. U procesu sprovedenih aktivnosti, Stručni tim je utvrdio metodologiju rada, sakupio relevantnu dokumentaciju i radi utvrđivanja stanja, izvršio terenski obilazak kulturnih dobara. Po utvrđenoj metodologiji, Stručni tim je pristupio selektiranju dokumentacije i obradi Studije zaštite kulturne baštine.

Studija zaštite kulturne baštine za potrebe izmjena i dopuna prostorno-urbanističkog plana Opštine Kolašin je dostavljena obrađivaču planskog dokumenta i ona je korišćena za potrebe izrade Predloga izmjena i dopuna plana.

Svaka intervencija u prostoru na određeni način mijenja njegove karakteristike, pa i karakteristike šireg i užeg ambijenta. Zato je uređenje prostora i izgradnja objekata jedan od najvažnijih faktora koji utiču na stanje, zaštitu, očuvanje, prezentaciju i popularizaciju kulturnog nasljeđa. U tom smislu, u kompleksnom procesu planiranja sa jedne i zaštite i očuvanja kulturnih dobara sa druge strane, neophodna je koordinacija svih subjekata sistema i dobra međuinstitucionalna saradnja, kako bi se obezbijedilo kvalitetno upravljanje prostorom, kao izuzetno značajnim resursom Crne Gore i obezbijedio održivi razvoj kulturnog nasljeđa.

Danas su na teritoriji Opštine Kolašin očuvani značajni ostaci materijalne kulture iz različitih epoha, sa raznovrsnim kulturnim nasljeđem, od kojih je određeni broj još od vremena osnivanja službe zaštite, stavljen pod zaštitu države.

Na teritoriji Opštine Kolašin, locirano je 25 (dvadesetpet) kulturnih dobara, od čega su 22 spomen-obilježja, uključujući i memorijalne objekte.

3.9.2. Tradicionalna arhitektura

Osnovna podjela tradicionalne arhitekture u opštinama sjeverne regije Crne Gore:

- tradicionalnu arhitekturu u selima,
- tradicionalnu arhitekturu na katunima

U okviru ovih grupa prepoznati su dalje specifični tipovi arhitekture. U selima su prepoznati slijedeći osnovni tipovi stambene tradicionalne arhitekture:

- dubirozi
- brvnare, prizemne i nad izbom
- čatmare
- kamene kuće (različitih formi)
- kule

Uz njih, u selima su prepoznati i različiti pomoćni objekti/ privredne zgrade. Na katunima je osnovna podjela izvršena u odnosu na formu i materijal od kojeg su kolibe građene, i to na: dubiroge, kolibe od pletera, kolibe od drveta i kolibe od kamena. Takođe, na katunima su obrađene i ostale/pomoćne konstrukcije i zgrade.

Tipovi stambene tradicionalne arhitekture se mogu definisati prema obliku, formi i materijalu od kojeg su građeni, ali i u odnosu na vrijeme u kojem su nastali. Na prostoru su prepoznati, u odnosu na formu i materijal od kojeg su građeni, sljedeći osnovni tipovi kuća:

- dubirozi
- brvnare
- prizemne brvnare
- brvnare nad izbom
- čatmare
- polubravnare-polučatmare
- kamene kuće
- prizemne kamene kuće
- kamene kuće približno kvadratne osnove sa četvorovodnim krovom
- kamene kuće sa zatupljenim zabatom
- kamene kuće pravougaone osnove sa dvovodnim ili četvorovodnim krovom
- kule
- starije kule sa prevashodno odbrambenom funkcijom
- mlađe kule sa prevashodno odbrambenom funkcijom
- kule pravougaone osnove
- kule sa čardakom od čatme

Na prostoru ovog kraja nalaze se i specifični oblici privremenih, sezonskih naselja – katuna. Katuni su privremena naselja koja nastaju kao rezultat stočarskog kretanja ili transhumance, u krajevima u kojima se stanovništvo bavilo stočarstvom, i u kojima je zbog problema sa ispašom oko stalnih sela u pojedinim djelovima godine (zimi ili ljeti) bilo neophodno kretanje, izmještanje u krajeve sa bogatijim pašnjacima.

Položaj katuna određuju pogodnosti terena za njegovo formiranje: konfiguracija terena, blizina i veličina pašnjaka, izvori vode, dostupnost materijala za gradnju. Katuni su najčešće postavljani na planinskim padinama, u zoni pašnjaka, iznad zone šume a ispod zone stjenovitih vrhova planina, ili po obodu dolova, vrtača ili uvala.

U zavisnosti od lokacije na kojoj se katun nalazi, dostupnog materijala, načina korišćenja, društvenih i istorijskih okolnosti i perioda u kojem su nastale, javljale su se sljedeće vrste koliba:

- Dubirozi – kolibe kružne osnove
- Kolibe od pletenog šiblja
- Drvene kolibe
- Kolibe sa zidom od kamena

Tradicionalna arhitektura ovog područja javlja se u vidu: kulturnih pejzaža, sela, katuna, grupacija u okviru sela ili katuna, seoskih imanja, pojedinačnih kuća i/ili pojedinačnih koliba. Iako tradicionalna arhitektura na ovom području do sada nije sistematski istraživana, i iako na žalost nije u adekvatnoj mjeri zaštićena, još uvijek postoji veliki broj cjelina i objekata tradicionalne arhitekture koji posjeduju kulturne, istorijske, arhitektonske i druge vrijednosti. Ove primjere bi svakako trebalo zaštititi.

Na teritoriji Opštine Kolašin, evidentirano je 21 potencijalno kulturno dobro, od čega je 12 nepokretnih i 9 nematerijalnih potencijalnih kulturnih dobara, od kojih je za 1 (jedno) nematerijalno prihvaćena inicijativa za uspostavljanje zaštite.

1. Crkva sv. Dimitrija u Kolašinu
2. Crkva sv. Trojice, Lipovo

3. Crkva sv. Ilije, Dragovića Polje - SZ DPP Morača
4. Crkva sv. Ilije, Velje Duboko - SZ DPP Morača
5. Crkva Uspenja Bogorodice, Mrtvo Duboko - SZ DPP Morača
6. Crkva sv. Luke, Međuriječje - SZ DPP Morača
7. Crkva sv. Nikole, Grablja, Gornja Rovca - SZ DPP Morača
8. Crkva sv. Jovana, Miočica - SZ DPP Morača
9. Crkva sv. Ahandela Mihaila, Lutovo
10. Kaluđerski most na Morači - SZ DPP Morača
11. Most Grlo na rijeci Morači
12. Osnovna škola Risto Manojlović u Kolašinu

Nematerijalna dobra

13. Crnogorske igre (starija i novija tradicija) – inicijativa prihvaćena kroz ORO
14. Stari napjevi Vasojevića
15. Zdravica – nazdravljanje prilikom svečanosti
16. Tuženje – dio posmrtnog rituala
17. Lelekanje – muški oblik naricanja za pokojnikom
18. Ručni rad (vez, tkanje, heklanje, petenje, pređenje, šivenje, rad na mašini za pređu vune, rad na natri)
19. Način pravljenja kolašinskog lisnatog sira
20. Priprema pite od 42 kore
21. Sakupljanje i priprema čajeva i melema od ljekovitog bilja

3.10. SPORT I REKREACIJA

U Kolašinu je aktivno oko 15 sportskih klubova, a najmasovniji su Košarkaški klub „Gorštak“, ženski odbojkaški klub „Gorštak’’, Fudbalski klub „Gorštak“, Karate klub „Gorštak“.

Samo dva kluba se takmiče u seniorskoj konkurenciji, dok je većina orjentisana na dječji sport, usled nedostatka adekvatnih uslova i finansijskih sredstava.

Od sportskih objekata postoje: višenamjenska sportska dvorana koja je u vlasništvu države, tri fudbalska stadiona, od kojih je jedan u privatnom vlasništvu. Kolašinski sportski centar obuhvata otvorene i zatvorene sadržaje. Otvoreni sadržaji obuhvataju dva košarkaška terena u privatnom vlasništvu, kao i opštinske terene za mali fudbal – rukomet teren za odbojku, kao i teren za odbojku na pijesku.

Velika dvorana kao zatvoreni dio kompleksa obuhvata: rukometni, košarkaški i odbojkaški teren. U Kolašinu postoje sportski tereni i fiskulturne sale u okviru osnovnih i srednjih škola, koje se u pojedinim slučajevima koriste i za rekreaciju građana, uz plaćanje nadoknade školi. Tako jedna škola posjeduje fiskulturnu salu, koju koriste svi klubovi koji se bave dvoranskim sportovima, i sportske terene, dok tri škole posjeduju samo sportske terene. Problem sa kojima se suočavaju sportski klubovi su nedostatak sredstava za redovno funkcionisanje, kao i nedostatak sportsko medicinskog kadra.

3.11. OMLADINSKA POLITIKA

Izazovi i problemi sa kojima se susreću mladi u našem gradu su višestruki. Radi efikasnog suočavanja sa ovim problemima Opština Kolašin je 2024. godine donijela Lokalni plan akcije za

mlade sa periodom važenja do 2026. godine. Takođe, saradnjom svih ustanova uključenih u proces izrade ovog plana, činimo jačom međuinstitucionalnu saradnju koja čini da se omladinska politika sagledava kroz holitički i inkluzivan pristup.

Tokom kreiranja plana obavljani su razgovori sa predstavnicima mladih kroz fokus grupu, saslušali njihove zahtjeve, zajednički isplanirali određene aktivnosti i pozvali ih da uzmu aktivno učešće kako u kreiranju, tako i u sprovođenju LAP-a.

Nacionalnom Strategijom za mlade 2023-2027. definisana su četiri operativna cilja i to:

1. Razvoj održivog sistema usluga za podršku mladima u procesu njihove tranzicije u odraslo doba;
2. Stvaranje uslova da mladi budu aktivni građani i građanke, uključeni/e u kreiranje i sprovođenje javnih politika;
3. Unapređenje položaja mladih, kroz međuresorni pristup;
4. Unapređenje normativno-institucionalnog okvira za sprovođenje omladinske politike;

Lokalni akcioni plan za mlade je u skladu sa nekoliko važnih evropskih i svjetskih dokumenata, koji određuju strateške pravce razvoja mladih: Zakon o mladima, Nacionalna strategija za mlade 2023-2027, „Bijela knjiga“ (Evropski parlament), „Evropska povelja o učešću mladih na lokalnom i regionalnom nivou“ (Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Evrope), „Nacionalna politika za mlade“ i „Jedanaest indikatora za razvoj nacionalne strategije i politike za omladinu“. Ovi indikatori predstavljaju preporučene elemente svake nacionalne strategije za omladinu (ali se mogu primijeniti i na regionalnom i lokalnom nivou) i Evropski omladinski forum (European Youth Forum) ih je prihvatio i dalje razradio.

Izrada ovog dokumenta bazirala se na analizi i evaluaciji prethodnog LAP za mlade opštine Kolašin, na istraživanju sprovedenom od strane UNDP-a (Istraživanje potreba mladih i procjena lokalnih omladinskih politika u 15 crnogorskih opština), na osnovu prioriternih ciljeva Nacionalne strategije, kao i na osnovu neposrednih razgovora sa mladima.

Pored razloga za nezadovoljstvo (navedeno u grafikonu ispod) mladi takođe u visokom procentu žele da napuste opštinu (53.3%). Kada su u pitanju karijerne preferencije, značajan broj mladih traži zaposlenje u državnoj instituciji ili upravi. U vezi sa polnom strukturom znatno veći broj muških ispitanika, njih 57.4% ima preferenciju ka zaposlenju u drugoj opštini, dok je kod žena gotovo jednak broj onih koje bi zaposlenje potražile u svom gradu kao i u drugoj opštini.

Finansiranje aktivnosti iz Lokalnog akcionog plana obuhvaćeno je Budžetom Opštine Kolašin, tačnije stavkama nadležnog Sekretarijata koje se odnose konkretno na Lokalne akcione planove. Fondovi iz EU koji će svojom implementacijom projekata značajno promijeniti između ostalog i položaj mladih u našem gradu važan su nam finansijski partner. Ukupna sredstva za sprovođenje Lokalnog akcionog plana za mlade za 2024. godinu iznose 67.200,00 EUR, od čega Opština Kolašin iz lokalnog budžeta izdvaja 23.700,00 EUR, dok će iznos od 23.700,00 EUR biti obezbijeđen iz EU fonodva i drugih donacija. Shodno prethodno uspješno realizovanim projektima očekujemo da ćemo i naredne godine imati izuzetnu saradnju koja će rezultirati sprovedenim aktivnostima i na koncu mjerljivim indikatorima.

3.12. PROSTORNO PLANIRANJE, INFRASTRUKTURA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

3.12.1. Prostorno planiranje i građevinarstvo

Prostorni urbanistički plan Kolašina (PUP) do 2020.godine (sa postplanskim periodom do 2025.god.) usvojen je 2014.godine („Sl.list CG”-Opštinski propisi broj 12/14). PUP je osnovni dokument prostornog uređenja koji razrađuje načela prostornog uređenja i utvrđuje ciljeve prostornog razvoja te podjele na centre, planske cjeline i zone, sveobuhvatnu zaštitu, korištenje i namjenu cjelokupnog prostora. PUP obuhvata cjelokupan prostor opštine Kolašin površine 897 km² i osnovni je razvojni dokument na osnovu kojeg su trebali da se donose lokalni planski dokumenti nižeg reda. U toku su izmjene i dopune PUP-a Kolašin, a usvajanje od strane Vlade se očekuje polovinom 2024 godine.

PUP-om je definisano da se prostor opštine bliže planira odnosno uređuje donošenjem šesnaest (16) DUP-ova, jedanaest (11) u zahvatu GUR-a: DUP Centar-revizija i izmjena postojećeg DUP-a, DUP Smailagića Polje-revizija i izmjena postojećeg DUP-a, DUP Breza-revizija i izmjena postojećeg DUP-a, DUP Selišta-Zekova glava-izrada novog DUP-a, DUP Sportska zona-izrada novog DUP-a, DUP Dulovine-izrada novog DUP-a, DUP Bašanje brdo-izrada novog DUP-a, DUP Radigojno-izrada novog DUP-a, DUP Industrijska zona 1-izrada novog DUP-a, DUP Babljak-Drijenak-izrada novog DUP-a, DUP Bakovići-implementacija DUP-a koji je u izradi i pet (5) za izdvojena područja: DUP Jezerine 1450-izrada novog DUP-a, DUP Jezerine 1600-izrada novog DUP-a, DUP Dragovića Polje-izrada novog DUP-a, DUP Mateševo-izrada novog DUP-a i DUP Manastir Morača-izrada novog DUP-a. *Važeći državni i lokalni planski dokumenti – (ANEX VII).*

3.12.2. Saobraćajna infrastruktura

Saobraćajni pravac prirodno je predisponiran dolinama rijeke Morače i Tare, a saobraćajno određen dvijema linijama međunarodnog značaja koje prolaze kroz ove rječne doline: Jadranskom magistralom i prugom Beograd – Bar. Završena je prva faza Autoputa Bar – Boljare, dionica Smokovac – Mateševo. U toku je priprema tehničke dokumentacije za drugu fazu do Andijevice.

Preko opštine Kolašin, u dužini od 39 kilometara prolazi železnička pruga Beograd-Bar. Učestalost i kapacitet željezničkog saobraćaja je nizak. Postoji mogućnost za znatno veću iskorišćenost željezničkih kapaciteta. Ostali vidovi saobraćaja ne postoje.

Opština Kolašin ima 287,7km lokalnih i oko 240km nekategorisanih puteva. Ukupno je asfaltirano 68,7km. Područje opštine Kolašin je razučene naseljske strukture, sa udaljenim selima od grada i magistralnih saobraćajnica, pa postoji veliki broj neuslovnih lokalnih puteva. Lokalni putevi predstavljaju kapilarnu mrežu, kojom treba obezbijediti dobru pristupačnost svim ruralnim naseljima, turističkim i poljoprivrednim kompleksima, nacionalnim parkovima. Od postojećih lokalnih i nekategorisanih puteva na teritoriji opštine Kolašin mogu se izdvojiti dva putna pravca, koji zbog položaja u mreži u daljoj budućnosti mogu doći na nivo regionalnih puteva prekategorizacijom. To su:

- Kolašin - Smailagića Polje - Mušovića Rijeka- Jelovica i dalje za Berane, i
- Put M-2: D. Lipovo-G. Lipovo, a dalje ka Savniku

Dio putne mreže koju danas čine lokalni i nekategorisani putevi u opštini, imaju veoma ograničenu saobraćajnu funkciju. Bez obzira na nizak nivo upotrebljivosti ovih puteva, oni za mnoga sela i naselja u opštini predstavljaju, ipak, jedinu praktičnu mogućnost povezivanja sa ostalim naseljima u opštini Kolašin. *Opštinski i nekategorisani putevi – (ANEX VIII).*

Značajnu ulogu imaju regionalni putevi: Mioska-Boan preko Semolja do Šavnika i Durmitorskog područja, kao i put Kolašin-Jezerine-Berane. Pruga Beograd – Bar čini željezničku vezu koja prolazi kroz opštinu Kolašin. U Kolašinu se nalazi i najveća tačka pruge 1032m. Ovom željezničkom transvezalom ostvaruje se najkraća veza između istočnog pojasa Centralne Evrope s jedne i jugoistočnog Jadrana, odnosno crnogorskog primorja s druge strane. Vazdušni saobraćaj omogućen je aerodromima u Podgorici (80 km) i Tivtu. Od velikog značaja bila bi i modernizacija aerodroma u Beranama (35km).

Gradski dio Kolašina još uvijek nema parking garažu. Ne postoji parking servis, a vozila se parkiraju na ulicama ili privremenim parkinzima. U toku je izgradnja velike parking garaže na Ski centru 1450 od ukupno 1300 parking mjesta. U gradu ne postoji ni parking za autobuse i teretna vozila.

3.12.3. Vodosnabdijevanje

Kolašin se snabdijeva vodom iz vrela Mušovića rijeke, koja se nalaze oko 3,5 km istočno od Kolašina. Grupacija vrela Mušovića rijeke su karstnog porijekla. Vrela pripadaju slivnom području rijeke Svinjače. Tok rijeke Svinjače se formira od dva manja toka: rijeke Ljevaje koja izvire na sjevernoj strani slivnog područja i Paljivinske rijeke koja nastaje na južnom području sliva. Izvorišni dijelovi ovih rijeka su na koti 1.800 mnm. Mrežom gradskog vodovoda pokriven je grad Kolašin sa svojim prigradskim naseljima: Babljak, Breza, Bakovići, Biočinovići, Vladoš, Drijenak, Dulovine, Plana, Radigojno, Selišta i Smailagića Polje. Sam grad Kolašin je u cjelosti (100%) pokriven mrežom gradskog vodovoda, dok pokrivenost prigradskih naselja varira i kreće se od 30% do 100%, sa prosjekom od 85%. U prigradskim naseljima postoje i privatni (individualni i zajednički) vodovodi, pa je pored nepovoljnih topografskih uslova, to jedan od razloga zašto sva domaćinstva nijesu priključena na gradski vodovod.

Neposredna zona zaštite je uspostavljena izgradnjom ograde oko oblasti kaptiranja vode, ali je ograda zbog neodržavanja ozbiljno oštećena. Detaljna studija o sanitarno-tehničkim zonama zaštite nikada nije sprovedena. Neposredna i uža zona zaštite su definisane samo u Glavnom projektu sistema vodosnabdijevanja u Kolašinu kojeg je uradio Institut za arhitekturu i urbanizam Srbije 1980. Uža i šira zona zaštite nikada nisu uspostavljene⁹.

U sistemu vodosnabdijevanja Kolašina nema mjernih uređaja, ni na izvoru ni u mreži, koji bi davali tačne podatke o količini kaptirane (proizvedene) vode, kao i podatke o protoku vode i potrošnje u sistemu i njegovim djelovima. Samo 13% priključaka je opremljeno vodomjerima. Domaćinstvima se obično naplaćuje 5m³ po članu domaćinstva, a institucijama i industriji (samo dio značajnih potrošača ima vodomjere) se naplaćuje paušalno, obično u skladu sa sporazumom o potrošenoj vodi.

Tabela 20. Broj priključaka na vodovodnu mrežu

Godina	2022	2023	2024
Br. priključaka	2146	2295	2268

Izvor : Vodovod i kanalizacija doo

Brojna su mjesta kvalitetne izdanske vode. Izdašnost glavnog izvorišta za gradsko područje (Rijeka Mušovića) je prepolovljena u zadnjih 30 godina. Uzroci tome su brojni a najveći uzrok je sječa šuma kao i druge neželjene aktivnosti na ovim područjima. Do sada nisu izvršena zakonom propisana

⁹ Studija izvodljivosti za projekat razvoja vodovodnog i kanalizacionog sistema u Kolašinu – Glavni izvještaj, 2012

istraživanja i određivanje zona zaštite za većinu vodoizvorišta koja su u korišćenju. Pored ovoga, nije obrađen katastar postojećih i potencijalnih izvorišta (vodnih objekata), pa u ovom trenutku nije moguće izvršiti preciznu identifikaciju svih vodoizvorišta i zona njihove zaštite. Na planinama se nalaze lednička jezera. Biogradsko jezero se nalazi na zapadnom podnožju planine Bjelasice, na nadmorskoj visini od 1094 m. Udaljeno je od Kolašina 19 km. Preko Jezerštica pripada slivu Tare. Jezero po svom postanku pripada grupi glacijalno akumulativnih jezera. Na Bjelasici, pored Biogradskog, koje je naveće, nalaze se Pešića jezero, Ursulovačka i Šiška jezera. Na Moračkim planinama se nalaze Kapetanovo i Manito jezero, takodje lednička.

Potencijali izvorišta za flaširanje voda za sada nijesu dovoljno iskorišćeni. Ipak, u posljednje vrijeme prisutno je pojačano interesovanje za punjenje voda u ambalažu, a u toku je izdavanje koncesija i izgradnja novih fabrika. Postojeći objekti na zahvatu plana i bliskoj okolini obuhvataju sljedeće pogone:

- "Aqua Monta" (izvorište Ropušica) u Gornjem Lipovu,
- "Gorska" (izvorište Jeremija),
- "Aqua Bianca" (izvorište Đedov izvor) u Radigojnu,
- "Suza" (izvorište Bukovička vrela) u Trebaljevu.

3.12.4. Otpadne vode

Sistemom prikupljanja otpadnih voda u Kolašinu upravlja Vodovod i kanalizacija doo Kolašin koje ga i održava. ViK je javno preduzeće u vlasništvu i pod kontrolom Opštine Kolašin. Prvi kolektori su izgrađene početkom 1995. godine, a postojeća mreža je uglavnom završena u periodu od 1995 do 2000. Kanalizacioni sistem je uglavnom izgrađen u okolini centralnog trga, a procijenjeni broj stanovnika koji su trenutno priključeni na mrežu je 1000 (300 kanalizacionih priključaka prema podacima ViK-a). Svako domaćinstvo priključeno na kanalizacionu mrežu je takodje priključeno i na sistem vodosnabdijevanja. Sistem je zamišljen i konstruisan kao separatan, sa posebnom atmosferskom kanalizacijom koja je u funkciji. Postoje određene cijevi atmosferske kanalizacije koje su povezane sa kanalizacionom mrežom dajući sistemu lokalizovane karakteristike kombinovanog sistema. Međutim, ovi nepravilni priključci ne utiču na ukupan obim otpadnih voda u značajnoj mjeri. Nijedno od sela u okolini Kolašina nije priključeno na kanalizacioni sistem kojim upravlja ViK. Takođe, ne postoje kanalizacione mreže koje su izgrađene i kojima se upravlja lokalno, na nivou sela. Postoje planovi za ograničena proširenja mreže na određena polu-prigradska naselja u neposrednoj blizini grada, kao što su Smailagića Polje, Bašanje brdo i Babljak.

Tabela 21. Broj priključaka na kanalizacionu mrežu

Godina	2022	2023	2024
Br. priključaka	456	513	515

Izvor : Vodovod i kanalizacija doo

Kanalizacioni sistem je formiran od dva kolektora označena kao cjevovodi „A“ i „B“, koji zajedno formiraju glavni kolektor prečnika 500 mm u blizini autobuske stanice. Ukupna dužina glavnog kolektora je 1003 m (betonska cijev prečnika 500 mm).

Ukupna dužina postojeće kanalizacione mreže u Kolašinu je 3500 m. Oko 1843 m kanalizacione mreže je izgrađeno od PVC cijevi a oko 1566 metara od betonskih cijevi. Oko 1843 m cijevi je prečnika 250 mm. Oko 526 m cijevi je prečnika 400 mm, dok je oko 1040 m cijevi je prečnika 500 mm.

Ne postoji nijedan drugi značajni infrastrukturni objekat u kanalizacionom sistemu.

Kanalizacione zone u Kolašinu su raspoređene oko sljedećih ulica:

- Ulica Radoša Maškovića,
- Ulica Palih Partizanki,
- Ulica 13. jula,
- Ulica Jagoša Simonovića,
- Ulica Buda Tomovića i
- Ulica Generala Anđelića
- Ulica Boška Rašovića
- Ulica Vojvode Mine

Tabela 22. Karakteristike postojećih kolektora

KOLASIN GRAD	dužina (m)	materijal	prečnik (mm)	godina izgradnje
Glavni kolektor	1003	beton	500	1995
Cjevovod „B“	462,5	PVC	250	2000
Cjevovod „B“	563,5	beton	400	2000
Cjevovod „A“	1098	PVC	250	1995
Cjevovod Bianca	282	PVC	250	1995
Vojvode Mine	150	PVC	250	2021
Boška Rašovića	300	PVC	200	2023

Izvor: Vodovod i kanalizacija doo

3.12.5. Upravljanje otpadom

Organizovano sakupljanje otpada vrši se na 80% teritorije urbanog područja - sa užeg gradskog područja u obimu od oko 98 %, dok je u gore navedenim prigradskim urbanim naseljima taj procenat niži i iznosi oko 47 %. Razlog nižeg nivoa usluga sakupljanja otpada u prigradskim naseljima leži u činjenici loše putne infrastrukture, nedovoljnom broju kontejnera kao i nedovoljnom i neadekvatnom broju transportnih sredstava kojim raspolaže JKP. Sakupljanje u gradskim naseljima vrši se svakodnevno, dok se u prigradskim to obavlja 2-3 puta sedmično. Komunalno preduzeće ima ugovor o sakupljanju otpada sa 180 pravnih lica i sa 1600 fizičkih lica.

Otpad se sakuplja u kontejnere zapremine 1,1m³ i komunalno preduzeće posjeduje 250 kontejnera starijih od 10 godina. Za odvoz otpada do deponije koriste sve dva specijalizovana vozila sa presom. Postojeća mehanizacija je dosta stara i nije dovoljna da uslugom sakupljanja otpada pokrije ni urbano područje. Prema podacima komunalnog preduzeća sakupi se oko 1.700 t/godišnje. Preciznih podataka o količini otpada koji se sakupi na području opštine Kolašin nema obzirom da nije uveden sistem mjerenja, te je tako u Master planu za upravljanje otpadom na republičkom nivou za sjeverni region usvojen kriterijum o količini stvorenog otpada od 0,60 kg/ stanovniku/dan. Obzirom da se radi o opštini koja nema razvijenu industriju a svoju perspektivu razvija na zimskom turizmu, otpad je isključivo komunalni, sastavljen u najvećem dijelu od organskog otpada uz primjesu papira, plastike, stakla, metala. U ukupnoj količini deponovanog otpada nalazi se znatna količina građevinskog otpada. Privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada vrši se u sklopu lokacije za skladištenje komunalnog otpada u mjestu Bakovići. Opština Kolašin je, u sklopu Plana upravljanja otpadom izradila popis nelegalnih odlagališta otpada sa planom njihove sanacije.

Sistem selektivnog odlaganja ne postoji na teritoriji opštine Kolašin. Otpad se od 1984. godine odlaže na privremeno odlagalište na lokaciji Baković, udaljenu 3 km od grada na magistralnom putu Kolašin

– Mojkovac. Lokacija je na nadmorskoj visini od 945 m (Kolašin je na 953 mnm), na obali rijeke Plašnice, pritoke Tare, površine 3ha. Otpad se odlaže bez odvajanja i reciklaže. Odlagalište je ograđeno i na ulazu se nalazi kapija koja se zaključava, što onemogućava neovlašten pristup. Jednom nedeljno se otpad ravna i prekriva slojem zemlje kako bi se sprečilo njegovo raznošenje.

Usvojen je Državni plan upravljanja otpadom, prema kome su planirana sredstva za izradu reciklažnog centra. Transfer stanica je izgrađena u Mojkovcu za potrebe opština Mojkovac i Kolašin.

3.12.6. Elektroenergetski sistemi

Na području zahvata teritorije nalaze se elektroenergetski objekti većine naponskih nivoa korišćenih u prenosnim i distributivnim mrežama u zemlji (objekti nazivnih napona: 400kV, 220kV, 110kV, 35kV, 10kV i 1kV). Neki od ovih objekata nisu u direktnoj funkciji sadržaja ovog zahvata, već je njihovo prisustvo posledica ili položaja zahvata u odnosu na glavne dalekovodne pravce u Crnoj Gori (vodovi nazivnog napona 400kV i 220kV) ili potreba znatno šireg područja.

Područjem opštine Kolašin u njegovom sjeverozapadnom dijelu pružaju se dalekovodi 400 i 220 kV gdje je locirana TS Mojkovac 220/110/35 kV, sada osnovno čvorište regionalne mreže 110 kV. Na lokaciji ranijeg RP Ribarevine 400 kV, planskom rekonstrukcijom u toku prethodnih 5 g. izgrađeno je novo postrojenje, tj. TS 400/110 (150 MVA) i 110/35 kV (2x20 MVA) i na taj način se poboljšala pouzdanost i stabilnost regionalne mreže 110 kV, sa koje se transformacijama 110/35 kV snabdijevaju elektrodistributivne mreže u opštini Kolašin. Mreže 35 i 10 kV razvijene su u gradskim i prigradskim područjima, a do razuđenih sela i naseobina duž planinskih pritoka Tare i Morače pružaju se vodovi 10 kV. Elektroenergetska mreža je koridorima i lokacijama zašla i u sjeverni obodni dio zaštitne zone Nacionalnog Parka sa TS 220/110/35kV Mojkovac i njenom 220kV vezom (izvedena u «T» spoju , dužine oko 2km) sa DV 220kV Pljevlja 2 – Podgorica 1, kao i početna dionica DV 110kV Mojkovac–Berane.

U jugoistočni dio Nacionalnog parka prodire nadzemni elektroenergetski vod nazivnog napona 35kV (DV 35kV «Mušovića Rijeka»-TS « Zekova Glava») izgrađen za potrebe napajanja repetitora na Zekovoj Glavi sa provodnikom Fe 35mm² i da se za druge potrebe bez rekonstrukcije ne može upotrebljavati. Trafostanice, posebno 35/10 kV, su zadovoljavajuće locirane, pa se u dužem nizu godina na istim TS zamjenjuju transformatori većim snagama i povećava broj razvoda. Područje konzuma Kolašina, napaja se sa postojećih TS 35/10 Drijenak i Breza, a u zahvatu se nalazi i TS 35/0,4 kV za potrebe RTV predajnika Bjelasica na “Zekovoj glavi”. TS “Drijenak” 35/10 kV je povezana DV 35 kV dužine 13,2 km sa TS 35/10 kV “Manastir Morača”. DV 35 kV Podgorica – Kolašin (koji povezuje TS 110/35 kV Zagorič u Podgorici i TS 35/10kV Breza u Kolašinu, sa Al-Fe uzadima 50 mm² je u prilično lošem stanju, na željeznim stubovima, ali kao takav (zbog postojećih stubnih mjesta i riješenih imovinsko pravnih odnosa), mogao bi, uz rekonstrukciju sa najmanje ulaganja, poslužiti kao priključak buduće elektroenergetske infrastrukture na zahvatu.

Na teritoriji Kolašina u pogonu distribuirani izvori energije (mHE Rijeka Mušovića) koji, kada rade punim kapacitetom, rasterećuju 35 kV mrežu. Osim pomenute elektrane, koja je u vlasništvu EPCG, na elektrodistributivni sistem su priključene još četiri male hidroelektrane, koje se nalaze u zahvatu plana: mHE Bukovica (350 kVA), mHE Bistrica Lipovska (1000 kVA), mHE Paljevinska (650 kVA) i mHE Pecka (1000 kVA – snaga ograničena na 400 kVA). U narednom periodu se očekuje izgradnja novih distribuiranih izvora energije što će povoljno uticati na naponske prilike u 35 kV mreži, kao i u pogledu pouzdanosti, odnosno umanjice prepoznata ograničenja u pogledu rezervnog napajanja iz susjedne TS 110/35 kV.

3.12.7. Telekomunikacioni sistemi

Područje Opštine Kolašin, je u telekomunikacionom smislu relativno dobro pokriveno resursima dominantnog operatera u oblasti fiksne telefonije u Crnoj Gori Crnogorskog Telekoma“. U objektu Telekomunikacionog Centra Kolašin je instalisan savremeni digitalni komutacioni čvor „LC Kolašin“, instalisanog kapaciteta od 2048 priključaka, od kojih je više od polovine uključeno.

Na matični komutacioni čvor LC Kolašin, optičkim kablom i odgovarajućim sistemima prenosa povezani su udaljeni digitalni komutacioni čvorovi „RSS Drijenak“ i „RSS Trebaljevo“. Udaljeni komutacioni čvor „RSS Drijenak“ ima instalisani kapacitet od 320 priključaka, od kojih je uključeno više od 100 priključaka. Udaljeni komutacioni čvor „RSS Trebaljevo“ ima instalisani kapacitet od 128 priključaka, od kojih je uključeno preko 50 priključaka. U komutacionom čvoru „LC Kolašin“ instalisani su kapaciteti za širokopojasni pristup, tako da „Crnogorski Telekom“ korisnicima sa ovog komutacionog čvora nudi širokopojasne servise – ADSL, IPTV.

Aktivno je preko 200 ADSL priključaka sa ovog TK čvora. Takođe i udaljeni komutacioni čvor “RSS Drijenak” ima instalisane kapacitete za širokopojasni pristup i trenutno je aktivno oko 30 ADSL priključaka. Stepenn penetracije fiksnih priključaka iznosi nešto više od 0,17. Ukupna telekomunikaciona mreža sa matičnog komutacionog čvora “LC Kolašin” je instalisanog kapaciteta od 3700 parica na glavnom razdjelniku, radjena je podzemno, i to u periodu od 1985. do 2000.godine. Obuhvata naselja Kolašin i Smailagića Polje. Elektronska komunikaciona mreža, ukupne dužine od 43 000 metara je organizovana u pet primarnih kablovskih pravaca. Izgrađena je podzemno sa krutim kablovskim cijevima PVC i fleksibilnim PE cijevima. Sadrži 56 telekomunikacionih okana i 241 telekomunikacioni izvod. Maksimalna dužina dužina pretplatničke petlje je 4100 metara.

Elektronska komunikaciona mreža sa udaljenog komutacionog čvora “RSS Drijenak” je instalisanog kapaciteta 390 parica na glavnom razdjelniku a izgrađena je podzemno, 2002.godine. Obuhvata naselje Drijenak. Elektronska komunikaciona mreža je organizovana u pet primarnih kablovskih pravaca, radjena je podzemno, sa jednim telekomunikacionim oknom, ukupne je dužine 9000 metra, sa 35 telekomunikacionih izvoda i max dužinom pretplatničke petlje od 3300 metara.

Elektronska komunikaciona mreža sa udaljenog komutacionog čvora “RSS Trebaljevo” je instalisanog kapaciteta 150 parica na glavnom razdjelniku, radjena je podzemno, 2003.godine. Obuhvata naselje Trebaljevo. Elektronska komunikaciona mreža ovog naselja je organizovana u dva primarna kablovska pravca. Iizgrađena je podzemno sa PVC i PE cijevima, sa jednim telekomunikacionim oknom, ukupne je dužine 4000 metara, sa 14 telekomunikacionih izvoda i max dužinom pretplatničke petlje od 2400 metara.

Elektronske komunikacione mreže na sva tri komutaciona čvora su izgrađene uglavnom uvlačnim telekomunikacionim kablovima tipa TK OO V i TK 59GM sa bakarnim provodnikom žila.

Preko teritoriji opštine Kolašin, kroz telekomunikacionu kanalizaciju je provučen magistralni optički kablovski pravac – magistralni optički kabal na relaciji Podgorica – Kolašin – Mojkovac– Bijelo Polje, kapaciteta 36 optičkih vlakana.

Ovim optičkim kablom je matični komutacioni čvor “LC Kolašin” povezan sa “LC Podgorica”, a posebnim optičkim vlaknima sa istog optičkog pravca su povezani i udaljeni komutacioni čvorovi “RSS Drijenak” i “RSS Trebaljevo” na matični “LC Kolašin”.

Fiksna telefonija izgrađena od vazdušnih optičkih vodova

Posljednjih godina na teritoriji Crne Gore kompanija Mtel, razvija fiksne telekomunikacije koristeći vazdušne optičke kablove, koje u najvećoj mjeri montira na stubove elektroenergetske mreže. Preko

mreže optičkih kablova korisnicima se nude širokopojasni servisi, internet i IPTV televizija. Intenzivna izgradnja optičkih vazdušnih komunikacija odvija se i na području Opštine Kolašin, tako da se jedan broj korisnika fiksne telefonije u posljednje vrijeme preselio na mrežu servisa ove kompanije.

Treba istaći da ovakav razvoj elektronskih komunikacija nije do kraja pokriven tehničkim propisima i upustvima Agencije za elektronske komunikacije. Takođe nije uspostavljena ni zakonska osnova za saradnju operatera elektronskih komunikacija Mtel-a i dominantnog operatera distribucije električne energije.

Distribucija radio i TV programa

Na području Opštine Kolašin, distribuciju signala radija i televizije državnih i privatnih radio-difuznih servisa, vrši JP „Radio difuzni centar Crne Gore“. Osim njih, na području Opštine Kolašin ne postoje operateri kablovskih distributivnih sistema, a na ovom području trenutno egzistira i jedan MMDS distributer televizijskog signala, sa manjim brojem uključenih korisnika. Crnogorski Telekom, kako je gore navedeno, koristi svoje kapacitete za širokopojasni pristup, preko kojih distribuira IPTV tehnologiju.

Mobilna telefonija

Na području Opštine Kolašin, sva tri operatera mobilne telefonije, „One“, „T Mobile“ i „M-tel“ su instalirali svoje bazne stanice. Mobilni operater „One“, na teritoriji opštine, u radu ima petnaest baznih stanica, a planiraju se još dvije bazne stanice u Opštini Kolašin.

Mobilni operater „T Mobile“, na teritoriji opštine, u radu takođe ima petnaest baznih stanica, a ima u planu instalaciju još jedanaest (11) novih baznih stanica.

Mobilni operater „M-tel“, na teritoriji opštine, u radu ima četrnaest (14) baznih stanica, a ima u planu instalaciju još devetnaest (19) novih baznih stanica.

Pokrivenost prostora signalom mobilne telefonije na području Opštine Kolašin je dobra, a kako je broj priključaka mobilne telefonije u stalnom porastu, situacija se na tom planu, kroz postavljanje novih baznih stanica, dodatno popravlja.

Ocjena stanja, potencijali i ograničenja

Shodno podacima Monstata od posljednjeg popisa, Opština Kolašin broji 8420 stanovnika i 2850 domaćinstava, od kojih 2747 stanovnika i 849 domaćinstava pripada gradskom (urbanom) dijelu. Ostatak pripada ruralnom dijelu Opštine.

Pri zaključivanju o ocjeni postojećeg stanja, potencijala i ograničenja, potrebno je iskazati koji su djelovi Opštine pokriveni određenim servisima i kakav je odnos sa prosjekom Crne Gore i EU.

Analiza postojećeg stanja trebalo bi da se zasniva na egzaktnim i tačnim podacima o broju instaliranih i aktivnih priključaka, broju korisnika pojedinih servisa, broju stanovnika u pojedinim djelovima i poređenju sa prosjekom Crne Gore i EU, kako bi planiranje budućeg stanja bilo zasnovano na realnim osnovama (broju i strukturi stanovništva, pokrivenosti teritorije i populacije, strategijama razvoja i sl.).

Na osnovu navedenog, zaključujemo da penetracija fiksne telefonije u opštini Kolašin iznosi 16,5%, a penetracija fiksnog širokopojasnog pristupa (ADSL) iznosi 2,1%.

Prema podacima dobijenim od operatera fiksne telefonije, stanje elektronske komunikacione infrastrukture (fiksne na području Opštine Kolašin može se ocijeniti kao dobro. Potencijali fiksne

telefonije na teritoriji Opštine Kolašin se mogu pronaći u digitalizaciji elektronske komunikacione mreže i izgradjenosti spojnih optičkih kablova.

U potencijale spada i postojanje elektronske komunikacione kanalizacije u jednom dijelu Opštine. Najveće ograničenje je velika razuđenost naselja i dosta težak teren za izgradnju nove elektronske komunikacione infrastrukture. Što se tiče stanja u mobilnoj telefoniji, prema podacima dobijenim od strane sva tri operatera, naprednije mobilne usluge operatori nude samo na teritoriji urbanog dijela opštine.

Kao što se vidi iz dobijenih podataka, stanje će se u narednim godinama značajno poboljšati. Instalacijom planiranih baznih stanica na teritoriji Opštine Kolašin, dobiće se ne samo kvalitetnij pokrivanje mobilnim signalom, nego, što je posebno značajno, obezbediti mogućnost korišćenja novih telekomunikacionih usluga preko GSM mreže.

Usluge	Operator
Javno dostupna telefonska usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	Crnogorski Telekom M:tel
Usluga pristupa internetu	Crnogorski Telekom M:tel ONE Crna Gora SBS Net Montenegro
Usluga prenosa i distribucije audio vizuelnih medijskih sadržaja (izuzima zemaljsku radiodifuziju koja se ne naplaćuje)	Crnogorski Telekom M:tel Radio–difuzni centar Telemach
Javno dostupne usluge u mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	Crnogorski Telekom M:tel ONE Crna Gora

3.12.8. Ostala javna infrastruktura i komunalne djelatnosti

Analiza stanja je pokazala da pješačka infrastruktura u urbanom području Kolašina ne prati potrebe građana. U mnogim ulicama pješačke površine su dotrajale ili napukle, dok su trotoari sve rjeđi kako se ide dalje od centra, pa su pješaci često fizički nezaštićeni od kolskog saobraćaja. Trotoari izgrađeni prije više decenija u samom centru grada su najčešće od kolovoza odvojeni kanalima za odvod atmosferske kanalizacije, što predstavlja veliku barijeru pješacima prilikom prelaska ulice, a naročito najugroženijima – osobama sa invaliditetom, osobama smanjene pokretljivosti, starijima i roditeljima sa djecom.

Infrastruktura na najvećem broju mjesta nije prilagođena osobama sa invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti, pa su trotoari često bez ukošenih nagiba, dok i dalje postoje javne ustanove koje nemaju pristupne rampe. Dok je većina ulica opremljena drvoredima, urbani mobilijar poput klupa i kanti za otpatke najčešće je u slaboj mjeri zastupljen duž pješačkih površina. Površine za kretanje biciklista ne postoje u urbanom području Kolašina.

Budući da su analizom stanja utvrđeni nedostaci u pogledu pješačke infrastrukture, Opština će svake godine raditi na širenju i poboljšanju površina namijenjenih pješacima. To podrazumijeva gradnju novih i saniranje postojećih trotoara, isctavanje pješačkih prelaza, postavljanje sredstava za

¹⁰ Izvor: Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

usporavanje saobraćaja, kao i pretvaranje ulica u pješačke zone (npr. ispred osnovne škole ili između Donjeg trga i Sibirske ulice).

Javnim površinama, kanalima i vodotocima od lokalnog značaja upravlja preduzeće “Komunalno” doo Kolašin, u skadu sa jednogodišnjim programima rada. Takođe, upravlja i održava gradsku pijacu koja je sad u lošem stanju i predviđena je za rekonstrukciju. Komunalno preduzeće upravlja i održava gradsko groblje i zelene površine u sklopu gradskog groblja.

U saradnji sa Opštinom Mojkovac, Kolašin planira izgradnju zajedničkog skloništa za napuštene pse, kapaciteta 100 pasa. U sklopu skloništa funkcionisaće i pansion za privremeni smještaj kućnih ljubimaca.

«Zelena» infrastruktura je strateški planirana mreža prirodnih i polu-prirodnih područja koja se formira u cilju obezbijedjivanja širokog spektra ekosistemskih usluga, kao što su purifikacija vazduha i vode, adaptacija na klimatske promjene itd., za potrebe unapredjenja kvaliteta života.

«Plava» infrastruktura se odnosi na predione elemente, kao što su potoci, rijeke, jezera, ali i na tehnološka postrojenja za prečišćavanja otpadnih voda. Stateško planiranje «plave» infrastrukture vodi se ciljem prevencije poplava, suša, obezbijedjivanjem pijaće vode, kao i zaštitom ekosistema duž vodotokova.

3.12.9. Stanje segmenata životne sredine

Osnovni razvojni cilj, zaštita i unaprjeđenje životne sredine, će se postići kroz poboljšanje njenog kvaliteta ukupno, kao i pojedinih njenih elemenata: vazduha, vode, zemljišta i živog svijeta.

Kvalitet pijaćih voda, vazduha i zemljišta na teritoriji opštine Kolašin je zadovoljavajućeg kvaliteta, prema Izvještajima Agencije za zaštitu životne sredine.

Na teritoriji opštine Kolašin mjerenje nivoa buke vršeno je u ulici Palih partizanki 8, u intervalu dnevnog (L_{day}) 7-19 h, večernjeg ($L_{evening}$) 19-23 h i noćnog perioda (L_{night}) 23-7 h.

Nivo buke u prvom ciklusu mjeren je u periodu od 16. do 23.11.2023.godine.

Rezultati mjerenja prikazani su u tabeli 11 kao srednje vrijednosti za: L_{day} – indikator dnevnog nivoa buke koji se odnosi se na vrijeme od 7 do 19 časova, $L_{evening}$ – indikator nivoa buke tokom večernjih časova i odnosi se na vrijeme od 19 do 23 časa, L_{night} – indikator noćnog nivoa buke i odnosi se na vrijeme od 23 do 7 časova i L_{den} – ukupni indikator nivoa buke tokom dana, večeri i noći.

Tabela 24: Vrijednosti indikatora nivoa buke na mjernom mjestu u Kolašinu

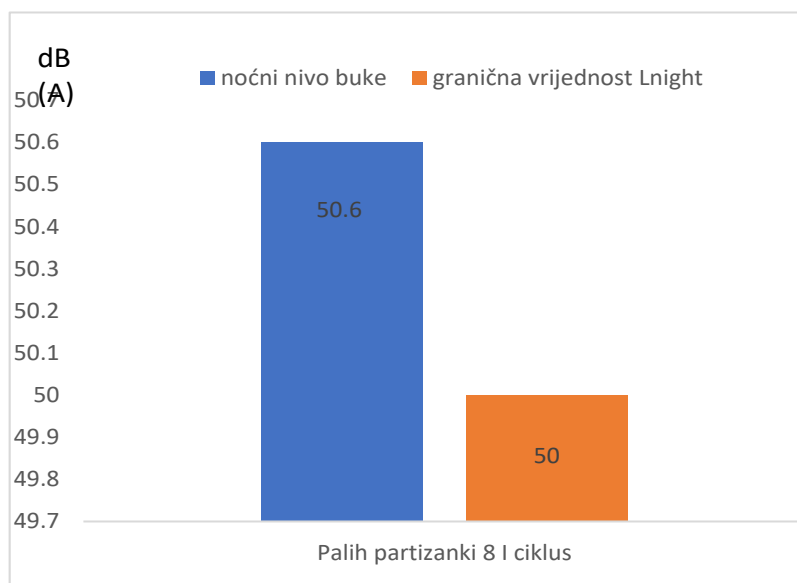
	L_{day} (dB)	$L_{evening}$ (dB)	L_{night} (dB)	L_{den} (dB)
I ciklus	55.7	53.6	50.6	54.0
Granična vrijednost	60	60	50	---

Vrijednosti indikatora nivoa buke za dan i veče ne prelaze granične vrijednosti buke. Vrijednosti indikatora nivoa buke za noć u prvom ciklusu mjerenja prelaze granične vrijednosti.

Vrijednosti indikatora noćnog nivoa buke L_{night} koji se odnosi na vrijeme od 23 do 7 časova, prikazane su u grafikonu 82.

Grafikon 10. Vrijednosti indikatora noćnog nivoa buke (L_{night}) na mjernom mjestu u Kolašinu

Na osnovu Odluke o utvrđivanju akustičkih zona na teritoriji opštine Kolašin, posmatrano mjesto pripada zoni mješovite namjene.

3.12.10. Energetska efikasnost i klimatske promjene

Jedinice lokalne samouprave ključni su pokretači energetske tranzicije i borbe protiv klimatskih promjena na nivou uprave najbližoj građanima. Jedinice lokalne samouprave dijele odgovornost za borbu protiv klimatskih promjena sa institucijama na regionalnom i nacionalnom nivou i spremne su djelovati bez obzira na to hoće li ostali učesnici ispuniti svoje obaveze.

Opština Kolašin je pristupila Sporazumu gradonačelnika u aprilu 2010 godine. Pristupanje Kolašina "Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju (Covenant of Mayors - CoM) kao međunarodnoj inicijativi i projektu „EU za energetske tranziciju – Sporazum gradonačelnika na Zapadnom Balkanu i u Turskoj" predstavlja iskazivanje političke i strateške želje i namjere lokalne samouprave da se kontinuirano radi na unapređivanju ekonomskih, ekoloških i socijalnih uslova svojih građana, kroz ostvarenje vizije unapređenja energetske efikasnosti i dekarbonizacije na svojoj teritoriji, uz adekvatne mjere prilagođavanja i prilagođavanja na klimatske promjene, čime se obezbjeđuje održivi razvoj, i stabilniji i zeleniji ekonomski razvoj opštine.

Potpisnici Sporazuma potvrđuju zajedničku viziju za 2050. godinu:

- sprovođenje dekarbonizacije lokalne teritorije, na taj način doprinoseći ograničavanju prosječnog globalnog porasta temperature ispod 2°C prema međunarodnom klimatskom sporazumu postignutom u okviru COP21 u Parizu u decembru 2015. godine;
- povećanje otpornosti lokalne teritorije i u tom smislu jačanje kapaciteta za prilagođavanje na neizbježne uticaje klimatskih promjena;
- omogućiti univerzalni pristup sigurnoj, održivoj i cjenovno dostupnoj energiji svim građanima i time doprinijeti unapređenju kvaliteta života uz povećanje energetske sigurnosti.

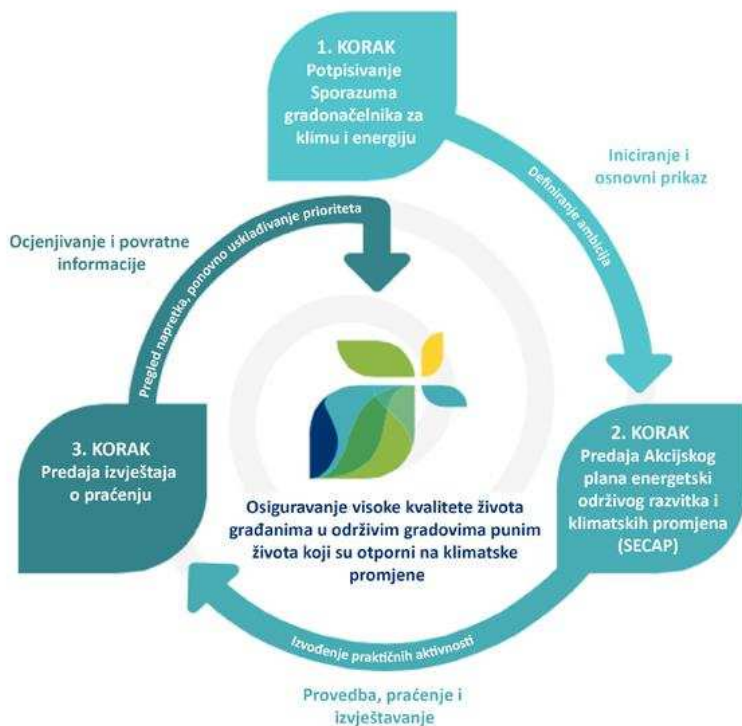
Potpisnici sporazuma obavezuju se na:

- smanjenje emisija CO₂ (po mogućnosti i ostalih gasova sa efektom staklene bašte) na lokalnom području za najmanje 40% do 2030. godine u odnosu na referentnu godinu, kroz unapređenu energetska efikasnost te povećanje korištenja obnovljivih izvora energije;
- povećanje otpornosti na klimatske promjene usljed primjene principa prilagođavanja klimatskim promjenama;
- razmjenu iskustava, vizija, rezultata i praksi s lokalnim i regionalnim vlastima u regionu i EU, kroz direktnu kooperaciju i razmjenu znanja, u okviru konteksta "Global Covenant of Mayors" sporazuma;
- izradu Akcionog plana za održivu energiju i klimu (eng. Sustainable Energy and Climate Action Plan – SECAP) u okviru dvije godine od datuma pristupanja Sporazumu i pripadajuće dokumentacije o izvještavanju sprovođenja Akcionog plana.

Zahtjevi koji moraju biti ispunjeni kako bi SECAP bio prihvaćen u okvir inicijative Sporazuma su:

- Akcioni plan mora odobriti Skupština opštine - treba biti usvojen od strane Skupštine opštine
- Akcioni plan mora da jasno sadrži cilj smanjenja naveden u Sporazumu (npr. najmanje 40% ispuštanja CO₂ do 2030.);
- Akcioni plan mora da se zasniva na rezultatima sveobuhvatnog Osnovnog inventara emisije (BEI) i Ocjeni rizika i izloženosti (RVA);
- Akcioni plan mora da obuhvati ključne sektore aktivnosti, a najmanje javnu rasvjetu, zgradarstvo i saobraćaj.
- Referentni inventar emisija mora da uključi javnu rasvjetu, zgradarstvo i saobraćaj.

Grafikon 11. Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju – “korak po korak”

Ekstremni vremenski i klimatski događaji/hazardi su za potrebe ovog dokumenta oni koji su u periodu od 2003-2020. pouzrokovali štete i/ili poteškoće u opštini Kolašin, bilo direktno ili indirektno preko klimatski povezanih.

- **SUŠE I TOPLOTNI TALASI**

Ekstremno toplo i sušno bilo je tokom 2003, 2007, 2012, 2014, 2015, 2016-2020. To je imalo negativan uticaj na Biogradsko jezero, desetkovani su usijevi, došlo je do nestašice hrane i vode za stoku. Suša praćena visokim temperaturama prijetila je i vodosnabdijevanju, ali je uticala i na sportsko rekreativne aktivnosti u decembru i januaru.

- **JAKE KIŠE KOJE DOVODE DO POPLAVA**

U analiziranom periodu od 2003. do 2020, jake kiše dogodile su se 2007, 2009, 2010, 2016 i 2020. godine. Bile su praćene serijom intenzivnih ciklonskih aktivnosti. Došlo je do velikog povećanja vodostaja rijeka i jezera, nekoliko naselja je bilo odsječeno, a srušen je i most na magistralnom putu Kolašin-Crkvine.

- **SNIJEG**

Velike sniježne padavine dogodile su se 2012, 2015, 2017, 2019. i 2020. godine. Zbog kontinuiranih sniježnih padavina, sniježni pokrivač je dostigao i do 2 metra, što je dovelo i do proglašenja vanrednog stanja. Posljedice su bile: nestašica električne energije, zavejani putevi, bilo je oboreno preko 150 električnih stubova. Zbog snijega i vjetra bili su otežani radovi na čišćenju i saniranju šteta.

- **OLUJE I GRAD**

Avgusta 2014, jula 2019 i februara 2020. godine oluje praćene jakim kišama i gradom nanijele su štetu poljoprivrednim proizvođačima uništivši usijeve. Pri tome su polomljene grane i stabla, oštećene zgrade (uglavnom krovovi i elementi od lima).

3.13. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI OPŠTINE

3.13.1. Lokalna uprava

Organizacija i način rada lokalne uprave opštine Kolašin regulisane su Odlukom Predsjednika Opštine, kojom su obrazovani organi lokalne uprave, i to kao sekretarijati, službe i direkcije. Postoje četiri Sekretarijata i to: Sekretarijat za opštu upravu i kadrovska pitanja, Sekretarijat za planiranje prostora, komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za ekonomski razvoj, imovinu i finansije, Sekretarijat za zaštitu životne sredine.(ANEX IV).

Opština je osnivač sljedećih preduzeća i ustanova:

- Komunalno doo;
- Vodovod i kanalizacija doo;
- Centar za kulturu opštine Kolašin;
- Turistička organizacija opštine Kolašin.

Od međunarodnih donatora i organizacija, koriste se sredstva iz IPA fondova za realizaciju projekata infrastrukture i prekogranične saradnje. Pored ovih fondova, sa svojim aktivnostima prisutni su i sljedeći donatori UNDP, USAID, GEF i Austrijsko-crnogorsko partnerstvo. Austrijsko-crnogorsko partnerstvo je sa svojom kancelarijom u Kolašinu sprovelo brojne projekte iz oblasti turizma, kulture, ekologije.

U prostorijama Centra za kulturu započeo je sa radom Inovativni centar za razvoj sjevera koji je osnovan u sklopu grant šeme „Jačanje civilnog društva za podršku održivom socio-ekonomskom razvoju Crne Gore“ koja je finansijski podržan od strane Evropske unije, a kofinansira je Ministarstvo javne uprave u saradnji sa partnerskim organizacijama Help i Juventas. Cilj Inovativnog

centra je kreiranje seta aktivnosti u cilju podsticanja preduzetništva mladih, ženskog preduzetništva, turističkih inicijativa sa fokusom na planinski i održivi eko turizam, edukaciju zainteresovanih klijenata o preduzetništvu, dobroj poljoprivrednoj praksi, digitalnim vještinama i turizmu.

Međuopštinska saradnja se odnosi na saradnju u vezi regionalnog upravljanja otpadom sa opštinama na sjeveru Crne Gore. Saradnja se odnosi i na upravljanje zaštićenim područjima (opštine Andrijevića i Podgorica). Takođe je prisutna i turistička saradnja u regionu Bjelasice i Komova sa svim opštinama koje gravitiraju ovom području.

3.13.2. Kapaciteti opštine Kolašin za korišćenje sredstava iz EU fondova

Nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Crne Gore i Evropske unije 2007. godine Crna Gora je dobila mogućnost da kroz pretpristupne fondove Evropske unije (IPA fondove) aplicira za sredstva neophodna za dostizanje standarda neophodnih za pristupanje Uniji. Ovi fondovi su prije svega namijenjeni za unapređenje zakonodavstva, reformu javne uprave, unapređenje poljoprivredne proizvodnje i ruralnog razvoja, unapređenje konkurentnosti, zatitu životne sredine itd. Za ova sredstva pored državnih organa i nevladinih organizacija mogu aplicirati lokalne samouprave, javne ustanove, javne službe kao i institucije kulture na lokalnom nivou. Praksa je pokazala da su ovi fondove iskorišteni na pravi način predstavljali za lokalne uprave dobar način za rješavanje prioriternih problema u lokalnim sredinama, kao i da su dala zamajac za dalji razvoj i unapređenje u mnogim sferama društvenog i privrednog razvoja.

U prethodnom periodu, opština Kolašin aplicirala je sa dva projekta, u vrijednosti od 1.000.000 eura, a odobren je jedan projekat u vrijednosti od oko 560.000 eura. Prvi veći odobreni projekat iz IPA fondova "Šetalište na desnoj obali Tare" odnosi se na izgradnju šetališta, koje će napraviti i prirodnu i turističku vezu između novog mosta na Vladošu i sadržaja sportske zone.

Međutim, problem sa kojima se lokalne samouprave susreću prilikom razrade projektnih ideja i apliciranja za sredstva iz IPA fondova su:

1. Nedostatak finansijskih sredstava neophodnih za kofinansiranje projekta (10-15 % ukupne vrijednosti projekta mora biti učešće aplikanta);
2. Nedostatak dovoljno stručnog kadra koji bi projektne aplikacije pripremio na kvalitetan način.

Gore navedeni problemi su razlog zbog kojeg su opštine sa većim budžetskih prihodima i konsolidovanim finasijama kao i sa pravovremenim ulaganjem u razvoj kadra neophodnog za pripremu projektne dokumentacije mnogo uspješnije u privlačenju sredstava iz ovih fondova. Nažalost Opština Kolašin spada u onu grupu opština koje nijesu na vrijeme prepoznale značaj ovih fondova tako da za razliku od nekih drugih opština (Tivat, Danilovgrad, Nikšić) koje posjeduju formirane projektne timove sa višegodišnjim iskustvom u pisanju projekata i njenu implementaciju naša opština u takav jedan tim još uvijek nema.

4. ANALIZA REALIZACIJE PRETHODNOG STRATEŠKOG PLANA

4.1. Stepen realizacije aktivnosti

Analiza realizacije Strateškog plana razvoja opštine Kolašin za period 2018-2022. godine predstavlja informacionu osnovu prilikom kreiranja strateškog plana razvoja za naredni period. Analiza realizovanih aktivnosti je realizovana kroz prikupljanje podataka na osnovu prikupljenih informacija o realizovanim projektima kroz konsultacije sa nadležnim predstavnicima lokalne uprave i drugih institucija/organizacija koje su bile uključene u realizaciju SPR opštine Kolašin 2018-2022. U okviru konsultacija identifikovani su uzroci zbog kojih određene aktivnosti nisu realizovane ili su djelimično realizovane.

Tabela 25: Pregled realizovanih projekata prema strateškim ciljevima i prioritetima

	Realizovano	Djelimično	Nerealizovano	Ukupno
Specifični strateški cilj 1: Unapređenje konkurentnosti privrede i fiskalne održivosti opštine	4	5	6	15
Prioritet 1: Povećanje stope zaposlenosti stanovništva	3			3
Prioritet 2: Pобољшanje investicionog ambijenta i poslovne infrastrukture	1		2	3
Prioritet 3: Unapređenje fiskalne održivosti opštine		1	2	3
Prioritet 4: Unapređenje turističke ponude		1	2	3
Prioritet 5: Razvoj ruralnih područja		3		3
Specifični strateški cilj 2: Unapređenje sadržaja i kvaliteta usluga u oblasti društvenih djelatnosti	4	5	6	15
Prioritet 1: Zaštita i promocija kulturnog naslijeđa		3		3
Prioritet 2: Unapređenje zdravstvene zaštite	1		2	3
Prioritet 3: Unapređenje obrazovanja u lokalnoj zajednici		1	2	3
Prioritet 4: Unapređenje sporta i promovisanje zdravih stilova života	2		1	3
Prioritet 5: Unapređenje socijalne zaštite i bezbjednosti građana	1	1	1	3
Specifični strateški cilj 3: Unapređenje kvaliteta pojedinih segmenata životne sredine	2	8	5	15
Prioritet 1: Unapređenje vodosnabdijevanja i kvaliteta voda		3		3
Prioritet 2: Održivo upravljanje u zaštićenim područjima	1	1	1	3
Prioritet 3: Unapređenje energetske efikasnosti u lokalnoj zajednici		2	1	3
Prioritet 4: Uspostavljanje održivog sistema upravljanja otpadom		2	1	3
Prioritet 5: Izrada lokalnih planskih dokumenata iz oblasti zaštite okoline	1		2	3
UKUPNO	10	18	17	45

Strateškim planom razvoja opštine Kolašin za period 2018-2022. godine definisan je opšti cilj “U 2022.godini Opština Kolašin će, putem unaprijeđenja konkurentnosti privrede i uspostavljanjem partnerstava za održivi razvoj, poboljšati demografske pokazatelje i kvalitet života svih građana”.

U cilju postizanja opšteg cilja (vizije) opštine Kolašin do 2022. godine i sa njim povezanih strateških ciljeva i prioritetnih zadataka predviđena je realizacija 45 projekata. Od ukupno 45 planiranih projekata, 10 projekata je u potpunosti realizovano, 18 djelimično realizovano, dok je 17 projekata nerealizovano (ANEX V).

Posmatrano po ciljevima stepen realizacije projekata je sledeći:

- U okviru specifičnog strateškog cilja 1: Unapređenje konkurentnosti privrede i fiskalne održivosti opštine planirano je 15 projekata, od čega 4 je realizovano, 5 djelimično realizovano, dok je 6 nerealizovano;
- Za ostvarivanje specifičnog strateškog cilja 2: Unapređenje sadržaja i kvaliteta usluga u oblasti društvenih djelatnosti predviđeno je 15 projekata, od čega 4 je realizovano, 5 djelimično realizovano, dok je 6 nerealizovano;
- Kada je u pitanju specifični strateški cilj 3: Unapređenje kvaliteta pojedinih segmenata životne sredine, prethodnim strateškim planom je bilo predviđeno 15 projekata, od čega 2 su realizovana, 8 je djelimično realizovano, dok je 5 nerealizovano.

4.2. Utrošena sredstva za realizaciju plana

Za realizaciju Strateškog plana razvoja opštine Kolašin 2018-2022. utrošeno je 3,37 miliona, od predviđenih 16,47 miliona EUR. Stepenn realizacije u pogledu utrošenih sredstava u odnosu na planirana iznosi oko 20,3%. Posmatrano prema izvorima finansiranja, približno po jedna trećina je izdvojena za finansiranje plana iz opštinskog, državnog i ostalih izvora (IPA, EIB, GIZ i donacije).

Tabela 26. Pregled utrošenih sredstava prema strateškim ciljevima i prioritetima

	Ukupno	Opština	Država	Ostalo
Specifični strateški cilj 1: Unapređenje konkurentnosti privrede i fiskalne održivosti opštine	1.330.000	300.000	1.030.000	0
Prioritet 1: Povećanje stope zaposlenosti stanovništva	70.000	70.000		
Prioritet 2: Pобољшanje investicionog ambijenta i poslovne infrastrukture	100.000	100.000		
Prioritet 3: Unapređenje fiskalne održivosti opštine	0	0		
Prioritet 4: Unapređenje turističke ponude	100.000	100.000		
Prioritet 5: Razvoj ruralnih područja	1.060.000	30.000	1.030.000	
Specifični strateški cilj 2: Unapređenje sadržaja i kvaliteta usluga u oblasti društvenih djelatnosti	820.000	715.000	105.000	0
Prioritet 1: Zaštita i promocija kulturnog nasljeđa	800.000	700.000	100.000	
Prioritet 2: Unapređenje zdravstvene zaštite	5.000		5.000	
Prioritet 3: Unapređenje obrazovanja u lokalnoj zajednici	0	0		
Prioritet 4: Unapređenje sporta i promovisanje zdravih stilova života	10.000	10.000		
Prioritet 5: Unapređenje socijalne zaštite i bezbjednosti građana	5.000	5.000		
Specifični strateški cilj 3: Unapređenje kvaliteta pojedinih segmenata životne sredine	1.225.000	95.000	0	1.130.000
Prioritet 1: Unapređenje vodosnabdijevanja i kvaliteta voda	1.030.000			1.030.000
Prioritet 2: Održivo upravljanje u zaštićenim područjima	70.000			70.000
Prioritet 3: Unapređenje energetske efikasnosti u lokalnoj zajednici	35.000	35.000		
Prioritet 4: Uspostavljanje održivog sistema upravljanja otpadom	60.000	60.000		
Prioritet 5: Izrada lokalnih planskih dokumenata iz oblasti zaštite okoline	30.000			30.000
UKUPNO	3.375.000	1.110.000	1.135.000	1.130.000

Posmatrano po ciljevima, najveći iznos sredstava je utrošen na ostvarivanje strateškog cilja Unapređenje konkurentnosti privrede i fiskalne održivosti opštine 1,33 miliona EUR (39,4%), zatim strateškog cilja Unapređenje kvaliteta pojedinih segmenata životne sredine 1,22 miliona EUR (36,3%), dok je za ostvarivanje cilja Unapređenje sadržaja i kvaliteta usluga u oblasti društvenih djelatnosti utrošeno 0,82 miliona EUR (24,3%).

4.3. Efekti realizovanih aktivnosti

Analiza efekata realizovanih aktivnosti, odnosno ostvarivanja ciljeva predviđenih Strateškim planom razvoja, zasniva se na osnovu stepena ostvarenosti dostignuća ciljanih vrijednosti na osnovu unaprijed definisanih indikatora uz strateške ciljeve. Kako prethodnim strateškim planom nisu bili definisani indikatori i ciljne vrijednosti za strateške ciljeve, u nastavku je dat pregled ključnih ostvarenja na osnovu realizovanih aktivnosti i osvrt na ključne ograničavajuće okolnosti koje su doprinijele manjem stepenu realizacije projekata.

Kako je u monitoringu za praćenje realizacije SPR naglašeno, efekti realizovanih aktivnosti mjereni su na osnovu dva glavna indikatora za praćenje razvoja opština u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju (Indeks razvijenosti i Indeks konkurentnosti).

Opština Kolašin sa indeksom razvijenosti 80,47 pripada četvrtoj grupi (od 75% do 100% odstupanja od prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori) što je svrstava u grupu manje razvijenih opština. Indeks razvijenosti opštine Kolašin je porastao za 6,36 procentna poena i sada zauzima 13. mjesto po stepenu razvijenosti u Crnoj Gori.

Tabela 27. Indeks razvijenosti JLS

JLS	Indeks razvijenosti	Indeks razvijenosti	Stepen razvijenosti	Stepen razvijenosti	Promjena indeksa razvijenosti	Promjena stepena razvijenosti
	2016-2018	2019-2021	2016-2018	2019-2021		
Kolašin	74,11	80,47	14	13	+6,36	+1

Izvor: Strategija regionalnog razvoja Crne Gore 2023-2027

Na drugoj strani, kada je u pitanju konkurentnost, opštine Kolašin bilježi nešto lošije rezultate. Sa indeksom konkurentnosti od 71,0 Opština Kolašin spada u grupu manje konkurentnih opština. Indeks konkurentnosti opštine Kolašin je smanjen za 13 procentnih poena i zauzima 22. mjesto po stepenu konkurentnosti u Crnoj Gori.

Tabela 28. Indeks konkurentnosti JLS

JLS	Indeks konkurentnosti	Indeks konkurentnosti	Stepen konkurentnosti	Stepen konkurentnosti	Promjena indeksa konkurentnosti	Promjena stepena konkurentnosti
	2015-2017	2019-2021	2015-2017	2019-2021		
Kolašin	84,0	71,0	16	22	-13,0	-6

Izvor: Strategija regionalnog razvoja Crne Gore 2023-2027

Dodatno, u pogledu stepena ostvarenosti strateškog cilja 1: Unapređenje konkurentnosti privrede i fiskalne održivosti opštine, mogu se uočiti određena pozitivna kretanja nakon izlaska iz krize izazvane pandemijom Covid19, koja je značajno uticala na lošije rezultate od počenih, odnosno na početku realizacije SPR.

Tabela 29. Indikatori privrednog razvoja

INDIKATOR	2019	2020	2021	2022	IZVOR
Broj nezaposlenih	756	917	1019	871	ZZZCG
Stopa nezaposlnosti (%)	24,60	29,83	33,14	28,32	ZZZCG
Broj MSP	229	244	264	279	Poreska uprava
Broj dolazaka	52.818	17.396	29.508	35.656	Monstat
Broj noćenja	144.235	56.446	93.151	114.741	Monstat
Broj noćenja po turisti	2,73	3,24	3,15	2,42	Izvedeni indikator

Izostanak značajnijih rezultata je posljedica nedovoljnih finansijskih sredstava, podrške sa državnog nivoa, nedostatka zainteresovanosti investitora, ali i nedostatka projektne dokumentacije koja je preduslov za finansiranje projekata sa lokalnog nivoa Analiza izvora finansiranja – ANEX IX.

Kada je u pitanju strateški cilj 2: Unapređenje sadržaja i kvaliteta usluga u oblasti društvenih djelatnosti ostvareni su ograničeni rezultati. Uglavnom su realizovane aktivnosti vezane za izradu akcionih planova za razvoj sporta, mladih i socijalne inkluzije lica sa invaliditetom, ali su konkretne aktivnosti izostale. Značajniji pomaci su napravljeni u dijelu očuvanja i unapređenja stanja kulturnih dobara gdje je adaptiran Spomen dom u Kolašinu, te zaštićen i rekonstruisan manji dio objekata kulturne baštine. Kao jedan od razloga za izostanak značajnijih rezultata navodi se nedovoljna saradnja lokalnih i državnih organa, te nedovoljno interesovanje za teme koje su od značaja za unapređenje pojedinih segmenata društvene djelatnosti.

U pogledu ostvarenosti strateškog cilja 3: Unapređenje kvaliteta pojedinih segmenata životne sredine ostvareni su ograničeni rezultati. Najveći učinak je zabilježen u dijelu vodosnabdijevanja i unapređenja kvaliteta voda, u okviru kojeg je izrađena projektna dokumentacija (Studija zaštite vodoizvorišta Mušovića rijeka; projektna dokumentacija za jedan dio radova na vodoizvorištu; i izrađena projektna dokumentacija za izgradnju uređaja za prečišćavanje otpadnih voda i segmenata kanalizacione mreže). U pogledu energetske efikasnosti ostvareni su pomaci u smislu izrade lokalnog Klimatskog i energetskog akcionog plana, te primjene novih tehnologija i modernizacije javne rasvjete koja je doprinijela smanjenju potrošnje električne energije i emisije CO₂. Značajniji rezultati su izostali u oblasti zaštite prirode i upravljanja otpadom. Izostanak rezultata je posljedica neodostatka kapaciteta za samostalno rješavanje problema, kao i izostanak tehničke podrške od strane drugih.

5. SWOT ANALIZA

SWOT analiza (Strength - Snage; Weaknesses - Slabosti; Opportunities - Mogućnosti; Threats - Prijetnje) omogućava da se na logičan način prikažu i analiziraju prikupljene informacije i jedan je od najčešće korišćenih analitičkih modela u planiranju.

SWOT analiza pomaže da se sagledaju i grupišu unutrašnje prednosti (odnosno jače strane i prednosti u samoj JLS) koje se mogu iskoristiti u cilju eliminisanja postojećih, unutrašnjih nedostataka u JLS. Istovremeno, kroz SWOT analizu se mogu sagledati mogućnosti koje će se zajedno sa prednostima iskoristiti u cilju razvojnog planiranja. Konačno, tokom SWOT analize identifikuju se i prijetnje (rizici), koji mogu da negativno utiču na razvoj JLS, a njihov uticaj se tokom planiranja može predvidjeti i minimizirati. Znači, prednosti i slabosti se izvode iz karakteristika i dinamike lokalne zajednice (JLS), a mogućnosti i prijetnje nastaju pod uticajem spoljašnjih okolnosti (spoljni faktori).

Tabela 30. SWOT analiza

S - SNAGE	W - SLABOSTI
Povoljan geografski položaj	Depopulacija stanovništva, emigracije
Dobra saobraćajna povezanost	Visoka nezaposlenost, nizak standard
Raznovrsni prirodni resursi	Starosna struktura stanovništva
Prepoznata turistička destinacija	Nekontrolisano korišćenje resursa
Bogata kulturna i prirodna baština	Nedostatak zanatlija i radne snage
Objekti kulture i obrazovanja	Nedostatak parking prostora i trotoara
Bogatstvo šuma i nedrvenih šumskih proizvoda	Loša komunalna i putna infrastruktura
Velika površina poljoprivrednog zemljišta	Loša vodovodna i elektroinfrastruktura na selu
Veliko vodno bogatstvo	Zapušteni spomenici i objekti kulture
Nematerijalno kulturno dobro	Loša zdravstvena zaštita na selu
Očuvana životna sredina	Neodržavanje sportskorekreativnih objekata
Kvalitetni voda, vazduh, zemljište	Krivolov i nelegalna sječa šume
Visok stepen biodiverziteta, geodiverziteta	Neadekvatno upravljanje otpadom
Obnovljivi izvori energije	Loše upravljanje zaštićenim područjima
Veliki broj sportskih kolektiva	Energetski neefikasni objekti i rasvjeta
Lokalna podrška poljoprivredi	Niska ekološka svijest stanovništva
Nacionalni park Biogradska gora	Niska stopa preduzetništva, MSP
Ski centri 1450 i 1600	Nedostatak investiciono tehničke dokumentacije
Raznovrsno ljekovito bilje	Spora i neefikasna lokalna administracija
Nacionalna gastronomija	Loša organizacija lokalne uprave
Postojanje biznis i industrijske zone	Loša poslovna infrastruktura
O – ŠANSE	T - PRIJETNJE
Dalja izgradnja Autoputa	Dalja depopulacija, emigracije
Uspostavljanje klastera u privredi	Zatvaranje državnih institucija u gradu
Pridruživanje Evropskoj Uniji	Klimatske promjene
Državna i IPARD podrška poljoprivredi	Nestabilnost vlasti
Sredstva EU, IRF, Eko i drugih fondova	Destabilizacija regiona
Intersovanje stranih turista za destinaciju	Rusko – Ukrajinska kriza
Regionalni projekti Vlade	Centralizacija vlasti, prihoda i nadležnosti
Trend proglašenja zaštićenih područja	Pad kvaliteta obrazovanja
Potražnja za organskim proizvodima	Devastacija prirode pretjeranom gradnjom
Intersovanje za zdravstveni i ruralni turizam	Dalja nelegalna gradnja
Nove tehnologije za otpadne vode	Devastacija prirode raznim oblicima turizma
Dokvalifikacija i prekvalifikacija ZZZCG	Ugrožavanje vodizvorišta pijaće vode
Interesovanje investitora za izgradnju	Prekomjerna upotreba pesticida i hemikalija
Izrada Prostornog plana Crne Gore	Neravnomjeran razvoj Crne Gore
Povezivanje turizma i poljoprivrede	Siva ekonomija
UNDP, UNESCO, GEF projekti zaštite prirode	Kriminal i korupcija
Regionalna i prekogranična saradnja	Odliv kvalitetnog kadra
Brendiranje poljoprivrednih proizvoda	Ugrožene javne finansije

6. RAZVOJNI CILJEVI OPŠTINE

6.1. Opšti cilj

Opština Kolašin je u 2031 godini postala visoko razvijena i poslovno konkurentna zajednica zadovoljnih građana, mjesto očuvanih ekosistema i poželjna destinacija za cjelogodišnji boravak turista.

6.2. Specifični ciljevi

SPECIFIČNI CILJ 1.	JACANJE KONKURENTNOSTI, PROIZVODNJE I PREDUZETNIŠTVA
<i>Prioritet 1.1.</i>	<i>Unapređenje poslovnog ambijenta i razvoj poslovne infrastrukture</i>
Projekat 1	Izrada Studije identifikacije projekata za privatno javno partnerstvo
Projekat 2	Jačanje kapaciteta Biznis centra za podršku preduzetnicima i investitorima
Projekat 3	Reosnivanje i infrastrukturno opremanje biznis zone Bakovići
Projekat 4	Infrastrukturno opremanje industrijske zone “Drijenak”
Projekat 5	Osnivanje eko – industrijskog parka “Jabuka”
<i>Prioritet 1.2.</i>	<i>Povećanje stepena zapošljenosti i preduzetništva</i>
Projekat 6	Program prekvalifikacije i usavršavanja nezapošljenih lica
Projekat 7	Podrška razvoju ženskog preduzetništva i preduzetništva mladih
Projekat 8	Podrška razvoju klastera i lokalnih akcionih grupa (LAG)
Projekat 9	Razvoj i unapređenje socijalnog preduzetništva
<i>Prioritet 1.3.</i>	<i>Unapređenje poljoprivredne proizvodnje</i>
Projekat 10	Podrška u dobijanju standarda i sertifikata za organsku poljoprivrednu proizvodnju
Projekat 11	Zaštita oznake porijekla kolašinskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda
Projekat 12	Projektovanje i izgradnja sistema za navodnjavanje poljoprivrednih površina
Projekat 13	Podsticaji za stočarsku i biljnu proizvodnju
Projekat 14	Podsticaji za proizvodnju meda i pčelarskih proizvoda
Projekat 15	Podsticaji za proizvodnju i preradu ljekovitog bilja i šumskih plodova
Projekat 16	Edukativne posjete poljoprivrednih proizvođača drugim gradovima i državama
<i>Prioritet 1.4.</i>	<i>Unapređenje energetike, drvoprerade i prerade mineralnih sirovina</i>
Projekat 17	Izrada Studije potencijala obnovljivih izvora energije na području opštine Kolašin
Projekat 18	Nabavka solarnih panela za katune i seoska domaćinstva
Projekat 19	Podsticaji za proizvodnju finalnih proizvoda od drveta
Projekat 20	Podsticaji za proizvodnju ukrasnog kamena i opekarskih proizvoda
SPECIFIČNI CILJ 2.	UNAPREDENJE, PROMOCIJA I BRENDIRANJE TURISTICKE DESTINACIJE
<i>Prioritet 2.1.</i>	<i>Unapređenje turističke ponude i sadržaja</i>
Projekat 21	Izrada Studije diverzifikacije turističke ponude Kolašina
Projekat 22	City bus – nabavka i promocija autobusa za turistički obilazak grada
Projekat 23	Organizovanje i podrška manifestacija za građane i turiste
Projekat 24	Nabavka i postavljanje gradskog klizališta na gornjem trgu
Projekat 25	Turistička valorizacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine
Projekat 26	Podsticaji za seoski turizam, izgradnju eko i etno sela
<i>Prioritet 2.2.</i>	<i>Unapređenje turističke infrastrukture</i>
Projekat 27	Izgrada i postavka turističke signalizacije na gradskom i ruralnom području
Projekat 28	Osnježavanje ski staza za Ski centrima 1450 i 1600

Projekat 29	Studija lokacije, projektovanje i izgradnja panoramske gondole
Projekat 30	Projektovanje i uređenje staza za nordijsko skijanje
Prioritet 2.3.	<i>Digitalizacija i promocija turističke ponude</i>
Projekat 31	Digitalno kreiranje virtuelnih ruta za pješaćenje i biciklizam
Projekat 32	Kreiranje novih turističkih aplikacija za mobilnu telefoniju
Projekat 33	Digitalizacija u turizmu i modernizacija promotivnih kanala
Projekat 34	Kreiranje i sertifikacija “eko oznake grada” kao međunarodni standard
SPECIFIČNI CILJ 3.	UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I IZGRADNJA OBJEKATA U JAVNOJ UPOTREBI
Prioritet 3.1.	<i>Razvoj saobraćajne infrastrukture</i>
Projekat 35	Izgradnja saobraćajnice Mojkovačka ulica – Breza
Projekat 36	Izrada Studije opravdanosti izgradnje novog mosta i zaobilaznice
Projekat 37	Projektovanje i izgradnja biciklističke staze od gradskog šetališta do ski centara
Projekat 38	Izgradnja glavne saobraćajnice kroz Sportsku zonu
Projekat 39	Rekonstrukcija gradskih ulica sa trotoarima i biciklističkim stazama
Projekat 40	Rekonstrukcija i asfaltiranje puta Bakovići – Sinjavina
Projekat 41	Rekonstrukcija puta Liješnje – Velje Duboko – Kapetanovo jezero
Projekat 42	Izrada projekta i postavljanje saobraćajne signalizacije na lokalnim putevima
Projekat 43	Izgradnja privremenog parkinga za potrebe škole i vrtića
Projekat 44	Izgradnja puta Bjelasički prsten (Bjelasica-Trešnjevik-Komovi)
Projekat 45	Izgradnja puta Crkvine - Prekobrđe
Projekat 46	Izrada projekta i rekonstrukcija mosta prema Biogradskom jezeru
Projekat 47	Sanacije i unapređenje ruralne putne infrastrukture
Prioritet 3.2.	<i>Razvoj vodovodne i kanalizacione infrastrukture</i>
Projekat 48	Rekonstrukcija i proširenje gradskog vodovoda sa zamjenom azbestnih cijevi
Projekat 49	Izgradnja postrojenja i kanalizacione mreže u okviru granica generalne razrade
Projekat 50	Izrada projekata za atmosfersku kanalizaciju u okviru detaljnih planova
Projekat 51	Uređivanje kanala i vodotoka na gradskom području
Projekat 52	Izgradnja seoskih vodozahvata i vodovoda
Prioritet 3.3.	<i>Unapređenje prostornog planiranja i razvoj zelene infrastrukture</i>
Projekat 53	Izrada Urbanističkog projekta za uže gradsko jezgro
Projekat 54	Izrada Studije o arhitektonskom identitetu Kolašina
Projekat 55	Rekonstrukcija i pejzažno uređenje Trga borca i Ulice IV Proleterske
Projekat 56	Osnivanje botaničke baste drveća i grmlja (Arboretum)
Projekat 57	Projektovanje i uređenje novog gradskog groblja
Projekat 58	Uređenje gradskog parka kod hotela Bjanka za građane i posjetioce
Projekat 59	Izrada Studije zelenih površina u opštini Kolašin
Projekat 60	Sanacija i rekultivacija laguna za otpadne vode
Prioritet 3.4.	<i>Izgradnja i rekonstrukcija objekata u javnoj upotrebi</i>
Projekat 61	Izrada projekta i izgradnja Autobuske stanice
Projekat 62	Rekonstrukcija Doma mladih i gorštaka
Projekat 63	Projektovanje i izgradnja Vatrogasnog doma
Projekat 64	Izgradnja administrativno-poslovne zgrade Opštine Kolašin
Projekat 65	Izgradnja poslovne zgrade i skladišta za potrebe komunalnih preduzeća
Projekat 66	Projektovanje i izgradnja novog Centra za socijalni rad
Projekat 67	Projektovanje i izgradnja zgrade Crvenog krsta
Projekat 68	Izgradnja tržnog centra i pijace sa podzemnom parking garažom

SPECIFIČNI CILJ 4.	JAČANJE DRUŠTVENIH SERVISI I UNAPREĐENJE RADA LOKALNE UPRAVE
<i>Prioritet 4.1.</i>	<i>Izgradnja objekata za potrebe zapošljenih u državnoj i lokalnoj upravi</i>
Projekat 69	Izgradnja stambene zgrade za potrebe zdravstvenih radnika
Projekat 70	Izgradnja stambene zgrade za potrebe zapošljenih u lokalnoj upravi
Projekat 71	Izgradnja stambene zgrade za potrebe pripadnika MUP-a
Projekat 72	Izgradnja stambene zgrade za potrebe pripadnika Osnovnog suda i Katastra
Projekat 73	Izgradnja stambene zgrade za prosvjetne radnike
<i>Prioritet 4.2.</i>	<i>Razvoj i promocija kulturne baštine</i>
Projekat 74	Izgradnja bioskopske sale u Spomen domu
Projekat 75	Podrška radu KUD “Mijat Mašković” u očuvanju nematerijalnog kulturnog dobra
Projekat 76	Rekonstrukcija Kaluđerovog mosta na Morači
Projekat 77	Izrada projekta uređenja enterijera i digitalizacije Muzeja
Projekat 78	Podrška manifestacijama tango kamp, etno kamp i korifej teatar
Projekat 79	Rekonstrukcija tvrđave na Vinića brdu
Projekat 80	Izrada konzervatorskog projekta rekonstrukcije stare škole “Risto Manojlović”
<i>Prioritet 4.3.</i>	<i>Unapređenje sporta, sportske i rekreativne infrastrukture</i>
Projekat 81	Izgradnja Sportsko rekreativnog centra “Lug” prema postojećem projektu
Projekat 82	Izgradnja sportsko rekreativne gradske plaže pored Tare
Projekat 83	Projektovanje i izgradnja druge faze gradskog šetališta i biciklističke staze
Projekat 84	Projektovanje i opremanje vještačke stijene za slobodno penjanje
Projekat 85	Izgradnja novih pješačkih i biciklističkih staza u planinskom dijelu opštine
Projekat 86	Izgradnja multifunkcionalne sportske dvorane
Projekat 87	Podrška sportsko-rekreativnim manifestacijama
<i>Prioritet 4.4.</i>	<i>Unapređenje rada i usluga lokalne uprave i javnih preduzeća</i>
Projekat 88	Formiranje posebne organizacione jedinice za izradu planova i projekata
Projekat 89	Izrada registra i plana upravljanja opštinskom imovinom
Projekat 90	Unapređenje digitalizacije i informisanosti o uslugama Opštine
Projekat 91	Osnivanje digitalnog parking servisa u opštinskom vlasništvu
Projekat 92	Izgradnja skloništa i pansiona za pse za potrebe opština Kolašin i Mojkovac
<i>Prioritet 4.5.</i>	<i>Unapređenje zdravstvene zaštite i veća inkluzija ranjivih grupa stanovništva</i>
Projekat 93	Nabavka medicinskih aparata i opreme Domu zdravlja za intervencije na terenu
Projekat 94	Nabavka terenskog vozila za potrebe Doma zdravlja
Projekat 95	Rekonstrukcija i opremanje zdravstvene ambulante u Barama Kraljskim
Projekat 96	Adaptacija objekata i infrastrukture za kretanje i boravak osoba sa invaliditetom
Projekat 97	Osnivanje Dnevnog centra za boravak djece i mladih sa posebnim potrebama
Projekat 98	Nabavka terenskog vozila za potrebe Centra za socijalni rad
Projekat 99	Adaptacija stambenih jedinica u zgradama solidarnosti
Projekat 100	Nabavka kombi vozila sa platformom za potrebe osoba sa otežanim kretanjem
Projekat 101	Adaptacija prostora Doma zdravlja za stacionarnu fizikalnu terapiju
SPECIFIČNI CILJ 5.	UNAPREĐENJE STANJA ŽIVOTNE SREDINE I ZAŠTITA PRIRODE
<i>Prioritet 5.1.</i>	<i>Jačanje mjera mitigacije i adaptacije na klimatske promjene</i>
Projekat 102	Projektovanje i izgradnja obaloutvrde pored naselja Breza
Projekat 103	Regulacija vodotoka od lokalnog značaja
Projekat 104	Postavljanje punionica za vozila na električni pogon

Projekat 105	Nabavka električnog autobusa za javni prevoz
Projekat 106	Nabavka specijalizovane zaštitne, spasilačke, planinarske opreme, kao i specijalizovanih vozila za potrebe rada Službe zaštite i spašavanja
Prioritet 5.2.	<i>Povećanje stepena energetske efikasnosti javnih objekata i infrastrukture</i>
Projekat 107	Povećanje stepena energetske efikasnosti objekata u javnoj upotrebi
Projekat 108	Rekonstrukcija gradske rasvjete u cilju uštede električne energije
Projekat 109	Subvencije za zamjenu krovova, stolarije, fasada i grijanja na stambenim zgradama kolektivnog stanovanja
Projekat 110	Subvencije za ugradnju stolarije, fasada, toplotnih pumpi, klima uređaja i solarnih panela za domaćinstva u stanju socijalne potrebe
Prioritet 5.3.	<i>Uspostavljanje i održivo upravljanje zaštićenim područjima i vrstama</i>
Projekat 111	Osnivanje i tehničko opremanje Agencije za upravljanje zaštićenim područjima
Projekat 112	Izrada Lokalnog plana zaštite životne sredine
Projekat 113	Izrada Lokalnog plana zaštite biodiverziteta
Projekat 114	Proglašenje i održivo upravljanje zaštićenim područjima od lokalnog značaja
Projekat 115	Uspostavljanje parka prirode Sinjavina
Prioritet 5.4.	<i>Održivo upravljanje otpadom</i>
Projekat 116	Uspostavljanje Sistema selektivnog/odvojenog sakupljanja i transporta otpada
Projekat 117	Sanacija nelegalnih/divljih deponija na teritoriji Kolašina
Projekat 118	Izrada lokalnog plana upravljanja otpadom
Projekat 119	Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta
Projekat 120	Zatvaranje i rekultivacija privremenog odlagališta otpada "Bakovići"

6.3. Indikatori ciljeva

Indikator cilja 1: Jačanje konkurentnosti, proizvodnje i preduzetništva	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Izvor verifikacije
Stopa nezaposlenosti	30,38%	10%	ZZZCG
Broj privrednih subjekata	203	300	CRPS
Broj javno privatnih partnerstava	0	3	Opština Kolašin
Broj poslovnih zona	1	3	Opština Kolašin
Broj pogona za finalnu preradu drveta	0	3	Opština Kolašin
Broj pogona za preradu polj.proizvoda	3	10	Min. polj.
Broj reg. poljoprivrednih proizvođača	300	600	Min. polj.

Indikator cilja 2: Unapređenje, promocija i brendiranje turističke destinacije	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Izvor verifikacije
Broj turističkih objekata visoke kat. (4,5*)	5	15	TOK
Ukupan broj ležaja u hotelima	739	3.000	TOK
Ukupan broj ležaja u privatnom smještaju	670	1.500	TOK
Broj reg.seoskih domaćinstava	28	150	TOK
Broj dolasci turista	47.369	100.000	TOK
Broj noćenja turista	162.252	450.000	TOK
Broj nacionalnih restorana	12	30	NTO
Broj turističkih manifestacija	18	30	TOK

Indikator cilja 3: Unapređenje tehničke infrastrukture i izgradnja objekata u javnoj upotrebi	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Izvor verifikacije
Broj priključaka na vodovod	2.295	5.000	ViK
Broj priključaka na kanalizaciju	515	3.000	ViK
Dužina kanalizacione mreže	3.500		ViK
Dužina izgrađenih i rek. lokalnih i nekat. puteva	377,4	600	Opština Kolašin
Broj uređenih parking mjesta	100	1.200	Komunalno doo
Broj rekonstruisanih objekata u javnoj upotrebi	2	5	Opština Kolašin

Indikator cilja 4: Jačanje društvenih servisa i unapređenje rada lokalne uprave	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Izvor verifikacije
Broj socijalnih usluga	7	10	Centar za soc.
Broj ljekara	9	12	Dom zdravlja
Broj rekonstruisanih kulturnih objekata	3	6	CZK
Broj kulturnih manifestacija	5	10	CZK
Uređene površine za sport i rekreaciju (ha)	3	10	Opština Kolašin
Broj sportskih klubova	15	18	Opština Kolašin
Broj izgrađenih objekata za potrebe zaposlenih u državnim i lokalnim organa	2	5	Opština Kolašin

Indikator cilja 5: Unapređenje stanja životne sredine i zaštita prirode	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Izvor verifikacije
Kvalitet površinskih voda Tare	Dobar	Vrlodobar	ZHMSCG
Povećanje zaštićenih područja (ha)	11.811	30.000	AZZŽS
Broj regulisanih vodotoka	4	7	Uprava za vode
Broj saniranih neuređenih odlagališta	3	10	Komunalno doo
Broj zaštićenih vodoizvorišta	1	2	ViK
Količina otpada za reciklažu (%)	5	50	Komunalno doo
Rashodi Opštine za el.energiju (€)	100.000	60.000	EPCG

6.4. Projektne ideje

Naziv Projekta: 1. Izrada Studije identifikacije projekata za privatno javno partnerstvo
Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija za unapređenje politike javnih nabavki i javno-privatnog partnerstva za period 2021-2025
Opis projekta: Projekat "Izrada Studije identifikacije projekata za privatno-javno partnerstvo (PJP)" ima za cilj da unaprijedi kapacitete opštine Kolašin u identifikaciji i realizaciji projekata kroz modele PJP. Studija će omogućiti precizno prepoznavanje potencijalnih projekata koji mogu biti realizovani u saradnji sa privatnim sektorom, čime će se optimizovati korišćenje resursa i unaprijediti lokalna infrastruktura i usluge. Analiza će obuhvatiti sektore kao što su turizam, infrastruktura, energetika i javne usluge, te identifikovati projekte koji su finansijski isplativi i održivi. Projektna ideja obuhvata izradu Analize opravdanosti, Nacrta ugovora o JPP i podnošenje predloga projekata JPP Agenciji, nadležnom ministarstvu i Zaštitniku imovinsko pravnih interesa na mišljenje, a sve sa ciljem donošenja Godišnjeg plana JPP, a kasnije i Odluke o pokretanju postupka dodjele ugovora o JPP i realizacije samog projekta po modelu JPP.
Ciljevi projekta: Identifikacija i evaluacija potencijalnih projekata pogodnih za privatno-javno partnerstvo. Povećanje investicija u opštini Kolašin kroz PJP modele. Unapređenje kapaciteta lokalne uprave za realizaciju PJP projekata.
Projektne aktivnosti: Formiranje radnog tima i angažovanje stručnjaka za PJP. Analiza trenutnog stanja i prepoznavanje sektora sa potencijalom za PJP. Izrada studije koja će obuhvatiti pravne, finansijske i tehničke aspekte projekata.
Očekivani rezultati: Izrađena Studija identifikacije projekata za javno-privatno partnerstvo; Realizovani projekti u skladu sa smjernicama iz studije.
Izlazni indikatori: Broj ostvarenih javno-privatnih partnerstava između lokalne uprave i investitora; Iznos investicija u lokalnu zajednicu.
Krajnji korisnici projekta: Građani opštine Kolašin, koji će imati koristi od unaprijeđene infrastrukture i usluga. Lokalna samouprava, koja će steći alat za privlačenje investicija. Privatni sektor, koji će dobiti priliku za učešće u profitabilnim projektima.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj). Agencija za investicije Crne Gore
Procjena budžeta projekta: 10.000 EUR
Izvori finansiranja: lokalni budžet, donacije, EU fondovi.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

<p>Naziv Projekta: 2. Jačanje kapaciteta Biznis centra za podršku preduzetnicima i investitorima</p>
<p>Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2023-2026. godine</p>
<p>Opis projekta: Projekat jačanja kapaciteta Biznis centra u Kolašinu ima za cilj unapređenje usluga koje centar pruža lokalnim preduzetnicima i potencijalnim investitorima. Ovaj projekat uključuje modernizaciju infrastrukture, digitalizaciju usluga, te edukaciju i obuku zaposlenih kako bi se pružila efikasnija i sveobuhvatnija podrška poslovnoj zajednici. Biznis centar će postati centralno mjesto za razvoj preduzetništva u opštini, nudeći stručnu pomoć u oblasti izrade poslovnih planova, pristupu finansijskim sredstvima, pravnim savjetima i umrežavanju sa relevantnim partnerima. Ova inicijativa će doprinijeti boljem poslovnom okruženju, privlačenju investicija i otvaranju novih radnih mjesta u Kolašinu.</p>
<p>Ciljevi projekta: Unapređenje infrastrukture i digitalizacija usluga Biznis centra. Pružanje kvalitetne podrške preduzetnicima i investitorima. Poboljšanje kapaciteta zaposlenih kroz edukacije i obuke. Promocija preduzetništva i privlačenje investicija. Olakšavanje pristupa finansijskim sredstvima i poslovnim informacijama.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Modernizacija prostora i opreme Biznis centra. Razvoj i implementacija digitalnih platformi za podršku preduzetnicima. Organizacija obuka i seminara za zaposlene u Biznis centru. Promocija usluga Biznis centra lokalnoj poslovnoj zajednici. Pružanje savjetodavnih usluga i podrške u izradi poslovnih planova i aplikacija za finansiranje.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećani kapaciteti i efikasnost Biznis centra. Veći broj preduzetnika i investitora koji koriste usluge centra. Poboljšano poslovno okruženje i povećan broj investicija. Veća dostupnost informacija i resursa za preduzetnike.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj modernizovanih i digitalizovanih usluga. Broj preduzetnika i investitora koji koriste usluge Biznis centra. Broj obuka i seminara održanih za zaposlene. Povratne informacije korisnika o kvalitetu usluga.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalni preduzetnici, potencijalni investitori, zaposleni u Biznis centru.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije, međunarodni fondovi</p>
<p>Procjena budžeta projekta: 100.000,00 EUR</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 48 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Redovno praćenje korišćenja usluga Biznis centra. Evaluacija efekata na lokalno preduzetništvo i investicije. Prikupljanje povratnih informacija od korisnika usluga.</p>

Naziv Projekta: 3. Reosnivanje i infrastrukturno opremanje biznis zone Bakovići
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2023-2026. godine
Opis projekta: Projekat "Osnivanje i infrastrukturno opremanje biznis zone Bakovići" ima za cilj stvaranje povoljnog poslovnog okruženja kroz reosnivanje biznis zone u naselju Bakovići. Ova zona će biti dizajnirana da privuče različite vrste preduzeća, od proizvodnih pogona do logističkih centara, pružajući im neophodnu infrastrukturu za efikasan rad. Projekat uključuje izgradnju i opremanje objekata, uređenje saobraćajnih, vodovodnih i elektroenergetskih mreža, te stvaranje zelenih površina koje će poboljšati kvalitet poslovanja i životne sredine. Biznis zona Bakovići će također ponuditi povoljne uslove za zakup zemljišta i objekte, čime će se potaknuti lokalni preduzetnici na širenje svog poslovanja, ali i privući nove investitore iz drugih regiona. Uspostavljanje ove biznis zone će direktno doprineti ekonomskom rastu Kolašina, otvaranjem novih radnih mesta i povećanjem lokalnih prihoda.
Ciljevi projekta: Osnivanje nove biznis zone sa potpunom infrastrukturnom opremljenošću. Privlačenje novih investicija i preduzeća u opštinu Kolašin. Povećanje zapošljavanja i ekonomske aktivnosti u regionu.
Projektne aktivnosti: Planiranje i projektovanje biznis zone Bakovići. Izgradnja i opremanje infrastrukturnih objekata (putevi, vodovod, kanalizacija, struja). Uređenje poslovnih parcela i zelenih površina. Promocija biznis zone potencijalnim investitorima.
Rezultati projekta: Uspostavljena funkcionalna biznis zona Bakovići sa potrebnom infrastrukturom. Povećan broj poslovnih subjekata koji posluju u biznis zoni. Otvorena nova radna mjesta u lokalnoj zajednici. Povećan priliv investicija u opštinu Kolašin. Poboljšano lokalno privredno okruženje sa većom konkurentnošću i održivim razvojem. Povećani prihodi od poreza i taksi za lokalnu samoupravu.
Izlazni indiatori: Broj izgrađenih i opremljenih poslovnih objekata u biznis zoni. Broj poslovnih subjekata koji su započeli rad u biznis zoni. Broj novootvorenih radnih mjesta u biznis zoni. Ukupan iznos investicija u biznis zoni.
Krajnji korisnici projekta: Lokalne i regionalne firme. Potencijalni investitori. Lokalna zajednica kroz povećanje zaposlenosti i ekonomskog rasta.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)
Izvori finansiranja: lokalni budžet, kapitalni budžet, donacije.
Procjena budžeta projekta: 500.000,00 EUR
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 4. Infrastrukturno opremanje industrijske zone "Drijenak"
Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2023-2026. godine
Opis projekta: Projekat "Infrastrukturno opremanje industrijske zone 'Drijenak' predviđa sveobuhvatno uređenje i opremanje industrijske zone Drijenak, s ciljem stvaranja uslova za dolazak novih proizvodnih kapaciteta i postrojenja lake industrije. Projekat obuhvata izgradnju i unapređenje ključne infrastrukture, uključujući puteve, elektroenergetsku mrežu, vodovod i kanalizaciju, kao i telekomunikacione mreže. Zona Drijenak će biti osmišljena da pruži adekvatne uslove za različite industrijske aktivnosti, a poseban naglasak će biti stavljen na održivost i minimizaciju negativnih uticaja na životnu sredinu. Cilj je privući investitore u oblastima proizvodnje, logistike i prerade, što će direktno doprinijeti otvaranju novih radnih mjesta i jačanju lokalne ekonomije. Kroz ovaj projekat, industrijska zona će postati atraktivna lokacija za domaće i strane investicije, što će dugoročno povećati konkurentnost opštine Kolašin na regionalnom tržištu.
Ciljevi projekta: Unapređenje infrastrukture industrijske zone Drijenak. Privlačenje investitora u proizvodne i logističke djelatnosti. Povećanje zapošljavanja i ekonomske aktivnosti.
Projektne aktivnosti: Izrada detaljnog plana infrastrukturnog razvoja zone. Izgradnja i modernizacija infrastrukture (putevi, vodovod, elektroenergetski sistemi). Postavljanje telekomunikacionih mreža. Promocija zone među potencijalnim investitorima.
Krajnji rezultati: Uspostavljena potpuno opremljena industrijska zona "Drijenak" sa svim potrebnim infrastrukturnim sadržajima. Privučeni novi investitori i pokrenuti proizvodni kapaciteti u industrijskoj zoni. Otvorena nova radna mjesta, doprinos lokalnom zapošljavanju i smanjenju nezaposlenosti.
Izlazni indikatori: Broj izgrađenih i opremljenih industrijskih objekata i postrojenja u zoni. Broj poslovnih subjekata koji su započeli rad u industrijskoj zoni. Broj novih radnih mjesta otvorenih u zoni "Drijenak". Ukupan iznos investicija realizovanih u industrijskoj zoni.
Krajnji korisnici projekta: Industrijski investitori. Lokalna radna snaga i šira zajednica. Opština Kolašin kroz povećane prihode od poreza i doprinosa.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)
Procjena budžeta projekta: 500.000,00 EUR
Izvori finansiranja: lokalni budžet, kapitalni budžet, privatni kapital, donacije.
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

<p>Naziv Projekta: 5. Osnivanje eko-industrijskog parka 'Jabuka'</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2023-2026. godine</p>
<p>Opis projekta: Projekat "Osnivanje eko-industrijskog parka 'Jabuka' ima za cilj razvoj inovativnog industrijskog parka koji će biti zasnovan na principima održivog razvoja i ekološke efikasnosti. Eko-industrijski park Jabuka biće koncipiran kao prostor u kojem se preduzeća iz različitih industrija mogu sinergijski povezivati, koristeći resurse na način koji minimizira otpad i smanjuje negativne uticaje na životnu sredinu. Park će uključivati zelenu infrastrukturu, energetske efikasne zgrade i sisteme za reciklažu i ponovnu upotrebu resursa. Cilj ovog projekta je da se Kolašin pozicionira kao lider u održivoj industrijskoj proizvodnji u regionu, privlačeći preduzeća koja se bave zelenim tehnologijama i obnovljivim izvorima energije. Ovaj projekat će takođe omogućiti otvaranje novih radnih mjesta i podsticanje lokalnog razvoja u skladu sa ekološkim standardima.</p>
<p>Ciljevi projekta: Osnivanje eko-industrijskog parka zasnovanog na principima održivosti. Privlačenje investicija u oblasti zelenih tehnologija i obnovljivih izvora energije. Smanjenje ekološkog otiska industrijske aktivnosti. Stvaranje sinergijskih veza među preduzećima unutar parka.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Planiranje i projektovanje eko-industrijskog parka. Izgradnja zelene infrastrukture i energetske efikasnih objekata. Uspostavljanje sistema za upravljanje otpadom i reciklažu.</p>
<p>Očekivani rezultati: Uspostavljen eko-industrijski park "Jabuka" koji integriše ekološki održive proizvodne procese. Privučeni investitori koji se bave ekološkom i održivom industrijom, stvarajući sinergiju između ekonomskog razvoja i zaštite životne sredine. Stvoreni uslovi za kružnu ekonomiju kroz efikasno korišćenje resursa i minimizaciju otpada u industrijskim procesima. Otvorena nova radna mjesta, naročito u sektorima zelene industrije i tehnologija.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj industrijskih objekata izgrađenih i opremljenih prema principima ekološke održivosti. Broj poslovnih subjekata koji posluju u eko-industrijskom parku "Jabuka". Broj radnih mjesta otvorenih u sektoru zelene industrije. Količina i tipovi otpada recikliranog ili ponovo iskorišćenog unutar parka.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Preduzeća iz oblasti inovativnih i zelenih tehnologija, obnovljivih izvora energije. Lokalna zajednica kroz povećanje zapošljavanja i smanjenje ekoloških rizika. Opština Kolašin kroz rast ekonomske i ekološke održivosti.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta: 300.000,00 EUR</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 6. Program prekvalifikacije i usavršavanja nezapošljenih lica</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa</p>
<p>Opis projekta: Projekat ima za cilj smanjenje nezaposlenosti u opštini Kolašin kroz organizaciju programa prekvalifikacije i usavršavanja. Namijenjen je nezaposlenim osobama, posebno mladima, ženama i dugoročno nezaposlenim, koji žele da steknu nove vještine ili promijene karijeru. Program će uključivati obuke za deficitarna zanimanja u lokalnoj zajednici, kao i kurseve za razvoj digitalnih i preduzetničkih vještina. Kroz saradnju sa lokalnim poslodavcima, obezbijediće se praktična obuka i prilike za zapošljavanje. Takođe, projekat će uključivati savjetodavne usluge za učesnike kako bi im se olakšao prelazak na novo radno mjesto. Dugoročno, projekat teži da poveća zapošljivost stanovništva, smanji stopu nezaposlenosti i doprinese razvoju lokalne privrede.</p>
<p>Ciljevi projekta: Smanjenje nezaposlenosti u opštini Kolašin. Unapređenje zapošljivosti nezaposlenih lica. Povećanje prilika za zapošljavanje u lokalnoj zajednici. Razvoj vještina u skladu sa potrebama tržišta rada.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Istraživanje tržišta rada i identifikacija deficitarnih zanimanja. Razvoj kurikuluma za obuke i prekvalifikacije. Organizacija i sprovođenje obuka i programa prekvalifikacije. Pružanje savjetodavnih usluga i podrške učesnicima tokom i nakon završetka obuka.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećan broj lica sa odgovarajućim kvalifikacijama za tržište rada. Smanjena stopa nezaposlenosti u opštini Kolašin. Poboljšana zapošljivost nezaposlenih lica.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj organizovanih obuka i programa prekvalifikacije. Broj učesnika koji su uspešno završili obuke. Broj zaposlenih nakon završetka obuke.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Nezaposleni, mladi, žene, osobe sa invaliditetom, dugoročno nezaposleni.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 150.000,00 EUR</p>
<p>Procjena trajanja projekta: Kontinuirano</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 7. Podrška razvoju ženskog preduzetništva i preduzetništva mladih</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa Strategija za razvoj ženskog preduzetništva</p>
<p>Opis projekta: Projekat je usmeren na podsticanje i podršku ženskog preduzetništva i preduzetništva mladih u opštini Kolašin. Cilj je da se ženama i mladima pruže potrebne vještine, znanja i resursi za pokretanje i vođenje uspješnih biznisa. Program će obuhvatiti edukativne radionice, mentoring, finansijsku podršku u vidu grantova i povoljnih kredita, kao i umrežavanje sa drugim preduzetnicima. Pored toga, biće organizovane kampanje za promociju kako bi se povećala njihova vidljivost u lokalnoj zajednici. Projekat ima dugoročni cilj da osnaži ekonomski položaj žena i mladih, poveća broj preduzetnika u opštini i doprinese razvoju lokalne ekonomije.</p>
<p>Ciljevi projekta: Podsticanje ženskog preduzetništva. Povećanje broja mladih preduzetnika. Unapređenje poslovnih vještina i znanja ciljnih grupa. Povećanje ekonomske nezavisnosti žena i mladih.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Organizacija edukativnih radionica i seminara o preduzetništvu. Obezbjedivanje mentorskih programa. Finansijska podrška za pokretanje biznisa (grantovi, povoljni krediti). Promocija uspješnih priča i umrežavanje učesnika.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećan broj novih preduzeća vođenih od strane žena i mladih. Unapređenje poslovanja postojećih preduzetnika iz ciljnih grupa. Jačanje lokalne ekonomije kroz povećanu preduzetničku aktivnost.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj učesnika u programu. Broj pokrenutih novih biznisa. Broj preduzeća koja su proširila svoje poslovanje.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Žene preduzetnice, mladi preduzetnici, start-up biznisi.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: Procijenjeni budžet: 350.000 EUR. EU fondovi, nacionalni i lokalni budžeti, međunarodne donacije.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: kontinuirano</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 8. Podrška razvoju klastera i lokalnih akcionih grupa (LAG)</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija regionalnog razvoja Crne Gore</p>
<p>Opis projekta: Projekat se fokusira na formiranje i razvoj klastera u sektorima zanatstva, privrede, poljoprivrede i preduzetništva u opštini Kolašin. Klasteri će omogućiti bolje umrežavanje i saradnju između lokalnih preduzetnika, što će doprineti povećanju njihove konkurentnosti i inovativnosti. Cilj formiranja Lokalnih akcionih grupa (LAG), je bolji pristup fondovima Evropske unije, a posebno radi sprovođenja IPARD III programa. Projekat će uključivati radionice i seminare za preduzetnike, kao i podršku u formiranju i upravljanju klasterima. Takođe, biće omogućena promocija klastera na regionalnom i međunarodnom nivou, što će otvoriti nove mogućnosti za plasman proizvoda i usluga. Dugoročno, projekat teži jačanju lokalne privrede kroz povećanje efikasnosti i sinergije među preduzetnicima.</p>
<p>Ciljevi projekta: Formiranje i razvoj klastera u ključnim sektorima. Formiranje lokalnih akcionih grupa (LAG-ova) Povećanje konkurentnosti i inovativnosti lokalnih preduzetnika. Jačanje saradnje i umrežavanja među preduzetnicima. Promocija lokalnih proizvoda i usluga na širem tržištu.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Identifikacija ključnih sektora za formiranje klastera i LAG-ova. Organizacija radionica i seminara za promovisanje klasterizacije. Pružanje podrške u formiranju i razvoju klastera. Umrežavanje klastera sa sličnim organizacijama na regionalnom i međunarodnom nivou.</p>
<p>Očekivani rezultati: Formiranje novih klastera i LAG-ova u ključnim sektorima. Povećana konkurentnost i inovativnost preduzeća unutar klastera. Bolji pristup tržištima i resursima za članove klastera.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj formiranih klastera i LAG-ova. Broj preduzeća uključenih organizacije. Povećanje prometa i inovacija unutar organizacija.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Zanatlije, mala i srednja preduzeća, preduzetnici u sektorima proizvodnje i usluga.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Izvori finansiranja: EU fondovi, lokalni budžeti, privredne komore.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

Naziv Projekta: 9. Razvoj i unapređenje socijalnog preduzetništva
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite
Opis projekta: Projekat ima za cilj da podrži razvoj socijalnog preduzetništva u opštini Kolašin, fokusirajući se na stvaranje održivih poslovnih modela koji doprinose društvenoj inkluziji i rešenju društvenih problema. Kroz edukaciju, savetovanje, finansijsku podršku i promociju, socijalna preduzeća će dobiti neophodne resurse za rast i razvoj. Program će posebno podržati inicijative koje zapošljavaju marginalizovane grupe ili se bave zaštitom životne sredine. Projekat će takođe obuhvatiti umrežavanje socijalnih preduzetnika radi razmene iskustava i zajedničkog nastupa na tržištu. Dugoročno, cilj je povećati broj socijalnih preduzeća i njihov pozitivan uticaj na zajednicu.
Ciljevi projekta: Povećanje broja socijalnih preduzeća. Podrška održivim poslovnim modelima koji rešavaju društvene probleme. Unapređenje socijalne inkluzije i zaštite životne sredine. Promocija i umrežavanje socijalnih preduzetnika.
Projektne aktivnosti: Povećan broj socijalnih preduzeća. Unapređenje poslovanja postojećih socijalnih preduzeća. Poboljšanje socijalne inkluzije i zaštite životne sredine.
Očekivani rezultati: Broj osnovanih socijalnih preduzeća. Broj socijalnih preduzeća koja su proširila svoje aktivnosti. Povećan broj zaposlenih u socijalnim preduzećima.
Izlazni indikatori: Broj formiranih socijalnih preduzeća. Broj zaposlenih u socijalnim preduzećima.
Krajnji korisnici projekta: Socijalni preduzetnici, nezaposleni, osobe iz marginalizovanih grupa
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 180.000 EUR. Izvori finansiranja: EU fondovi, nacionalni i lokalni budžeti, međunarodne donacije.
Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta:**10. Podrška u dobijanju standarda i sertifikata za organsku poljoprivrednu proizvodnju****Usklađenost sa nacionalnom politikom:** Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023–2028**Opis projekta:**

Ovaj projekat ima za cilj da pomogne poljoprivrednim proizvođačima u opštini Kolašin da dobiju potrebne standarde i sertifikate za organsku poljoprivrednu proizvodnju. Kroz edukaciju, savjetodavne usluge i tehničku podršku, proizvođačima će biti omogućeno da prilagode svoje proizvodne procese zahtevima standarda. Projekat će takođe obuhvatiti sufinansiranje troškova sertifikacije kako bi se olakšao pristup ovom tržištu. Na taj način, lokalni proizvođači će moći da povećaju konkurentnost svojih proizvoda, prošire tržište i ostvare bolje cijene. Uključivanjem u organsku proizvodnju, povećava se održivost poljoprivrede i zaštita životne sredine. Projekat će takođe doprineti boljoj prepoznatljivosti kolašinskih proizvoda na domaćem i međunarodnom tržištu. U konačnici, očekuje se rast prihoda poljoprivrednih gazdinstava i otvaranje novih radnih mesta.

Ciljevi projekta:

- Povećanje broja sertifikovanih organskih proizvođača.
- Unapređenje kvaliteta poljoprivrednih proizvoda.
- Povećanje konkurentnosti kolašinskih proizvoda.
- Promocija održive poljoprivrede i zaštite životne sredine.

Projektne aktivnosti:

- Organizacija edukativnih radionica o organskoj proizvodnji i sertifikaciji.
- Pružanje savjetodavnih usluga za prilagođavanje proizvodnih procesa.
- Sufinansiranje troškova sertifikacije.
- Praćenje i podrška u procesu sertifikacije.

Očekivani rezultati:

- Veći broj sertifikovanih poljoprivrednih gazdinstava.
- Poboljšana prepoznatljivost kolašinskih organskih proizvoda.
- Povećanje prihoda poljoprivrednih proizvođača.
- Jačanje održivosti poljoprivredne proizvodnje.

Izlazni indikatori:

- Broj poljoprivrednih gazdinstava koja su dobila sertifikat za organsku proizvodnju.
- Broj organizovanih edukacija i radionica.
- Povećanje površina pod organskom proizvodnjom.

Krajnji korisnici projekta:

Lokalni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredna gazdinstva, zadruge, klasteri poljoprivrednika, udruženja poljoprivrednih proizvođača.

Nadležni za realizaciju projekta:

Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)

Procjena budžeta projekta: 100.000 EUR**i izvori finansiranja:** Lokalni budžet, EU fondovi, Kapitalni budžet za poljoprivredu.**Procjena trajanja projekta:** 60 mjeseci**Monitoring i evaluacija:** Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

<p>Naziv Projekta: 11. Zaštita oznake porijekla kolašinskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023–2028</p>
<p>Opis projekta: Projekat se fokusira na zaštitu oznake porekla za tradicionalne poljoprivredne i prehrambene proizvode iz opštine Kolašin. Cilj je da se osigura prepoznatljivost i autentičnost ovih proizvoda na tržištu, čime se štiti lokalna tradicija i promoviše kvalitet. Kroz projekat će biti sprovedene aktivnosti koje uključuju istraživanje i dokumentovanje porijekla, definisanje standarda kvaliteta i postupka proizvodnje, kao i registraciju oznake porijekla kod nadležnih institucija. Takođe, biće organizovane promotivne kampanje za povećanje svijesti potrošača o važnosti oznake porijekla. Projekat će obuhvatiti i edukaciju proizvođača o pravilnoj upotrebi oznake i zaštiti brenda. Dugoročno, očekuje se povećanje vrijednosti proizvoda, poboljšanje konkurentnosti na tržištu i jačanje lokalnog identiteta.</p>
<p>Ciljevi projekta: Zaštita i promocija tradicionalnih kolašinskih proizvoda. Povećanje prepoznatljivosti i vrednosti proizvoda sa oznakom porijekla. Očuvanje lokalne tradicije i kvaliteta proizvoda. Jačanje konkurentnosti kolašinskih proizvoda na domaćem i međunarodnom tržištu.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Istraživanje i dokumentovanje porijekla proizvoda. Definisanje standarda kvaliteta i postupka proizvodnje. Registracija oznake porijekla. Organizacija promotivnih kampanja i edukacija proizvođača.</p>
<p>Očekivani rezultati: Registracija oznake porijekla za ključne kolašinske proizvode. Povećana svest potrošača o autentičnosti proizvoda. Povećanje prihoda lokalnih proizvođača. Očuvanje i promocija lokalne tradicije.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj proizvoda sa registrovanom oznakom porijekla. Broj organizovanih promocija i kampanja. Povećanje prodaje proizvoda sa oznakom porijekla.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalni proizvođači, zadruge, potrošači.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Kapitalni budžet, EU fondovi, lokalni budžet.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 12. Projektovanje i izgradnja sistema za navodnjavanje poljoprivrednih površina</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023–2028</p>
<p>Opis projekta: Ovaj projekat ima za cilj da obezbijedi održivo navodnjavanje poljoprivrednih površina u opštini Kolašin, čime će se povećati produktivnost i otpornost na klimatske promijene. Projekat će obuhvatiti fazu projektovanja i izgradnje savremenih sistema za navodnjavanje koji će biti prilagođeni lokalnim uslovima i potrebama poljoprivrednika. Uključuje analizu terena, izradu tehničke dokumentacije, instalaciju sistema i edukaciju poljoprivrednika o njihovom korišćenju. Očekuje se da će ovaj projekat značajno doprinijeti povećanju prinosa, smanjenju rizika od suše i racionalnom korišćenju vodnih resursa. Takođe, projekat će omogućiti proširenje obradivih površina i podsticanje investicija u poljoprivredi. Dugoročno, sistem za navodnjavanje će doprinijeti održivom razvoju poljoprivrede i povećanju prihoda poljoprivrednih gazdinstava.</p>
<p>Ciljevi projekta: Obezbeđivanje održivog navodnjavanja poljoprivrednih površina. Povećanje produktivnosti poljoprivrednih gazdinstava. Smanjenje rizika od suše i optimizacija korišćenja vodnih resursa. Proširenje obradivih površina i povećanje prinosa.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Analiza terena i planiranje sistema za navodnjavanje. Izrada tehničke dokumentacije i projektovanje sistema. Izgradnja i instalacija sistema za navodnjavanje. Edukacija poljoprivrednika o korišćenju sistema.</p>
<p>Očekivani rezultati: Izgrađen i funkcionalan sistem za navodnjavanje. Povećanje prinosa i produktivnosti poljoprivrednih kultura. Smanjen rizik od šteta izazvanih sušom. Proširenje obradivih poljoprivrednih površina.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj poljoprivrednih površina pokrivenih sistemom za navodnjavanje. Povećanje prinosa po hektaru. Broj poljoprivrednika koji koriste sistem.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalni poljoprivrednici, poljoprivredna gazdinstva.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000 EUR. Kapitalni budžet, EU fondovi, lokalni budžet.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 13. Podsticaji za stočarsku i biljnu proizvodnju</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023–2028</p>
<p>Opis projekta: Projekat je osmišljen da podrži razvoj stočarske i biljne proizvodnje u opštini Kolašin kroz dodjelu podsticaja i subvencija lokalnim poljoprivrednicima. Cilj je da se poveća produktivnost, unaprijedi kvalitet proizvoda i poveća konkurentnost na tržištu. Projekat će obuhvatiti dodjelu finansijskih sredstava za nabavku kvalitetnog sjemena, stočne hrane, opreme i alata, kao i za unapređenje infrastrukture na poljoprivrednim gazdinstvima. Pored toga, biće organizovane edukacije i savjetodavne usluge za poljoprivrednike kako bi se podstakla primjena modernih tehnologija i praksi u proizvodnji. Dugoročno, projekat teži da poveća proizvodnju mesa, mlijeka, žitarica i povrća, čime će se povećati prihodi poljoprivrednika i doprinijeti ekonomskom razvoju opštine.</p>
<p>Ciljevi projekta: Povećanje produktivnosti stočarske i biljne proizvodnje. Unapređenje kvaliteta poljoprivrednih proizvoda. Povećanje konkurentnosti lokalnih poljoprivrednih proizvoda. Podsticanje primjene modernih tehnologija u poljoprivredi.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Dodjela subvencija za nabavku sjemena, stočne hrane i opreme. Edukacija i savjetodavne usluge za poljoprivrednike. Unapređenje infrastrukture na poljoprivrednim gazdinstvima. Praćenje primene novih tehnologija i praksi.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećana proizvodnja mesa, mlijeka, žitarica i povrća. Poboljšan kvalitet poljoprivrednih proizvoda. Povećana konkurentnost lokalnih proizvoda na tržištu. Rast prihoda poljoprivrednih gazdinstava.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj poljoprivrednika koji su primili subvencije. Povećanje proizvodnje po hektaru ili glavi stoke. Broj edukacija i savetovanja sprovedenih u okviru projekta.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalni stočari, poljoprivrednici.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 250.000 EUR. Nacionalni i lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 14. Podsticaji za proizvodnju meda i pčelarskih proizvoda</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023–2028</p>
<p>Opis projekta: Ovaj projekat ima za cilj da podrži razvoj pčelarstva u opštini Kolašin kroz dodelu podsticaja za proizvodnju meda i pčelarskih proizvoda. Projekat će obuhvatiti finansijsku podršku pčelarima za nabavku opreme, košnica i neophodnih resursa, kao i za proširenje kapaciteta postojećih pčelinjaka. Takođe, biće organizovane edukacije i radionice za pčelare o modernim tehnikama pčelarstva, održivom upravljanju pčelinjacima i unapređenju kvaliteta meda. Projekat će doprineti povećanju proizvodnje meda i pčelarskih proizvoda, što će omogućiti bolju dostupnost i prepoznatljivost ovih proizvoda na tržištu. Dugoročno, cilj je da se poveća broj pčelinjih društava, poboljša kvalitet proizvoda i poveća konkurentnost lokalnog pčelarstva.</p>
<p>Ciljevi projekta: Podrška razvoju pčelarstva u opštini Kolašin. Povećanje proizvodnje meda i pčelarskih proizvoda. Unapređenje kvaliteta i konkurentnosti pčelarskih proizvoda. Promocija održivog upravljanja pčelinjacima.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Dodela subvencija za nabavku opreme i proširenje pčelinjaka. Organizacija edukacija i radionica za pčelare. Praćenje i podrška u primeni modernih tehnika pčelarstva. Promocija pčelarskih proizvoda na lokalnom tržištu.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećana proizvodnja meda i pčelarskih proizvoda. Poboljšan kvalitet meda i drugih pčelarskih proizvoda. Povećana prepoznatljivost lokalnih pčelarskih proizvoda. Rast broja pčelinjih društava u opštini.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj pčelara koji su primili subvencije. Povećanje broja pčelinjih društava. Količina proizvedenog meda i pčelarskih proizvoda.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalni pčelari, poljoprivredna gazdinstva.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 80.000 EUR. Nacionalni i lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

Naziv Projekta: 15. Podsticaji za proizvodnju i preradu lekovitog bilja i šumskih plodova
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023–2028
Opis projekta: Projekat ima za cilj da podrži razvoj proizvodnje i prerade lekovitog bilja i šumskih plodova u opštini Kolašin. Kroz dodelu podsticaja, poljoprivrednicima će biti omogućeno da prošire i unaprijede svoje kapacitete za sakupljanje, uzgoj i preradu ovih proizvoda. Projekat će uključiti i edukaciju o održivom korišćenju prirodnih resursa, modernim tehnikama uzgoja i prerade, kao i o standardima kvaliteta. Osim toga, biće pružena podrška za povezivanje proizvođača sa tržištem i promociju njihovih proizvoda. Dugoročno, projekat teži povećanju proizvodnje lekovitog bilja i šumskih plodova, razvoju lokalne prerađivačke industrije i povećanju prihoda poljoprivrednih gazdinstava.
Ciljevi projekta: Podrška razvoju proizvodnje i prerade lekovitog bilja i šumskih plodova. Povećanje kapaciteta poljoprivrednih gazdinstava za uzgoj i preradu. Unapređenje kvaliteta i konkurentnosti ovih proizvoda. Promocija održivog korišćenja prirodnih resursa.
Projektne aktivnosti: Dodela subvencija za nabavku opreme i proširenje kapaciteta. Organizacija edukacija i radionica za proizvođače. Povezivanje proizvođača sa tržištem i promocija proizvoda. Praćenje kvaliteta proizvoda i primene održivih praksi.
Očekivani rezultati: Povećana proizvodnja lekovitog bilja i šumskih plodova. Poboljšan kvalitet i prepoznatljivost proizvoda na tržištu. Povećana održivost i otpornost poljoprivrednih gazdinstava. Razvoj prerađivačke industrije u opštini.
Izlazni indikatori: Broj poljoprivrednika koji su primili subvencije. Količina proizvedenog lekovitog bilja i šumskih plodova. Broj novih prerađivačkih kapaciteta.
Krajnji korisnici projekta: Poljoprivredna gazdinstva, proizvođači lekovitog bilja i šumskih plodova.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.
Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

<p>Naziv Projekta: 16. Edukativne posjete poljoprivrednih proizvođača drugim gradovima i državama</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023–2028</p>
<p>Opis projekta: Projekat se fokusira na organizaciju edukativnih posjeta za poljoprivredne proizvođače iz opštine Kolašin u cilju razmene iskustava i sticanja novih znanja. Posjete će biti organizovane u gradovima i državama gde su razvijene slične poljoprivredne prakse, kako bi proizvođači iz Kolašina mogli da nauče o modernim tehnologijama, održivim praksama i uspešnim modelima poslovanja. Tokom ovih posjeta, poljoprivrednici će imati priliku da se upoznaju sa inovacijama u poljoprivredi, posjete farme, prerađivačke pogone i istraživačke centre. Projekat će takođe obuhvatiti organizaciju radionica i predavanja tokom posjeta, kako bi se maksimalno iskoristilo stečeno znanje. Dugoročno, cilj je da se podigne nivo znanja i vještina poljoprivrednika, poveća produktivnost i unaprijedi kvalitet proizvoda u opštini Kolašin.</p>
<p>Ciljevi projekta: Razmena znanja i iskustava sa poljoprivrednicima iz drugih gradova i država. Unapređenje znanja i vještina lokalnih poljoprivrednika. Uvođenje inovacija i održivih praksi u poljoprivrednu proizvodnju. Povećanje produktivnosti i kvaliteta poljoprivrednih proizvoda.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Organizacija edukativnih posjeta poljoprivrednih proizvođača. Posjete farmama, prerađivačkim pogonima i istraživačkim centrima. Organizacija radionica i predavanja tokom posjeta. Praćenje primjene stečenih znanja u praksi.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećano znanje i vještine poljoprivrednika. Unapređenje poljoprivredne prakse u opštini Kolašin. Povećanje produktivnosti i kvaliteta poljoprivrednih proizvoda. Uvođenje novih tehnologija i održivih praksi.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj organizovanih edukativnih posjeta. Broj poljoprivrednika koji su učestvovali u posjetama. Primjena novih znanja u poljoprivrednim gazdinstvima.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalni poljoprivrednici, poljoprivredna gazdinstva.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 70.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 17. Izrada Studije potencijala obnovljivih izvora energije na području opštine Kolašin</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja energetike CG do 2030. godine</p>
<p>Opis projekta: Ovaj projekat ima za cilj da izradi sveobuhvatnu studiju koja će procijeniti potencijale obnovljivih izvora energije na teritoriji opštine Kolašin. U sklopu studije biće analizirani resursi kao što su solarna energija, vjetroenergija, hidroenergija, te biomasa. Studija će obuhvatiti prikupljanje podataka o trenutnim i budućim kapacitetima za proizvodnju energije iz ovih izvora, kao i procjenu uticaja na životnu sredinu i lokalnu zajednicu. Pored toga, biće predložene preporuke za optimalno korišćenje obnovljivih izvora energije, uključujući moguće lokacije za instalaciju energetske postrojenja i prioritetne projekte. Ova studija će služiti kao osnov za planiranje budućih investicija u energetske sektor opštine, s ciljem da se poveća energetska nezavisnost i smanji emisija štetnih gasova.</p>
<p>Ciljevi projekta: Procjena potencijala obnovljivih izvora energije na području opštine. Identifikacija prioritetnih projekata u energetske sektoru. Predlaganje preporuka za optimalno korišćenje obnovljivih izvora energije. Unapređenje energetske nezavisnosti opštine. Smanjenje emisije štetnih gasova.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Prikupljanje i analiza podataka o potencijalima obnovljivih izvora energije. Izrada studije i analiza ekonomske isplativosti projekata. Procjena uticaja na životnu sredinu i lokalnu zajednicu. Izrada preporuka i identifikacija prioritetnih projekata.</p>
<p>Očekivani rezultati: Izrađena studija potencijala obnovljivih izvora energije. Identifikovani prioritetni projekti za dalji razvoj. Unaprijeđeno planiranje u energetske sektor opštine. Postavljene osnove za buduće investicije u obnovljive izvore energije.</p>
<p>Izlazni indikatori: Završena studija potencijala obnovljivih izvora energije. Broj identifikovanih potencijalnih lokacija za energetske postrojenja. Broj preporuka za dalji razvoj energetske projekata.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalna samouprava, investitori, energetske kompanije.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 30.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 18. Nabavka solarnih panela za katune i seoska domaćinstva</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja energetike CG do 2030. godine</p>
<p>Opis projekta: Projekat se fokusira na nabavku i instalaciju solarnih panela za katune i seoska domaćinstva na teritoriji opštine Kolašin, s ciljem unapređenja energetske efikasnosti i kvaliteta života u ruralnim područjima. Solarni paneli će omogućiti domaćinstvima koja nisu priključena na mrežu stabilno snabdijevanje električnom energijom, smanjenje zavisnosti od fosilnih goriva i povećanje održivosti njihovih energetske potreba. Pored toga, projekat će uključiti obuku lokalnog stanovništva o upotrebi i održavanju solarnih sistema, čime se osigurava njihova dugoročna održivost. Očekuje se da će ovaj projekat direktno doprinijeti smanjenju energetske siromaštva, povećanju energetske nezavisnosti i očuvanju životne sredine u opštini.</p>
<p>Ciljevi projekta: Povećanje energetske efikasnosti u ruralnim područjima. Smanjenje zavisnosti od fosilnih goriva. Unapređenje kvaliteta života u katunima i seoskim domaćinstvima. Podsticanje korišćenja obnovljivih izvora energije. Smanjenje energetske siromaštva.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Nabavka i instalacija solarnih panela. Obuka lokalnog stanovništva o korišćenju i održavanju solarnih sistema. Promocija upotrebe solarne energije u ruralnim zajednicama. Monitoring i podrška u korišćenju solarnih sistema.</p>
<p>Očekivani rezultati: Instalirani solarni paneli u katunima i seoskim domaćinstvima. Povećana energetska efikasnost i smanjena zavisnost od fosilnih goriva. Poboljšan kvalitet života u ruralnim područjima. Smanjeno energetske siromaštvo.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj domaćinstava koja su dobila solarne panele. Količina proizvedene solarne energije. Broj obuka sprovedenih za lokalno stanovništvo.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalna samouprava, investitori, energetske kompanije.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 120.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 19. Podsticaji za proizvodnju finalnih proizvoda od drveta</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: S t r a t e g i j a razvoja prerađivačke industrije Crne Gore</p>
<p>Opis projekta: Projekat ima za cilj podršku lokalnim proizvođačima u oblasti prerade drveta kroz dodelu podsticaja za proizvodnju finalnih proizvoda. Ovim projektom će se omogućiti nabavka savremene opreme i alata za proizvodnju visokokvalitetnih drvenih proizvoda, što će poboljšati konkurentnost lokalnih proizvođača na tržištu. Takođe, projekat će obuhvatiti edukaciju i stručno usavršavanje radne snage u drvoprerađivačkom sektoru, sa ciljem povećanja proizvodne efikasnosti i inovativnosti. Dugoročno, cilj je povećanje proizvodnje finalnih proizvoda od drveta, unapređenje kvaliteta i kreiranje novih radnih mjesta, čime se doprinosi ekonomskom razvoju opštine Kolašin.</p>
<p>Ciljevi projekta: Podrška lokalnim proizvođačima u preradi drveta. Povećanje proizvodnje finalnih proizvoda od drveta. Unapređenje kvaliteta i konkurentnosti drvenih proizvoda. Povećanje zapošljavanja u drvoprerađivačkom sektoru. Podsticanje inovativnosti u proizvodnji drvenih proizvoda.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Dodela podsticaja za nabavku opreme i alata. Organizacija edukacija i stručnih obuka. Promocija lokalnih drvenih proizvoda na tržištu. Praćenje razvoja i inovacija u sektoru prerade drveta.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećana proizvodnja i kvalitet finalnih drvenih proizvoda. Poboljšana konkurentnost lokalnih proizvođača. Otvaranje novih radnih mjesta u drvoprerađivačkom sektoru. Razvoj inovacija u proizvodnji drvenih proizvoda.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj proizvođača koji su dobili podsticaje. Povećanje količine proizvedenih drvenih proizvoda. Broj obuka i radionica sprovedenih za radnike.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalni proizvođači u drvoprerađivačkom sektoru, radnici.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 250.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 20. Podsticaji za proizvodnju ukrasnog kamena i opekarskih proizvoda</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: S t r a t e g i j a razvoja prerađivačke industrije Crne Gore</p>
<p>Opis projekta: Ovaj projekat je osmišljen da podrži razvoj proizvodnje ukrasnog kamena i opekarskih proizvoda u opštini Kolašin. Projekat uključuje dodjelu podsticaja lokalnim proizvođačima za nabavku savremene opreme i tehnologija koje će omogućiti efikasniju proizvodnju i viši kvalitet finalnih proizvoda. Pored toga, obuhvatiće i obuku radne snage kako bi se povećale njihove vještine i kapaciteti za inovacije. Projekat ima za cilj da unaprijedi konkurentnost lokalne proizvodnje na domaćem i međunarodnom tržištu, poveća zapošljavanje i doprinese razvoju privrede. Dugoročno, ovo će omogućiti održiv rast i pozicioniranje Kolašina kao značajnog centra za proizvodnju ukrasnog kamena i opekarskih proizvoda.</p>
<p>Ciljevi projekta: Unapređenje proizvodnje ukrasnog kamena i opekarskih proizvoda. Povećanje kvaliteta i konkurentnosti proizvoda. Podrška zapošljavanju i razvoju privrede. Podsticanje inovacija u proizvodnom procesu. Promocija lokalnih proizvoda na domaćem i međunarodnom tržištu.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Dodjela podsticaja za nabavku opreme i tehnologija. Organizacija obuka za radnu snagu. Promocija proizvoda na tržištu. Praćenje i evaluacija inovacija u proizvodnji.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećan obim i kvalitet proizvodnje ukrasnog kamena i opekarskih proizvoda. Unaprijeđena konkurentnost na tržištu. Povećano zapošljavanje u ovom sektoru. Razvijene inovacije u proizvodnim procesima.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj proizvođača koji su dobili podsticaje. Povećanje proizvodnje ukrasnog kamena i opekarskih proizvoda. Broj obuka sprovedenih za radnike.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalni proizvođači, radnici u sektoru proizvodnje kamena i opeke.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 250.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 21. Izrada Studije diverzifikacije turističke ponude Kolašina</p>
<p>Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori</p>
<p>Opis projekta: Projekat ima za cilj da analizira postojeću turističku ponudu Kolašina i razvije smjernice za diverzifikaciju, uključujući nove aktivnosti, atrakcije i marketinške strategije. Studija će identifikovati potencijale za razvoj avanturističkog, kulturnog, gastronomskog i seoskog turizma, s naglaskom na održivost i ekološku odgovornost.</p>
<p>Ciljevi projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija i analiza postojeće turističke ponude. • Predlaganje novih turističkih proizvoda i usluga. • Povećanje konkurentnosti turističkog sektora u Kolašinu.
<p>Projektne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza trenutnog stanja turističke ponude. • Razvoj studije diverzifikacije. • Radionice sa lokalnim turističkim radnicima. • Implementacija preporučenih aktivnosti i promocija.
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrađena Studija diverzifikacije turističke ponude. • Uvođenje novih turističkih proizvoda i usluga.
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj novih turističkih proizvoda. • Povećanje broja turista i dužine njihovog boravka.
<p>Krajnji korisnici projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokalna zajednica, turisti, turističke agencije i pružaoci usluga.
<p>Nadležni za realizaciju projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Kolašin, Turistička organizacija, lokalne zajednice i privatni sektor.
<p>Procjena budžeta projekta: 10.000 EUR</p>
<p>Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije, međunarodni fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p> <ul style="list-style-type: none"> • Praćenje implementacije studije i analiza uticaja novih turističkih proizvoda na lokalnu ekonomiju.

Naziv Projekta:
22. City bus – nabavka i promocija autobusa za turistički obilazak grada
Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori
Opis projekta: Projekat uključuje nabavku turističkog autobusa na električni pogon za obilazak grada Kolašina i promociju novih turističkih ruta koje ističu kulturne, istorijske i prirodne atrakcije. Nabavka autobusa će trajno riješiti pitanje prevoza turista do Nacionalnog parka Biogradska gora, kanjona Mrtvice i skijališta Kolašin 1600 tokom ljetnje sezone. Autobus će biti opremljen audio vodičem na više jezika i drugim sadržajem za turiste.
Ciljevi projekta: <ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja posjetilaca grada Kolašina. • Unapređenje turističke infrastrukture i usluga. • Promocija lokalne kulture i nasleđa.
Projektne aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Nabavka i opremanje autobusa za turistički obilazak. • Razvoj i promocija turističkih ruta. • Trening vodiča i osoblja. • Marketinška kampanja za promociju usluge.
Očekivani rezultati: <ul style="list-style-type: none"> • Povećan broj turista koji koriste uslugu City bus-a. • Unaprijeđena turistička infrastruktura i bolja promocija grada.
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none"> • Broj putnika prevezenih autobusom. • Broj turističkih ruta razvijenih i promovisanih.
Krajnji korisnici projekta: <ul style="list-style-type: none"> • Turisti, lokalna zajednica, lokalne turističke agencije.
Nadležni za realizaciju projekta: <ul style="list-style-type: none"> • Opština Kolašin, TO Kolašin.
Procjena budžeta projekta: 300.000 EUR
Izvori finansiranja: Lokalni budžet, EU fondovi, sponzori.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju <ul style="list-style-type: none"> • Redovno praćenje broja putnika i korisničkog zadovoljstva.

Naziv Projekta: 23. Organizovanje i podrška manifestacijama za građane i turiste
Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori
Opis projekta: Cilj projekta je organizacija različitih manifestacija (koncerti, festivali, sajmovi) tokom godine kako bi se privukli i zadržali turisti u Kolašinu, kao i da se podstakne lokalna kultura i zajednica. Projekat uključuje saradnju sa lokalnim kulturnim organizacijama i udruženjima, kao i privrednicima koji posluju u Kolašinu.
Ciljevi projekta: Povećanje turističke posjete tokom cijele godine. Promocija lokalne kulture i tradicije. Unapređenje lokalne zajednice i ekonomije.
Projektne aktivnosti: Organizacija i koordinacija manifestacija. Partnerstvo sa lokalnim udruženjima i sponzorima. Promocija događaja i angažovanje volontera.
Očekivani rezultati: Povećan broj kulturnih događaja u Kolašinu. Povećanje broja turista i njihovog zadovoljstva.
Izlazni indikatori: Broj manifestacija organizovanih godišnje. Broj posjetilaca manifestacija.
Krajnji korisnici projekta: Lokalna zajednica, turisti, turistička privreda.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, Turistička organizacija Kolašin.
Procjena budžeta projekta: 300.000 EUR
Izvori finansiranja: Lokalni budžet, sponzori, međunarodni fondovi.
Procjena trajanja projekta: Kontinuirano
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Evaluacija broja posjetilaca i ekonomski uticaj manifestacija.

<p>Naziv Projekta: 24. Nabavka i postavljanje gradskog klizališta na gornjem trgu</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori</p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva nabavku i postavljanje mobilnog klizališta na glavnom gradskom trgu u Kolašinu, koje će biti u funkciji tokom zimskih mjeseci, čime se povećava zimska turistička ponuda i aktivira lokalna zajednica.</p>
<p>Ciljevi projekta: Unapređenje zimske turističke ponude. Povećanje posjeta tokom zimskih mjeseci. Aktivacija lokalne zajednice kroz sport i rekreaciju.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Nabavka opreme za klizalište. Instalacija klizališta i obuka osoblja. Organizacija pratećih događaja (klizanje, takmičenja, itd.).</p>
<p>Očekivani rezultati: Funkcionalno gradsko klizalište. Povećan broj zimskih turista i lokalnih posjetilaca.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj korisnika klizališta tokom zimske sezone. Broj organizovanih događaja na klizalištu.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalna zajednica, turisti, sportske organizacije.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, sportske organizacije, privatni sektor, Turistička organizacija.</p>
<p>Procjena budžeta projekta: 100.000 EUR</p>
<p>Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije, sponzori.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 6 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje posjećenosti klizališta i zadovoljstva korisnika.</p>

Naziv Projekta: 25. Turistička valorizacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori
Opis projekta: Projekat ima za cilj valorizaciju i promociju materijalne i nematerijalne kulturne baštine Kolašina kroz razvoj turističkih sadržaja, edukaciju lokalne zajednice i unapređenje kapaciteta za očuvanje baštine.
Ciljevi projekta: Promocija kulturne baštine kao turističkog resursa. Edukacija lokalne zajednice o značaju očuvanja baštine. Poboljšanje turističke infrastrukture i ponude.
Projektne aktivnosti: Mapiranje i istraživanje kulturne baštine. Razvoj turističkih proizvoda zasnovanih na kulturnoj baštini. Organizacija edukativnih radionica i promotivnih kampanja.
Očekivani rezultati: Unaprijeđena svijest o važnosti kulturne baštine. Povećana posjeta turističkih destinacija vezanih za kulturnu baštinu.
Izlazni indikatori: Broj posjeta kulturnim destinacijama. Broj sprovedenih edukativnih i promotivnih aktivnosti.
Krajnji korisnici projekta: Turisti, lokalna zajednica, kulturne organizacije.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, kulturne organizacije, Turistička organizacija.
Procjena budžeta projekta: 30.000 EUR
Izvori finansiranja: Lokalni budžet, međunarodni fondovi, sponzori.
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseci.
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Redovna evaluacija posjećenosti i očuvanosti kulturne baštine.

Naziv Projekta: 26. Podsticaji za seoski turizam, izgradnju eko i etno sela
Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori
Opis projekta: Projekat ima za cilj podršku razvoju seoskog turizma kroz izgradnju i unapređenje eko i etno sela u okolini Kolašina. Fokus je na ekološki održivim praksama, očuvanju tradicionalne arhitekture i promociji lokalne kulture.
Ciljevi projekta: Povećanje turističke ponude u ruralnim područjima. Očuvanje tradicionalne kulture i arhitekture. Poboljšanje ekonomskog stanja ruralnih zajednica
Projektne aktivnosti: Identifikacija i planiranje lokacija za eko i etno sela. Izgradnja i opremanje objekata u skladu sa tradicionalnom arhitekturom. Promocija seoskog turizma i lokalnih proizvoda.
Očekivani rezultati: Povećan broj posjeta eko i etno selima. Unapređenje ekonomskog statusa ruralnih zajednica.
Izlazni indikatori: Broj izgrađenih eko i etno sela. Broj posjetilaca i turista u ruralnim područjima.
Krajnji korisnici projekta: Lokalna ruralna zajednica, turisti.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, ruralne zajednice, NVO sektor.
Procjena budžeta projekta: 30.000 EUR
Izvori finansiranja: Lokalni budžet, EU fondovi, privatni investitori.
Procjena trajanja projekta: Kontinuirano
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Redovno praćenje posjećenosti i ekonomski uticaj na lokalne zajednice.

<p>Naziv Projekta: 27. Izrada i postavka turističke signalizacije na gradskom i ruralnom području</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori</p>
<p>Opis projekta: Projekat " Izrada i postavka turističke signalizacije na gradskom i ruralnom području" ima za cilj da unaprijedi postojeću turističku infrastrukturu koja bi omogućila lakšu i bržu dostupnost određenim lokalitetima od turističkog i lokalnog značaja. Ovaj projekat je od velike važnosti za opštinu jer bi značajno uticao na njenu veću i bolju prepoznatljivost u domenu popularnih planinskih turističkih centara. Jedan od glavnih ograničenja dostupnosti prirodnim ljepotama, ruralnim područjima i kulturno – istorijskim znamenitostima grada, jesu turistička infrastruktura odnosno njena signalizacija. Realizacija ovog projekta uticala bi na znatno veću posjećenost ruralnih područja koja predstavljaju najtraženija mjesta za odmor i prenočište (eko katuni, seoska domaćinstva) tokom ljetnje sezone. Izrada signalizacije bi podrazumijevala: izradu putokaza koji bi se odnosili na atraktivne prirodne lokalitete, pješačke i biciklističke staze, kulturno - istorijske spomenike, hotelske kapacitete, restorane, ski centre 1450 i 1600, kao i putokaze koji bi ukazivali na glavne saobraćajnice.</p>
<p>Ciljevi projekta: Lakša i brža dostupnost glavnim prirodnim i kulturnim turističkim znamenitostima, Rasterećivanje glavnih saobraćajnica kroz gradsko jezgro, Dobar "feed-back" posjetilaca i povećanje mogućnosti povratka istih.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Izrada plana o obilježavanju i postavci signalizacije i terenski obilazak, Sklapanje ugovora između naručioca i izvršioca izrade putokaza, Sprovođenje plana i realizacija sa određenim rokom postavke, Monitoring i održavanje postavljene signalizacije.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećan broj zadovoljnih turista i lokalnog stanovništva, Povećano interesovanje turista za zemlju kao sigurnu destinaciju, Smanjen pritisak na rad i broj intervencija Gorske službe spasavanja, Dugoročni pozitivni uticaj na promociju Crne Gore na svetskom turističkom tržištu.</p>
<p>Izlazni indikatori: Veća promocija prirodnih i kulturnih znamenitosti grada, Veća posjećenost istih, Oživljavanje ruralnih područja, Podsticaj valorizacije novih turističkih potencijala.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalna zajednica, Lokalna turistička organizacija, NVO sektor, Opština Kolašin.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta: 50.000 EUR</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 24 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 28. Osnježavanje ski staza na Ski centrima Kolašin 1450 i 1600</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori</p>
<p>Opis projekta: Projekat "Osnježavanje ski staza za ski centre Kolašin 1450 i 1600" ima za cilj da stavi ova dva ski centra u normalan rad u vrijeme zimske turističke sezone. Alarmantnost realizacije projekta ogleda se u sve toplijim zimama koje u potpunosti ograničavaju rad, dok se njegov značaj ogleda u tome što je zimski turizam u Kolašinu noseća privredna grana. Sistem za vještačko osnježavanje treba da obezbjedi optimalnu debljinu sniježnog pokrivača na kome bi se odvijale sportske aktivnosti na skijaškim stazama. Treba napomenuti posebnu pažnju na opremu koja treba da bude izrađena u skladu sa najvišim standardima u pogledu zaštite životne sredine, što znači da uređaji i ostala oprema neće proizvoditi bilo kakav štetan otpad od čvrstih, tečnih ili gasovitih materija.</p>
<p>Ciljevi projekta: Omogućiti normalan rad ski centara kroz vještačko osnježavanje ski staza, Izrada sistema za vještačko osnježavanje, Produžetak zimske sezone i povećanje broja skijaških dana, Omogućavanje prihoda turističkoj privredi grada u zimskom periodu.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Raspisivanje tendera za postavljanje cjevovoda do jezera, Raspisivanje tendera za izgradnju cjevovoda i prateće infrastrukture za rad topova, Raspisivanje tendera za nabavku topova za osnježavanje, Izgradnja vodovodne infrastrukture; Izgradnja jezera sa kojeg će se vući voda za potrebe osnježavanja,</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećan broj skijaških dana i produžetak sezone, Nadogradnja sniježnog pokrivača na mjestima ski staza gdje je to potrebno, Omogućen ekonomski balans turističke privrede grada, Ostati konkurentan na tržištu zimskih centara u regionu i šire.</p>
<p>Izlazni indikatori: Uspješna zimska sezona, Poboljšanje kvaliteta infrastrukture ski centara, Održavanje i povećanje stepena zaposlenosti u gradu i na ski centrima, Dugoročni pozitivni efekti investiranja u projekat osnježavanja.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Ski centar Kolašin 1450 i 1600.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, Ministarstvo turizma</p>
<p>Procjena budžeta projekta: 10.000.000 EUR</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 24 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 29. Studija lokacije, projektovanje i izgradnja panoramske gondole</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori</p>
<p>Opis projekta: Projekat "Studija lokacije, projektovanje i izgradnja panoramske gondole" ima za cilj da obogati turističku ponudu grada, ukoliko je moguće tokom cijele godine, što podrazumijeva produžetak sezone koliko god je to moguće. Na ovaj način bi bila pružena mogućnost da se iz jedinstvene pespektive turisti i izletnici, na atraktivan način upoznaju sa ljepotom grada Kolašina i njegove okoline. Potrebno je prije svega napraviti studiju lokacije koja podrazumijeva određivanje tačke u prostoru sa koje bi gondola startovala, do tačke krajnjeg ishodišta. Da bi ova studija imala realno uporište, potrebno je prethodno odrediti budžet iste. Postoji nekoliko lokacija u okruženju koje bi mogle da posluže svrsi: 1. Željeznička stanica – Bikovača – Ski centar Kolašin (ovaj projekat bi zahtijevao najveću investiciju zbog udaljenosti između početne i krajnje tačke), međutim, a takođe treba istaći da bi njegova realizacija imala i veliki efekat u zimskom periodu. 2. Dom učenika – Kapela na Ključu, ova lokacija bi bila idealna za panoramsko posmatranje grada i okoline u ljetnjem periodu, ali i zimskom. 3. Naselje Breza – Jeremijine strane, ova lokacija bi takođe imala za cilj panoramski pogled na Kolašin, samo iz druge perspektive i podrazumijevala bi manja ulaganja od dvije prethodne, jer bi udaljenost između dvije tačke bila najmanja.</p>
<p>Ciljevi projekta: Obogatiti turističku ponudu grada, Produžiti trajanje sezone, Oživjeti grad i okolinu, Povećanje prihoda opštini, ski centrima i turističkim privrednicima.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Određivanje lokacije postavljanja gondole u saglasnosti sa mještanima, Formiranje radnog tima i angažovanje stručnjaka za studiju lokacije, Izrada studije koja će obuhvatiti pravne, finansijske i tehničke aspekte projekata.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećan broj posjetilaca gradu, Povezivanje važnih geografskih tačaka i njihovo oživljavanje, Obogaćivanje turističke ponude, Produžena ljetnja i zimska sezona.</p>
<p>Izlazni indikatori: Povećan broj izletnika i ljubitelja prirode, Priliv investicija i podspješavanje privrede grada, Oživljavanje grada i njegove okoline.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Turisti Potencijalni investitori.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, Uprava za kapitalne projekte</p>
<p>Procjena budžeta projekta: 30.000.000 EUR</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 30. Projektovanje i uređenje staza za nordijsko skijanje</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori</p>
<p>Opis projekta: Projekat "Projektovanje i uređenje staza za nordijsko skijanje" ima za cilj da unaprijedi turističku ponudu grada i privuče ljubitelje ovog sve popularnijeg vida skijanja. Potencijal planine Bjelasice za nordijsko skijanje je veliki. S obzirom na dva najveća centra zimskog turizma u Crnoj Gori, možemo se pohvaliti sa stazama koje su se prethodno već adaptirale, međutim, potrebno je raditi na uključivanju većeg broja staza ovog tipa. Prije svega treba oformiti stručnu radnu grupu koja bi radila na terenu i pružala uputstva vezano za lokacije, a onda i u saradnji sa ski centrima uraditi njihovo uređenje i održavanje. Osim Bjelasice, tu se mogu istaći ostale planine u okruženju koje su u zimskom periodu prekrivene snijegom, a posebno Sinjavina. Realizacija ovakvog projekta značila bi ozbiljnije kotiranje Crne Gore kao zimske turističke destinacije.</p>
<p>Ciljevi projekta: Privući ciljnu grupu turista, sportista, rekreativaca i ljubitelja nordijskog skijanja, Iskoristiti potencijal planine Bjelasice, Komova, Sinjavine i drugih planina koje imaju potencijal za nordijsko skijanje, Podsticanje interesovanja mladih iz Crne Gore i regiona na uključivanje u sport i rekreaciju, Obogaćivanje ponude ski centara i njihova bolja posjećenost.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Osnivanje radne grupe koja bi imala za cilj rad na terenu i određivanje lokacija staza, Saradnja sa ski centrima i lokalnom zajednicom, Nabavka opreme za nordijsko skijanje i obogaćivanje ponude već postojećih izdavalaca ski opreme.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećan broj posjetilaca iz zemalja u kojima je nordijsko skijanje tradicionalni sport i rekreacija, Valorizacija planina Bjelasice, Komova, Sinjavine i njihova veća pristupačnost u zimskom periodu, Poboljšanje zimske turističke sezone i cjelokupne privrede grada.</p>
<p>Izlazni indikatori: Uspješna zimska sezona, Iskorišćen potencijal planina Bjelasice, Komova i Sinjavine u zimskom periodu, Prepoznavanje Crne Gore kao destinacije sa velikim potencijalom za nordijsko skijanje, Dugoročni pozitivni efekti na zimski turizam.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Ski centar Kolašin 1450 i 1600. Lokalna zajednica</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin</p>
<p>Procjena budžeta projekta: 50.000 EUR</p>
<p>Procjena trajanja projekta: Kontinuirano</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Uređenje staza i njihovo održavanje, Posmatranje i procjena uticaja na razvoj zimskog turizma.</p>

<p>Naziv Projekta: 31. Digitalno kreiranje virtuelnih ruta za pješaćenje i biciklizam</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori</p>
<p>Opis projekta: Cilj projekta je kreiranje interaktivnih virtuelnih ruta za pješaćenje i biciklizam na teritoriji opštine Kolašin. Ove digitalne rute će omogućiti posjetiocima da unaprijed planiraju svoje aktivnosti, istražuju prirodne ljepote i znamenitosti regije, koristeći aplikacije na mobilnim telefonima i GPS uređajima. Projekat će uključiti prikupljanje podataka o rutama i stvaranje interaktivnih mapa.</p>
<p>Ciljevi projekta: Promocija Kolašina kao turističke destinacije za ekološki svjesne posjetioce. Povećanje broja turista koji koriste pješaćenje i biciklizam kao oblik rekreacije. Unapređenje digitalne infrastrukture za promociju lokalnih turističkih potencijala.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Prikupljanje podataka o postojećim rutama i planiranje novih staza. Razvoj interaktivne mape i mobilne aplikacije za virtuelne rute. Edukacija lokalnih turističkih radnika o korišćenju digitalnih alata.</p>
<p>Očekivani rezultati: Kreirane virtuelne rute za pješaćenje i biciklizam. Povećan broj turista koji koriste digitalne rute za planiranje aktivnosti.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj kreiranih virtuelnih ruta. Broj preuzimanja i korišćenja aplikacije.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Posjetioci opštine Kolašin. Lokalna turistička organizacija i privatni sektor.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: 30.000 EUR Turistička organizacija Kolašina. IT konsultanti i kompanije specijalizovane za razvoj mobilnih aplikacija.</p>
<p>Procjena budžeta projekta: Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 10 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Redovno praćenje korišćenja aplikacije i virtuelnih ruta. Kvartalni izvještaji o broju korisnika i broju preuzimanja aplikacije. Evaluacija zadovoljstva korisnika putem anketa.</p>

<p>Naziv Projekta: 32. Kreiranje novih turističkih aplikacija za mobilnu telefoniju</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori</p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva razvoj modernih turističkih aplikacija za mobilne telefone koje će posjetiocima omogućiti jednostavan pristup informacijama o turističkoj ponudi, znamenitostima, događajima i smještaju u Kolašinu. Aplikacija će uključivati interaktivne mape, vodiče, informacije o vremenskim uslovima i mogućnost rezervacija.</p>
<p>Ciljevi projekta: Povećanje pristupačnosti informacija o turističkoj ponudi opštine Kolašin. Unapređenje iskustva turista kroz digitalizovane usluge. Povećanje broja turista i produženje njihovog boravka.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Razvoj mobilne aplikacije sa naprednim funkcionalnostima. Povezivanje aplikacije sa lokalnim turističkim agencijama i servisima. Promocija aplikacije kroz turističke i marketinške kanale.</p>
<p>Očekivani rezultati: Kreirana i dostupna mobilna aplikacija za turiste. Povećan broj korisnika turističkih usluga u Kolašinu.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj preuzimanja aplikacije. Broj korisnika koji koriste aplikaciju za rezervacije i planiranje putovanja.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Posjetioci Kolašina. Lokalni turistički sektor.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Turistička organizacija Kolašina. IT kompanije za razvoj mobilnih aplikacija.</p>
<p>Procjena budžeta projekta: 10.000 EUR</p>
<p>Izvori finansiranja: Lokalni budžet, partnerstva sa privatnim sektorom.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 6 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje performansi aplikacije kroz analitiku preuzimanja i aktivnih korisnika. Polugodišnja evaluacija funkcionalnosti i povratne informacije od korisnika. Izveštaji o povećanju broja korisnika i turističkih usluga putem aplikacije.</p>

Naziv Projekta: 33. Digitalizacija u turizmu i modernizacija promotivnih kanala
Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori
Opis projekta: Cilj projekta je modernizacija i unapređenje sajta turističke organizacije Kolašin i privatnih turističkih agencija, omogućavajući bržu i efikasniju komunikaciju sa posjetiocima i promovisanje turističkih proizvoda. Novi dizajn će uključivati integraciju sa društvenim mrežama, interaktivne mape i brojne sadržaje.
Ciljevi projekta: Povećanje vidljivosti i atraktivnosti turističke ponude Kolašina na internetu. Poboljšanje korisničkog iskustva na digitalnim platformama. Povećanje broja posjeta sajtu i rezervacija preko interneta.
Projektne aktivnosti: Analiza trenutnog stanja i prikupljanje podataka o korisničkim potrebama. Razvoj i implementacija novih funkcionalnosti i dizajna sajta. Edukacija turističkih radnika o korišćenju novih digitalnih alata.
Očekivani rezultati: Redizajniran i funkcionalan sajt turističke organizacije. Veća posjećenost i online angažman posjetilaca.
Izlazni indikatori: Broj posjeta sajtu. Broj rezervacija i upita putem sajta.
Krajnji korisnici projekta: Posjetioci Kolašina. Turistički radnici i privatne turističke agencije.
Nadležni za realizaciju projekta: Turistička organizacija Kolašina. Web dizajn i IT kompanije.
Procjena budžeta projekta: 30.000 EUR
Izvori finansiranja: Lokalni budžet, partnerstva sa privatnim sektorom.
Procjena trajanja projekta: 6 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Mjesečni izvještaji o posjećenosti sajta i broju online rezervacija. Kvartalna procjena korisničkog iskustva i tehničkih aspekata sajta. Evaluacija povećanja digitalnog angažmana putem alata za analitiku.

<p>Naziv Projekta: 34. Kreiranje i sertifikacija “eko oznake grada” kao međunarodni standard</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine</p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva uvođenje i sertifikaciju "eko oznake grada" koja će potvrditi održive prakse u Kolašinu i njegovu posvećenost razvoju turizma i očuvanju životne sredine. Ovaj sertifikat će povećati vidljivost opštine na međunarodnom nivou, privući ekološki svjesne turiste i investitore, te unaprijediti ekološku infrastrukturu.</p>
<p>Ciljevi projekta: Uspostavljanje Kolašina kao održive turističke destinacije. Sertifikacija prema međunarodnim standardima održivosti. Promocija ekološke svijesti među lokalnim stanovništvom i turistima.</p>
<p>Projektna aktivnosti: Definisanje kriterijuma i standarda za “eko oznaku grada”. Sertifikacija Kolašina prema međunarodnim standardima. Edukacija lokalne zajednice o važnosti održivosti.</p>
<p>Očekivani rezultati: Kolašin sertifikovan kao “eko grad” prema međunarodnim standardima. Povećana ekološka svijest i ekološke prakse u opštini.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj ekoloških inicijativa pokrenutih u opštini. Broj turista privučenih ekološkom sertifikacijom.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Građani opštine Kolašin. Posjetioci Kolašina, posebno ekološki svjesni turisti.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin. Ekološke organizacije i sertifikacione institucije.</p>
<p>Procjena budžeta projekta: 30.000 EUR Izvori finansiranja: EU fondovi, donacije, lokalni budžet.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Redovno praćenje usklađenosti sa međunarodnim ekološkim standardima. Godišnja evaluacija ekoloških inicijativa i projekata u opštini. Izveštaji o uticaju ekološke sertifikacije na turizam i lokalnu zajednicu.</p>

Naziv Projekta: 35. Izgradnja saobraćajnice Mojkovačka ulica – Breza
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035
Opis projekta: Projekat izgradnje saobraćajnice Mojkovačka ulica – Breza ima za cilj poboljšanje saobraćajne povezanosti unutar opštine Kolašin, posebno između centralnih dijelova grada i naselja Breza. Nova saobraćajnica će olakšati protok saobraćaja, smanjiti gužve u urbanom dijelu i skratiti vrijeme putovanja. Projektom se planira izgradnja moderne i bezbjedne saobraćajnice sa odgovarajućom infrastrukturom, uključujući trotoare, biciklističke staze i rasvjetu. Očekuje se da će ovaj projekat doprinijeti boljoj povezanosti lokalnog stanovništva, unaprijediti pristup javnim službama i sadržajima, te podstaći ekonomski razvoj naselja Breza.
Ciljevi projekta: Poboljšanje saobraćajne povezanosti unutar opštine. Smanjenje saobraćajnih gužvi u centralnim dijelovima grada. Olakšanje pristupa naselju Breza. Povećanje bezbjednosti u saobraćaju. Podsticanje ekonomskog razvoja.
Projektne aktivnosti: Izgrađena nova saobraćajnica koja povezuje Mojkovačku ulicu i naselje Breza. Smanjeno vrijeme putovanja i gužve u saobraćaju. Poboljšan pristup naselju Breza i obližnjim objektima. Povećana sigurnost učesnika u saobraćaju.
Očekivani rezultati: Dužina izgrađene saobraćajnice. Broj korisnika nove saobraćajnice. Smanjeno vrijeme putovanja između dijelova grada.
Izlazni indikatori: Broj proizvođača koji su dobili podsticaje. Povećanje proizvodnje ukrasnog kamena i opekarskih proizvoda. Broj obuka sprovedenih za radnike.
Krajnji korisnici projekta: Lokalno stanovništvo, vozači, biciklisti, pješaci.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 5.000.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i kvaliteta radova. Evaluacija saobraćajnog opterećenja nakon završetka radova.

<p>Naziv Projekta: 36. Izrada Studije opravdanosti izgradnje novog mosta na Tari i gradske zaobilaznice</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035</p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva izradu studije opravdanosti izgradnje novog mosta i zaobilaznice u opštini Kolašin, s ciljem rasterećenja centralnih dijelova grada od saobraćajnog pritiska. Studija će analizirati saobraćajne tokove, uticaj na lokalnu zajednicu, ekonomske aspekte, te mogućnosti povezivanja važnih saobraćajnih pravaca. Takođe, biće razmotrene različite trase zaobilaznice i potencijalne lokacije za novi most, uz procjenu uticaja na životnu sredinu. Ova studija je ključni korak ka planiranju i realizaciji kapitalnih infrastrukturnih projekata koji bi značajno poboljšali saobraćajnu efikasnost i bezbjednost, te unaprijedili kvalitet života u Kolašinu.</p>
<p>Ciljevi projekta: Procjena opravdanosti izgradnje novog mosta i zaobilaznice. Analiza saobraćajnih tokova i potreba. Identifikacija optimalne trase zaobilaznice. Procjena ekonomskih i ekoloških aspekata projekta. Unapređenje saobraćajne efikasnosti i bezbjednosti.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Prikupljanje i analiza podataka o saobraćajnim tokovima. Izrada predloga trasa i lokacija za novi most. Procjena ekonomskih i ekoloških uticaja. Izrada konačne studije sa preporukama.</p>
<p>Očekivani rezultati: Završena studija opravdanosti izgradnje mosta i zaobilaznice. Identifikovane optimalne trase i lokacije. Donošenje odluka o daljim infrastrukturnim projektima.</p>
<p>Izlazni indikatori: Završena studija. Broj razmatranih trasa i opcija. Preporuke za dalji razvoj projekata.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Lokalna samouprava, građani, investitori.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 6 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje procesa izrade studije. Evaluacija kvaliteta i primjenjivosti studije.</p>

<p>Naziv Projekta: 37. Projektovanje i izgradnja biciklističke staze od gradskog šetališta do ski centara</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035</p>
<p>Opis projekta: Projekat projektovanja i izgradnje biciklističke staze koja povezuje gradsko šetalište sa ski centrima u okolini Kolašina ima za cilj unapređenje turističke ponude i promociju održivog transporta. Biciklistička staza će omogućiti bezbjednu i atraktivnu rutu za rekreativce i turiste, povezujući centar grada sa glavnim turističkim destinacijama. Projekat će uključivati i postavljanje odgovarajuće signalizacije, odmorišta, te informativnih tabla koje promovišu prirodne ljepote i kulturnu baštinu ovog kraja. Očekuje se da će biciklistička staza povećati broj posjetilaca, podstaći aktivni turizam i doprinositi smanjenju emisija CO2 kroz promociju biciklizma kao alternativnog vida transporta.</p>
<p>Ciljevi projekta: Povezivanje gradskog šetališta sa ski centrima. Promocija održivog transporta i aktivnog turizma. Unapređenje turističke ponude Kolašina. Smanjenje emisija CO2 kroz promociju biciklizma. Poboljšanje pristupačnosti turističkih atrakcija.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Projektovanje biciklističke staze. Priprema terena i izgradnja staze. Postavljanje signalizacije i odmorišta. Promocija biciklističke staze kao turističke atrakcije.</p>
<p>Očekivani rezultati: Izgrađena biciklistička staza koja povezuje šetalište sa ski centrima. Povećan broj biciklista i turista. Smanjena upotreba motornih vozila na ovom pravcu. Povećana atraktivnost Kolašina kao turističke destinacije.</p>
<p>Izlazni indikatori: Dužina izgrađene biciklističke staze. Broj biciklista koji koriste stazu. Broj turista koji posjećuju ovaj pravac.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Turisti, rekreativci, lokalno stanovništvo.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000 EUR Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje staze i kvaliteta radova. Evaluacija korišćenja staze i uticaja na turizam.</p>

Naziv Projekta: 38. Izgradnja glavne saobraćajnice kroz Sportsku zonu
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035
Opis projekta: Izgradnja glavne saobraćajnice kroz Sportsku zonu u Kolašinu predstavlja ključni infrastrukturni projekat koji će poboljšati pristup sportskim objektima i olakšati saobraćajnu povezanost unutar grada. Planirana saobraćajnica će biti dizajnirana prema najvišim standardima, sa uključenim trotoarima, biciklističkim stazama i adekvatnom rasvjetom. Ovaj projekat ima za cilj unapređenje mobilnosti, smanjenje saobraćajnih gužvi i povećanje bezbjednosti za sve učesnike u saobraćaju, posebno tokom sportskih događaja kada je prisutan veliki broj posjetilaca. Dodatno, očekuje se da će projekat doprinijeti razvoju sportske infrastrukture i podsticanju zdravih životnih stilova među lokalnim stanovništvom.
Ciljevi projekta: Poboljšanje pristupa sportskoj zoni i objektima. Smanjenje saobraćajnih gužvi tokom sportskih događaja. Unapređenje mobilnosti i sigurnosti u saobraćaju. Podrška razvoju sportske infrastrukture. Podsticanje zdravih životnih stilova.
Projektne aktivnosti: Projektovanje saobraćajnice kroz sportsku zonu. Priprema terena i izgradnja. Postavljanje trotoara, biciklističkih staza i rasvjete. Asfaltiranje i označavanje saobraćajnice.
Očekivani rezultati: Izgrađena saobraćajnica kroz sportsku zonu. Poboljšan pristup sportskim objektima. Smanjene saobraćajne gužve tokom velikih događaja. Povećana sigurnost u saobraćaju.
Izlazni indikatori: Dužina izgrađene saobraćajnice. Broj korisnika nove saobraćajnice. Broj sportskih događaja sa smanjenim saobraćajnim problemima.
Krajnji korisnici projekta: Sportisti, posjetioci sportskih događaja, lokalno stanovništvo.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 800.000 EUR Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i kvaliteta radova. Evaluacija uticaja na saobraćaj i pristup sportskim objektima.

<p>Naziv Projekta: 39. Rekonstrukcija gradskih ulica sa trotoarima i biciklističkim stazama</p>
<p>Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035</p>
<p>Opis projekta: Rekonstrukcija gradskih ulica u Kolašinu sa posebnim naglaskom na izgradnju trotoara i biciklističkih staza ima za cilj poboljšanje bezbjednosti i mobilnosti za sve učesnike u saobraćaju. Projekat će obuhvatiti obnavljanje dotrajalih ulica, postavljanje novih trotoara za pješake, izgradnju biciklističkih staza, te unapređenje saobraćajne signalizacije. Rekonstrukcija će omogućiti lakše kretanje kroz grad, smanjenje saobraćajnih gužvi i povećanje sigurnosti za pješake i bicikliste. Ovaj projekat takođe ima za cilj promociju zdravih i održivih načina transporta, kao i stvaranje prijatnog urbanog okruženja.</p>
<p>Ciljevi projekta: Unapređenje mobilnosti u urbanim sredinama. Povećanje sigurnosti za pješake i bicikliste. Smanjenje saobraćajnih gužvi. Promocija održivog transporta. Poboljšanje kvaliteta urbanog prostora.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Rekonstrukcija ulica i postavljanje novih trotoara. Izgradnja biciklističkih staza. Unapređenje saobraćajne signalizacije. Asfaltiranje i označavanje saobraćajnica.</p>
<p>Očekivani rezultati: Rekonstruisane gradske ulice sa novim trotoarima i biciklističkim stazama. Povećana sigurnost za pješake i bicikliste. Poboljšana mobilnost i smanjenje gužvi u gradu. Unaprijeđeno urbano okruženje.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj rekonstruisanih ulica. Dužina novih trotoara i biciklističkih staza. Broj pješaka i biciklista koji koriste nove površine.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Pješaci, biciklisti, lokalno stanovništvo.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.800.000 EUR Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje kvaliteta radova i napretka rekonstrukcije. Evaluacija korišćenja novih trotoara i biciklističkih staza.</p>

Naziv Projekta: 40. Rekonstrukcija i asfaltiranje puta Bakovići – Sinjavina
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035
Opis projekta: Projekat rekonstrukcije i asfaltiranja puta Bakovići – Sinjavina predstavlja ključnu investiciju u unapređenje saobraćajne povezanosti ruralnih dijelova opštine Kolašin. Putna infrastruktura u ovom dijelu opštine trenutno je u lošem stanju, što otežava kretanje vozila i pristup planinskim resursima. Rekonstrukcijom i asfaltiranjem puta, biće značajno poboljšana dostupnost Sinjavine, što će olakšati pristup turističkim atrakcijama i prirodnim resursima. Ovaj projekat je od suštinskog značaja za ekonomski razvoj ruralnih područja i unapređenje kvaliteta života lokalnog stanovništva.
Ciljevi projekta: Unapređenje saobraćajne povezanosti između Bakovića i Sinjavine. Poboljšanje pristupa ruralnim područjima i planinskim resursima. Podrška razvoju turizma u ruralnim oblastima. Poboljšanje kvaliteta života lokalnog stanovništva. Smanjenje izolovanosti ruralnih područja.
Projektne aktivnosti: Priprema terena i rekonstrukcija postojećeg puta. Asfaltiranje i označavanje saobraćajnice. Unapređenje prateće infrastrukture (odvodni kanali, zaštitne ograde).
Očekivani rezultati: Rekonstruisan i asfaltiran put Bakovići – Sinjavina. Poboljšana saobraćajna povezanost i dostupnost ruralnih područja. Povećan broj posjeta turističkim atrakcijama na Sinjavini. Unaprijeđen kvalitet života lokalnog stanovništva.
Izlazni indikatori: Dužina rekonstruisanog i asfaltiranog puta. Broj vozila koji koriste novu saobraćajnicu. Broj posjetilaca turističkih destinacija na Sinjavini.
Krajnji korisnici projekta: Lokalno stanovništvo, turisti, privrednici.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.000.000 EUR Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka rekonstrukcije i asfaltiranja. Evaluacija uticaja na saobraćajnu povezanost i turizam.

<p>Naziv Projekta: 41. Rekonstrukcija puta Liješnje – Velje Duboko – Kapetanovo jezero</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035</p>
<p>Opis projekta: Projekat rekonstrukcije puta Liješnje – Velje Duboko – Kapetanovo jezero ima za cilj poboljšanje saobraćajne povezanosti i pristupa turističkim destinacijama u planinskim oblastima opštine Kolašin. Ova saobraćajnica je od velikog značaja za razvoj turizma, jer povezuje nekoliko važnih prirodnih atrakcija, uključujući Kapetanovo jezero, koje je popularno među turistima i rekreativcima. Rekonstrukcija će obuhvatiti poboljšanje postojeće putne infrastrukture, asfaltiranje kritičnih dionica, te postavljanje odgovarajuće signalizacije i zaštitnih ograda. Projekat će omogućiti lakši i bezbjedniji pristup ovim atrakcijama, što će doprinijeti razvoju turizma i ekonomskom razvoju opštine.</p>
<p>Ciljevi projekta: Poboljšanje saobraćajne povezanosti planinskih područja. Unapređenje pristupa turističkim destinacijama. Podrška razvoju turizma u ruralnim oblastima. Povećanje bezbjednosti na putu. Smanjenje izolovanosti planinskih naselja.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Rekonstrukcija i asfaltiranje kritičnih dionica puta. Postavljanje saobraćajne signalizacije i zaštitnih ograda. Unapređenje prateće infrastrukture.</p>
<p>Očekivani rezultati: Rekonstruisan i asfaltiran put Liješnje – Velje Duboko – Kapetanovo jezero. Poboljšan pristup turističkim atrakcijama. Povećan broj turista i posjetilaca. Unaprijeđena bezbjednost saobraćaja na ovom putu.</p>
<p>Izlazni indikatori: Dužina rekonstruisanog puta. Broj vozila i posjetilaca koji koriste ovu saobraćajnicu. Smanjen broj saobraćajnih nezgoda na ovoj dionici.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Turisti, lokalno stanovništvo, privrednici.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.000.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje kvaliteta radova i napretka rekonstrukcije. Evaluacija uticaja na turizam i saobraćajnu bezbjednost.</p>

<p>Naziv Projekta: 42. Izrada projekta i postavljanje saobraćajne signalizacije na lokalnim putevima</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035</p>
<p>Opis projekta: Projekat izrade projekta i postavljanja saobraćajne signalizacije na lokalnim putevima u opštini Kolašin ima za cilj povećanje sigurnosti u saobraćaju i unapređenje kvaliteta putne infrastrukture. Nedostatak adekvatne signalizacije na mnogim lokalnim putevima predstavlja značajan rizik za učesnike u saobraćaju, posebno u ruralnim oblastima. Ovim projektom planira se identifikacija kritičnih tačaka na lokalnim putevima, izrada detaljnog projekta signalizacije, te postavljanje novih saobraćajnih znakova, oznaka i svjetlosne signalizacije. Projekat će značajno doprinijeti smanjenju broja saobraćajnih nezgoda i unapređenju saobraćajne kulture u opštini.</p>
<p>Ciljevi projekta: Povećanje sigurnosti u saobraćaju na lokalnim putevima. Unapređenje putne infrastrukture. Smanjenje broja saobraćajnih nezgoda. Poboljšanje saobraćajne kulture. Osiguranje vidljivosti i informisanosti učesnika u saobraćaju.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Identifikacija kritičnih tačaka na lokalnim putevima. Izrada projekta saobraćajne signalizacije. Postavljanje novih saobraćajnih znakova i oznaka. Instalacija svjetlosne signalizacije na kritičnim raskrsnicama.</p>
<p>Očekivani rezultati: Poboljšana signalizacija na lokalnim putevima. Smanjen broj saobraćajnih nezgoda. Povećana sigurnost za sve učesnike u saobraćaju. Unaprijeđena putna infrastruktura.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj postavljenih saobraćajnih znakova i oznaka. Broj kritičnih tačaka koje su obuhvaćene projektom. Smanjenje broja saobraćajnih nezgoda.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Turisti, lokalno stanovništvo, privrednici.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 100.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje postavljanja signalizacije i kvaliteta radova. Evaluacija efekata na sigurnost u saobraćaju.</p>

Naziv Projekta: 43. Izgradnja privremenog parkinga za potrebe škole i vrtića
Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035
Opis projekta: Projekat izgradnje privremenog parkinga za potrebe škole i vrtića u Kolašinu ima za cilj rješavanje problema saobraćajnih gužvi i bezbjednosti djece tokom dolaska i odlaska iz obrazovnih ustanova. Trenutno, nedostatak adekvatnog parking prostora u blizini škole i vrtića izaziva velike gužve i ugrožava sigurnost djece i roditelja. Projekat predviđa izgradnju privremenog parkinga koji će omogućiti organizovan i bezbjedan dolazak i odlazak djece, smanjenje saobraćajnih gužvi u tom dijelu grada, te povećanje ukupne sigurnosti u saobraćaju. Parking će biti opremljen odgovarajućom signalizacijom i prilagođen potrebama korisnika.
Ciljevi projekta: Rješavanje problema saobraćajnih gužvi u blizini škole i vrtića. Povećanje sigurnosti djece tokom dolaska i odlaska iz obrazovnih ustanova. Unapređenje saobraćajne infrastrukture. Smanjenje stresa za roditelje i osoblje škole i vrtića. Privremeno rješenje dok se ne izgradi trajni parking.
Projektne aktivnosti: Planiranje i projektovanje privremenog parkinga. Priprema terena i izgradnja. Postavljanje odgovarajuće saobraćajne signalizacije. Uređenje prilaznih puteva i zona za pješake..
Očekivani rezultati: Izgrađen privremeni parking za školu i vrtić. Smanjene saobraćajne gužve u blizini škole i vrtića. Povećana sigurnost za djecu i roditelje. Poboljšana saobraćajna organizacija u tom dijelu grada.
Izlazni indikatori: Broj izgrađenih parking mjesta. Smanjenje saobraćajnih gužvi u blizini obrazovnih ustanova. Povećanje sigurnosti tokom dolaska i odlaska djece.
Krajnji korisnici projekta: Turisti, lokalno stanovništvo, privrednici.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje parkinga i njegove funkcionalnosti. Evaluacija uticaja na saobraćajnu situaciju i sigurnost djece.

Naziv Projekta: 44. Izgradnja puta Bjelasički prsten (Bjelasica-Trešnjevik-Komovi)
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035
Opis projekta: Projekat izgradnje puta Bjelasički prsten obuhvata povezivanje planinskih područja Bjelasice, Trešnjevika i Komova, stvarajući jedinstvenu turističku rutu koja će unaprijediti pristup ovim prirodnim ljepotama. Cilj projekta je da se kroz izgradnju kvalitetne saobraćajnice poboljša dostupnost planinskih resursa, podstakne razvoj turizma, te poveća ekonomski potencijal ovih oblasti. Put Bjelasički prsten će biti projektovan sa naglaskom na očuvanje prirodnog okruženja, uz minimalan uticaj na ekosistem. Ovaj put će omogućiti turistima i lokalnom stanovništvu lakši pristup atraktivnim destinacijama, čime će se povećati posjećenost i doprinostiti održivom razvoju.
Ciljevi projekta: Povezivanje planinskih područja Bjelasice, Trešnjevika i Komova. Unapređenje pristupa prirodnim i turističkim atrakcijama. Podsticanje razvoja turizma u planinskim oblastima. Povećanje ekonomske aktivnosti u lokalnim zajednicama. Očuvanje prirodnog okruženja uz razvoj infrastrukture.
Projektne aktivnosti: Projektovanje puta Bjelasički prsten. Priprema terena i izgradnja saobraćajnice. Postavljanje prateće infrastrukture (mostovi, tuneli, zaštitne ograde). Unapređenje signalizacije i informativnih tabli za turiste.
Očekivani rezultati: Izgrađen put Bjelasički prsten koji povezuje Bjelasicu, Trešnjevik i Komove. Poboljšan pristup planinskim resursima i turističkim destinacijama. Povećana posjećenost turističkih destinacija. Unaprijeđena saobraćajna infrastruktura u planinskim oblastima.
Izlazni indikatori: Dužina izgrađenog puta. Broj posjetilaca turističkih atrakcija duž Bjelasičkog prstena. Broj novih turističkih sadržaja uz put.
Krajnji korisnici projekta: Turisti, lokalno stanovništvo, turističke agencije.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.500.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje kvaliteta radova i napretka rekonstrukcije. Evaluacija uticaja na turizam

Naziv Projekta: 45. Izgradnja puta Crkvine - Prekobrđe
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035
Opis projekta: Projekat izgradnje puta Crkvine - Prekobrđe ima za cilj poboljšanje saobraćajne povezanosti između naselja Crkvine i Prekobrđe u opštini Kolašin. Trenutni put je u lošem stanju i otežava pristup ključnim područjima, uključujući poljoprivredne i turističke zone. Izgradnja novog puta omogućit će lakši pristup ovim područjima, smanjiće putne gužve i poboljšaće kvalitet života lokalnog stanovništva. Put će biti projektovan da zadovolji savremene standarde saobraćaja, uključujući adekvatnu širinu, postavljanje zaštitnih ograda i odvodnih kanala. Ovaj projekat će doprinijeti i razvoju lokalne ekonomije kroz poboljšanje transportne infrastrukture.
Ciljevi projekta: Unapređenje saobraćajne povezanosti između Crkvina i Prekobrđa. Olakšavanje pristupa poljoprivrednim i turističkim zonama. Smanjenje saobraćajnih gužvi. Poboljšanje kvaliteta života lokalnog stanovništva. Razvoj lokalne ekonomije kroz poboljšanu infrastrukturu.
Projektne aktivnosti: Projektovanje puta Crkvine - Prekobrđe. Priprema terena i izgradnja. Asfaltiranje i označavanje saobraćajnice. Postavljanje zaštitnih ograda i odvodnih kanala.
Očekivani rezultati: Izgrađen put koji povezuje Crkvine i Prekobrđe. Poboljšana saobraćajna povezanost i pristup ključnim područjima. Smanjene saobraćajne gužve. Povećana efikasnost transporta i kvaliteta života lokalnih stanovnika.
Izlazni indikatori: Dužina izgrađenog puta. Broj korisnika novog puta. Smanjenje vremena putovanja između naselja.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici Crkvina i Prekobrđa. Poljoprivrednici, turisti.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.000.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i kvaliteta radova. Evaluacija uticaja na pristup i saobraćajnu povezanost.

<p>Naziv Projekta: 46. Izrada projekta i rekonstrukcija mosta prema Biogradskom jezeru</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035</p>
<p>Opis projekta: Projekat izrade projekta rekonstrukcije mosta prema Biogradskom jezeru usmjeren je na unapređenje sigurnosti i funkcionalnosti postojećeg mosta koji povezuje glavni put sa Biogradskim jezerom. Most je trenutno u lošem stanju i ne ispunjava savremene standarde bezbjednosti. Ovaj projekat obuhvata izradu detaljnog projektno-tehničkog rješenja za rekonstrukciju mosta, uključujući analize strukture, materijale i dizajn. Očekuje se da će rekonstrukcija poboljšati sigurnost saobraćaja, produžiti vijek trajanja mosta i omogućiti nesmetan pristup turističkim atrakcijama oko Biogradskog jezera.</p>
<p>Ciljevi projekta: Unapređenje sigurnosti i funkcionalnosti mosta. Produženje vijeka trajanja postojećeg mosta. Poboljšanje pristupa Biogradskom jezeru. Osiguranje bezbjednog saobraćaja za vozila i pješake. Priprema za buduću rekonstrukciju mosta.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Izrada analize trenutnog stanja mosta. Razvoj projektno-tehničkog rješenja za rekonstrukciju. Priprema tehničke dokumentacije i troškovnika. Koordinacija sa nadležnim institucijama.</p>
<p>Očekivani rezultati: Kompletan projekt rekonstrukcije mosta. Poboljšana sigurnost saobraćaja na mostu. Pripremljena dokumentacija za fizičku rekonstrukciju mosta.</p>
<p>Izlazni indikatori: Završeni projektno-tehnički dokumenti. Odobrenje za realizaciju rekonstrukcije mosta. Pripremljen troškovnik i plan izvođenja radova.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Vozači, turisti, lokalno stanovništvo.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.500.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izrade projekta. Evaluacija kvaliteta projektno-tehničke dokumentacije.</p>

Naziv Projekta: 47. Sanacija i unapređenje ruralne putne infrastrukture
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035
Opis projekta: Projekat sanacije i unapređenja ruralne putne infrastrukture fokusira se na obnovu i modernizaciju postojećih ruralnih puteva u opštini Kolašin. Ova infrastruktura je često zapostavljena, što otežava pristup tržištima, školama i zdravstvenim ustanovama za ruralne zajednice. Projekat uključuje rekonstrukciju oštećenih dionica, unapređenje odvodnje, te izgradnju novih i poboljšanje postojećih pristupnih puteva. Cilj je poboljšati pristup ključnim uslugama, povećati mobilnost i podržati ruralni razvoj. Projekat će također obuhvatiti i izgradnju i unapređenje mostova i prolaza koji su ključni za povezivanje ruralnih naselja.
Ciljevi projekta: Unapređenje kvalitete ruralne putne infrastrukture. Poboljšanje pristupa osnovnim uslugama (tržištima, školama, zdravstvenim ustanovama). Povećanje mobilnosti i povezanosti ruralnih naselja. Podrška ruralnom razvoju i ekonomskoj aktivnosti. Smanjenje troškova transporta i putovanja.
Projektne aktivnosti: Sanacija oštećenih dionica ruralnih puteva. Izgradnja novih i poboljšanje postojećih pristupnih puteva. Unapređenje odvodnje i infrastrukture mostova. Postavljanje saobraćajne signalizacije.
Očekivani rezultati: Poboljšana ruralna putna infrastruktura. Bolji pristup ključnim uslugama i tržištima. Povećana mobilnost i povezanost ruralnih naselja. Unaprijeđena bezbjednost i udobnost putovanja.
Izlazni indikatori: Dužina saniranih i izgrađenih puteva. Broj poboljšanih pristupnih puteva. Povećanje broja korisnika unaprijeđene infrastrukture.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici ruralnih naselja. Poljoprivrednici, lokalni preduzetnici.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.000.000 EUR. Kapitalni budžet, lokalni budžet, EU fondovi.
Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka sanacije i izgradnje. Evaluacija uticaja na pristup uslugama i mobilnost.

<p>Naziv Projekta: 48. Rekonstrukcija i proširenje gradskog vodovoda sa zamjenom azbestnih cijevi</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija upravljanja vodama Crne Gore</p>
<p>Opis projekta: Projekat rekonstrukcije i proširenja gradskog vodovoda obuhvata zamjenu dotrajalih azbestnih cijevi koje predstavljaju opasnost po zdravlje stanovništva, kao i proširenje vodovodne mreže kako bi se obuhvatila sva naselja unutar opštine Kolašin. Postojeća vodovodna mreža je stara i neadekvatna za trenutne potrebe grada, a azbestne cijevi dodatno doprinose potencijalnim zdravstvenim rizicima. Projekat podrazumijeva zamjenu svih azbestnih cijevi, instalaciju novih cijevi od sigurnih materijala, te proširenje mreže kako bi se obezbijedio pristup čistoj vodi za sve građane. Takođe, planira se uvođenje sistema za praćenje kvaliteta vode.</p>
<p>Ciljevi projekta: Zamjena svih azbestnih cijevi kako bi se smanjili zdravstveni rizici. Proširenje vodovodne mreže radi pokrivanja svih naselja u opštini. Poboljšanje kvaliteta i sigurnosti vodosnabdijevanja. Osiguranje dugoročnog snabdijevanja čistom vodom za sve stanovnike. Modernizacija sistema za praćenje kvaliteta vode.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Detaljno mapiranje postojeće vodovodne mreže i identifikacija azbestnih cijevi. Projektovanje nove mreže i zamjena cijevi. Proširenje vodovodne mreže na neobuhvaćena područja. Instalacija sistema za praćenje kvaliteta vode.</p>
<p>Očekivani rezultati: Potpuna zamjena azbestnih cijevi. Proširena i modernizovana vodovodna mreža. Osigurano sigurno i kvalitetno snabdijevanje vodom za sve građane.</p>
<p>Izlazni indikatori: Dužina zamijenjenih cijevi. Broj novih korisnika priključenih na mrežu. Smanjenje broja prijavljenih zdravstvenih problema povezanih sa vodom.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Svi stanovnici opštine Kolašin. Komunalna preduzeća, zdravstvene ustanove.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 2.000.000 EUR. Izvori finansiranja: Nacionalni fondovi, EU fondovi, lokalni budžet.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje zamjene cijevi i proširenja mreže. Evaluacija uticaja na kvalitet i sigurnost vode.</p>

<p>Naziv Projekta: 49. Izgradnja postrojenja i kanalizacione mreže u okviru granica generalne razrade</p>
<p>Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija upravljanja vodama Crne Gore</p>
<p>Opis projekta: Projekat izgradnje postrojenja i kanalizacione mreže u okviru granica generalne razrade ima za cilj unapređenje infrastrukture za odvođenje otpadnih voda u opštini Kolašin. Trenutno područje nije adekvatno pokriveno kanalizacionom mrežom, što dovodi do ekoloških problema i rizika po zdravlje stanovništva. Ovaj projekat obuhvata izgradnju novog postrojenja za tretman otpadnih voda, kao i proširenje i modernizaciju postojeće kanalizacione mreže u skladu sa savremenim standardima. Takođe, planira se uvođenje sistema za kontrolu i praćenje kvaliteta tretirane vode, čime će se zaštititi prirodni resursi i poboljšati životni uslovi u opštini.</p>
<p>Ciljevi projekta: Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda. Proširenje i modernizacija kanalizacione mreže. Smanjenje ekoloških rizika i zagađenja vodotoka. Poboljšanje životnih uslova stanovništva kroz bolju sanitarnu infrastrukturu. Uvođenje sistema za kontrolu kvaliteta tretirane vode.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda. Proširenje kanalizacione mreže u područjima bez adekvatne pokrivenosti. Modernizacija postojeće kanalizacione infrastrukture. Instalacija sistema za praćenje i kontrolu kvaliteta vode.</p>
<p>Očekivani rezultati: Izgrađeno i operativno postrojenje za tretman otpadnih voda. Proširena kanalizaciona mreža koja pokriva cijelu opštinu. Smanjeno zagađenje i unaprijeđeni sanitarni uslovi.</p>
<p>Izlazni indikatori: Kapacitet postrojenja za tretman otpadnih voda. Procentualno povećanje pokrivenosti kanalizacionom mrežom. Smanjenje nivoa zagađenja lokalnih vodotoka.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Stanovnici opštine Kolašin. Ekološke organizacije, turisti.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 5.000.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, EBRD EU fondovi, lokalni budžet.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje izgradnje postrojenja i mreže. Evaluacija uticaja na životnu sredinu i kvalitet vode.</p>

Naziv Projekta: 50. Izrada projekata za atmosfersku kanalizaciju u okviru detaljnih planova
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija upravljanja vodama Crne Gore
Opis projekta: Projekat izgradnje postrojenja i kanalizacione mreže u okviru granica generalne razrade ima za cilj unapređenje infrastrukture za odvođenje otpadnih voda u opštini Kolašin. Trenutno područje nije adekvatno pokriveno kanalizacionom mrežom, što dovodi do ekoloških problema i rizika po zdravlje stanovništva. Ovaj projekat obuhvata izgradnju novog postrojenja za tretman otpadnih voda, kao i proširenje i modernizaciju postojeće kanalizacione mreže u skladu sa savremenim standardima. Takođe, planira se uvođenje sistema za kontrolu i praćenje kvaliteta tretirane vode, čime će se zaštititi prirodni resursi i poboljšati životni uslovi u opštini.
Ciljevi projekta: Planiranje i projektovanje sistema za odvođenje atmosferskih voda. Smanjenje rizika od poplava i oštećenja infrastrukture. Poboljšanje funkcionalnosti i kvaliteta života u urbanim područjima. Integracija atmosferske kanalizacije u postojeću infrastrukturu. Zaštita gradskih područja od ekstremnih vremenskih uslova.
Projektne aktivnosti: Izrada detaljnih planova i tehničke dokumentacije za atmosfersku kanalizaciju. Identifikacija ključnih područja podložnih poplavama. Razvoj rješenja za integraciju sa postojećom infrastrukturom. Koordinacija sa nadležnim institucijama i lokalnom zajednicom.
Očekivani rezultati: Broj izrađenih planova i tehničke dokumentacije. Smanjenje broja poplava i oštećenja infrastrukture. Povećana otpornost urbanih područja na ekstremne vremenske uslove.
Izlazni indikatori: Kapacitet postrojenja za tretman otpadnih voda. Procentualno povećanje pokrivenosti kanalizacionom mrežom. Smanjenje nivoa zagađenja lokalnih vodotoka.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici urbanih područja. Komunalna preduzeća, lokalna samouprava.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 200.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, EU fondovi, lokalni budžet.
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izrade projekta. Evaluacija uticaja na smanjenje poplava i oštećenja.

<p>Naziv Projekta: 51. Uređivanje kanala i vodotoka na gradskom području</p>
<p>Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija upravljanja vodama Crne Gore</p>
<p>Opis projekta: Projekat uređenja kanala i vodotoka na gradskom području usmjeren je na poboljšanje upravljanja vodama i prevenciju poplava u opštini Kolašin. Zbog nedovoljno održavane infrastrukture, kanali i vodotoci često ne mogu adekvatno odvesti vodu tokom kišnih perioda, što dovodi do plavljenja urbanih područja. Ovaj projekat će obuhvatiti čišćenje i proširenje postojećih kanala, kao i izgradnju novih tamo gdje je to potrebno. Takođe, planira se postavljanje zaštitnih mreža i instalacija sistema za kontrolu protoka vode. Očekuje se da će projekat značajno smanjiti rizik od poplava i poboljšati kvalitet života stanovnika.</p>
<p>Ciljevi projekta: Uređenje i proširenje postojećih kanala i vodotoka. Smanjenje rizika od poplava u gradskom području. Poboljšanje upravljanja vodama i zaštite urbanih zona. Unapređenje infrastrukture za odvodnju voda. Osiguranje dugoročne zaštite gradskih područja od poplava.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Čišćenje i proširenje postojećih kanala i vodotoka. Izgradnja novih kanala tamo gdje je to potrebno. Postavljanje zaštitnih mreža i instalacija sistema za kontrolu protoka. Praćenje stanja vodotoka i kanala.</p>
<p>Očekivani rezultati: Uređeni i funkcionalni kanali i vodotoci. Smanjen rizik od poplava u gradskim područjima. Poboljšana zaštita urbanih zona i infrastrukture.</p>
<p>Izlazni indikatori: Dužina uređenih kanala i vodotoka. Smanjenje broja poplava i oštećenja infrastrukture. Povećana otpornost gradskih područja na kišne periode.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Stanovnici urbanih područja. Komunalna preduzeća, lokalna samouprava.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam) Komunalno doo Kolašin</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 400.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, EU fondovi, lokalni budžet.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: Kontinuirano</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje stanja kanala i vodotoka. Evaluacija efekata na smanjenje poplava i zaštitu infrastrukture.</p>

Naziv Projekta: 52. Izgradnja seoskih vodozahvata i vodovoda
Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija upravljanja vodama Crne Gore
Opis projekta: Projekat izgradnje seoskih vodozahvata i vodovoda ima za cilj poboljšanje snabdijevanja vodom u ruralnim područjima opštine Kolašin. Mnoge ruralne zajednice nemaju adekvatan pristup pitkoj vodi, što utiče na kvalitet života i razvoj ovih područja. Projekat će obuhvatiti izgradnju novih vodozahvata i vodovodnih sistema, uključujući postavljanje novih cijevi, pumpi i rezervoara. Takođe, biće uspostavljen sistem za održavanje i upravljanje ovim resursima, kako bi se osigurala dugoročna održivost i sigurnost snabdijevanja vodom.
Ciljevi projekta: Poboljšanje snabdijevanja vodom u ruralnim područjima. Izgradnja novih vodozahvata i vodovodnih sistema. Osiguranje pristupa pitkoj vodi za sve stanovnike ruralnih zajednica. Povećanje kvaliteta života i podrška ruralnom razvoju. Uspostavljanje sistema održavanja i upravljanja vodozahvatima.
Projektne aktivnosti: Identifikacija potreba za vodozahvatima i vodovodima u ruralnim područjima. Projektovanje i izgradnja novih vodozahvata i vodovodnih sistema. Instalacija pumpi, cijevi i rezervoara. Uspostavljanje sistema za održavanje i upravljanje.
Očekivani rezultati: Izgrađeni i operativni seoski vodozahvati i vodovodni sistemi. Osiguran dugoročan i stabilan pristup pitkoj vodi. Poboljšani životni uslovi i zdravlje stanovnika ruralnih zajednica.
Izlazni indikatori: Broj novih vodozahvata i vodovoda. Broj korisnika sa pristupom pitkoj vodi. Smanjenje slučajeva zdravstvenih problema povezanih sa vodom.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici ruralnih zajednica. Poljoprivrednici, lokalne zajednice.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 400.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, EU fondovi, lokalni budžet.
Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje izgradnje i operativnosti sistema. Evaluacija uticaja na dostupnost i kvalitet vode.

<p>Naziv Projekta: 53. Izrada Urbanističkog projekta za uže gradsko jezgro</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: PPCG</p>
<p>Opis projekta: Projekat izrade Urbanističkog projekta za uže gradsko jezgro Kolašina ima za cilj uspostavljanje sveobuhvatnog plana razvoja i uređenja ovog područja u skladu sa savremenim urbanističkim standardima. Uže gradsko jezgro Kolašina predstavlja kulturno, ekonomsko i društveno središte opštine, ali je trenutno suočeno sa problemima neplanskog razvoja, nedovoljne infrastrukture i neadekvatne zaštite kulturnog naslijeđa. Ovaj projekat obuhvata analizu postojećeg stanja, identifikaciju ključnih problema i potencijala, te izradu detaljnog urbanističkog plana koji će uključivati smjernice za prostorni razvoj, unapređenje infrastrukture, očuvanje arhitektonskog identiteta i ekološku održivost. Plan će biti razvijen u saradnji sa stručnjacima iz oblasti urbanizma, arhitekture i ekologije.</p>
<p>Ciljevi projekta: Definisanje smjernica za razvoj i uređenje užeg gradskog jezgra. Unapređenje urbane infrastrukture i javnih prostora. Očuvanje i zaštita kulturno-istorijskog naslijeđa. Povećanje kvaliteta života stanovnika kroz funkcionalno i estetski uređen prostor. Promovisanje ekološke održivosti u urbanom planiranju.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Analiza postojećeg stanja i prikupljanje podataka. Konsultacije sa stručnjacima i lokalnom zajednicom. Izrada nacрта urbanističkog plana. Javna rasprava i usvajanje konačnog plana.</p>
<p>Očekivani rezultati: Usvojen Urbanistički projekat za uže gradsko jezgro. Definisanje smjernica za održiv i planski razvoj. Povećan kvalitet i funkcionalnost urbanog prostora.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj izrađenih i usvojenih planova. Stepen usklađenosti razvoja sa usvojenim planom. Povećanje broja uređenih javnih prostora.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Stanovnici Kolašina. Lokalna uprava, investitori, turisti.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Izvori finansiranja: lokalni budžet, donacije EU Fondoci</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje izrade plana i njegove implementacije. Evaluacija uticaja na kvalitet života i urbani razvoj.</p>

Naziv Projekta: 54. Izrada Studije o arhitektonskom identitetu Kolašina
Usklađenost sa nacionalnom politikom:PPCG
Opis projekta: Projekat izrade Studije o arhitektonskom identitetu Kolašina ima za cilj dokumentovanje, analizu i valorizaciju arhitektonskog naslijeđa opštine Kolašin. Kolašin posjeduje bogatu kulturnu baštinu koja se ogleda u specifičnoj arhitekturi, ali nedostatak sistematskog pristupa zaštiti i valorizaciji ovog identiteta predstavlja ozbiljan izazov za očuvanje autentičnosti grada. Studija će pružiti uvid u istorijski razvoj arhitekture u Kolašinu, identifikovati ključne objekte i stilove koji doprinose njegovom identitetu, te dati preporuke za zaštitu i integraciju ovog naslijeđa u budući razvoj grada. Studija će biti osnova za izradu daljih urbanističkih planova i regulativa koji će osigurati očuvanje i promociju arhitektonskog naslijeđa.
Ciljevi projekta: Dokumentovanje i analiza arhitektonskog naslijeđa Kolašina. Identifikacija ključnih elemenata arhitektonskog identiteta. Unapređenje zaštite kulturnog naslijeđa kroz planske dokumente. Edukacija javnosti o važnosti očuvanja arhitektonskog identiteta. Integracija arhitektonskog naslijeđa u budući razvoj grada.
Projektne aktivnosti: Prikupljanje i analiza podataka o postojećem stanju. Istraživanje istorijskog razvoja i arhitektonskih stilova. Identifikacija i dokumentovanje ključnih objekata. Izrada preporuka za zaštitu i valorizaciju arhitektonskog identiteta.
Očekivani rezultati: Izrađena Studija o arhitektonskom identitetu Kolašina. Povećana svijest javnosti i vlasti o značaju očuvanja naslijeđa. Poboljšani urbanistički planovi koji uključuju zaštitu naslijeđa.
Izlazni indikatori: Broj identifikovanih i dokumentovanih arhitektonskih objekata. Stepen integracije preporuka u planske dokumente. Povećan broj zaštitnih mjera za očuvanje kulturnog naslijeđa.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici Kolašina. Lokalna uprava, stručnjaci iz oblasti arhitekture i urbanizma, turisti.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Izvori finansiranja: lokalni budžet, donacije, EU Fondovi
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka u izradi studije. Evaluacija uticaja studije na očuvanje arhitektonskog identiteta.

<p>Naziv Projekta: 55. Rekonstrukcija i pejzažno uređenje Trga borca i Ulice IV Proleterske</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom:PPCG</p>
<p>Opis projekta: Projekat rekonstrukcije i pejzažnog uređenja Trga borca i Ulice IV Proleterske ima za cilj revitalizaciju ovih ključnih gradskih prostora kroz modernizaciju infrastrukture, poboljšanje funkcionalnosti i estetike, te očuvanje historijskog značaja. Trg borca i Ulica IV Proleterske su centralni dijelovi Kolašina, ali su trenutno u neadekvatnom stanju koje ne odražava njihov značaj. Projekat će uključivati obnovu popločanja, uvođenje novih zelenih površina, postavljanje modernih urbanih mobilijara i rasvjete, kao i unapređenje saobraćajnih rješenja koja će omogućiti veću pristupačnost i sigurnost za pješake i vozila. Takođe, planira se očuvanje i restauracija spomenika i drugih kulturno-istorijskih obilježja na ovim lokacijama.</p>
<p>Ciljevi projekta: Revitalizacija Trga borca i Ulice IV Proleterske. Poboljšanje funkcionalnosti i estetike centralnih gradskih prostora. Očuvanje kulturno-istorijskog značaja ovih lokacija. Unapređenje saobraćajne infrastrukture i povećanje sigurnosti. Povećanje kvaliteta života građana i atraktivnosti za posjetioce.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Planiranje i projektovanje rekonstrukcije i uređenja. Obnova popločanja, urbanog mobilijara i rasvjete. Uvođenje novih zelenih površina i pejzažnih rješenja. Restauracija spomenika i kulturno-istorijskih obilježja.</p>
<p>Očekivani rezultati: Rekonstruisani i modernizovani Trg borca i Ulica IV Proleterske. Povećan kvalitet i funkcionalnost urbanog prostora. Očuvani i obnovljeni kulturno-istorijski elementi.</p>
<p>Izlazni indikatori: Dužina rekonstruisanih ulica i površina. Broj obnovljenih i restauriranih kulturno-istorijskih obilježja. Stepen zadovoljstva građana i posjetilaca.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Stanovnici Kolašina. Turisti, lokalna uprava, kulturne organizacije.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 500.000 EUR. Izvori finansiranja: lokalni budžet, donacije, EU Fondovi</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka rekonstrukcije i uređenja. Evaluacija uticaja na kvalitet urbanog prostora i zadovoljstvo građana.</p>

Naziv Projekta: 56. Osnivanje botaničke bašte drveća i grmlja (Arboretum)
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna Strategija biodiverziteta sa Akcionim planom
Opis projekta: Projekat osnivanja botaničke bašte drveća i grmlja (Arboretum) ima za cilj uspostavljanje naučno-edukativnog i rekreativnog prostora u Kolašinu, koji će služiti kao <i>in vitro</i> mjesto očuvanja i izučavanja biljnih vrsta karakterističnih za region. Arboretum će obuhvatiti veliki broj autohtonih i egzotičnih vrsta drveća i grmlja, sa posebnim fokusom na one koje su važne za ekosistem i kulturnu baštinu Kolašina. Pored funkcije očuvanja i istraživanja, arboretum će biti otvoren za javnost i organizovane posjete, čime će doprinijeti obrazovanju stanovnika i posjetilaca o biodiverzitetu i važnosti zaštite prirode. Projekat uključuje izradu detaljnog plana sadnje, izgradnju staza i edukativnih punktova, te uspostavljanje sistema za održavanje i upravljanje arboretumom.
Ciljevi projekta: Osnivanje botaničke bašte drveća i grmlja za očuvanje i izučavanje biljnih vrsta. Edukacija stanovnika i posjetilaca o biodiverzitetu i zaštiti prirode. Promovisanje ekološke svijesti i održivog razvoja. Povećanje turističke atraktivnosti Kolašina. Očuvanje autohtonih biljnih vrsta i ekosistema.
Projektne aktivnosti: Planiranje i projektovanje arboretuma. Sadnja drveća i grmlja i izgradnja staza. Postavljanje edukativnih punktova i informativnih tabli. Organizacija edukativnih programa i radionica.
Očekivani rezultati: Osnovan i funkcionalan arboretum u Kolašinu. Povećana svijest i znanje o biodiverzitetu među stanovnicima i posjetiocima. Očuvane i zaštićene autohtone biljne vrste.
Izlazni indikatori: Površina arboretuma i broj zasađenih biljnih vrsta. Broj organizovanih edukativnih aktivnosti i posjetilaca. Povećana turistička posjećenost i interesovanje.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici Kolašina, turisti, učenici i studenti. Istraživači, ekološke organizacije.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za zaštitu životne sredine)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000 EUR. Izvori finansiranja: lokalni budžet, donacije, EU Fondovi
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje razvoja i održavanja arboretuma. Evaluacija efekata na obrazovanje i zaštitu prirode.

Naziv Projekta: 57. Projektovanje i uređenje novog gradskog groblja
Usklađenost sa nacionalnom politikom:PPCG
Opis projekta: Projekat projektovanja i uređenja novog gradskog groblja u Kolašinu usmjeren je na rješavanje problema nedostatka adekvatnog prostora za sahranjivanje, kao i na obezbjeđenje dugoročne i planske infrastrukture koja zadovoljava potrebe lokalne zajednice. Novo gradsko groblje biće projektovano prema savremenim standardima, uz posebnu pažnju posvećenu estetskom uređenju, ekološkoj održivosti i očuvanju kulturnog identiteta. Planira se izgradnja pratećih objekata, poput kapele, staza, parkovskih površina, kao i sistema za održavanje i upravljanje grobljem. Projekat će uključiti i konsultacije sa lokalnom zajednicom kako bi se osiguralo da novo groblje ispunjava njihove potrebe i očekivanja.
Ciljevi projekta: Rješavanje problema nedostatka prostora za sahranjivanje. Izgradnja modernog i funkcionalnog gradskog groblja. Osiguranje dugoročne održivosti i efikasnog upravljanja grobljem. Očuvanje kulturnog identiteta kroz estetski i planski pristup. Povećanje kvaliteta i dostupnosti pogrebnih usluga.
Projektne aktivnosti: Izrada projektne dokumentacije za novo gradsko groblje. Konsultacije sa lokalnom zajednicom i stručnjacima. Izgradnja pratećih objekata i infrastrukture. Uređenje ograde, zelenih površina i postavljanje sistema za održavanje.
Očekivani rezultati: Izgrađeno i funkcionalno novo gradsko groblje. Povećan kapacitet i kvalitet pogrebnih usluga. Zadovoljstvo građana zbog rješavanja dugogodišnjeg problema.
Izlazni indikatori: Površina novog gradskog groblja i broj raspoloživih parcela. Broj izgrađenih pratećih objekata i infrastrukturnih elemenata. Stepen zadovoljstva lokalne zajednice.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici Kolašina, lokalna zajednica. Pogrebna preduzeća, komunalne službe.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam i Komunalno preduzeće)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000 EUR. Izvori finansiranja: lokalni budžet
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje izgradnje i uređenja groblja. Evaluacija zadovoljstva građana i efikasnosti upravljanja.

<p>Naziv Projekta: 58. Uređenje gradskog parka kod hotela Bjanka za građane i posjetioce</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom:Nacionalna Strategija biodiverziteta sa Akcionim planom</p>
<p>Opis projekta: Projekat uređenja gradskog parka kod hotela Bjanka predviđa revitalizaciju i unapređenje ovog prostora kako bi postao centralna zelena oaza u Kolašinu, dostupna i privlačna kako za građane, tako i za posjetioce. Ovaj park trenutno predstavlja značajan, ali neadekvatno iskorišćen prostor u gradu, pa će projekat obuhvatiti obnovu zelenih površina, postavljanje novih urbanih mobilijara, izgradnju dječijih igrališta, staza za šetnju i rekreativne zone. Posebna pažnja biće posvećena uređenju parka u skladu sa ekološkim principima, uključujući korišćenje autohtonih biljnih vrsta i primjenu održivih metoda za održavanje. Planira se i organizacija različitih kulturnih i rekreativnih aktivnosti kako bi se povećala posjećenost i značaj parka u društvenom životu grada.</p>
<p>Ciljevi projekta: Revitalizacija i unapređenje gradskog parka kod hotela Bjanka. Povećanje kvaliteta života kroz stvaranje atraktivnog rekreativnog prostora. Promovisanje ekološki održivog uređenja i korišćenja zelenih površina. Povećanje turističke atraktivnosti Kolašina. Organizacija kulturnih i rekreativnih aktivnosti za građane i posjetioce.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Planiranje i projektovanje uređenja parka. Obnova zelenih površina i sadnja autohtonih biljaka. Postavljanje urbanih mobilijara, igrališta i staza. Izgradnja zatvorenog bazena za lokalno stanovništvo i turiste Organizacija kulturnih i rekreativnih događaja.</p>
<p>Očekivani rezultati: Uređen i funkcionalan gradski park kod hotela Bjanka. Povećana posjećenost parka i zadovoljstvo građana. Unaprijeđen kvalitet života kroz dostupnost rekreativnih sadržaja.</p>
<p>Izlazni indikatori: Površina obnovljenih i uređenih zelenih površina. Broj posjetilaca i organizovanih događaja u parku. Povećanje turističke posjećenosti i interesa za grad.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Stanovnici Kolašina, turisti, posjetioci hotela. Lokalna uprava, ekološke i kulturne organizacije.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Izvori finansiranja: lokalni budžet</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka u uređenju parka. Evaluacija uticaja na kvalitet života i posjećenost parka.</p>

Naziv Projekta: 59. Izrada Studije zelenih površina u opštini Kolašin
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna Strategija biodiverziteta sa Akcionim planom
Opis projekta: Projekat izrade Studije zelenih površina u opštini Kolašin ima za cilj da se izvrši sveobuhvatna analiza postojećih zelenih površina, identifikacija njihovog trenutnog stanja, kao i planiranje budućeg razvoja i očuvanja ovih prostora. Zbog sve veće urbanizacije i promjena u prostoru, zelene površine u Kolašinu su pod pritiskom, što zahtijeva strateški pristup njihovom očuvanju i integraciji u urbani razvoj. Studija će obuhvatiti mapiranje svih postojećih parkova, šuma, travnjaka, javnih vrtova i drugih zelenih površina, procjenu njihove ekološke i društvene vrijednosti, te predlaganje mjera za unapređenje, proširenje i održavanje tih površina. Osim toga, u studiji će biti predložene nove lokacije za formiranje zelenih površina, u skladu sa potrebama građana i ekološkim standardima.
Ciljevi projekta: Izrada sveobuhvatnog pregleda i analize zelenih površina u Kolašinu. Očuvanje i unapređenje postojećih zelenih površina. Planiranje novih zelenih površina u skladu sa urbanističkim potrebama. Povećanje ekološke održivosti i kvaliteta života građana. Unapređenje svijesti o važnosti zelenih površina za društvo i prirodu.
Projektne aktivnosti: Prikupljanje i analiza podataka o postojećim zelenim površinama. Mapiranje i kategorizacija zelenih površina po njihovoj funkciji i stanju. Konsultacije sa građanima i stručnjacima za identifikaciju potreba i mogućnosti. Izrada prijedloga mjera za zaštitu, proširenje i održavanje zelenih površina. Identifikacija potencijalnih lokacija za nove zelene površine.
Očekivani rezultati: Izrađena i usvojena Studija zelenih površina u opštini Kolašin. Identifikovane ključne oblasti za očuvanje i unapređenje zelenih površina. Povećana površina i kvalitet zelenih površina kroz planirane intervencije. Bolje planiranje urbanog razvoja uz integraciju zelenih površina.
Izlazni indikatori: Broj mapiranih i analiziranih zelenih površina. Broj predloženih mjera za unapređenje i očuvanje zelenih površina. Procenat povećanja zelenih površina u budućim planovima.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici opštine Kolašin, turisti. Lokalna uprava, urbanisti, ekološke organizacije.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za zaštitu životne sredine)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 20.000 EUR. Izvori finansiranja: lokalni budžet, Eko fond
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Stanovnici opštine Kolašin, turisti. Lokalna uprava, urbanisti, ekološke organizacije.

Naziv Projekta: 60. Sanacija i rekultivacija laguna za otpadne vode
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija ekoremedijacije u Crnoj Gori
Opis projekta: Otpadne vode iz gradskog kanalizacionog sistema se sada tretiraju tršćanim poljima, u postojećim lagunama pored rijeke Tare, u blizini naselja Breza. Međutim, prostor je DUP-om Breza predviđen za sport i rekreaciju. Nakon puštanja u rad novog PPOV potrebno je sanirati predmetni prostor i privesti namjeni u skladu sa prostorno planskom dokumentacijom.
Ciljevi projekta: Saniran i rekultivisan prostor laguna
Projektne aktivnosti: Izrada plana sanacije i rekultivacije Izvođenje radova
Očekivani rezultati: Dobijen novi prostor za sportsko rekreativne aktivnosti u blizini turističkih objekata
Izlazni indikatori: Stepen kvaliteta vode u rijeci Tari Kvadratura novih površina za sport i rekreaciju
Krajnji korisnici projekta: Građani Turisti
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.000.000EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 61. Izrada projekta i izgradnja Autobuske stanice
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja 2019-2035 s Akcionim planom
Opis projekta: Izrada projekta i izgradnja nove Autobuske stanice u Kolašinu ima za cilj stvaranje modernog, funkcionalnog i pristupačnog saobraćajnog centra koji će zadovoljavati potrebe građana i posjetilaca grada. Nova stanica će uključivati sve neophodne sadržaje, poput čekalnica, blagajni, sanitarnih čvorova, parkinga i komercijalnih prostora. Planira se integracija autobuskih linija sa drugim vidovima prevoza, čime će se poboljšati mobilnost i smanjiti saobraćajne gužve u gradu. Osim toga, posebna pažnja će biti posvećena estetskom uređenju objekta i njegove okoline, kako bi se uklopio u urbanistički plan grada i doprinio atraktivnosti Kolašina.
Ciljevi projekta: Izgradnja moderne i funkcionalne autobuske stanice. Poboljšanje kvaliteta javnog prevoza i povezanosti grada. Povećanje sigurnosti i udobnosti za putnike. Smanjenje saobraćajnih gužvi kroz bolje planiranje transporta. Integracija stanice u urbani razvoj Kolašina.
Projektne aktivnosti: Izrada projektne dokumentacije za autobusku stanicu. Izvođenje građevinskih radova i izgradnja stanice. Uređenje okoliša i izgradnja prateće infrastrukture. Integracija autobuskih linija sa drugim vidovima prevoza. Postavljanje informativnih i sigurnosnih sistema.
Očekivani rezultati: Izgrađena moderna autobuska stanica u Kolašinu. Povećan broj putnika koji koriste javni prevoz. Smanjenje saobraćajnih gužvi i emisija CO2.
Izlazni indikatori: Broj putnika i autobuskih linija koje koriste stanicu. Kvalitet usluga i zadovoljstvo korisnika. Površina stanice i broj izgrađenih objekata.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici Kolašina, turisti, prevoznici. Lokalna uprava, preduzetnici.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.000.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka u izgradnji stanice. Evaluacija uticaja na saobraćaj i kvalitet usluga.

Naziv Projekta: 62. Rekonstrukcija Doma mladih i gorštaka
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija razvoja sporta
Opis projekta: Rekonstrukcija Doma mladih i gorštaka u Kolašinu usmjerena je na revitalizaciju ovog značajnog kulturnog i društvenog prostora. Dom mladih i gorštaka ima dugu tradiciju u gradu, ali trenutno nije u potpunosti funkcionalan zbog dotrajalosti objekta i zastarjelih instalacija. Planira se potpuna obnova unutrašnjosti i eksterijera objekta, uključujući modernizaciju tehničke opreme, poboljšanje energetske efikasnosti i prilagođavanje prostora savremenim potrebama mladih i gorštaka. Projekat takođe uključuje i razvoj novih programa i aktivnosti koje će ovaj prostor učiniti centralnim mjestom okupljanja i kreativnog izražavanja.
Ciljevi projekta: Revitalizacija i modernizacija Doma mladih i gorštaka. Povećanje dostupnosti i kvaliteta kulturnih i društvenih aktivnosti. Podsticanje kreativnosti i socijalne integracije mladih. Unapređenje energetske efikasnosti i održivosti objekta. Očuvanje i promocija kulturne baštine Kolašina.
Projektne aktivnosti: Rekonstrukcija i modernizacija objekta. Nabavka nove tehničke opreme i namještaja. Razvoj novih programa za mlade i gorštake. Promocija aktivnosti i događaja u Domu.
Očekivani rezultati: Potpuno rekonstruisan i funkcionalan Dom mladih i gorštaka. Povećan broj korisnika i organizovanih aktivnosti. Poboljšana energetska efikasnost objekta.
Izlazni indikatori: Površina rekonstruisanog objekta i broj organizovanih aktivnosti. Broj korisnika i učesnika u programima. Smanjena potrošnja energije i emisija CO2.
Krajnji korisnici projekta: Mladi, gorštaci, kulturne i sportske organizacije. Stanovnici Kolašina.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 500.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka rekonstrukcije i implementacije programa. Evaluacija zadovoljstva korisnika i efekata na zajednicu.

Naziv Projekta: 63. Projektovanje i izgradnja Vatrogasnog doma
Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija za smanjenje rizika od katastrofa
Opis projekta: Projekat projektovanja i izgradnje Vatrogasnog doma u Kolašinu ima za cilj unapređenje kapaciteta lokalne vatrogasne službe kroz obezbjeđivanje savremenog i funkcionalnog objekta. Novi Vatrogasni dom će biti opremljen svim potrebnim sadržajima, uključujući garaže za vatrogasna vozila, skladišta opreme, prostorije za obuku, kao i prostor za odmor i rad vatrogasaca. Planira se da objekat bude energetska efikasan i otporan na prirodne nepogode, čime će se osigurati njegova dugoročna održivost. Projekat će također uključiti nabavku nove opreme i vozila, te unapređenje organizacije i upravljanja vatrogasnim operacijama u Kolašinu.
Ciljevi projekta: Izgradnja novog i savremenog Vatrogasnog doma. Unapređenje kapaciteta vatrogasne službe u Kolašinu. Povećanje sigurnosti građana kroz bržu i efikasniju intervenciju. Obezbeđivanje adekvatnih uslova za rad i obuku vatrogasaca. Poboljšanje energetske efikasnosti i održivosti objekta.
Projektne aktivnosti: Izgrađen i opremljen novi Vatrogasni dom. Poboljšana efikasnost i brzina vatrogasnih intervencija. Povećana sigurnost građana i imovine.
Očekivani rezultati: Površina izgrađenog objekta i broj novih vozila. Broj vatrogasnih intervencija i vrijeme reakcije. Poboljšana opremljenost i obučeni kadrovi.
Izlazni indikatori: Vatrogasna služba, stanovnici Kolašina. Lokalna uprava i hitne službe.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici Kolašina.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, Služba zaštite i spašavanja
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.000.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i opremanja doma. Evaluacija efikasnosti vatrogasnih intervencija i sigurnosnih mjera.

<p>Naziv Projekta: 64. Izgradnja administrativno-poslovne zgrade Opštine Kolašin sa parking garažom</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija reforme javne uprave 2022 – 2026. godina</p>
<p>Opis projekta: Projekat izgradnje nove administrativno-poslovne zgrade Opštine Kolašin sa gradskom garažom usmjeren je na centralizaciju i unapređenje rada lokalne administracije, kao i na obezbjeđivanje dodatnih poslovnih prostora i parking kapaciteta. Nova zgrada će biti moderna, energetska efikasna i izgrađena prema najvišim standardima, uz integraciju digitalnih tehnologija za bolji pristup i uslugu građanima. Gradska garaža za potrebe ovog objekta, značajno će smanjiti problem nedostatka parking prostora u centru grada. Projekat takođe uključuje uređenje okoline zgrade i povezivanje sa glavnim saobraćajnicama.</p>
<p>Ciljevi projekta: Izgradnja nove administrativno-poslovne zgrade Opštine. Povećanje efikasnosti i dostupnosti usluga građanima. Obezbjeđivanje dodatnih poslovnih prostora i parking kapaciteta. Unapređenje urbanog prostora i smanjenje saobraćajnih problema. Promocija energetske efikasnosti i održivosti.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja zgrade i garaže. Uređenje okoliša i saobraćajne infrastrukture. Integracija digitalnih tehnologija u poslovanje Opštine. Organizacija i useljenje administrativnih službi i poslovnih subjekata.</p>
<p>Očekivani rezultati: Izgrađena i funkcionalna administrativno-poslovna zgrada Opštine. Povećana dostupnost parkinga u centru grada. Poboljšan kvalitet usluga građanima i poslovnoj zajednici.</p>
<p>Izlazni indikatori: Površina izgrađenog objekta i broj parking mjesta. Broj zaposlenih i korisnika usluga. Smanjen saobraćajni pritisak u centru grada.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Zaposleni u Opštini, poslovni subjekti, građani.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 3.500.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i opremanja zgrade. Evaluacija zadovoljstva korisnika i efekata na urbani prostor.</p>

Naziv Projekta: 65. Izgradnja poslovne zgrade i skladišta za potrebe komunalnih preduzeća
Uskladenost sa nacionalnom politikom: Strategija upravljanja otpadom u Crnoj Gori
Opis projekta: Izgradnja poslovne zgrade i skladišta za potrebe komunalnih preduzeća u Kolašinu ima za cilj stvaranje centralnog prostora koji će obuhvatiti sve neophodne sadržaje za efikasan rad komunalnih službi. Nova zgrada će uključivati kancelarije, skladišta, garaže za vozila, te tehničke prostorije za održavanje i popravke. Time će se omogućiti bolje organizovanje i upravljanje komunalnim aktivnostima, povećati efikasnost i smanjiti troškovi poslovanja. Projekat također predviđa izgradnju infrastrukturnih objekata koji će omogućiti bolje skladištenje opreme i materijala, čime će se unaprijediti kvalitet komunalnih usluga u Kolašinu.
Ciljevi projekta: Izgradnja poslovne zgrade i skladišta za komunalna preduzeća. Poboljšanje organizacije i efikasnosti komunalnih usluga. Obezbjedivanje adekvatnih prostorija za skladištenje opreme i materijala. Smanjenje operativnih troškova i povećanje kvaliteta usluga. Unapređenje radnih uslova za zaposlene u komunalnim službama.
Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja poslovne zgrade i skladišta. Oprema i namještaj za kancelarije i skladišta. Organizacija rada komunalnih službi u novim prostorima. Upravljanje i održavanje izgrađenih objekata.
Očekivani rezultati: Izgrađeni poslovni prostori i skladišta za komunalna preduzeća. Poboljšana organizacija i efikasnost rada komunalnih službi. Smanjeni operativni troškovi i bolji kvalitet usluga.
Izlazni indikatori: Površina izgrađenog objekta i broj parking mjesta. Broj zaposlenih i korisnika usluga. Smanjen saobraćajni pritisak u centru grada.
Krajnji korisnici projekta: Komunalna preduzeća, zaposleni u komunalnim službama. Stanovnici Kolašina.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, Vodovod i Komunalno preduzeće
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.200.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i opremanja objekta. Evaluacija uticaja na kvalitet komunalnih usluga.

Naziv Projekta: 66. Projektovanje i izgradnja novog Centra za socijalni rad
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite
Opis projekta: Projektovanje i izgradnja novog Centra za socijalni rad u Kolašinu predstavlja ključni korak ka unapređenju socijalne zaštite i pomoći u lokalnoj zajednici. Novi objekat će biti moderno opremljen i prilagođen potrebama korisnika socijalnih usluga, uključujući savjetovaništa, kancelarije za stručne radnike, kao i prostorije za grupni rad i terapije. Centar će omogućiti bolje uslove za rad zaposlenih, efikasnije pružanje socijalnih usluga, te će biti pristupačan za sve korisnike, uključujući osobe sa invaliditetom. Poseban akcenat će biti stavljen na diskreciju i privatnost korisnika usluga, kao i na održivost i energetska efikasnost objekta.
Ciljevi projekta: Izgradnja novog Centra za socijalni rad u Kolašinu. Povećanje dostupnosti i kvaliteta socijalnih usluga. Obezbjedivanje adekvatnih uslova za rad socijalnih radnika. Povećanje pristupačnosti usluga za sve korisnike. Unapređenje socijalne inkluzije i podrške ranjivim grupama.
Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja Centra za socijalni rad. Oprema i namještaj za kancelarije i savjetovaništa. Organizacija rada i pružanja usluga u novom centru. Promocija socijalnih usluga i podrške u zajednici.
Očekivani rezultati: Izgrađen i opremljen Centar za socijalni rad. Poboljšani pristup socijalnim uslugama i zadovoljstvo korisnika. Unapređena efikasnost i kvalitet rada socijalnih radnika.
Izlazni indikatori: Površina izgrađenog objekta i broj pruženih usluga. Broj korisnika socijalnih usluga i njihov stepen zadovoljstva. Kvalitet radnih uslova za zaposlene u centru.
Krajnji korisnici projekta: Korisnici socijalnih usluga, socijalni radnici. Ranjive grupe, osobe sa invaliditetom.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, Centar za socijalni rad
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 800.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i opremanja centra. Evaluacija kvaliteta socijalnih usluga i zadovoljstva korisnika.

Naziv Projekta: 67. Projektovanje i izgradnja zgrade Crvenog krsta
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite
Opis projekta: Projektovanje i izgradnja nove zgrade Crvenog krsta u Kolašinu ima za cilj stvaranje adekvatnog i funkcionalnog prostora koji će omogućiti ovoj organizaciji efikasnije pružanje humanitarne pomoći, edukacije i podrške ugroženim grupama. Nova zgrada će uključivati kancelarije, skladišta, prostorije za obuku i edukaciju, kao i prostor za distribuciju pomoći. Izgradnja objekta će omogućiti Crvenom krstu da proširi svoje aktivnosti i poveća kapacitet za reagovanje u hitnim situacijama, te da efikasnije koordinira sa lokalnim vlastima i drugim organizacijama. Poseban naglasak biće stavljen na energetske efikasno projektovanje i održivost zgrade.
Ciljevi projekta: Izgradnja nove zgrade Crvenog krsta u Kolašinu. Poboljšanje kapaciteta za pružanje humanitarne pomoći i edukacije. Obezbjedivanje adekvatnih prostorija za rad i skladištenje. Unapređenje koordinacije i saradnje sa lokalnim zajednicama. Promocija održivog razvoja i energetske efikasnosti.
Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja zgrade Crvenog krsta. Oprema i namještaj za kancelarije, skladišta i učionice. Organizacija i proširenje aktivnosti Crvenog krsta u novim prostorima. Promocija volonterizma i humanitarne pomoći.
Očekivani rezultati: Izgrađena i funkcionalna zgrada Crvenog krsta. Povećan kapacitet za pružanje pomoći i edukacije. Poboljšana saradnja sa lokalnim zajednicama i institucijama.
Izlazni indikatori: Površina izgrađenog objekta i kapacitet skladišta. Broj korisnika usluga i učesnika u edukativnim programima. Povećan broj volontera i humanitarnih akcija.
Krajnji korisnici projekta: Korisnici pomoći Crvenog krsta, volonteri, lokalna zajednica. Ugrožene grupe, djeca, stari i bolesni.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam i Crveni krst Crne Gore)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 800.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i opremanja objekta. Evaluacija efekata na pružanje pomoći i edukacije.

Naziv Projekta: 68. Izgradnja tržnog centra i pijace sa podzemnom parking garažom
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija regionalnog razvoja Crne Gore
Opis projekta: Projekat izgradnje tržnog centra i pijace sa podzemnom parking garažom u Kolašinu usmjeren je na stvaranje modernog i multifunkcionalnog prostora koji će zadovoljiti potrebe građana i turista za trgovinom, socijalizacijom i parkiranjem. Tržni centar će obuhvatiti različite maloprodajne objekte, restorane, i druge komercijalne sadržaje, dok će pijaca biti mjesto za prodaju lokalnih proizvoda, čime će se podržati domaća poljoprivreda i zanatstvo. Podzemna garaža će riješiti problem nedostatka parking prostora u centru grada, smanjujući saobraćajne gužve i poboljšavajući pristupnost centra. Projekat će biti realizovan uz visoke standarde energetske efikasnosti i urbanističke estetike.
Ciljevi projekta: Izgradnja modernog tržnog centra i pijace sa podzemnom garažom. Poboljšanje trgovačke ponude i dostupnosti proizvoda u Kolašinu. Podrška lokalnoj poljoprivredi i zanatstvu. Rješavanje problema parkiranja u centru grada. Promocija održivog razvoja i energetske efikasnosti.
Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja tržnog centra, pijace i podzemne garaže. Oprema i namještaj za maloprodajne objekte i pijacu. Organizacija i promocija trgovinskih aktivnosti i lokalnih proizvoda. Upravljanje i održavanje objekta i garaže.
Očekivani rezultati: Izgrađen i funkcionalan tržni centar i pijaca sa garažom. Poboljšana trgovačka ponuda i pristup lokalnim proizvodima. Smanjenje saobraćajnih gužvi i povećanje parking kapaciteta.
Izlazni indikatori: Površina izgrađenog tržnog centra i pijace. Broj prodajnih objekata i lokalnih proizvoda na pijaci. Broj parking mjesta u podzemnoj garaži.
Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, turisti, lokalni proizvođači. Preduzetnici, trgovci, ugostitelji.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam i Komunalno preduzeće)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 4.000.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i opremanja objekta. Evaluacija uticaja na lokalnu ekonomiju i saobraćaj.

<p>Naziv Projekta: 69. Izgradnja stambene zgrade za potrebe zdravstvenih radnika</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023-2027</p>
<p>Opis projekta: Projekat izgradnje stambene zgrade za zdravstvene radnike u Kolašinu je usmjeren ka rješavanju stambenih problema zaposlenih u zdravstvenom sektoru, čime će se unaprijediti stabilnost i motivacija ove važne kadrovske strukture. Zgrada će biti projektovana tako da pruži ugodan i funkcionalan životni prostor, uz primjenu savremenih građevinskih standarda, uključujući i energetske efikasne sisteme. S obzirom na značaj zdravstvenih radnika za lokalnu zajednicu, projekat ima za cilj privlačenje novih stručnjaka u Kolašin i zadržavanje postojećih kroz poboljšanje njihovih životnih uslova. Takođe, objekat će biti lociran u blizini zdravstvenih ustanova radi lakšeg pristupa radnom mjestu.</p>
<p>Ciljevi projekta: Pružanje stambenih rješenja za zdravstvene radnike. Povećanje stabilnosti i motivacije zaposlenih u zdravstvenom sektoru. Privlačenje i zadržavanje kvalifikovanih zdravstvenih kadrova. Poboljšanje životnih uslova za zdravstvene radnike i njihove porodice. Podrška održivom razvoju kroz energetske efikasne objekte.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja stambene zgrade. Nabavka i instalacija opreme i namještaja. Organizacija useljavanja i održavanje objekta. Promocija projekta među zdravstvenim radnicima.</p>
<p>Očekivani rezultati: Izgrađena i funkcionalna stambena zgrada za zdravstvene radnike. Unaprijeđeni stambeni uslovi i zadovoljstvo zaposlenih u zdravstvu. Povećana privlačnost rada u zdravstvenim ustanovama Kolašina.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj izgrađenih stanova i broj useljenih zdravstvenih radnika. Stepen zadovoljstva stambenim rješenjima. Povećanje broja zdravstvenih radnika u lokalnoj zajednici.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Zdravstveni radnici i njihove porodice. Zdravstvene ustanove u Kolašinu.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.300.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i useljavanja stanara. Evaluacija uticaja na zdravstveni sektor i zadovoljstvo korisnika.</p>

<p>Naziv Projekta: 70. Izgradnja stambene zgrade za potrebe zaposlenih u lokalnoj upravi</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023-2027</p>
<p>Opis projekta: Izgradnja stambene zgrade za potrebe zaposlenih u lokalnoj upravi Kolašina predstavlja ključnu investiciju u unapređenje životnih uslova i stabilnosti zaposlenih koji obavljaju važne javne funkcije. Projekat predviđa izgradnju moderne stambene zgrade koja će zadovoljiti sve potrebe zaposlenih i njihovih porodica, uz primjenu savremenih standarda energetske efikasnosti i održivosti. Obezbeđivanje stambenih rješenja za ovu grupu zaposlenih ima za cilj poboljšanje motivacije i zadovoljstva na radnom mjestu, što će se direktno odraziti na kvalitet usluga koje lokalna uprava pruža građanima. Pored toga, projekat će doprinijeti i smanjenju fluktuacije kadra unutar lokalne administracije.</p>
<p>Ciljevi projekta: Obezbeđivanje stambenih rješenja za zaposlene u lokalnoj upravi. Povećanje zadovoljstva i motivacije zaposlenih u javnom sektoru. Poboljšanje kvaliteta usluga lokalne uprave. Smanjenje fluktuacije kadra u lokalnoj administraciji. Promocija održivog stanovanja kroz energetske efikasnu gradnju.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja stambene zgrade. Nabavka namještaja i opreme za stanove. Organizacija procesa useljavanja zaposlenih. Upravljanje i održavanje stambenog objekta.</p>
<p>Očekivani rezultati: Izgrađena i opremljena stambena zgrada za potrebe zaposlenih u lokalnoj upravi. Povećana stabilnost i motivacija zaposlenih. Poboljšan kvalitet usluga koje lokalna uprava pruža građanima.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj izgrađenih stanova i useljenih zaposlenih. Stepen zadovoljstva stambenim rješenjima među zaposlenima. Poboljšanje efikasnosti i kvaliteta rada lokalne uprave.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Zaposleni u lokalnoj upravi, njihove porodice. Građani Kolašina kao korisnici usluga lokalne uprave.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.300.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i useljavanja. Evaluacija uticaja na rad lokalne uprave i zadovoljstvo zaposlenih.</p>

Naziv Projekta: 71. Izgradnja stambene zgrade za potrebe pripadnika MUP-a
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023-2027
Opis projekta: Projekat izgradnje nove stambene zgrade za pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) u Kolašinu ima za cilj obezbjeđivanje adekvatnih stambenih rješenja za policijske službenike i druge zaposlene u MUP-u. Izgradnja ove zgrade ne samo da će poboljšati životne uslove ovih zaposlenih, već će značajno doprinijeti njihovoj motivaciji i efikasnosti na radnom mjestu. Zgrada će biti izgrađena prema savremenim standardima, sa fokusom na sigurnost, funkcionalnost i energetska efikasnost. Lokacija će biti pažljivo odabrana kako bi se omogućio brz pristup radnim mjestima, što je posebno važno za hitne službe i interventne jedinice. Projekat će takođe obuhvatiti zajedničke prostore za odmor i rekreaciju.
Ciljevi projekta: Obezbjeđivanje stambenih rješenja za pripadnike MUP-a. Povećanje sigurnosti i efikasnosti zaposlenih u policijskim i sigurnosnim službama. Poboljšanje životnih uslova za pripadnike MUP-a i njihove porodice. Podrška održivom razvoju kroz primjenu energetska efikasna rješenja. Povećanje stabilnosti kadra unutar MUP-a.
Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja stambene zgrade. Nabavka i postavljanje namještaja i opreme. Organizacija useljavanja i upravljanje zgradom. Praćenje sigurnosnih aspekata u zgradi.
Očekivani rezultati: Izgrađena i funkcionalna stambena zgrada za pripadnike MUP-a. Poboljšani stambeni uslovi i povećana motivacija zaposlenih u MUP-u. Povećana sigurnost i efikasnost policijskih službenika.
Izlazni indikatori: Broj izgrađenih stanova i broj useljenih pripadnika MUP-a. Povećanje stepena zadovoljstva stambenim rješenjima. Povećana stabilnost kadra u MUP-u.
Krajnji korisnici projekta: Pripadnici MUP-a, njihove porodice. Policijske i sigurnosne službe u Kolašinu.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.300.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i useljavanja stanara. Evaluacija uticaja na sigurnosne službe i zadovoljstvo korisnika.

<p>Naziv Projekta: 72. Izgradnja stambene zgrade za potrebe pripadnika Osnovnog suda i Katastra</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023-2027</p>
<p>Opis projekta: Projekat izgradnje stambene zgrade za pripadnike Osnovnog suda i Katastra u Kolašinu ima za cilj poboljšanje stambenih uslova za zaposlene u ovim ključnim pravosudnim i administrativnim institucijama. Stambena zgrada će biti projektovana da obezbijedi moderan, funkcionalan i siguran prostor za život, prilagođen potrebama zaposlenih i njihovih porodica. Projekat uključuje primjenu najnovijih građevinskih standarda, sa posebnim fokusom na energetske efikasnost i održivost. Ova inicijativa će doprinijeti stabilnosti kadra, povećanju motivacije zaposlenih i, posljedično, boljoj efikasnosti u radu suda i katastra. Lokacija zgrade će biti odabrana tako da omogućava lak pristup radnim mjestima.</p>
<p>Ciljevi projekta: Obezbeđivanje stambenih rješenja za zaposlene u Osnovnom sudu i Katastru. Povećanje stabilnosti i motivacije zaposlenih u pravosudnim i administrativnim službama. Poboljšanje životnih uslova zaposlenih i njihovih porodica. Promocija energetske efikasne i održive građevinske prakse. Podrška efikasnijem radu suda i katastra kroz stabilizaciju kadra.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja stambene zgrade. Nabavka opreme i namještaja za stanove. Organizacija useljavanja i upravljanje zgradom. Praćenje zadovoljstva korisnika.</p>
<p>Očekivani rezultati: Izgrađena i funkcionalna stambena zgrada za zaposlene u Osnovnom sudu i Katastru. Poboljšani stambeni uslovi i povećana motivacija zaposlenih. Povećana stabilnost i efikasnost rada suda i katastra.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj izgrađenih stanova i useljenih zaposlenih. Stepen zadovoljstva stambenim rješenjima. Povećana efikasnost u radu pravosudnih i administrativnih službi.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Zaposleni u Osnovnom sudu i Katastru, njihove porodice. Pravosudne i administrativne institucije u Kolašinu.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.300.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i useljavanja stanara. Evaluacija uticaja na efikasnost rada suda i katastra i zadovoljstvo zaposlenih.</p>

Naziv Projekta: 73. Izgradnja stambene zgrade za prosvjetne radnike
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023-2027
Opis projekta: Projekat izgradnje stambene zgrade za prosvjetne radnike u Kolašinu ima za cilj pružanje stambenih rješenja za zaposlene u obrazovnom sektoru, što će doprinijeti stabilizaciji i unapređenju kadrovske strukture u školama i vrtićima. Zgrada će biti moderno opremljena, sa fokusom na energetske efikasne sisteme i prilagođena potrebama prosvjetnih radnika i njihovih porodica. Obezbeđivanje adekvatnih stambenih uslova smatra se ključnim za privlačenje i zadržavanje kvalitetnih kadrova, te će projekat uključivati i dodatne sadržaje poput zajedničkih prostora za odmor i rekreaciju. Poseban akcenat će biti stavljen na pristupačnost i lokaciju blizu obrazovnih ustanova.
Ciljevi projekta: Obezbeđivanje stambenih rješenja za prosvjetne radnike. Povećanje zadovoljstva i stabilnosti zaposlenih u obrazovnom sektoru. Privlačenje i zadržavanje kvalitetnih kadrova u obrazovanju. Poboljšanje životnih uslova prosvjetnih radnika. Promocija energetske efikasnosti i održivog stanovanja.
Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja stambene zgrade. Oprema i namještaj za stanove i zajedničke prostore. Organizacija dodjele stanova prosvjetnim radnicima. Upravljanje i održavanje stambenog objekta.
Očekivani rezultati: Izgrađena i funkcionalna stambena zgrada za prosvjetne radnike. Poboljšani stambeni uslovi i zadovoljstvo zaposlenih u obrazovanju. Povećana privlačnost prosvjetnih zanimanja u Kolašinu.
Izlazni indikatori: Broj izgrađenih stanova i korisnika. Stopa popunjenosti stambene zgrade. Stepen zadovoljstva prosvjetnih radnika stambenim uslovima.
Krajnji korisnici projekta: Prosvjetni radnici, njihove porodice. Obrazovne ustanove u Kolašinu.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.300.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i useljavanja stanara. Evaluacija zadovoljstva korisnika i uticaja na obrazovni sektor.

Naziv Projekta: 74. Izgradnja bioskopske sale u Spomen domu
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalni program razvoja kulture 2023–2027.
Opis projekta: Projekat izgradnje bioskopske sale u Spomen domu u Kolašinu ima za cilj unapređenje kulturne ponude opštine i stvaranje prostora za prikazivanje filmova, održavanje kulturnih manifestacija i okupljanje građana. Sala će biti opremljena modernom tehnologijom za prikazivanje filmova, sa fokusom na zvučnu i vizuelnu opremu koja će omogućiti visokokvalitetan doživljaj za posjetioce. Pored filmskih projekcija, sala će biti dostupna za druge vrste kulturnih dešavanja, uključujući pozorišne predstave, koncerte i edukativne programe. Projekat doprinosi obogaćivanju kulturnog života lokalne zajednice i podstiče veće učešće građana u kulturnim aktivnostima.
Ciljevi projekta: Obezbeđivanje prostora za prikazivanje filmova i kulturne manifestacije. Unapređenje kulturne ponude opštine Kolašin. Povećanje dostupnosti kulturnih sadržaja za građane. Podrška razvoju lokalne kulture i umjetnosti. Jačanje zajedništva kroz kulturna okupljanja.
Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja bioskopske sale. Nabavka i instalacija audio-vizuelne opreme. Organizacija programa i kulturnih manifestacija u sali. Promocija i marketing nove kulturne ponude.
Očekivani rezultati: Izgrađena i funkcionalna bioskopska sala u Spomen domu. Povećana posjećenost kulturnim događajima. Povećan broj kulturnih manifestacija u opštini.
Izlazni indikatori: Broj organizovanih projekcija i manifestacija. Broj posjetilaca bioskopske sale. Stepen zadovoljstva posjetilaca i korisnika sale.
Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, kulturni radnici, turisti.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, Centar za kulturu
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje izgradnje i opremanja sale. Evaluacija zadovoljstva korisnika i posjećenosti manifestacija.

<p>Naziv Projekta: 75. Podrška radu KUD-a “Mijat Mašković” u očuvanju nematerijalnog kulturnog dobra</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalni program razvoja kulture 2023–2027.</p>
<p>Opis projekta: Podrška radu Kulturno-umjetničkog društva (KUD) “Mijat Mašković” ima za cilj očuvanje i promociju nematerijalnog kulturnog nasljeđa Kolašina, posebno kroz tradicionalnu muziku, ples i običaje. KUD “Mijat Mašković” je ključni nosilac ovih aktivnosti, a projekat obuhvata finansijsku i tehničku podršku društvu, uključujući obnavljanje nošnji, instrumenata i organizaciju nastupa. Pored toga, projekat će uključivati i edukativne radionice za mlade, kako bi se osigurala međugeneracijska transmisija kulturnih vrijednosti. Ova inicijativa ima za cilj da ojača kulturni identitet lokalne zajednice i promoviše Kolašin kao čuvara tradicionalnih kulturnih oblika.</p>
<p>Ciljevi projekta: Očuvanje nematerijalnog kulturnog nasljeđa kroz rad KUD-a “Mijat Mašković”. Povećanje svijesti o važnosti kulturnog nasljeđa među građanima. Podrška organizaciji i nastupima KUD-a. Edukacija mladih o tradicionalnoj kulturi. Jačanje kulturnog identiteta lokalne zajednice.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Finansijska podrška za obnavljanje nošnji i instrumenata. Organizacija radionica i edukativnih programa. Podrška organizaciji i promociji nastupa KUD-a. Učestvovanje KUD-a na domaćim i međunarodnim manifestacijama.</p>
<p>Očekivani rezultati: Očuvano i unaprijeđeno nematerijalno kulturno nasljeđe Kolašina. Povećan broj članova i učesnika u aktivnostima KUD-a. Povećano učešće mladih u očuvanju tradicije.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj organizovanih nastupa i radionica. Broj učesnika u aktivnostima KUD-a. Broj obnovljenih kulturnih nošnji i instrumenata.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Članovi KUD-a, mladi, lokalna zajednica, turisti.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za društvene djelatnosti i Centar za kulturu)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Izvori finansiranja: lokalni budžet, donacije.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka u očuvanju kulturnog nasljeđa. Evaluacija uticaja na lokalnu zajednicu i zadovoljstvo učesnika.</p>

Naziv Projekta: 76. Rekonstrukcija Kaluđerovog mosta na Morači
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalni program razvoja kulture 2023–2027.
Opis projekta: Projekat rekonstrukcije Kaluđerovog mosta na Morači ima za cilj očuvanje i obnovu ovog značajnog kulturno-istorijskog spomenika, koji predstavlja važan dio kulturnog nasljeđa Kolašina. Most, koji datira iz perioda srednjeg vijeka, je važan ne samo zbog svoje istorijske vrijednosti, već i zbog svoje funkcionalne uloge u povezivanju zajednica na obalama Morače. Rekonstrukcija će uključivati konzervatorske radove kako bi se sačuvao autentičan izgled mosta, uz poboljšanje njegove sigurnosti i stabilnosti. Projekat takođe ima za cilj povećanje turističke atraktivnosti mosta kao kulturne znamenitosti.
Ciljevi projekta: Očuvanje i obnova Kaluđerovog mosta kao kulturno-istorijskog spomenika. Povećanje sigurnosti i stabilnosti mosta. Povećanje turističke atraktivnosti Kolašina. Promocija kulturnog nasljeđa opštine. Povezivanje zajednica na obalama Morače.
Projektne aktivnosti: Konzervatorski radovi na obnovi mosta. Osiguravanje strukturalne stabilnosti mosta. Postavljanje informativnih tabli i turističke signalizacije. Promocija mosta kao turističke destinacije.
Očekivani rezultati: Rekonstruisan i sačuvan Kaluđerov most. Povećan broj posjetilaca i turista. Povećana sigurnost korišćenja mosta.
Izlazni indikatori: Broj izvedenih konzervatorskih radova. Broj posjetilaca mosta nakon rekonstrukcije. Stepen očuvanosti kulturnog nasljeđa.
Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, turisti, kulturni radnici.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 150.000 EUR. Izvori finansiranja: lokalni budžet, donacije.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka konzervatorskih radova. Evaluacija uticaja na turizam i očuvanje nasljeđa.

<p>Naziv Projekta: 77. Izrada projekta uređenja enterijera i digitalizacije gradskog Muzeja</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalni program razvoja kulture 2023–2027.</p>
<p>Opis projekta: Projekat izrade projekta uređenja enterijera i digitalizacije Muzeja u Kolašinu ima za cilj modernizaciju i unapređenje prezentacije muzejskog sadržaja kroz savremene tehnologije. Uređenje enterijera obuhvata adaptaciju prostora kako bi se posjetiocima omogućilo bolje iskustvo, dok digitalizacija muzeja podrazumijeva izradu digitalnih arhiva, virtuelnih tura i interaktivnih postavki. Projekat će takođe uključivati obuku osoblja za rad sa novim tehnologijama. Ova inicijativa ima za cilj povećanje posjećenosti muzeja, kao i očuvanje i promociju kulturnog nasljeđa kroz digitalne medije.</p>
<p>Ciljevi projekta: Modernizacija muzejskog enterijera i unapređenje posjetilačkog iskustva. Digitalizacija muzejskih sadržaja i arhiva. Povećanje dostupnosti kulturnog nasljeđa kroz savremene tehnologije. Edukacija osoblja za rad sa digitalnim alatima. Povećanje posjećenosti i atraktivnosti Muzeja.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Izrada projekta za uređenje enterijera Muzeja. Digitalizacija muzejskih sadržaja i arhiva. Uređenje virtuelnih tura i interaktivnih postavki. Obuka osoblja za rad sa novim tehnologijama. Promocija digitalizovanog sadržaja i novih postavki.</p>
<p>Očekivani rezultati: Modernizovan enterijer Muzeja. Digitalizovani muzejski sadržaji dostupni javnosti. Povećana posjećenost Muzeja i zadovoljstvo posjetilaca.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj digitalizovanih predmeta i postavki. Broj posjetilaca Muzeja i korisnika digitalnih sadržaja. Stepen zadovoljstva posjetilaca novim postavkama.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, turisti, kulturni radnici, istraživači.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam i Centar za kulturu Kolašin)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 150.000 EUR. Izvori finansiranja: lokalni budžet, donacije.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka digitalizacije i uređenja. Evaluacija zadovoljstva posjetilaca i korisnika digitalnih alata.</p>

<p>Naziv Projekta: 78. Podrška manifestacijama tango kamp, etno kamp i korifej teatar</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalni program razvoja kulture 2023–2027.</p>
<p>Opis projekta: Projekat podrške manifestacijama tango kamp, etno kamp i korifej teatar u Kolašinu ima za cilj obogaćivanje kulturne ponude opštine kroz promociju različitih oblika umjetnosti i tradicije. Tango kamp privlači ljubitelje plesa iz cijelog regiona, etno kamp promovira tradicionalnu muziku i zanate, dok korifej teatar okuplja pozorišne umjetnike i ljubitelje drame. Projekat obuhvata finansijsku i logističku podršku organizaciji ovih manifestacija, promociju na nacionalnom i međunarodnom nivou, kao i stvaranje infrastrukturnih uslova za njihov nesmetan rad. Inicijativa ima za cilj jačanje kulturnog identiteta Kolašina i privlačenje turista kroz raznovrsne kulturne sadržaje.</p>
<p>Ciljevi projekta: Podrška organizaciji kulturnih manifestacija u Kolašinu. Promocija kulturne raznolikosti i umjetničkog izraza. Povećanje turističke atraktivnosti opštine kroz kulturne događaje. Unapređenje kulturne infrastrukture za održavanje manifestacija. Jačanje kulturnog identiteta lokalne zajednice.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Finansijska i logistička podrška manifestacijama. Promocija događaja na nacionalnom i međunarodnom nivou. Unapređenje infrastrukture za održavanje manifestacija. Saradnja sa umjetničkim organizacijama i institucijama. Organizacija radionica i edukativnih programa tokom manifestacija.</p>
<p>Očekivani rezultati: Uspješno održane manifestacije tango kampa, etno kampa i korifej teatra. Povećana posjećenost kulturnim događajima. Jačanje kulturnog identiteta i turističke ponude Kolašina.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj održanih manifestacija i učesnika. Broj posjetilaca i turista privučenih manifestacijama. Stepen zadovoljstva učesnika i posjetilaca manifestacija.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, turisti, ljubitelji umjetnosti i kulture.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za društvene djelatnosti)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000 EUR. Izvori finansiranja: lokalni budžet, donacije.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje organizacije i realizacije manifestacija. Evaluacija uticaja na kulturni život i turizam u Kolašinu.</p>

Naziv Projekta: 79. Rekonstrukcija tvrđave na Vinića brdu
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalni program razvoja kulture 2023–2027.
Opis projekta: Rekonstrukcija tvrđave na Vinića brdu predstavlja ključni projekat očuvanja kulturno-istorijskog nasljeđa Kolašina. Tvrđava, koja datira iz perioda osmanske vladavine, predstavlja važan spomenik koji svjedoči o bogatoj istoriji ovog kraja. Cilj projekta je obnova i konzervacija tvrđave kako bi se sačuvala njena autentičnost, uz poboljšanje pristupačnosti za posjetioce i integraciju u turističku ponudu opštine. Projekat uključuje konzervatorske radove, izradu turističke infrastrukture, kao i postavljanje informativnih tabli koje objašnjavaju istorijski značaj tvrđave. Ova inicijativa će značajno doprinijeti očuvanju kulturnog nasljeđa i povećanju turističke atraktivnosti Kolašina.
Ciljevi projekta: Očuvanje i rekonstrukcija tvrđave na Vinića brdu. Povećanje turističke atraktivnosti Kolašina kroz očuvanje kulturnog nasljeđa. Edukacija javnosti o istorijskom značaju tvrđave. Povećanje dostupnosti i pristupačnosti tvrđave za posjetioce. Promocija kulturno-istorijskih znamenitosti opštine.
Projektne aktivnosti: Konzervatorski radovi na rekonstrukciji tvrđave. Izgradnja turističke infrastrukture oko tvrđave. Postavljanje informativnih tabli i signalizacije. Promocija tvrđave kao turističke destinacije.
Očekivani rezultati: Rekonstruisana i konzervisana tvrđava na Vinića brdu. Povećan broj turista i posjetilaca tvrđave. Povećana svijest o istorijskom značaju tvrđave.
Izlazni indikatori: Broj izvedenih konzervatorskih radova. Broj posjetilaca i turista. Stepen očuvanosti kulturnog nasljeđa.
Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, turisti, ljubitelji umjetnosti i kulture.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 450.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.
Procjena trajanja projekta: 36 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka rekonstrukcije i konzervacije. Evaluacija uticaja na turizam i očuvanje kulturnog nasljeđa.

Naziv Projekta: 80. Izrada konzervatorskog projekta rekonstrukcija stare škole “Risto Manojlović”
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalni program razvoja kulture 2023–2027.
Opis projekta: Izrada konzervatorskog projekta za rekonstrukciju stare škole “Risto Manojlović” u Kolašinu predstavlja ključni korak ka očuvanju ovog važnog kulturno-istorijskog objekta. Škola, koja ima značajnu ulogu u obrazovnoj istoriji Kolašina, sada zahtijeva detaljnu rekonstrukciju kako bi se sačuvala njena arhitektonska vrijednost i funkcionalnost za buduće generacije. Projekat će uključivati izradu konzervatorskog plana koji će definisati sve potrebne mjere za očuvanje i obnovu objekta, uz zadržavanje njegovih autentičnih karakteristika. Cilj je da se škola obnovi u skladu sa najvišim standardima zaštite kulturne baštine, te da se ponovo stavi u funkciju, bilo kao obrazovna ustanova ili kulturni centar.
Ciljevi projekta: Očuvanje i rekonstrukcija stare škole “Risto Manojlović”. Povećanje svijesti o važnosti očuvanja obrazovnih i kulturno-istorijskih objekata. Restauracija i revitalizacija objekta za buduću upotrebu. Edukacija lokalne zajednice o značaju kulturne baštine. Promocija kulturnih i obrazovnih vrijednosti opštine Kolašin.
Projektne aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta za rekonstrukciju škole. Priprema dokumentacije i planova za restauraciju. Organizacija radionica i konsultacija sa stručnjacima. Promocija značaja rekonstrukcije škole u lokalnoj zajednici.
Očekivani rezultati: Izrađen konzervatorski projekat za rekonstrukciju škole. Poboljšana očuvanost i restauracija škole. Povećana svijest o značaju očuvanja kulturno-istorijskih objekata.
Izlazni indikatori: Broj izrađenih konzervatorskih projekata. Broj konzultacija i radionica održanih tokom projekta. Stepen očuvanosti i restauracije škole nakon implementacije.
Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, kulturni radnici, obrazovne institucije.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 700.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.
Procjena trajanja projekta: 36 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje izrade konzervatorskog projekta i pripreme za rekonstrukciju. Evaluacija uticaja na očuvanje kulturne baštine i obrazovne vrijednosti.

<p>Naziv Projekta: 81. Izgradnja Sportsko rekreativnog centra “Lug” prema postojećem projektu</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori 2024 – 2028. godine</p>
<p>Opis projekta: Projekat izgradnje Sportsko rekreativnog centra “Lug” u Kolašinu ima za cilj stvaranje modernog prostora za sport i rekreaciju, namijenjenog građanima svih uzrasta, kao i turistima koji posjećuju ovu opštinu. Centar će obuhvatati više sportskih terena, uključujući terene za fudbal, košarku, tenis, i trčanje, kao i rekreativne zone poput parkova i prostora za odmor. Osim toga, centar će sadržati i modernu infrastrukturu za održavanje sportskih manifestacija, treninga i rekreativnih aktivnosti, što će doprinijeti zdravom načinu života lokalne zajednice. Projekat će koristiti postojeći urbanistički plan i prostorno-zemljišne resurse, čime se osigurava efikasna i održiva izgradnja.</p>
<p>Ciljevi projekta: Poboljšanje sportske infrastrukture u opštini Kolašin. Povećanje dostupnosti sportskih i rekreativnih sadržaja za građane i turiste. Podsticanje zdravih životnih navika i fizičke aktivnosti. Organizacija sportskih manifestacija i takmičenja. Razvoj turizma kroz sportske sadržaje.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Izgradnja sportskih terena i rekreativnih zona. Postavljanje sportske opreme i infrastrukture. Uređenje zelenih površina i staza za šetanje. Organizacija sportskih događaja i manifestacija. Promocija centra kao turističke destinacije.</p>
<p>Očekivani rezultati: Izgrađen i funkcionalan sportsko-rekreativni centar. Povećan broj korisnika sportskih sadržaja. Poboljšano zdravlje i fizička aktivnost građana. Povećan broj sportskih manifestacija u Kolašinu.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj izgrađenih terena i rekreativnih zona. Broj korisnika sportskih sadržaja i posjetilaca centra. Broj organizovanih sportskih manifestacija.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, sportisti, turisti, djeca i mladi.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 3.000.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 36 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i opremanja centra. Evaluacija korišćenja i uticaja centra na lokalnu zajednicu.</p>

Naziv Projekta: 82. Izgradnja sportsko rekreativne gradske plaže pored Tare
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori 2024 – 2028. godine
Opis projekta: Izgradnja rekreativne gradske plaže pored rijeke Tare u Kolašinu predstavlja projekat koji ima za cilj obogaćivanje turističke i rekreativne ponude grada. Plaža će biti uređena sa sadržajima poput šetališta, prostora za sunčanje, sportskih terena za odbojku na pijesku, teretane na otvorenom i dječijih igrališta. Projekat obuhvata i postavljanje infrastrukture za sportove na vodi, kao što su kajakarenje i veslanje, kao i ugostiteljskih objekata koji će dodatno unaprijediti boravak posjetilaca. Ova inicijativa ima za cilj privlačenje turista, povećanje atraktivnosti Kolašina tokom ljetnih mjeseci i stvaranje novog mjesta za rekreaciju i opuštanje lokalnog stanovništva.
Ciljevi projekta: Kreiranje nove rekreativne i turističke atrakcije u Kolašinu. Povećanje turističke ponude grada. Promocija sportova na vodi i zdravih životnih stilova. Povećanje posjećenosti Kolašina tokom ljetne sezone. Stvaranje prostora za opuštanje i rekreaciju građana.
Projektne aktivnosti: Uređenje plaže i izgradnja prateće infrastrukture. Postavljanje sportskih terena i igrališta. Izgradnja ugostiteljskih objekata i sanitarnih čvorova. Organizacija sportskih i rekreativnih aktivnosti. Promocija plaže kao turističke destinacije.
Očekivani rezultati: Uređena i opremljena gradska plaža pored Tare. Povećan broj posjetilaca i turista tokom ljetne sezone. Unaprijeđena turistička ponuda Kolašina.
Izlazni indikatori: Površina uređenog prostora na plaži. Broj korisnika plaže i sportskih sadržaja. Prihod od ugostiteljskih objekata i usluga.
Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, turisti, porodice sa djecom, sportisti.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 100.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje napretka izgradnje i opremanja plaže. Evaluacija posjećenosti i uticaja na turizam.

Naziv Projekta: 83. Projektovanje i izgradnja druge faze gradskog šetališta i biciklističke staze
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori 2024 – 2028. godine
Opis projekta: Projekat projektovanja i izgradnje druge faze gradskog šetališta i biciklističke staze u Kolašinu ima za cilj proširenje postojeće mreže šetališta i biciklističkih staza kako bi se povećala dostupnost i povezanost svih dijelova grada. Druga faza projekta fokusiraće se na povezivanje gradskih zona sa ključnim turističkim i rekreativnim lokacijama, omogućavajući stanovnicima i posjetiocima sigurno i ugodno kretanje pješke ili biciklom. Projekat će obuhvatiti izgradnju novih staza, uređenje zelenih površina, postavljanje klupa i javne rasvjete, kao i infrastrukturna rješenja koja će omogućiti siguran saobraćaj za bicikliste i pješake.
Ciljevi projekta: <ul style="list-style-type: none"> Proširenje mreže gradskog šetališta i biciklističkih staza. Povećanje dostupnosti rekreativnih prostora u gradu. Promocija zdravih životnih stilova kroz pješaćenje i biciklizam. Poboljšanje turističke ponude Kolašina. Povezivanje ključnih gradskih i turističkih lokacija.
Projektne aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> Projektovanje nove faze šetališta i biciklističkih staza. Izgradnja novih staza i postavljanje javne rasvjete. Uređenje zelenih površina duž staza. Postavljanje klupa, korpi za otpatke i drugih javnih sadržaja. Promocija korišćenja šetališta i biciklističkih staza.
Očekivani rezultati: <ul style="list-style-type: none"> Izgrađeno i opremljeno prošireno šetalište i biciklističke staze. Povećan broj korisnika šetališta i biciklističkih staza. Povećana povezanost gradskih i turističkih zona.
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none"> Broj kilometara novih šetališta i biciklističkih staza. Broj korisnika šetališta i biciklističkih staza. Stepen povezanosti gradskih i turističkih zona.
Krajnji korisnici projekta: <ul style="list-style-type: none"> Građani Kolašina, turisti, biciklisti, rekreativci.
Nadležni za realizaciju projekta: <ul style="list-style-type: none"> Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.000.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.
Procjena trajanja projekta: 36 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju <ul style="list-style-type: none"> Praćenje napretka izgradnje i korišćenja staza. Evaluacija zadovoljstva korisnika i povezanosti grada.

<p>Naziv Projekta: 84. Projektovanje i opremanje vještačke stijene za slobodno penjanje</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori 2024 – 2028. godine</p>
<p>Opis projekta: Projekat projektovanja i postavljanja vještačke stijene za slobodno penjanje u Kolašinu ima za cilj unapređenje sportske ponude opštine i pružanje novih mogućnosti za rekreaciju i adrenalinske aktivnosti. Vještačka stijena će biti dizajnirana za sve uzraste i nivoe iskustva, sa različitim sekcijama koje omogućavaju početnicima i iskusnim penjačima da vježbaju i razvijaju svoje vještine. Ovaj projekat uključuje projektovanje i izgradnju moderne penjačke stijene, obezbjeđivanje sigurne opreme i postavljanje zona za odmor i posmatranje. Vještačka stijena će dodatno privući turiste koji su zainteresovani za avanturistički turizam i sportove na otvorenom.</p>
<p>Ciljevi projekta: Unapređenje sportske i rekreativne ponude u Kolašinu. Pružanje novih mogućnosti za slobodno penjanje i adrenalinske sportove. Privlačenje ljubitelja avanturističkog turizma. Povećanje sportske aktivnosti među građanima i turistima. Promocija Kolašina kao destinacije za sportove na otvorenom.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Projektovanje vještačke stijene za penjanje. Izgradnja i postavljanje stijene na odabranoj lokaciji. Nabavka i instalacija sigurne opreme za penjanje. Organizacija radionica i treninga za penjanje. Promocija penjačke stijene kao turističke atrakcije.</p>
<p>Očekivani rezultati: Izgrađena i opremljena vještačka stijena za penjanje. Povećan broj korisnika stijene i posjetilaca. Unaprijeđena turistička i sportska ponuda Kolašina.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj korisnika i posjetilaca penjačke stijene. Broj organizovanih treninga i radionica. Stepen zadovoljstva korisnika i posjetilaca.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, turisti, biciklisti, rekreativci.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 20.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje korišćenja penjačke stijene i broja korisnika. Evaluacija uticaja na sportski turizam i rekreaciju.</p>

Naziv Projekta: 85. Izgradnja novih pješačkih i biciklističkih staza u planinskom dijelu opštine
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja turizma
Opis projekta: Projekat izgradnje novih pješačkih i biciklističkih staza u planinskom dijelu opštine Kolašin ima za cilj poboljšanje pristupa prirodnim ljepotama i turističkim atrakcijama kroz održivu infrastrukturu koja podstiče ekoturizam i rekreaciju na otvorenom. Staze će biti pažljivo projektovane kako bi se očuvala prirodna okolina, dok će istovremeno omogućiti posjetiocima i lokalnom stanovništvu sigurno i udobno kretanje kroz planinske predjele. Projekat uključuje izgradnju označenih staza, postavljanje odmorišta, signalizacije, te informativnih tabla o flori i fauni tog područja. Ovaj projekat ima za cilj povećanje broja posjetilaca, promociju zdravog načina života, i očuvanje prirodnog nasljeđa Kolašina.
Ciljevi projekta: Povećanje dostupnosti prirodnih ljepota i turističkih atrakcija. Podsticanje ekoturizma i održivog razvoja u planinskim područjima. Promocija pješacerenja i biciklizma kao zdravih aktivnosti. Povećanje broja turista u Kolašinu. Očuvanje prirodnog nasljeđa i pejzaža.
Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja pješačkih i biciklističkih staza. Postavljanje signalizacije i informativnih tabla. Uređenje odmorišta i vidikovaca duž staza. Organizacija promocijskih aktivnosti za nove staze. Održavanje staza i prateće infrastrukture.
Očekivani rezultati: Izgrađene i označene pješačke i biciklističke staze. Povećan broj posjetilaca u planinskom dijelu opštine. Unaprijeđena turistička ponuda i očuvano prirodno nasljeđe.
Izlazni indikatori: Broj kilometara novih staza. Broj posjetilaca i korisnika staza. Stepen očuvanosti prirodnog okruženja.
Krajnji korisnici projekta: Turisti, planinari, biciklisti, lokalno stanovništvo.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje stanja staza i broja korisnika. Evaluacija uticaja na turizam i očuvanje prirode.

Naziv Projekta: 86. Izgradnja multifunkcionalne sportske dvorane
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori 2024 – 2028. godine
Opis projekta: Izgradnja multifunkcionalne sportske dvorane u Kolašinu ima za cilj obogaćivanje sportske infrastrukture kroz stvaranje modernog prostora za različite sportske aktivnosti, uključujući fudbal, košarku, odbojku, tenis i druge indoor sportove. Dvorana će biti opremljena savremenim sistemom za klimatizaciju, rasvjetu i sigurnosne mjere, čime će omogućiti organizaciju sportskih manifestacija tokom cijele godine. Projekat predviđa izgradnju prilaznih puteva, parking prostora i dodatnih pratećih sadržaja, kao što su svlačionice, sanitarni čvorovi i prostorije za trenere i osoblje. Ovaj centar će biti dostupan svim građanima, sa posebnim fokusom na mlade, sportske klubove i školske aktivnosti.
Ciljevi projekta: Unapređenje sportske infrastrukture u Kolašinu. Povećanje dostupnosti prostora za indoor sportove i rekreaciju. Organizacija sportskih manifestacija tokom cijele godine. Podsticanje razvoja sportskih klubova i školskih aktivnosti. Promocija sporta i fizičke aktivnosti među mladima.
Projektne aktivnosti: Projektovanje i izgradnja sportske dvorane. Nabavka i instalacija sportske opreme i infrastrukture. Uređenje prilaznih puteva, parkinga i pratećih sadržaja. Organizacija sportskih događaja i manifestacija. Promocija dvorane kao centra za sport i rekreaciju.
Očekivani rezultati: Izgrađena i opremljena multifunkcionalna sportska dvorana. Povećan broj korisnika dvorane i učesnika u sportskim manifestacijama. Unaprijeđena sportska ponuda i aktivnosti u Kolašinu.
Izlazni indikatori: Površina izgrađene sportske dvorane. Broj korisnika i učesnika u sportskim manifestacijama. Broj organizovanih sportskih događaja.
Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, sportski klubovi, mladi, školarci, rekreativci.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 900.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, lokalni budžet, donacije.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Praćenje korišćenja dvorane i broja korisnika. Evaluacija uticaja na razvoj sportskih aktivnosti i manifestacija.

Naziv Projekta: 87. Podrška sportsko-rekreativnim manifestacijama
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori 2024 – 2028. godine
Opis projekta: Projekat podrške sportsko-rekreativnim manifestacijama u Kolašinu ima za cilj promociju sporta, rekreacije i zdravih životnih stilova kroz organizaciju i unapređenje različitih događaja, takmičenja i festivala (Bjelasica Trail, Sinjavinski maraton, Bjelasički maraton...). Ovaj projekat uključuje finansijsku, logističku i promotivnu podršku postojećim manifestacijama kao što su planinarski maratoni, biciklističke trke, sportski kampovi i druge aktivnosti koje okupljaju veliki broj učesnika i posjetilaca. Cilj je povećati vidljivost i atraktivnost Kolašina kao destinacije za sportske manifestacije, te obogatiti turističku ponudu tokom cijele godine. Projekat će takođe obuhvatiti edukaciju i obuku organizatora, kako bi manifestacije bile efikasnije i sigurnije.
Ciljevi projekta: Podrška organizaciji sportskih i rekreativnih manifestacija. Promocija Kolašina kao centra za sportske aktivnosti. Povećanje učešća građana u sportskim događajima. Podsticanje razvoja sportskog turizma. Edukacija i obuka organizatora manifestacija.
Projektne aktivnosti: Finansijska i logistička podrška sportskim manifestacijama. Promocija manifestacija na lokalnom i nacionalnom nivou. Organizacija edukativnih radionica za organizatore. Unapređenje infrastrukture za sportske događaje. Povećanje učešća lokalne zajednice u manifestacijama.
Očekivani rezultati: Povećan broj sportskih manifestacija i učesnika. Unaprijeđena organizacija i sigurnost sportskih događaja. Povećan broj posjetilaca i turista tokom manifestacija.
Izlazni indikatori: Broj organizovanih sportskih manifestacija. Broj učesnika i posjetilaca na manifestacijama. Broj edukovanih organizatora i volontera.
Krajnji korisnici projekta: Sportski klubovi, organizatori manifestacija, građani Kolašina, turisti, mladi.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za društvene djelatnosti)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, Ministarstvo sporta, Ministarstvo turizma, donacije
Procjena trajanja projekta: 60 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje broja manifestacija i učesnika. Evaluacija kvaliteta organizacije i uticaja na lokalnu zajednicu.

Naziv Projekta: 88. Formiranje posebne organizacione jedinice za izradu razvojnih planova i projekata
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija reforme javne uprave
Opis projekta: Projekat formiranja posebne organizacione jedinice za izradu razvojnih planova i projekata u opštini Kolašin ima za cilj unapređenje kapaciteta lokalne samouprave za pripremu, implementaciju i praćenje razvojnih projekata. Ova jedinica će biti specijalizovana za pisanje planova, projektnih prijedloga, upravljanje projektima, traženje sredstava iz fondova EU, državnih i drugih donatorskih programa. Pored toga, jedinica će pružati podršku ostalim opštinskim sektorima u pripremi dokumentacije i realizaciji planiranih aktivnosti. Formiranje ove jedinice doprinijeće efikasnijem povlačenju sredstava i realizaciji razvojnih inicijativa, čime će se poboljšati kvalitet života građana i ekonomski razvoj opštine.
Ciljevi projekta: Unapređenje kapaciteta za izradu i implementaciju planova i projekata. Povećanje broja uspješno realizovanih projekata. Efikasnije povlačenje sredstava iz fondova EU i donatorskih programa. Pružanje podrške opštinskim sektorima u projektnoj aktivnosti. Jačanje institucionalnih kapaciteta opštine Kolašin.
Projektne aktivnosti: Formiranje i opremanje posebne organizacione jedinice. Zapošljavanje i obuka stručnog kadra. Izrada projektnih prijedloga i apliciranje za sredstva. Pružanje podrške drugim opštinskim sektorima. Praćenje i evaluacija realizacije projekata.
Očekivani rezultati: Formirana i funkcionalna organizaciona jedinica. Povećan broj uspješno realizovanih projekata. Efikasnije upravljanje opštinskim razvojnim projektima.
Izlazni indikatori: Broj izrađenih i odobrenih projekata. Broj zaposlenih i obučeni kadrova. Količina povučeni sredstava iz eksternih izvora.
Krajnji korisnici projekta: Opštinska uprava, lokalni sektor privrede, građani, nevladin sektor.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Predsjednik)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 30.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, međunarodni donatori, fondovi EU.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje rada jedinice i rezultata postignutih projektima. Redovna evaluacija i unapređenje metodologije rada.

Naziv Projekta: 89. Izrada registra i plana upravljanja opštinskom imovinom
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija reforme javne uprave
Opis projekta: Projekat izrade registra i plana upravljanja opštinskom imovinom ima za cilj uspostavljanje sveobuhvatnog sistema za upravljanje opštinskom imovinom u Kolašinu. Ovaj projekat uključuje prikupljanje podataka, kategorizaciju i procjenu vrijednosti opštinske imovine, te izradu detaljnog registra koji će omogućiti efikasnije upravljanje, održavanje i korišćenje resursa. Izrada plana upravljanja imovinom obuhvata strategije za optimizaciju korišćenja imovine, uključujući prodaju, iznajmljivanje ili davanje na korišćenje u skladu sa potrebama lokalne zajednice. Ovaj projekat će doprinijeti transparentnosti, povećanju prihoda opštine i boljoj organizaciji javnih resursa.
Ciljevi projekta: <ul style="list-style-type: none"> · Uspostavljanje registra opštinske imovine. · Unapređenje upravljanja i održavanja opštinske imovine. · Povećanje prihoda opštine kroz optimizaciju korišćenja imovine. · Povećanje transparentnosti u upravljanju javnim resursima. · Podrška održivom razvoju lokalne zajednice.
Projektne aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> · Prikupljanje podataka o opštinskoj imovini. · Kategorizacija i procjena vrijednosti imovine. · Izrada detaljnog registra opštinske imovine. · Izrada plana upravljanja i strategija za korišćenje imovine. · Održavanje i ažuriranje registra i plana upravljanja.
Očekivani rezultati: <ul style="list-style-type: none"> · Izrađen registar opštinske imovine. · Usvojen plan upravljanja opštinskom imovinom. · Povećana efikasnost i transparentnost u upravljanju imovinom.
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none"> · Broj evidentiranih jedinica opštinske imovine. · Vrijednost procijenjene imovine. · Prihodi ostvareni od optimizacije korišćenja imovine.
Krajnji korisnici projekta: <ul style="list-style-type: none"> · Opštinska uprava, građani, lokalni privrednici.
Nadležni za realizaciju projekta: <ul style="list-style-type: none"> · Opština Kolašin (Direkcija za imovinu)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 20.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, međunarodni donatori, fondovi EU.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju <ul style="list-style-type: none"> · Praćenje ažuriranja i korišćenja registra. · Evaluacija uspješnosti plana upravljanja imovinom.

<p>Naziv Projekta: 90. Unapređenje digitalizacije i informisanosti o uslugama Opštine</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija digitalne transformacije Crne Gore</p>
<p>Opis projekta: Projekat unapređenja digitalizacije i informisanosti o uslugama Opštine Kolašin ima za cilj modernizaciju opštinskih usluga kroz digitalizaciju procesa i povećanje dostupnosti informacija građanima. U okviru ovog projekta planira se razvoj elektronske platforme koja će omogućiti online pristup uslugama opštine, kao što su izdavanje dozvola, plaćanje poreza i prijava građanskih inicijativa. Takođe, projekat obuhvata izradu informativnog portala sa svim potrebnim informacijama o uslugama opštine, kao i edukaciju zaposlenih za korišćenje novih tehnologija. Ovaj projekat će olakšati građanima pristup uslugama, smanjiti administrativne barijere i povećati transparentnost u radu opštine.</p>
<p>Ciljevi projekta: Unapređenje digitalizacije opštinskih usluga. Povećanje dostupnosti informacija građanima. Smanjenje administrativnih barijera i ubrzanje procedura. Povećanje transparentnosti rada opštine. Edukacija zaposlenih za korišćenje novih tehnologija.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Razvoj elektronske platforme za opštinske usluge. Izrada informativnog portala o uslugama opštine. Edukacija zaposlenih i građana za korišćenje platforme. Promocija digitalnih usluga među građanima. Kontinuirano ažuriranje i održavanje sistema.</p>
<p>Očekivani rezultati: Digitalizovane opštinske usluge dostupne građanima online. Povećana transparentnost i efikasnost opštinskih procedura. Poboljšana informisanost građana o uslugama opštine.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj digitalizovanih usluga dostupnih online. Broj korisnika elektronske platforme. Stepen zadovoljstva građana digitalnim uslugama.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, privrednici, opštinska uprava.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za društvene djelatnosti)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, međunarodni donatori, fondovi EU.</p>
<p>Procjena trajanja projekta: Kontinuirano</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje broja korisnika i kvaliteta pruženih usluga. Redovna evaluacija funkcionalnosti sistema i zadovoljstva korisnika.</p>

Naziv Projekta: 91. Osnivanje digitalnog parking servisa u opštinskom vlasništvu
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija digitalne transformacije Crne Gore
Opis projekta: Projekat osnivanja parking servisa u opštinskom vlasništvu ima za cilj unapređenje parkiranja i saobraćaja u Kolašinu kroz uspostavljanje efikasnog sistema za upravljanje parkiralištima. Ovaj projekat uključuje osnivanje javnog preduzeća koje će biti zaduženo za upravljanje i održavanje postojećih i novih parking prostora, kao i za uvođenje savremenih sistema naplate i kontrole parkiranja. Planira se izgradnja novih parking objekata, modernizacija postojećih, te uvođenje digitalnih rješenja za rezervaciju i plaćanje parkinga. Projekat će doprinijeti boljoj organizaciji saobraćaja, smanjenju problema sa parkiranjem i povećanju prihoda opštine.
Ciljevi projekta: Unapređenje parkiranja i saobraćaja u Kolašinu. Osnivanje javnog preduzeća za upravljanje parking servisom. Modernizacija postojećih i izgradnja novih parking prostora. Povećanje prihoda od naplate parkinga. Uvođenje digitalnih rješenja za upravljanje parkingom.
Projektne aktivnosti: Osnivanje i opremanje parking servisa. Izgradnja novih i modernizacija postojećih parking prostora. Uvođenje sistema naplate i kontrole parkiranja. Promocija novih usluga među građanima. Praćenje i evaluacija rada parking servisa.
Očekivani rezultati: Funkcionalan i efikasan sistem za upravljanje parkingom. Povećani prihodi od naplate parkinga. Smanjen problem nepropisnog parkiranja u gradu.
Izlazni indikatori: Broj novih parking mjesta. Prihodi ostvareni od naplate parkinga. Stepen zadovoljstva građana novim sistemom parkiranja.
Krajnji korisnici projekta: Građani Kolašina, posjetioци, lokalni privrednici.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za prostorno planiranje i urbanizam)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 80.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, međunarodni donatori, fondovi EU.
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje prihoda i broja korisnika parking servisa. Redovna evaluacija efikasnosti sistema i zadovoljstva korisnika.

Naziv Projekta: 92. Izgradnja skloništa i pansiona za pse za potrebe opština Kolašin i Mojkovac
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalni program kontrole populacije napuštenih pasa
Opis projekta: Projekat izgradnje azila i pansiona za pse za potrebe opština Kolašin i Mojkovac ima za cilj rješavanje problema napuštenih životinja i pružanje adekvatne zaštite i brige za pse lualice. Ovaj projekat podrazumijeva izgradnju modernog azila sa kapacitetom za prihvatanje, njegu i zbrinjavanje napuštenih pasa, kao i pansiona za smještaj pasa tokom odsustva njihovih vlasnika. Azil će biti opremljen svim potrebnim sadržajima za zdrav i bezbjedan boravak životinja, a pansion će pružati dodatne usluge građanima. Projekat će značajno doprinijeti humanom tretmanu životinja, smanjenju broja pasa lualica i unapređenju javne higijene.
Ciljevi projekta: Zbrinjavanje napuštenih pasa i smanjenje broja lualica. Pružanje usluga pansiona za pse vlasnicima tokom odsustva. Unapređenje javne higijene i sigurnosti u zajednici. Promocija humanog tretmana životinja. Edukacija građana o odgovornom vlasništvu nad životinjama.
Projektne aktivnosti: Izgradnja i opremanje azila i pansiona za pse. Zapošljavanje osoblja i obuka za njegu pasa. Promocija usluga azila i pansiona među građanima. Organizacija kampanja za udomljavanje napuštenih pasa. Redovno održavanje i upravljanje objektom.
Očekivani rezultati: Smanjen broj napuštenih pasa na ulicama. Povećan broj pasa zbrinutih u azilu i udomljenih. Povećana svijest građana o odgovornom vlasništvu.
Izlazni indikatori: Broj zbrinutih pasa u azilu. Broj pasa udomljenih iz azila. Broj korisnika usluga pansiona za pse.
Krajnji korisnici projekta: Napuštene životinje, vlasnici pasa, građani Kolašina i Mojkovca.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za zaštitu životne sredine)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 80.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžeti, donacije, međunarodni fondovi za zaštitu životinja, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja.
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje broja zbrinutih i udomljenih pasa. Evaluacija kvaliteta usluga i zadovoljstva korisnika pansiona.

Naziv Projekta: 93. Nabavka medicinskih aparata i opreme Domu zdravlja za intervencije na terenu
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja zdravstva za period od 2023-2027. godine
Opis projekta: Projekat nabavke medicinskih aparata i opreme za Dom zdravlja Kolašin namijenjen je unapređenju zdravstvenih usluga na terenu, posebno u udaljenim i ruralnim područjima. Ovaj projekat podrazumijeva nabavku prijenosnih medicinskih uređaja, kao što su EKG aparati, defibrilatori, ultrazvučni uređaji, te opreme za hitne intervencije. Cilj je omogućiti medicinskom osoblju pružanje kvalitetne i pravovremene zdravstvene zaštite pacijentima u njihovim domovima ili na terenu. Projekat će doprinijeti bržoj dijagnostici, poboljšanoj hitnoj pomoći i smanjenju potrebe za transportom pacijenata do centralnih medicinskih ustanova.
Ciljevi projekta: Unapređenje terenskih medicinskih intervencija. Pružanje kvalitetnije zdravstvene zaštite u udaljenim područjima. Smanjenje potrebe za hitnim transportom pacijenata. Omogućavanje brže dijagnostike i liječenja na terenu. Povećanje sigurnosti pacijenata i osoblja.
Projektne aktivnosti: Nabavka prijenosnih medicinskih aparata i opreme. Edukacija medicinskog osoblja za upotrebu nove opreme. Implementacija nove opreme u terenski rad. Monitoring i evaluacija efikasnosti korišćenja opreme.
Očekivani rezultati: Povećan broj uspješno izvedenih terenskih medicinskih intervencija. Poboljšana zdravstvena zaštita u ruralnim područjima. Smanjen broj hitnih transporta do bolnica.
Izlazni indikatori: Broj nabavljenih aparata i opreme. Broj terenskih intervencija sa novom opremom. Broj pacijenata zbrinutih na terenu.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici ruralnih područja, medicinsko osoblje, pacijenti sa hitnim medicinskim potrebama.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 100.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžeti, donacije,
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje učinka nove opreme kroz analizu terenskih intervencija. Redovna evaluacija stanja opreme i potreba za dodatnim sredstvima.

<p>Naziv Projekta: 94. Nabavka terenskog vozila za potrebe Doma zdravlja</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja zdravstva za period od 2023-2027. godine</p>
<p>Opis projekta: Projekat nabavke terenskog vozila za Dom zdravlja Kolašin ima za cilj osiguranje mobilnosti medicinskog osoblja i efikasniji pristup pacijentima u udaljenim i nepristupačnim dijelovima opštine. Nabavkom terenskog vozila omogućit će se pravovremene posjete i hitne intervencije u svim vremenskim uslovima, čime će se značajno poboljšati zdravstvena zaštita u ruralnim područjima. Ovaj projekat je ključan za dostupnost hitne medicinske pomoći, smanjenje vremena reakcije i povećanje sigurnosti pacijenata i osoblja.</p>
<p>Ciljevi projekta: Unapređenje mobilnosti medicinskog osoblja. Poboljšanje dostupnosti zdravstvene zaštite u ruralnim područjima. Povećanje efikasnosti hitnih medicinskih intervencija. Smanjenje vremena dolaska na mjesto intervencije. Povećanje sigurnosti pacijenata i osoblja.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Nabavka terenskog vozila prilagođenog teškim uslovima. Oprema vozila za medicinske intervencije. Edukacija osoblja za upotrebu vozila. Praćenje i održavanje vozila.</p>
<p>Očekivani rezultati: Poboljšana hitna medicinska pomoć u ruralnim područjima. Smanjeno vrijeme intervencije u udaljenim naseljima. Povećana sigurnost tokom medicinskih transporta.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj nabavljenih i opremljenih vozila. Broj terenskih intervencija izvedenih sa novim vozilom. Vremenska efikasnost dolaska na intervencije.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Medicinsko osoblje, stanovnici ruralnih i nepristupačnih područja, pacijenti.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Redovno praćenje korišćenja vozila. Evaluacija efekta na dostupnost zdravstvene zaštite u ruralnim područjima.</p>

Naziv Projekta: 95. Rekonstrukcija i opremanje zdravstvene ambulante u Barama Kraljskim
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja zdravstva za period od 2023-2027. godine
Opis projekta: Projekat rekonstrukcije i opremanja zdravstvene ambulante u Barama Kraljskim fokusira se na unapređenje zdravstvene infrastrukture u ovom ruralnom području. Ambulanta će biti rekonstruisana i modernizovana, uključujući sanaciju prostora, nabavku nove medicinske opreme i poboljšanje uslova za rad medicinskog osoblja i zbrinjavanje pacijenata. Ovaj projekat će omogućiti stanovnicima Bara Kraljskih bolji pristup osnovnim zdravstvenim uslugama, smanjujući potrebu za putovanjima do udaljenih zdravstvenih centara.
Ciljevi projekta: Poboljšanje zdravstvene infrastrukture u ruralnim područjima. Povećanje dostupnosti osnovnih zdravstvenih usluga. Unapređenje radnih uslova za medicinsko osoblje. Smanjenje potrebe za putovanjem pacijenata do udaljenih zdravstvenih centara. Osiguranje adekvatne medicinske opreme i prostora za pacijente.
Projektne aktivnosti: Rekonstrukcija i adaptacija prostora zdravstvene ambulante. Nabavka nove medicinske opreme i namještaja. Obuka medicinskog osoblja za rad sa novom opremom. Promocija unapređenih zdravstvenih usluga u zajednici.
Očekivani rezultati: Rekonstruisana i moderno opremljena ambulanta. Poboljšani uslovi za pružanje zdravstvenih usluga. Smanjena potreba za transportom pacijenata u druge centre.
Izlazni indikatori: Broj pacijenata zbrinutih u obnovljenoj ambulanti. Broj izvršenih intervencija sa novom opremom. Kvalitet pruženih zdravstvenih usluga prema povratnim informacijama pacijenata.
Krajnji korisnici projekta: Stanovnici Bara Kraljskih, medicinsko osoblje.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 30.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Redovno praćenje napretka rekonstrukcije i opremanja. Evaluacija kvaliteta pruženih usluga nakon rekonstrukcije.

<p>Naziv Projekta: 96. Adaptacija objekata i infrastrukture za kretanje i boravak osoba sa invaliditetom</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027</p>
<p>Opis projekta: Projekat adaptacije objekata i infrastrukture za kretanje i boravak osoba sa invaliditetom u opštini Kolašin ima za cilj unapređenje pristupačnosti javnih prostora za osobe sa invaliditetom. Projekat uključuje adaptaciju javnih zgrada, uvođenje pristupnih rampi, liftova i prilagođenih sanitarnih čvorova, kao i uređenje saobraćajnica i trotoara. Ove intervencije će omogućiti osobama sa invaliditetom lakši pristup institucijama, uslugama i sadržajima u zajednici, čime će se poboljšati njihov kvalitet života i omogućiti im ravnopravno učešće u društvenom životu.</p>
<p>Ciljevi projekta: Unapređenje pristupačnosti javnih objekata i prostora za osobe sa invaliditetom. Povećanje uključenosti osoba sa invaliditetom u društveni život. Omogućavanje samostalnog kretanja i boravka osoba sa invaliditetom. Poboljšanje uslova za obavljanje svakodnevnih aktivnosti za osobe sa invaliditetom. Promocija inkluzivnog društva.</p>
<p>Projektne aktivnosti: Identifikacija i adaptacija ključnih javnih objekata i prostora. Uvođenje pristupnih rampi, liftova i prilagođenih sanitarnih čvorova. Adaptacija saobraćajnica, trotoara i parking prostora. Edukacija javnosti i zaposlenih u javnim institucijama o potrebama osoba sa invaliditetom. Praćenje i evaluacija pristupačnosti nakon adaptacije.</p>
<p>Očekivani rezultati: Povećana pristupačnost javnih objekata i prostora. Poboljšan kvalitet života osoba sa invaliditetom. Veće uključenje osoba sa invaliditetom u društvene aktivnosti.</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj prilagođenih javnih objekata i prostora. Broj osoba sa invaliditetom koje koriste prilagođene objekte. Povratne informacije osoba sa invaliditetom o pristupačnosti.</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Osobe sa invaliditetom, lokalne vlasti, građani.</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 24 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje korišćenja prilagođenih objekata i prostora. Redovna evaluacija efekata na kvalitet života osoba sa invaliditetom.</p>

Naziv Projekta: 97. Osnivanje Dnevnog centra za boravak djece i mladih sa posebnim potrebama
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija ranog razvoja djeteta
Opis projekta: Projekat osnivanja Dnevnog centra za boravak djece i mladih sa posebnim potrebama u opštini Kolašin predviđa stvaranje specijalizovanog prostora u kojem će se pružati svakodnevna briga, edukacija i terapija za djecu i mlade sa različitim oblicima invaliditeta. Dnevni centar će biti opremljen svim potrebnim sredstvima za pružanje kvalitetne podrške korisnicima, uključujući specijalizovano osoblje i prilagođene programe. Projekat će značajno doprinijeti socijalnoj inkluziji ove grupe, omogućiti njihovim porodicama da imaju dodatnu podršku, te poboljšati kvalitet života i socijalne interakcije djece i mladih sa posebnim potrebama.
Ciljevi projekta: Osiguranje svakodnevne brige i podrške za djecu i mlade sa posebnim potrebama. Povećanje socijalne inkluzije i interakcije korisnika sa vršnjacima i zajednicom. Unapređenje kvaliteta života i socijalnih vještina korisnika. Pružanje podrške porodicama djece sa posebnim potrebama. Razvoj i implementacija specijalizovanih programa i terapija.
Projektne aktivnosti: Priprema i opremanje prostora Dnevnog centra. Zapošljavanje stručnog osoblja i obuka za rad sa djecom sa posebnim potrebama. Razvoj programa i aktivnosti prilagođenih potrebama korisnika. Promocija centra i edukacija roditelja o dostupnim uslugama. Redovno praćenje i evaluacija kvaliteta usluga i zadovoljstva korisnika.
Očekivani rezultati: Funkcionalan i opremljen Dnevni centar za djecu i mlade sa posebnim potrebama. Povećana socijalna uključenost i interakcija korisnika. Poboljšan kvalitet života i zadovoljstvo porodica korisnika.
Izlazni indikatori: Broj djece i mladih koji koriste usluge Dnevnog centra. Broj razvijenih i implementiranih programa i terapija. Povratne informacije roditelja i korisnika o kvalitetu usluga.
Krajnji korisnici projekta: Djeca i mladi sa posebnim potrebama, njihove porodice, stručni radnici.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 800.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Praćenje broja korisnika i rezultata programa. Redovna evaluacija kvaliteta usluga i zadovoljstva korisnika i njihovih porodica.

Naziv Projekta: 98. Nabavka terenskog vozila za potrebe Centra za socijalni rad
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite
Opis projekta: Projekat nabavke terenskog vozila za potrebe Centra za socijalni rad Kolašin predviđa povećanje mobilnosti zaposlenih u Centru, omogućavajući im brži i efikasniji pristup korisnicima u udaljenim i teško pristupačnim dijelovima opštine. Ovim vozilom će se osigurati redovne posjete i pružanje socijalnih usluga najugroženijim grupama stanovništva, uključujući starije osobe, porodice u riziku i djecu sa posebnim potrebama. Nabavka terenskog vozila je ključna za unapređenje dostupnosti socijalnih usluga u cijeloj opštini.
Ciljevi projekta: Poboljšanje mobilnosti zaposlenih u Centru za socijalni rad. Unapređenje dostupnosti socijalnih usluga u ruralnim i teško pristupačnim područjima. Omogućavanje bržeg i efikasnijeg pružanja socijalnih usluga. Povećanje sigurnosti prilikom terenskih posjeta. Poboljšanje kvaliteta života korisnika socijalnih usluga.
Projektne aktivnosti: Nabavka terenskog vozila prilagođenog uslovima na terenu. Oprema vozila za pružanje socijalnih usluga. Edukacija zaposlenih za bezbjednu upotrebu vozila. Redovno održavanje i upravljanje vozilom.
Očekivani rezultati: Povećana dostupnost socijalnih usluga u udaljenim područjima. Smanjeno vrijeme potrebno za pružanje pomoći korisnicima. Povećana sigurnost i efikasnost terenskih posjeta.
Izlazni indikatori: Broj posjeta korisnicima uz upotrebu novog vozila. Broj korisnika socijalnih usluga u ruralnim područjima. Povratne informacije zaposlenih i korisnika o mobilnosti i kvalitetu usluga.
Krajnji korisnici projekta: Korisnici socijalnih usluga, zaposlenici Centra za socijalni rad, stanovnici udaljenih područja.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 30.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje korišćenja vozila u terenskom radu. Evaluacija efekata na dostupnost i kvalitet socijalnih usluga.

Naziv Projekta: 99. Adaptacija stambenih jedinica u zgradama solidarnosti
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite
Opis projekta: Projekat adaptacije stambenih jedinica u zgradama solidarnosti u Kolašinu ima za cilj poboljšanje stambenih uslova za socijalno ugrožene građane, uključujući adaptaciju stanova kako bi se osigurala osnovna infrastruktura, kao što su sanitarni čvorovi, vodovod i struja. Projekat će obuhvatiti renoviranje oštećenih i dotrajalih dijelova stanova, uvođenje energetski efikasnih rješenja i prilagođavanje prostora potrebama stanara, uključujući starije osobe i porodice sa djecom. Projekat će značajno poboljšati kvalitet života korisnika ovih stanova, osiguravajući im sigurno i dostojanstveno mjesto za život.
Ciljevi projekta: Poboljšanje stambenih uslova za socijalno ugrožene građane. Osiguranje pristupa osnovnim infrastrukturnim sadržajima u stanovima. Unapređenje energetske efikasnosti i sigurnosti stambenih jedinica. Prilagođavanje stanova potrebama starijih osoba i porodica sa djecom. Povećanje kvaliteta života korisnika stanova solidarnosti.
Projektne aktivnosti: Inspekcija i procjena stanja stambenih jedinica. Planiranje i izvođenje radova na adaptaciji stanova. Uvođenje energetski efikasnih rješenja i osnovne infrastrukture. Praćenje kvaliteta radova i zadovoljstva korisnika.
Očekivani rezultati: Renovirane i funkcionalne stambene jedinice za socijalno ugrožene građane. Poboljšani stambeni uslovi i kvalitet života korisnika. Veća sigurnost i energetska efikasnost stambenih objekata.
Izlazni indikatori: Broj adaptiranih stambenih jedinica. Zadovoljstvo korisnika stanova solidarnosti. Smanjenje troškova za grijanje i održavanje stanova.
Krajnji korisnici projekta: Socijalno ugroženi građani, starije osobe, porodice sa djecom.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 30.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Redovno praćenje napretka radova i kvaliteta adaptacija. Evaluacija efekata na životne uslove i zadovoljstvo korisnika.

Naziv Projekta: 100. Nabavka kombi vozila sa platformom za potrebe osoba sa otežanim kretanjem
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027
Opis projekta: Projekat nabavke kombi vozila sa platformom za osobe sa otežanim kretanjem predviđa povećanje mobilnosti i pristupačnosti za osobe sa invaliditetom u opštini Kolašin. Ovaj specijalizovani kombi će omogućiti prevoz osoba sa invaliditetom do zdravstvenih ustanova, socijalnih centara, edukativnih i kulturnih događaja, čime će se značajno poboljšati njihova uključenost u društvene aktivnosti. Projekat je ključan za osiguravanje jednakih mogućnosti za osobe sa invaliditetom, omogućavajući im lakši pristup potrebnim uslugama i podršku u svakodnevnom životu.
Ciljevi projekta: Poboljšanje mobilnosti osoba sa invaliditetom u opštini. Omogućavanje lakšeg pristupa zdravstvenim, socijalnim i obrazovnim ustanovama. Povećanje društvene uključenosti i aktivnosti osoba sa otežanim kretanjem. Smanjenje barijera za pristup javnim i društvenim sadržajima. Osiguranje ravnopravnih mogućnosti za sve građane.
Projektne aktivnosti: Nabavka i oprema kombi vozila sa platformom za osobe sa invaliditetom. Organizacija i upravljanje prevozom za osobe sa otežanim kretanjem. Edukacija vozača i osoblja za rad sa osobama sa invaliditetom. Promocija dostupnosti prevoza i usluga za osobe sa invaliditetom.
Očekivani rezultati: Povećana mobilnost i pristupačnost za osobe sa invaliditetom. Poboljšan kvalitet života i uključenost u društvene aktivnosti. Veći broj korisnika prevoza sa otežanim kretanjem.
Izlazni indikatori: Broj prevezenih osoba sa invaliditetom. Broj vožnji obavljenih kombi vozilom. Zadovoljstvo korisnika prevozom i uslugama.
Krajnji korisnici projekta: Osobe sa invaliditetom, njihovi staratelji, lokalne vlasti.
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin (Sekretarijat nadležan za ekonomski razvoj)
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Praćenje korišćenja vozila i zadovoljstva korisnika. Evaluacija efekata na mobilnost i pristupačnost usluga za osobe sa invaliditetom.

Naziv Projekta: 101. Adaptacija prostora Doma zdravlja za stacionarnu fizikalnu terapiju
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja zdravstva za period od 2023-2027. godine
Opis projekta: Kada je u pitanju oblast zdravstva, zdravstveni turizam je strateški važna oblast koju zdravstveni poslenici prepoznaju kao vrlo važnu. Ona bi se u našem Domu Zdravlja ogledala kroz palijativnu podršku kao i kroz stacionarnu fizikalnu terapiju. Ova vrsta terapije i podrške ima i ekonomsku održivost. Usluge stacionarne fizikalne terapije mogu koristiti sportisti i stariji ljudi.
Ciljevi projekta: Unapređenje zdravstvenog turizma Uspostavljanje usluge stacionarno-fizikalne terapije Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Kolašin Uspostavljanje ekonomske održivosti ove usluge u Domu zdravlja
Projektne aktivnosti: Prikupljanje informacija o već postojećim kapacitetima za pružanje ove usluge Procjena vrijednosti adaptacije i ekonomske održivosti Prikupljanje i izrada legislative i planova ove usluge Izrada plana pružanja ove usluge kroz pravilnike
Očekivani rezultati: Prikupljena i izrađena dokumentacija za pružanje stacionarno-fizikalne terapije Pružanje stacionarno-fizikalne terapije
Izlazni indikatori: Broj korisnika Prihodi ostvareni od pružanja ovog vida terapije
Krajnji korisnici projekta: Sportisti, stariji sugrađani
Nadležni za realizaciju projekta: Ministarstvo zdravlja, Donacije, Dom Zdravlja, Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000 EUR Ministarsvo zdravlja, Opština Kolašin, Donacije
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 102. Projektovanje i izgradnja obaloutvrde pored naselja Breza
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalni plan adaptacije na klimatske promjene
Opis projekta: Izgradnjom obaloutvrde na desnoj obali Tare u naselju Breza trajno bi se osigurao prostor od opasnosti plavljenja i ugrožavanja poljoprivrednih i turističkih površina, kao i sportsko rekreativnih koje su planiranje DUP-om Breza. Na predmetnom prostoru već su izgrađeni turistički objekti visoke kategorije. Izgradnjom obaloutvrde riječni tok bi se kontrolisao i dobilo još 5ha površina za sport i rekreaciju na zemljištu koje je sada plavno.
Ciljevi projekta: Obezbjeđenje zemljišta i objekata od poplava Dobijanje novih površina za sport i rekreaciju
Projektne aktivnosti: Izrada projekta regulacije vodotoka Izvođenje radova Uređenje terena
Očekivani rezultati: Uređen i stabilan prostor, osiguran od polava
Izlazni indikatori: Dužina obaloutvrde Kvadratura novih površina
Krajnji korisnici projekta: Građani Turisti
Nadležni za realizaciju projekta: Uprava za kapitalne projekte Uprava za vode Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.000.000EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet Vlade
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju Tim Uprave za vode

Naziv Projekta: 103. Regulacija vodotoka od lokalnog značaja
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalni plan adaptacije na klimatske promjene
Opis projekta: Regulacijom vodotoka od lokalnog značaja, a prije svega Plašnice i Kolašinske rijeke, Pčinje, Drcke i drugih vodotoka, trajno bi se osigurala stabilnost i bezbjednost zemljišta i objekat od mogućih poplava. Time se sprovode mjere adaptacije na klimatske primjene. Prvenstveno, potrebno je uraditi projekte regulacije, u nadležnosti lokalne uprave. Zatim pristupiti izvođenju radova, u skladu sa prioritetima i mogućnostima finansiranja.
Ciljevi projekta: Obezbeđenje zemljišta i objekata od poplava Dobijanje novih površina za poljoprivredu
Projektne aktivnosti: Izrada plana regulacije Izvođenje radova
Očekivani rezultati: Uređen i stabilan prostor, osiguran od polava
Izlazni indikatori: Dužina obaloutvrde Kvadratura novih površina
Krajnji korisnici projekta: Građani
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.000.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 36 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 104. Postavljanje punionica za vozila na električni pogon
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035
Opis projekta: U Kolašinu već postoje dvije punionice za električne automobile. Međutim, kako je proizvodnja i kupovina električnih automobila u ekspanziji, potrebno je obezbijediti infrastrukturu za njihovo punjenje na više lokacija. U tom cilju, kao još jedan od podsticaja za prelazak na beskarbonski saobraćaj, potrebno je postaviti dodatne punionice.
Ciljevi projekta: Smanjenje gasova sa efektom staklene bašte Očuvanje vazduha Podsticanje beskarbonskog saobraćaja
Projektne aktivnosti: Određivanje lokacija za autopunionice električnih automobila Nabavka i postavljanje električne opreme Održavanje lokacija
Očekivani rezultati: Povećan broj električnih automobila Veći kvalitet vazduha
Izlazni indikatori: Broj električnih automobila Broj punionica Indikatori kvaliteta vazduha
Krajnji korisnici projekta: Građani Turisti Posjetioci
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 50.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 105. Nabavka električnog autobusa za javni prevoz
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035
Opis projekta: Nabavkom električnog autobusa za potrebe Opštine Kolašin, omogućio bi se efikasan prevoz putnika, turista, sportista, učenika prema potrebama u zimskom i ljetnjem periodu.
Ciljevi projekta: Održivi prevoz Bolja dostupnost svih destinacija na teritoriji grada
Projektne aktivnosti: Nabavka električnog autobusa iz sopstvenih izvora finansiranja ili donacijom
Očekivani rezultati: Veći stepen korišćenja javnog prevoza Poboljšan kvalitet vazduha
Izlazni indikatori: Broj putnika koji koriste javni prevoz Indikatori kvaliteta vazduha
Krajnji korisnici projekta: Učenici Sportisti Turisti Građani
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 6 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

<p>Naziv Projekta: 106. Nabavka specijalizovane zaštitne, spasilačke, planinarske opreme, kao i specijalizovanih vozila za potrebe rada Službe zaštite i spašavanja</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalni plan zaštite i spašavanja od požara</p>
<p>Opis projekta: Vatrogasna služba Opštine Kolašin u sklopu koje djeluje i Gorska služba zaštite i spašavanja vrši brojne intervencije na teritoriji Kolašina a po potrebi i drugih gradova. Evidentan je nizak stepen opremljenosti kao i zastarjelosti opreme za intervencije, bilo da je u pitanju gašenje požara ili spašavanje ugroženih lica. Stoga, potrebno je nabaviti novu opremu, vozila i uređaje za efikasniji i efektivniji rad.</p>
<p>Ciljevi projekta: Opremljena Vatrogasna služba</p>
<p>Projektne aktivnosti: Raspisivanje tendera za nabavku opreme Nabavka opreme, vozila i uređaja Obuka pripadnika Službe</p>
<p>Očekivani rezultati: Veći stepen sigurnosti lica i objekata</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj vozila Stepen opremljenosti</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Pripadnici Službe zaštite i spašavanja</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 18 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

Naziv Projekta: 107. Povećanje stepena energetske efikasnosti objekata u javnoj upotrebi
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Akcioni plan energetske efikasnosti Crne Gore
Opis projekta: Objekti u javnoj upotrebi na području grada Kolašina su uglavnom energetske jako neefikasni. Od energenata koriste čvrsta i tečna fosilna goriva, a nekada i drvenu biomasu. Prije svega, potrebno je uraditi energetski pregled zgrada, pojedinačno. Nakon toga, potrebno je odabrati adekvatan sistem grijanja i rasvjete u objektima, ugradnju termoizolacionih fasada, zamjenu stolarije, ugradnju fotonaponskih sistema, ukoliko je to opravdano.
Ciljevi projekta: Ušteda električne energije i energenata Korišćenje obnovljivih izvora energije Smanjenje računa za električnu energiju Energetski efikasni javni objekti
Projektne aktivnosti: Energetski pregled zgrada u javnoj upotrebi Izrada projekata energetske efikasnosti za svaku zgradu posebno Rekonstrukcija objekata u skladu sa projektnom dokumentacijom
Očekivani rezultati: Smanjeni računi za struju objekata u javnoj upotrebi Povećan stepen kvaliteta vazduha Rekonstruisani objekti
Izlazni indikatori: Kvalitet vazduha u gradu Stepen uštede el.energije Broj rekonstruiranih objekata
Krajnji korisnici projekta: Javni sektor
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 1.000.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 36 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 108. Rekonstrukcija gradske rasvjete u cilju uštede električne energije
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Akcioni plan energetske efikasnosti Crne Gore
Opis projekta: Posljednih nekoliko godina, veći dio gradske rasvjete snabdijeva se električnom energijom putem ugrađenih mini solarnih panela na stubovima gradske rasvjete. Takođe, oko 1/3 ukupnih sijalica gradske rasvjete čine LED sijalice koje su značajno efikasnije od običnih, živinih, neonskih i drugih sijalica koje još uvijek postoje u sistemu gradske rasvjete. Ovim projektom bi se završila kompletna zamjena svih sijalica sa LED svjetiljkama. Time bi se načini za struju javne rasvjete smanjili za više od pola.
Ciljevi projekta: Smanjena potrošnja električne energije u javnoj rasvjeti Veći stepen pokrivenosti javnih površina sa energetske efikasnom rasvjetom
Projektne aktivnosti: Izrada projektne aplikacije prema domaćim, međunarodnim i EU fondovima Izrada projekta rekonstrukcije javne rasvjete Nabavka i ugradnja energetske efikasne opreme
Očekivani rezultati: Smanjeni računi za el.energiju javnog sektora Veći stepen uštede el.energije Efikasna javna rasvjeta
Izlazni indikatori: Stpen uštede el.energije Broj rasvjetnim mjesta Broj ugrađenih LED sijalica
Krajnji korisnici projekta: Javni sektor Građani
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 100.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije, EU fondovi
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

<p>Naziv Projekta: 109. Subvencije za zamjenu krovova, stolarije, fasada i grijanja u stambenim zgradama kolektivnog stanovanja</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Akcioni plan energetske efikasnosti Crne Gore</p>
<p>Opis projekta: Postojeće stambene zgrade u urbanom području Kolašina su uglavnom stare po nekoliko decenija i u lošem su stanju, a naročito u pogledu energetske efikasnosti. Dosta njih nema fasadu, krovovi su dotrajali, oluci ne postoje, grijanje je na drva ili fosilna goriva. Pored toga, vizuelno su u lošem stanju. Uprave stambenih zgrada i stanari nijesu u mogućnosti sami da finansiraju radove na održavanju zgrada i njihove okoline. Stoga, potrebno je nastaviti sa subvencijama Opštine Kolašin u cilju sređivanja grada i uštede energije i energenata.</p>
<p>Ciljevi projekta: Poboljšan izgled stambenih zgrada i blokova Ušteda energije i energenata Zaštita kvaliteta vazduha</p>
<p>Projektne aktivnosti: Opredjeljivanje finansijskih sredstava u budžetu Opštine Izrada projekata rekonstrukcije stambene zgrade po principima energetske efikasnosti Izvođenje radova na stambenim zgradama</p>
<p>Očekivani rezultati: Veći stepen energetske efikasnosti stambenih zgrada Poboljšan vizuelni doživljaj urbanog jezgra</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj rekonstruisanih objekata Stepen uštede el.energije</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Stanari Turisti</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 3.500.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, Eko fond, donacije</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 84 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

<p>Naziv Projekta: 110. Subvencije za ugradnju stolarije, fasada, toplotnih pumpi, klima uređaja i solarnih panela za domaćinstva u stanju socijalne potrebe</p>
<p>Usklađenost sa nacionalnom politikom: Akcioni plan energetske efikasnosti Crne Gore</p>
<p>Opis projekta: Posljednjih nekoliko godina, Eko fond u saradnji sa opštinama daje subvencije za građane u cilju povećanja stepena energetske efikasnosti i unapređenja stanja životne sredine. Tako, i ove godine opredijeljeno je oko 10.000.000 eura razne vrste pomoći za domaćinstva. Građani se mogu prijaviti za zamjenu stolarije, ugradnju fasada, nabavku uređaja za zagrijavanje i hlađenje objekata, ugradnju solarnih sistema za proizvodnju el.energije i tople vode. Subvencije se kreću od 20 do 60%. Međutim, Opština Kolašin obezbjeđuje povećane subvencije za socijalno ugrožena domaćinstva, za što će biti opredijeljena sredstva u opštinskom budžetu.</p>
<p>Ciljevi projekta: Energetski efikasni stambeni objekti Ušteda električne energije</p>
<p>Projektne aktivnosti: Izrada aplikacija za konkurisanje Ponude izvođača radova Izvođenje projekata</p>
<p>Očekivani rezultati: Veliki broj korisnika subvencija Poboljšana energetska efikasnost individualnih stambenih objekata</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj subvencija Iznos subvencija po godinama Broj rekonstruisanih objekata</p>
<p>Krajnji korisnici projekta: Građani</p>
<p>Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, Eko fond</p>
<p>Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000EUR. Izvori finansiranja: Eko fond, građani</p>
<p>Procjena trajanja projekta: 84 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju</p>

Naziv Projekta: 111. Osnivanje i tehničko opremanje Agencije za upravljanje zaštićenim područjima
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija biodiverziteta sa akcionim planom
Opis projekta: Proglašenje određenih područja za zaštitu zahtijeva i postojanje subjekta za upravljanje (Upravljač). Sada, privremeno upravljanje Parkom prirode Komovi na teritoriji opštine Kolašin obavlja Sekretarijat za zaštitu životne sredine. Međutim, ovaj organ uprave ne posjeduje odgovarajuće administrativne i tehničke kapacitete za upravljanje. Po modelu Glavnog grada ili Opštine Plužine i još nekih opština u Crnoj Gori, predlaže se osnivanje posebnog subjekta za upravljanje proglašenim i budućim zaštićenim područjima.
Ciljevi projekta: Održivo upravljanje zaštićenim područjima Iskorišćavanje izvora finansiranja za zaštitu prirode Nova radna mjesta
Projektne aktivnosti: Priprema odluke i osnivanje privrednog subjekta Organizaciona struktura Izrada Statuta i planova upravljanja
Očekivani rezultati: Osnovana Agencija ili doo Uspostavljena funkcionalna organizacija
Izlazni indikatori: Broj posjeta zaštićenim područjima Broj planova upravljanja Iznos finansija za upravljanje Broj novih radnih mjesta
Krajnji korisnici projekta: Građani Turisti
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 100.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 112. Izrada Lokalnog plana zaštite životne sredine
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija biodiverziteta sa akcionim planom
Opis projekta: Izrada lokalnog plana zaštite životne sredine definisana je kao obaveza jedinica lokalne samouprave, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini. Kako Opština Kolašin ne raspolaže stručnim i administrativnim kapacitetima za izradu ovakvog plana, zasnovanog na naučnim istraživanjima, potrebno je putem tendera odabrati stručnu organizaciju za izradu plana.
Ciljevi projekta: Izrađen LEAP spreman za implementaciju
Projektne aktivnosti: Tender za izradu plana Izrada plana Usvajanje u lokalnom parlamentu nakon dobijenih saglasnosti
Očekivani rezultati: Veći stepen zaštite prirode i životne sredine
Izlazni indikatori: Stepen pojedinih segmenata zivotne sredine
Krajnji korisnici projekta: Građani Turisti
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 10.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 113. Izrada Lokalnog plana zaštite biodiverziteta
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija biodiverziteta sa akcionim planom
Opis projekta: Izrada plana zaštite biodiverziteta je obaveza svake jedinice lokalne samouprave, u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Strategijom biodiverziteta. Plan se fokusira na zaštitu vrsta, staništa i ekosistema, kao i na ekološku mrežu.
Ciljevi projekta: Izrađen plan zaštite biodiverziteta (LAB)
Projektne aktivnosti: Priprema tenderske dokumentacije Odabir obrađivača plana Izrada plana Usvajanje u lokalnom parlamentu
Očekivani rezultati: Povećan stepen zaštite prirode
Izlazni indikatori: Broj zaštićenih vrsta i staništa Veličina teritorije pod zaštitom
Krajnji korisnici projekta: Građani Turisti
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 10.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 114. Proглаšenje i održivo upravljanje zaštićenim područjima od lokalnog značaja
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija biodiverziteta sa akcionim planom
Opis projekta: Prostornim planom Crne Gore i PUP-om Opštine Kolašin predviđeno je proglašenje više područja za zaštitu. Do sada, proglašen je samo park prirode Komovi 2019 godine. U završnoj fazi je proglašenje još tri zaštićena područja i to: Kanjon Mrtvice sa okolinom, Kapetanovo i Brnjičko jezero i Park šuma Dulovine. U planu za zaštitu su još neka područja od lokalnog značaja.
Ciljevi projekta: Povećan broj i teritorija opštine pod zaštitom Održivo upravljanje zaštićenim područjima
Projektne aktivnosti: Izrada Studija zaštite Proglašenje u lokalnom parlamentu Izrada planova i programa upravljanja
Očekivani rezultati: Veći stepen zaštite prirode
Izlazni indikatori: Broj zaštićenih područja i vrsta Površina pod zaštitom
Krajnji korisnici projekta: Građani Turisti
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, Agencija za zaštitu životne sredine, Ministarstvo ekologije
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 100.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 115. Uspostavljanje parka prirode Sinjavina
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Nacionalna strategija biodiverziteta sa akcionim planom
Opis projekta: Studija zaštite za park prirode Sinjavina izrađena je još 2016 godine kroz projekat koji je finansirala Evropska unija. Nosioc projekta je bila Opština Mojkovac, a partneri na projektu Opštine Kolašin, Šavnik, Žabljak i Danilovgrad. Međutim, na proglašenje ovog prostora na teritoriji 4 opštine još uvijek se čeka zbog složenosti procedura, pa je ideja da se proglasi od strane Vlade Crne Gore jednim aktom i odredi Upravljač.
Ciljevi projekta: Zaštićen prostor Sinjavine kojim se održivo upravlja Razvoj privrednih djelatnosti komplementarnih sa stepenom zaštite
Projektne aktivnosti: Revizija studije zaštite Usvajanje odluke o proglašenju Izrada i sprovođenje plana upravljanja
Očekivani rezultati: Veći stepen zaštite prirode Bolji kvalitet života ljudi na prostoru parka Razvoj poljoprivrede i turizma
Izlazni indikatori: Broj posjetilaca parka prirode Iznos finansijskih sredstava od korišćenja parka
Krajnji korisnici projekta: Mještani Turisti
Nadležni za realizaciju projekta: Vlada, Opština Kolašin, Mojkovac, Šavnik, Žabljak i Danilovgrad
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 100.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 116. Uspostavljanje Sistema selektivnog/odvojenog sakupljanja i transporta otpada
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Državni plan upravljanja otpadom
Opis projekta: Prema novom Zakonu o upravljanju orpadom, kao i zahtjevima Evropske unije, potrebno je 50% proizvedenog otpada pripremiti za reciklažu. U tom smislu, Opština Kolašin je donijela Odluku o odvojenom sakupljanju otpada, kojom se predviđa reciklaža papira, stakla, plastike i metala u zadatim procentima, u skladu sa planovima upravljanja otpadom. Potrebno je nabaviti novu opremu sa sakupljanje i transkort otpada, koji bi se skladištio na novoizgrađenom reciklažnom dvorištu u Bakovićima.
Ciljevi projekta: Reciklaža otpada Zaštita životne sredine Ispunjavanje evropskih standarda
Projektne aktivnosti: Izrada projewktne aplikacije za domaće i međunarodne fondove Nabavka komunalne opreme za sakupljanje i transport otpada Skladištenje i prodaja reciklabilnih sirovina
Očekivani rezultati: Nabavljena orema i transportna sredstva 50% sakupljenog i pripremljenog otpada za reciklažu
Izlazni indikatori: Procenat sakupljenog otpada za reciklažu Broj komada komunalne opreme
Krajnji korisnici projekta: Komunalno preduzeće
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000EUR. Izvori finansiranja: EU fondovi, Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 18 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 117. Sanacija nelegalnih/divljih deponija na teritoriji Kolašina
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Državni plan upravljanja otpadom
Opis projekta: Planom upravljanja otpadom opštine Kolašin, urađen je popis i plan sanacije nelegalnih deponija. Komunalno preduzeće, u kontinuitetu, vrši sanaciju nekih manjih deponija na gradskom i seoskom području. Međutim, za veće divlje deponije potrebno je uraditi plan sanacije za svaku lokaciju i obezbijediti veća finansijska sredstva. U tom cilju, Opština Kolašin je ostvarila saradnju sa Eko fondom, koji svake godine, između ostalog, upućuje javni poziv lokalnim samoupravama, u cilju sanacije divljih deponija.
Ciljevi projekta: Sanirane nelegalne deponije
Projektne aktivnosti: Izrada planova sanacije Saniranje lokacija Izdvajanje reciklabilnih komponenti iz otpada
Očekivani rezultati: Veći stepen zaštite životne sredine
Izlazni indikatori: Broj saniranih deponija Količina otpada sakupljenog sa nelegalnih deponija
Krajnji korisnici projekta: Komunalno doo
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 100.000EUR. Izvori finansiranja: Eko fond, Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 118. Izrada lokalnog plana upravljanja otpadom
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Državni plan upravljanja otpadom
Opis projekta: Postojeći Plan upravljanja otpadom 2016-2020 godine je istekao. Takođe, istekao je rok implementacije postojećeg Državnog plana upravljanja otpadom. U toku su završne aktivnosti na usvajanju novog Državnog plana upravljanja otpadom, prema kojem su jedinice lokalnih samouprava dužne da usklade svoje lokalne planove. Lokalni plan će definisati sve aktivnosti vezane za upravljanje otpadom na teritoriji opštine Kolašin, regionalnu saradnju, ključne zainteresovane strane, izvor finansiranja, edukaciju kao i pravni okvir na lokalnom nivou.
Ciljevi projekta: Izrada Lokalnog plana upravljanja otpadom
Projektne aktivnosti: Formiranje radne grupe Konsultacije sa nadležnim Ministarstvom Izrada plana Usvajanje plana nakon dobijenih mišljenja i saglasnosti
Očekivani rezultati: Izrađen LPUO Veći stepen zaštite prirode
Izlazni indikatori: Količina otpada za reciklažu Broj edukativnih radionica Iznos sredstva za upravljanje otpadom
Krajnji korisnici projekta: Komunalno doo Opština Kolašin
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin, Komunalno doo
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 10.000EUR. Izvori finansiranja: Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 119. Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Državni plan upravljanja otpadom
Opis projekta: Projektom izgradnje recikalžnog dvorišta, u skladu sa Državnim planom upravljanja otpadom, stvorili bi se preduslovi da se skladište posebne vrste otpada, do njihove predaje obrađivaču/prerađivaču otpada. Takođe, skladištile bi se i reciklabilne komponente iz komunalnog otpada i to papir, plastika, staklo i metal. U sklopu reciklažnog dvorišta moguće je izgraditi i gradsku kompostanu za biootpad. Recikalžno dvorište je planirano u sklopu Industrijske zone Bakovići, nedaleko od magistralnog puta. Zemljište je u opštinskom vlasništvu.
Ciljevi projekta: Izgrađeno i funkcionalno reciklažno dvorište
Projektne aktivnosti: Izrada Projektnog zadatka i pribaljanje potrebnih dozvola Izrada i opremanje reciklažnog dvorišta
Očekivani rezultati: Veći stepen reciklaže i zaštite prirode
Izlazni indikatori: Količina otpada sakupljena na reciklažnom dvorištu Iznos prihoda od prodaje otpada
Krajnji korisnici projekta: Komunalno doo
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 300.000EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet, Lokalni budžet, donacije
Procjena trajanja projekta: 12 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

Naziv Projekta: 120. Zatvaranje i rekultivacija privremenog odlagališta otpada "Bakovići"
Usklađenost sa nacionalnom politikom: Državni plan upravljanja otpadom
Opis projekta: Komunalni otpad se već 4 decenije odlagao na lokaciji Bakovići. Ukupna količina otpada i prekrivnog zemljanog materijala procijenjena je na oko 180.000m ³ . Izrađen je Projektni zadatak za sanaciju lokacije, kao i urbanističkotehnički uslovi. Izrađen je Idejni projekat za sanaciju. Projektom se vrši iskopavanje otpada, postavljanje folije i sistema za otplinjavanje, vraćanje otpada u tijelo deponije, završni radovi, pejzažno uređenje lokacije.
Ciljevi projekta: Zaštita rijeka Tare i Plašnice
Projektne aktivnosti: Izrada tenderske dokumentacije i izvođača radova Građevinski radovi Rekultivacija prostora
Očekivani rezultati: Sanirana deponija Zaštićen i uređen prostor
Izlazni indikatori: Kvalite riječnih voda nizvodno od deponije Kvalitet vazduha i zemljišta u blizini deponije
Krajnji korisnici projekta: Komunalno doo
Nadležni za realizaciju projekta: Opština Kolašin
Procjena budžeta projekta i izvori finansiranja: 4.500.000 EUR. Izvori finansiranja: Kapitalni budžet Vlade
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseci
Monitoring i evaluacija: Radni tim Opštine za monitoring i evaluaciju

7. PRAĆENJE I KONTROLA SPROVOĐENJA (MONITORING) STRATEŠKOG PLANA

U namjeri da se prati ostvarenje Strateškog plana razvoja, lokalna uprava će uspostaviti mehanizam monitoringa sa ciljem efikasne implementacije Strateškog plana i upotrebe resursa, kao i mjerenja efekata koji se postižu realizacijom predviđenih projekata. Usvajanje Strateškog plana razvoja pratiće izrada godišnjeg akcionog plana. Članovi radne grupe će da vrše monitoring sprovođenja Strateškog plana razvoja i da o tome izvještavaju Koordinatora grupe.

Monitoring će biti zasnovan na prikupljanju relevantnih informacija za svaki projekat pojedinačno, i to u dijelu:

- procesnih indikatora (faza u kojoj se nalazi realizacija projekta, a koja će pratiti realizaciju aktivnosti),
- finansijskih indikatora (opredijeljeni i realizovani budžet, za projekte čija realizacija je u toku),
- fizičkih indikatora, koji će obuhvatiti prikupljanje podataka o učincima i rezultatima.

Za prikupljanje podataka biće zaduženi rukovodioci projekata, u saradnji sa partnerima koji učestvuju u sprovođenju pojedinačnih projekata. Rukovodioci projekata će o učincima, rezultatima, procesnim i finansijskim indikatorima izvještavati tročlanu grupu za monitoring, koji će objedinjavati podatke za potrebe sastanaka sa članovima Konsultativne grupe. U skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave, koordinator Konsultativne grupe će pripremati izvještaj o sprovođenju Strateškog plana razvoja i dostavljati ga Ministarstvu ekonomije, zaključno sa 30. aprilom za prethodnu godinu.

Monitoring realizacije Strateškog plana razvoja mora da omogući pravovremeno i potpuno izvještavanje lokalne uprave i resornog ministarstva, ali i svih zainteresovanih subjekata odnosno svih stanovnika i institucija na teritoriji opštine Kolašin. U tom pogledu, kao preduslov uspješnog informisanja, motivacije i uključivanja šire javnosti potrebno je utvrditi i usvojiti medijski plan, čijim će se sprovođenjem omogućiti medijska podrška i aktivnosti i rezultati učiniti dostupnijim svim građanima. To je posebno važno za održivost čitavog procesa koji treba da dovede do kvalitetnijeg života stanovnika opštine Kolašin.

Pored indikatora koji će pokazivati direktan rezultat realizacije planiranih projekata, efekti sprovođenja Strateškog plana razvoja biće mjereni izračunavanjem indeksa razvijenosti i indeksa konkurentnosti, što je u nadležnosti Ministarstva ekonomije.

8. ANEKSI

ANEX I Rješenje o formiranju Konsultativne i radne grupe

Kolašin 30.01.2024. godine

CRNA GORA
OPŠTINA KOLAŠIN
SLUŽBA PREDSEDNIKA

Br.02-750

Na osnovu člana 87 stav 6 Statuta Opštine Kolašin ("Službeni list CG - opštinski propisi", br.24/19), a u vezi sa čl. 5 i 8 Zakona o regionalnom razvoju ("Sl.list CG ", broj 20/11, 26/11, 20/15, 47/19) i Pravilnika o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave ("Službeni list CG", br. 68/16), Predsjednik Opštine donosi

RJEŠENJE

o formiranju Konsultativne grupe za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kolašin 2025-2031.godine

I Konsultativna grupa se formira u sljedećem sastavu:

1. Mile Glavičanin, coordinator;
2. Lidija Lašić, zamjenik koordinatora;
3. Radmila Šuković, član;
4. Vasilije Ivanović, član;
5. Miodrag Bulatović, član;
6. Ljiljana Rakočević, član;
7. Vuk Vuković, član;
8. Dragana Šćepanović, član;
9. Dušan Simović, član;
10. Branislav Jeknić, član;
11. Zorica Milašinović, član;
12. Miloš Peković, član;
13. Mikan Medenica, član;
14. Sava Kekec, član;
15. Marijana Bulatović Medenica, član;
16. Dragana Bakić, član;
17. Veselin Milošević, član;
18. Ivana Marković, član i
19. Ivica Šćekić, član.

II Uloga koordinatora je da koordiniše poslovima pripreme i finalizacije Strateškog plana razvoja, radom Radne i Konsultativne grupe, kao i procesom izvještavanja o realizovanim projektima iz Godišnjeg akcionog plana.

OPŠTINA KOLAŠIN
81210, Kolašin,
Ulica Buda Tomovića b.b
Tel. 020 865 760
www.opstinakolasin.me
kolasin.predsjednik@gmail.com

Kolašin 30.01.2024. godine

III Uloga Konsultativne grupe je da analizira materijale koje je pripremila Radna grupa i kroz inpute i komentare doprinese finalizaciji poglavlja i Godišnjeg akcionog plana za sprovođenje Strateškog plana razvoja. Konsultativna grupa učestvuje u nadgledanju sprovođenja Godišnjeg akcionog plana kroz redovne godišnje sastanke na kojima će se analizirati izveštaj za prethodnu godinu i finalizovati Godišnji akcioni plan za sljedeću godinu.

O b r a z l o ž e n j e

Statutom Opštine Kolašin ("Službeni list CG - opštinski propisi", br.24/19), članom 87 propisane su nadležnosti predsjednika Opštine Kolašin, te s tim u vezi i nadležnost za imenovanje stručnih savjeta i komisija.

Zakonom o regionalnom razvoju ("Sl list CG ", br. 20/11, 26/11 i 20/15, 47/2019), članom 5 propisano je da se regionalni razvoj planira Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore i strateškim planovima razvoja jedinica lokalne samouprave, a članom 8 da se Strateškim planom utvrđuje postojeće stanje razvoja jedinice lokalne samouprave, opšti cilj razvoja, strateški ciljevi sa prioritetima za njihovo ostvarivanje, mjere i smjernice za ostvarivanje strateškog plana, orijentaciona sredstva za sprovođenje strateškog plana, način njihovog obezbjeđivanja i druga pitanja od značaja za razvoj. Dalje, propisano je da je jedinica lokalne samouprave dužna da predlog strateškog plana dostavi na saglasnost organu državne uprave nadležnom za poslove regionalnog razvoja, te da Strateški plan na pred/og odgovornog lica u organu lokalne samouprave, donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave na period do sedam godina, nakon dobijanja sag/asnosti o usklađenosti sa Strategijom.

Pravilnikom o metodologiji izrade Strateškog plana razvoja jedinica lokalne samouprave (" Sl.list CG", broj 68/16), između ostalog, propisano je da predsjednik Opštine odlukom formira Konsultativnu grupu za izradu Strateškog plana razvoja, čija je uloga da analizira materijale koje je pripremila Radna grupa i kroz inpute i komentare razradi poglavlja Strateškog plana, definiše opšte i specifične strateške ciljeve, kao i Godišnji akcioni plan. Imajući u vidu da izrada Strateškog plana podrazumijeva postojanje participativnog i inkluzivnog procesa, imenovana je Konsultativna grupa, u čijem radu će učestvovati predstavnici različitih relevantnih subjekata.

 PREDSJEDNIK
Petko Bakić

Dostavljeno:
Imenovanim
a/a

OPŠTINA KOLAŠIN
81210, Kolašin,
Ulica Buda Tomovića b.b
Tel. 020 865 760
www.opstinakolasin.me
kolasin.predsjudnik@gmail.com

Kolašin 30.01.2024. godine

CRNA GORA
OPŠTINA KOLAŠIN
SLUŽBA PREDsjedNIKA

Br.02-749

Na osnovu člana 87 stav 6 Statuta Opštine Kolašin ("Službeni list CG - opštinski propisi", br.24/19), a u vezi sa čl. 5 i 8 Zakona o regionalnom razvoju ("Sl.list CG ", broj 20/11, 26/11, 20/15, 47/19) i Pravilnika o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave ("Službeni list CG", br. 68/16), Predsjednik Opštine donosi

RJEŠENJE

o formiranju radne grupe za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kolašin 2025-2031.godine

I Radna grupa se formira u sljedećem sastavu:

- ① Mile Glavičanin, koordinator;
2. Lidija Lašić, zamjenik koordinatora;
3. Marko Ilinčić, član;
4. Marija Brajović, član;
5. Milosava Bulatović, član;
6. Damjana Bulatović, član;
7. Borislav Bulatović, član i
8. Katarina Puletić, član.

II Uloga koordinatora je da koordiniše poslovima pripreme i finalizacije Strateškog plana razvoja, radom Radne i Konsultativne grupe, kao i procesom izvještavanja o realizovanim projektima iz Godišnjeg akcionog plana.

III Uloga Radne grupe je da na operativnom nivou podrži funkcionisanje Konsultativne grupe, kroz prikupljanje podataka i informacija, pripremanje inicijalnih verzija poglavlja Strateškog plana razvoja, prikupljanje i analizu komentara od strane Konsultativne grupe i unos izmjena.

O b r a z l o ž e n j e

Statutom Opštine Kolašin ("Službeni list CG - opštinski propisi", br.24/19), članom 87 propisane su nadležnosti predsjednika Opštine Kolašin, te s tim u vezi i nadležnost za imenovanje stručnih savjeta i komisija.

Zakonom o regionalnom razvoju ("Sl list CG ", br. 20/11, 26/11, 20/15, 47/19), članom 5 propisano je da se regionalni razvoj planira Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore i strateškim planovima razvoja jedinica lokalne samouprave, a članom 8 da se Strateškim planom utvrđuje postojeće stanje razvoja jedinice lokalne samouprave, opšti cilj razvoja, strateški ciljevi sa prioritetima za njihovo

OPŠTINA KOLAŠIN
81210, Kolašin,
Ulica Buda Tomovića b.b
Tel. 020 865 760
www.opstinakolasin.me
kolasin.predsjudnik@gmail.com

Kolašin 30.01.2024. godine

ostvarivanje, mjere i smjernice za ostvarivanje strateškog plana, orijentaciona sredstva za sprovođenje strateškog plana, način njihovog obezbjeđivanja i druga pitanja od značaja za razvoj. Dalje, propisano je da je jedinica lokalne samouprave dužna da predlog strateškog plana dostavi na saglasnost organu državne uprave nadležnom za poslove regionalnog razvoja, te da Strateški plan na predlog odgovornog lica u organu lokalne samouprave, donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave na period do sedam godina, nakon dobijanja saglasnosti o usklađenosti sa Strategijom.

Pravilnikom o metodologiji izrade Strateškog plana razvoja jedinica lokalne samouprave ("Sl.list CG", broj 68/16), između ostalog, propisano je da predsjednik Opštine odlukom formira radnu grupu za izradu Strateškog plana razvoja, čija je uloga da na operativnom nivou podrži funkcionisanje Konsultativne grupe, kroz prikupljanje podataka i informacija, pripremanje inicijalnih verzija poglavlja Strateškog plana razvoja, prikupljanje i analizu komentara od strane Konsultativne grupe i unos izmjena.

PREDSJEDNIK

Petko Bakić

Dostavljeno:

9. Imenovanim

10. a/a

OPŠTINA KOLAŠIN
81210, Kolašin,
Ulica Buda Tomovića b.b
Tel. 020 865 760
www.opstinakolasin.me
kolasin.predsjednik@gmail.com

ANEX II - Biodiverzitet

Flora

U visokoplaninskoj flori prisutan je veliki broj endemičnih vrsta. Zbog prisustva izuzetno velikog broja endemičnih biljnih vrsta i habitata, područje Biogradske gore je prepoznato kao IPA područje (Important Plant Area – važno stanište biljaka). Nacionalnim zakonodavstvom zaštićene su sljedeće biljne vrste: ljiljanolisna zvončika (*Adenophora liliifolia*), crna trava (*Bruckenthalia spiculifolia*), pjegava lincura (*Gentiana punctata*), lincura (*Gentiana lutea* subsp. *symphyandra*), šarski kostolom (*Narthecium scardicum*), tisa (*Taxus baccata*), jablan (*Troilus europaeus*), grčki luk (*Allium phthioticum*), balkanska masnica (*Pinguicula balcanica*), crvena pucalina (*Silene macrantha*), zvjezdasta pucalina (*Silene asterias*), Lakušićev karanfil (*Dianthus nitidus* subsp. *lakusicii*), Pančićev odoljen (*Valeriana pancicii*), alpski zvjezdan (*Aster alpinus*), alpski kotrljan (*Eringyum alpinum*), alpska crvotočina (*Lycopodium alpinum*), crnogorska kamenika (*Saxifraga grisebachii*), Blečićeva vulfenija (*Wulfenia blecicii*) vrste orhideja (*Orchidaceae*), majerova vresina (*Myricaria ernesti-mayeri*), munika (*Pinus heldreichii*), molika (*Pinus peuce*), grčki javor (*Acer heldreichii*) i dr. Rješenjem o zaštiti objekata prirode ("Sl. list SRCG", broj 30/68) na Bjelasici je zaštićen bor krivulj (*Pinus mugo*) koji u subalpijskom i alpijskom pojasu obrazuje karakteristične klimatogene šibljake.

Vegetacija

Vertikalni profil dendroflore ide od 850 do 1800 mnv. U okviru ovog profila su izdvojene sledeće zajednice: *Salicetum grandifoliae montenegrinum* (zajednica krupnolisne ive), *Rosa-Juniperetum nanae* (zajednica niske kleke i divlje ruže), *Pinetum mughii montenegrinum* (zajednica klekovine i bora), *Picetum abietis subalpinum* (subalpiska smrčeva šuma), *Luzulo-Fagetum subalpinum* (zajednica bukve i bekice), *Fagetum-Aceretum visiani Lakušić-Blečić* (subalpiska bukva sa balkanskim javorom), *Abieto-Fagetum silvaticae* (šume bukve i jele), *Fagetum silvaticae montanum* (brdska bukova šuma), *Seslerio-Fagetum silvaticae* (zajednica bukve i jesenje šašike), *Seslerio-Ostrietum Hovy*. (zajednica crnog graba i jesenje šašike), *Quercu-Carpinetum montenegrinum* (šume kitnjaka i graba).

Vrste gljiva

Najčešće vrste gljiva su: pravi vrganj (*Boletus edulus*), lisičarka (*Cantharellus cibarius*), mrka truba (*Craterellus cornucopioides*), jež gljiva (*Hydnum rufescens*), vilin karanfilić (*Marasmius oreades*), olovasta i crnkasta jajača (*Bovista plumbea*, *B. nigrescens*), sunčanica (*Macrolepiota procera*), kračun (*Agaricus macrosporus*), livadski šampinjon (*Agaricus campestris*), bukovača (*Pleurotus ostreatus*), stožasti smrčak (*Morchella conica*), trud (*Fomes fomentarius*). Posebnu vrijednost područja predstavljaju vrste gljiva koje se kao međunarodno ugrožene nalaze na Crvenoj listi Evrope: bukov igličar (*Hericium clathroides*), jelenovo uho (*Polyporus umbellatus*), suva vlažnica (*Hygrocybe intermedia*), velika vlažnica (*Hygrocybe punicea*), maglen (*Albatrellus pescapre*), pustenasti vrganj (*Boletus impolitus*), kraljevka (*Boletus regius*), žuta reževača (*Boletus rhodoxanthus*), ludara (*Boletus satanas*), šiljatonogi vrganj (*Boletus appendiculatus*), pasji stršak (*Mutinus caninus*), crna lisičarka (*Cantharellus cinereus*), golemi hrčak (*Gyromitra gigas*) i dr.

Fauna

Mamalia (sisari)

Fauna sisara je veoma ugrožena. Mrki medvjed (*Ursus arctos*) i vuk (*Canis lupus*), koji se nalaze na Emerald listi, pojavljuju se samo povremeno. Još uvijek se može naići na srnu (*Capreolus capreolus*), jelena (*Cervus elaphus*), divokozu (*Rupicapra rupicapra*), vidru (*Lutra lutra*), kunu zlasticu (*Martes martes*), kunu bjelicu (*Martes foina*), zeca (*Lepus europaeus*) i lisicu (*Vulpes vulpes*). Od sitnih sisara zastupljene vrste su: slijepa krtica (*Talpa caeca*), mala rovčica (*Sorex minutus*), planinska rovčica (*Sorex alpinus*), puh (*Glis glis*), vjeverica (*Sciurus vulgaris*) kao i nekoliko vrsta slijepih miševa iz roda *Myotis* koji su zakonom zaštićeni.

Ornitofauna (ptice)

Na prostoru Bjelasice je do sada popisano oko 150 vrsta ptica. Zahvaljujući činjenici da je stanište velikog broja međunarodno značajnih ptica, Bjelasica je 2000. godine dobila IBA status (Important Bird Area – važno stanište za ptice). Emerald vrste identifikovane na Komovima: *Aquila chrysaetos*, *Bubo bubo*, *Circaetus gallicus*, *Dendrocopos medius*, *Dryocopus martius*, *Falco peregrinus*, *Ficedula albicollis*, *Ficedula parva*, *Gyps fulvus*, *Hieraetus fasciatus*, *Hieraetus pennatus*, *Pernis apivorus*, *Picus canus*, *Sylvia nisoria*, *Tetrao urogallus*.

Amphibia (vodozemci)

Zakonom su zaštićene sljedeće vrste vodozemaca: šareni daždevnjak (*Salamandra salamandra*), velika krastača (*Bufo bufo*), zelena krastača (*Bufo viridis*), gatalinka (*Hyla arborea*), grčka žaba (*Rana graeca*), planinski mrmoljak (*Lissotriton alpestris*) i mali mrmoljak (*Mesotriton vulgaris*). Lokve predstavljaju staništa vrste žutotrbi mukač (*Bombina variegata*) koja se nalazi na Emerald listi.

Reptilia (gmizavci)

Od gmizavaca nacionalnim zakonodavstvom zaštićene su: barska kornjača (*Emys orbicularis*), slijepić (*Anguis fragilis*), zidni gušter (*Lacerta muralis*), planinski gušter (*Lacerta agilis*), barska bjelouška (*Natrix tessellatus*), smukulja (*Coronela austriaca*) i obični smuk (*Elaphe longissima*). Prisutna je i zmija kraški šargan (*Vipera ursini*), globalno značajna vrsta koja se nalazi na Emerald listi i na listi Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje flore i faune (CITES).

Ihtiofauna (ribe)

Ihtiofaunu odlikuju vrste karakteristične za čistu vodu. U Biogradskom jezeru egzistiraju tri autohtone vrste riba: potočna pastrmka (*Salmo trutta fario*), gaovica (*Plioxinus phoxinus*) i peš (*Cottus gobio*), dok su u Tari zastupljene: potočna pastrmka (*Salmo trutta m. fario*), lipljen (*Thymallis thymallis*) i mladica (*Hucho hucho*).

Entomofauna (insekti)

Entomofauna, obzirom na svoju brojnost, još uvijek nije u dovoljnoj mjeri istražena. U Nacionalnom Parku "Biogradska gora" utvrđeno je prisustvo 99 vrsta noćnih leptira (*Macrolepidoptera*). Istraživanja faune mrava ukazuju da se na prostoru Biogradske gore nalazi oko 60 vrsta, što je oko 50% vrsta registrovanih u Crnoj Gori. Zakonom su zaštićene sljedeće vrste insekata: šumski mrav (*Formica rufa*), jelenak (*Lucanus cervus*) koji se nalazi na Emerald

listi, zatim nosorožac (*Oryctes nasicornis*), lastin repak (*Papilio machaon*), apolonov leptir (*Parnassius apollo*) i jedarce (*Papilio podalirius*).

Puževi (Gastropoda)

Od 27 vrsta puževa golaća registrovanih u Crnoj Gori, 4 vrste, karakteristične za visokoplaninska područja, konstatovane su u na području Bjelasice. Dominantna vrsta je *Limax cinereoniger*. Od balkanskih endema prisutna je vrsta *Deroceras turcicum*. Još 33 taksona ostalih kopnenih i slatkovodnih puževa nađeno je u regionu masiva Bjelasice. Za neke od njih je upravo ovaj region i *locus typicus* i to za: *Helix dormitoris kolaschinensis*, *Herilla jabucica*, *Paraegopis mauritii montenegrinus* i *Protoherilla mirabilis*.

ANEX III – Tipologija predjela

Tipovi predjela na predmetnom području su :

1. Visokoplaninski tip obuhvata prostore planinskih vrhova i litica. Kriterijumi za izdvajanje ovog tipa predjela su:

- Planinska klima (vlažna borealna klima sa svježim ljetom)
- Visinski pojas preko 1500 m.n.v.
- Vegetacija: *Pinetum mughi*, *Juniperus communis*, a u nizim djelovima ovog pojasa *Piceeto excelsae* - zona smrčevih šuma i *Piceeto-Abieti fagetum*
- Antropogeni uticaj neznatan (katuni)

2. Subplaninski tip predjela obuhvata vise subalpske zone od 1000 – 1500 m.n.v. Kriterijumi za izdvajanje ovog tipa predjela su:

- subplaninska klima (umjereno hladna i vlažna klima s toplim ljetom)
- visinski pojas od 1000-1500 m.n.v.
- vegetacija: klimatogenu zajednicu mješovite šume bukve i jele *Abieto-Fagetum moesiaca*
- antropogeni uticaj znatan- vecina naselja je locirana u ovom visinskom pojasu

3. Brdski predio

Kriterijumi za izdvajanje ovog tipa predjela su:

- Umjereno kontinentalna (umjereno hladna i vlažna klima s toplim ljetom)
- Visinski pojas od 500 do 1000 m.n.v.
- Vegetacija: tipicna brdska bukova šuma *Fagetum montanum typicum*; brdska bukova šuma sa češljicom *Fagetum montanum seslerietosum*. Zajednica graba i cera se javlja na južnim ekspozicijama.
- Antropogeni uticaj znatan - osim naselja koja su posebno izdvojena u okviru ovog tipa predjela ovdje je antropogeni uticaj u smislu izgradjenih infrastrukturnih koridora

4. Predio užeg sliva reke Tare- obuhvata koridore duž rijeke Tare.

Kriterijumi za izdvajanje ovog tipa predjela su:

- Umjereno kontinentalna klima
- Visinski pojas- do 1000 m.n.v.
- Vegetacija- dominira zajednica *Fagetum montanum moesiaca* (bukove šume)
- Antropogeni uticaj neznatan (vidikovci, rafting kampovi, saobraćajna infrastruktura)

5. Predio uzeg sliva rijeke Morače

Kriterijumi za izdvajanje ovog tipa predjela su:

- Izmijenjeno mediteranska (umjereno topla i vlažna klima sa toplim ljetom)
- Visinski pojas – do 500 m.n.v.
- Vegetacija: Na blazim padinama i terasama može se sresti termofilna vegetacija - šuma grabića sa maklenom i hrastom meduncem
- Antropogeni uticaj neznatan (vidikovci, rafting kampovi, saobraćajna infrastruktura)

6. Antropogeni predio – naselja

Kriterijumi za izdvajanje ovog tipa predjela su:

- Klima: Umjereno kontinentalna do subplaninska klima
- Visinski pojas: od 1000-1500 m.n.v izuzev grada Kolašina, djelova Selišta, Dulovine i dr. kao i pojedinih naselja u Donjoj Morači koji su locirani ispod 1000 m.n.v.
- Vegetacija: varira u zavisnosti od vegetacijskog pojasa u kom se nalaze urbana, pseudourbana ili ruralna naselja
- Antropogeni uticaj veliki (gradjevinski objekti, infrastrukturni objekti...)
- Degradacija pejzaža – velika

ANEX IV - Broj zaposlenih, prema postojećoj sistematizaciji

1. SEKRETARIJAT ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI, POSLOVE OPŠTE UPRAVE I KADROVSKA PITANJA
<u>-UKUPNO ZAPOSLENIH 24</u>
- 1 visoko-rukovodni
- 6 ekspertske
- 2 namještenika
- 15 izvršni kadar
2. SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE, IMOVINU I EKONOMSKI RAZVOJ
<u>UKUPNO ZAPOSLENIH 23</u>
- 2 visoko-rukovodni
- 1 ekspertske-rukovodni
- 14 ekspertske kadar
- 5 izvršni kadar
- 1 namještenik
3. SEKRETARIJAT ZA PLANIRANJE PROSTORA, KOMUNALNE POSLOVE I SAOBRAĆAJ
<u>UKUPNO ZAPOSLENIH 6</u>
- 1 visoko rukovodni
- 5 ekspertske kadar
4. SEKRETARIJAT ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE
<u>UKUPNO ZAPOSLENIH 5</u>
- 1 visoko rukovodni
- 4 ekspertske kadra
5. SLUŽBA KOMUNALNE POLICIJE
<u>UKUPNO ZAPOSLENIH 8</u>
- 1 visoko rukovodni
- 6 izvršni kadar
- 1 namještenik
6. SLUŽBA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA
<u>UKUPNO ZAPOSLENIH 17</u>
- 1 visoko rukovodni
- 1 ekspertske
- 14 izvršni kadar
- 1 pripravnik
7. SLUŽBA GLAVNOG ADMINISTRATORA
<u>UKUPNO ZAPOSLENIH 3</u>
- 1 funkcioner
- 1 ekspertske kadar
- 1 izvršni kadar
8. SLUŽBA SKUPŠTINE

UKUPNO ZAPOSLENIH 5
- 2 funkcionera
- 2 ekspertske kadar
- 1 izvršni kadar
9. SLUŽBA PREDSEDNIKA
UKUPNO ZAPOSLENIH 11
- 3 funkcionera
- 2 visoko rukovodni kadar
- 1 ekspertske - rukovodni
- 1 ekspertske kadar
- 4 izvršni kadar
103 UKUPNO ZAPOSLENA U OPŠTINI KOLAŠIN (bez ustanova i preduzeća čiji je osnivač Opština i lica zaposlenih po Ugovorima.)

Izvor: Opština Kolašin

ANEX V - Stepen ostvarenosti projekata Strateškog plana 2018-2022 godine

Šifra	Projektna ideja	Stepen ostvarenosti	Utrošena sredstva(€)	Izvor finansiranja
C1P1I1*	Unapređenje informisanosti o mogućnostima samozapošljavanja	Ostvareno	10.000	ZZZCG, Budzet Opštine
C1P1I2	Podrška programima prekvalifikacije i usavršavanja nezaposlenih lica	Ostvareno	10.000	ZZZCG, Budzet Opštine
C1P1I3	Unapređenje ženskog preduzetništva u opštini Kolašin	Ostvareno	50.000	Budzet Opštine
C1P2I1	Jačanje administrativnih kapaciteta opštine Kolašin u cilju podrške investitorima	Ostvareno	100.000	Budzet Opštine
C1P2I2	Izgradnja infrastrukture u biznis zoni "Bakovići"	Neostvareno	/	/
C1P2I3	Rekonstrukcija gradske pijace	Neostvareno	/	/
C1P3I1	Uspostavljanje sistema održivog upravljanja opštinskom imovinom	Neostvareno	/	/
C1P3I2	Unapređenje upravljanja javnim finansijama u opštini Kolašin	Djelimično	/	/

*Šifra projektne ideje CPI. C – Specifični cilj; P – Prioritet; I – Projektna ideja.

C1P3I3		Rekonstrukcija Doma učenika i davanje u zakup kroz privatno-javno partnerstvo	Neostvareno	/	/
C1P4I1		Nabavka i postavljanje mobilnog gradskog klizališta	Neostvareno	/	/
C1P4I2		Izrada Studije diversifikacije turističke ponude Kolašina	Neostvareno	/	/
C1P4I3		Podrška postojećim i uvođenje novih turističkih manifestacija	Djelimično	100.000	Opština, TOK, CZK
C1P5I1		Igradnja i adaptacija infrastrukture na ruralnom području Kolašina	Djelimično	1.000.000	Opština, Vlada
C1P5I2		Brendiranje kolašinskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	Djelimično	30.000	Opština, NVO
C1P5I3		Unapređenje organske poljoprivredne proizvodnje	Djelimično	30.000	Opština, Ministarstvo poljoprivrede
C2P1I1		Rekonstrukcija Spomen doma u Kolašinu	Djelimično	600.000	Budzet Opštine
C2P1I2		Zaštita i promocija kulturnog i arhitektonskog identiteta Kolašina	Djelimično	100.000	CZK, Opština
C2P1I3		Turistička valorizacija kulturne baštine u cilju održivog razvoja	Djelimično	100.000	Ministarstvo kulture, Budzet Opštine
C2P2I1		Osnivanje partnerskog savjeta za zdravstvo na lokalnom nivou	Neostvareno	/	/
C2P2I2		Jačanje borbe protiv bolesti zavisnosti	Neostvareno	/	/
C2P2I3		Unapređenje informisanosti i transparentnosti rada u zdravstvu	Ostvareno	5.000	Ministarstvo zdravlja
C2P3I1		Osnivanje Partnerskog savjeta za obrazovanje na lokalnom nivou	Neostvareno	/	/
C2P3I2		Promovisanje vannastavnih edukacija i cjeloživotnog učenja	Neostvareno	/	/

C2P3I3		Usklađivanje obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada u lokalnoj zajednici	Djelimično	/	/
C2P4I1		Izrada Programa razvoja sporta u opštini Kolašin	Ostvareno	5.000	Budzet Opštine
C2P4I2		Izrada Lokalnog plana akcije za mlade (LPAM)	Ostvareno	5.000	Budzet Opštine
C2P4I3		Uspostavljanje Festivala o zdravim stilovima života	Neostvareno	/	/
C2P5I1		Osnivanje partnerskog savjeta za unapređenje socijalne zaštite stanovništva	Neostvareno	/	/
C2P5I2		Izrada Plana akcije za socijalnu inkluziju osoba sa invaliditetom	Ostvareno	5.000	Budzet Opštine
C2P5I3		Unapređenje bezbjednosti građana i objekata	Djelimično	/	/
C3P1I1		Zaštita vodoizvorišta na teritoriji opštine Kolašin	Djelimično	30.000	IPA
C3P1I2		Unapređenje sistema vodosnabdijevanja i kvaliteta voda	Djelimično	500.000	IPA
C3P1I3		Izgradnja uređaja za prečišćavanje otpadnih voda i segmenata kanalizacione mreže	Djelimično	500.000	IPA, EIB
C3P2I1		Osnivanje partnerskog savjeta za zaštitu prirode	Ostvareno	/	/
C3P2I2		Uspostavljanje novih i održivo upravljanje u postojećim zaštićenim područjima prirode	Djelimično	70.000	Donacije, Budzet Opštine
C3P2I3		Izrada Akcionog plana rezervata biosfere rijeke Tare - UNESCO područje	Neostvareno	/	/
C3P3I1		Izgradnja gradske toplane i uspostavljanje daljinskog grijanja	Neostvareno	/	/
C3P3I2		Promocija energetske efikasnosti i upotrebe	Djelimično	5.000	Budzet Opštine, NVO

		obnovljivih izvora energije			
C3P3I3		Uvođenje savremenih tehnologija u javnoj rasvjeti	Djelimično	30.000	Budzet Opštine, JKP
C3P4I1		Uspostavljanje i promocija sistema selektivnog sakupljanja otpada	Djelimično	10.000	Budzet Opštine, JKP
C3P4I2		Izgradnja reciklažnog centra u opštini Kolašin	Neostvareno	/	/
C3P4I3		Sanacija nelegalnih deponija na području opštine Kolašin	Djelimično	50.000	Budzet Opštine, JKP
C3P5I1		Izrada Lokalnog akcionog plana zaštite životne sredine (LEAP)	Neostvareno	/	/
C3P5I2		Izrada Lokalnog akcionog plana enegetske efikasnosti (SEAP)	Ostvareno	30.000	GIZ, Budzet Opštine
C3P5I3		Izrada Lokalnog akcionog plana zaštite biodiverziteta (LAB)	Neostvareno	/	/

ANEX VI - Biznis zona, opšte karakteristike. Izvor: Opština Kolašin

1.	Naziv lokacije	Bakovići
2.	Tip	Greenfield
3.	Lokacija/adresa	Bakovići bb
4.	Površina	13.6 ha
5.	Položaj	Na magistralnom putu M2, između Kolašina i Mojkovca, na 3km od centra Kolašina
6.	Površina objekta na lokaciji	Benzinska stanica
7.	Svojinski status zemljišta	100% opštinsko zemljište
8.	Planska dokumentacija	DUP Bakovići
9.	Topografija terena	Sastoji se iz dve terase. Jedna je blago nagnuta, a druga strma, prema reci Tari.
10.	Karakteristike tla	Povoljne za gradnju
11.	Opasnost od poplava	Nema
INFRASTRUKTURA DO LOKACIJE		
12.	Putna infrastruktura	Da
13.	Železnička infrastruktura	Železnička stanica je udaljena 4km.
14.	Komunalna infrastruktura	Vod gradskog vodovoda R 200mm. Nema izgrađene fekalne kanalizacije
15.	Energetska infrastruktura	U neposrednoj blizini postoje 2 trafostanice. Preko BZ prelazi 10KV dalekovod.
16.	Telekomun. infrastruktura	Da
17.	Javna rasveta	Da
18.	Kontakt osoba	Vuk Vuković, kolasin.privreda@gmail.com

ANEX VII: Državni i lokalni planski dokumenti na prostoru Kolašina

VRSTA PLANA	Obrađivač	Godina donošenja
Prostorni plan Crne Gore do 2020 godine („Sl.list CG“, br. 24/08)	Montenegroinžinjering	2008
Prostorni plan posebne namjene Bjelasica i Komovi	Konzorcijum RZUP EcoSIGN	2010
Detaljni prostorni plan autoput Bar – Boljare	Montenegroinžinjering	2008

VRSTA PLANA	Godina donošenja	Površina zahvata	Obrađivač
Prostorno urbanistički plan Kolašina	(Sl.list CG-o.p.br.12/14)	897km ²	IBI –CAU
DUP „Centar“- Izmjene i dopune	(Sl.list CG –o.p.br.11/09)	107,02ha	Montplan, Podgorica
DUP „Smailagića polje“	(Sl.list CG –o.p.br.11/09)	79,49 ha	Winsoft, Podgorica
DUP „Breza“	(Sl.list CG–o.p.br. 27/11)	62,89 ha	Urbanprojekt Mont,Podgorica
DUP „Radigojno”	(„Sl.list CG–o.p.br.15/15)	57,18ha	MonteCEP,Kotor -Beograd
DUP „Industrijska zona“	(Sl.list CG–o.p.br.19/13)	47,01ha	Urbanprojekt, Čačak
DUP „Sportska zona“	(Sl.list CG–o.p.br.2/19)	49, 57ha	Urbanprojekt, Čačak
LSL „Trunića do“	(Sl.list CG -o.p.br. 39/08)	20ha	RZUP, Podgorica
LSL „Barutana II“	(Sl.list CG -o.p.br.39/09)	0,6ha	RZUP, Podgorica
LSL „Žirci“	(Sl.list CG -o.p.br. 39/09)	17ha	RZUP, Podgorica
LSL „Strelički krš“	(Sl.list CG -o.p.br. 19/09)	0,23ha	KORAK PLUS, Podgorica
LSL „Crkvine 2“	(Sl.list CG -o.p.br. 41/10)	14 ha	KORAK PLUS, Podgorica
LSL „Smrčje“	(Sl.list CG -o.p.br.13/11)	133ha	Studio Synthesis arhitecture &design,Podgorica
LSL „Paljevine“	(Sl.list CG-o.p.br. 30/11)	16.187m ²	RZUP, Podgorica
LSL „Lipovo I “	(Sl.list CG -o.p.br. 12/12)	125.610m ²	Studio Synthesis srhitecture &design,Podgorica
LSL „Biočinovići“	(Sl.list CG -o.p.br. 4/13)	14.198m ²	Dea home d.o.o. Podgorica
LSL „Bašanje Brdo jug“	(Sl.list CG -o.p.br. 4/13)	84.833m ²	Dea home d.o.o. Podgorica
LSL „Jasen“	(Sl.list CG-o.p.br. 19/13)	6.444m ²	Planing d.o.o.Podgorica
LSL „Bakovići“	(Sl.list CG–o.p.br. 2/19)	17, 75ha	Urbanprojekt, Čačak

ANEX VIII: Opštinski i nekategorisani putevi

R.Br.	Dionica puta	Dužina u km
1.	Bakovići-Lipovo-Vratlo-Potrk	22,0
2.	Drijenak-Blatina	4,0
3.	Bor-Bukovica	3,2
4.	Skrbuša-Rečine	5,0
5.	Kraljske Bare-Vranještica	5,2
6.	Crkvine-Ravni	4,0
7.	Grlo-Bare-Petrova Ravan	14,5
8.	Željeznička stanica-Izlasci	6,0
9.	Sreteška Gora-Sela	5,0
10.	Manastir Morača-Jasenova-Ocka Gora-Trešnjica	14,0
11.	Međuriječje-Liješnje-Velje Duboko	18,0
12.	Pjenavac-Mrtvo Duboko	6,5
13.	Melještak-Vlahovići	8,0
14.	Debeli Lug-Osreci	2,2
15.	Dragovića Polje-Ljevišta	6,0
16.	Bojići-Gornje Starče	3,0
17.	Dragovića Polje-Požnja	4,0
18.	Redice-Svrke	3,1
19.	Breza-Radigojno	2,0
20.	Krivi Vir-Đuđevina	4,0
21.	Seoca-Mioska	5,0
22.	Pjenavac-Ulica	11,0
23.	Popovo Selo-Gornja Rovca-Granica	6,0
24.	Dragovića polje-Trnovica	2,0
25.	Bojići (Čaklje)-Donje Starče	2,0
26.	Lugovi-VelikaPješčanica	3,0
27.	Jadranska magistrala-M.Trebaljevo (Ote)	1,0
28.	Trebaljevo-Omanovci	5,0
29.	Pernica-Luke-Kalac	6,0
30.	Vinjev Krš-Bulatovo Kućište	3,0
31.	Pjenavac-Bulje-Močila-Grablje	2,5
32.	Ljevišta-Aluge	4,0
33.	Skrbuša-Padež	21,0
34.	Čeće-Grdovine	1,0
35.	Čeće-Gornje Međuriječje	1,0
36.	Krsta-Bogutov Do	2,0
37.	Mićin Do-Jasenov Do	2,0
38.	Mačišta-Aluge	1,5
39.	Podvožnjak-Drpe	2,0
40.	Gornje Lipovo-Čuke	1,5
41.	Topli Potok-Njegalice	2,0
42.	Panjevi-Klisura Bilengijeva	3,0
43.	Vranještica (škola)-Velji Do (groblje)	1,5
44.	Crkvine-Suva Gora	2,0
45.	Trešnjevnik-Čestogaz	1,5
46.	Drndari-Ljubašnica	1,0
UKUPNO		377,4

ANEX IX – Analiza izvora finansiranja

Rb.	Izvor finansiranja	Svrha
1.	Kapitalni Budžet Crne Gore	Finansiranje krupnih kapitalnih projekata
2.	Kapitalni Budžet Opštine Kolašin	Finansiranje kapitalnih projekata
3.	Evropska unija	Kofinansiranje projekata iz različitih oblasti (IPA komponente)
4.	Investiciono razvojni fond	Finansiranje projekata iz oblasti ruralnog razvoja, turizma i unapređenja infrastrukture.
5.	EBRD – Evropska banka za obnovu i razvoj	Finansiranje različitih vrsta projekata
6.	GEF – Globalni ekološki fond	Finansiranje projekata iz oblasti zaštite prirode i životne sredine
7.	Eko-fond	Finansiranje projekata iz oblasti zaštiti životne sredine i unapređenja energetske efikasnosti
8.	GIZ	Finansiranje projekata iz oblasti zaštiti životne sredine, unapređenja energetske efikasnosti i klimatskih promjena
9.	NVO sektor	Finansiranje projekata iz oblasti ruralnog razvoja, zaštite životne sredine, turizma, mladih i unapređenja javne uprave.
10.	Donacije	Doniranje sredstava za oblast zdravstva, obrazovanja, životne sredine, komunalnih djelatnosti idr.

